

**UCHWAŁA NR XXXI/219/2021
RADY GMINY TOKARNIA**

z dnia 13 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy Tokarnia**

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741, ze zmianami), art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, ze zmianami) Rada Gminy Tokarnia uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia opracowaną w związku z Uchwałą Nr XVI/107/2020 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia”.

2. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia obejmuje obszar gminy w granicach administracyjnych.

3. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Załącznik nr 1 – tekst zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia;
- 2) Załącznik nr 2 – załącznik graficzny wykonany w skali 1:10000, pn. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO;
- 3) Załącznik nr 3 – załącznik graficzny wykonany w skali 1:10000, pn. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY;
- 4) Załącznik nr 4 – Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Tokarnia, bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, sporządzony zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 5) Załącznik nr 5 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag;
- 6) Załącznik nr 6 – dane przestrzenne, o których mowa w art.67a ustawy z dnia 7 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tokarnia.

§ 3. Tracą moc:

- 1) Uchwała Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia;
- 2) Uchwała Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia;
- 3) Uchwała Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOKARNIA

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXI/219/2021 Rady Gminy Tokarnia
z dnia 13 grudnia 2021 r.

TEKST ZMIANY STUDIUM

Brol Systemy Przestrzenne Zbigniew Bronowicki
ul. Strusia 4c/27, 05-500 Piaseczno

Główny projektant:

mgr inż. Zbigniew Bronowicki
członek Stowarzyszenia Polska Izba Urbanistów
(nr wpisu SPIU-009/2015)

Tokarnia 2021 r.

Wstęp	7
1.1 Położenie gminy	8
1.2 Podstawowe dane o gminie	9
1.3 Historia gminy	11
1.4 Kompozycja przestrzenna gminy walory krajobrazowe	14
I.UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	16
1.UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	16
1.1 Położenie geograficzne	17
1.2 Powiązania przyrodnicze i ekologiczne	18
1.3 Rzeźba terenu i budowa geologiczna oraz zagrożenia geologiczne	20
1.4 Surowce mineralne	25
1.5 Warunki wodne	25
1.5.1 Wody powierzchniowe	25
1.5.2 Zagrożenie powodziowe	25
1.5.3 Wody podziemne	27
1.5.4 Zanieczyszczenie wód	28
1.6 Warunki glebowe	43
1.7 Klimat	45
1.8 Zanieczyszczenie powietrza	45
1.9 Zagrożenie hałasem	50
1.10 Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym	53
1.11 Szata roślinna i świat zwierząt	57
1.12 Ochrona środowiska przyrodniczego – obszary i obiekty chronione	63
2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-KULTUROWE	67
2.1 Środowisko kulturowe	68
2.2 Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa małopolskiego	69
2.3 Obiekty zabytkowe ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków	71
2.4 Zasoby archeologiczne	73

2.5 Demografia	74
2.5.1 Analiza wskaźników statystycznych określających sytuację demograficzno – społeczną i ekonomiczną gminy	74
2.5.2 Warunki i jakość życia	81
2.5.3 Prognoza demograficzna	84
2.5.4 Podsumowanie sytuacji społeczno demograficznej gminy	86
2.6 Własność gruntów	88
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ	88
3.1. Komunikacja	88
3.2. Infrastruktura techniczna	90
3.2.1 Zaopatrzenie w wodę	90
3.2.2 Odprowadzanie ścieków	91
3.2.3 Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów	93
3.2.4 Cmentarze	94
3.2.5 Elektroenergetyka	95
3.2.6 Zaopatrzenie w gaz	96
3.2.7 Zaopatrzenie w ciepło	97
3.2.8 Telekomunikacja	98
3.3 Transport zbiorowy	98
4. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE	98
4.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego	98
4.2. Strategia Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2014 - 2020	104
4.3. Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego	119
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	120
1.ZASADY I ZAKRES USTALEŃ STUDIUM	120
2. CELE ROZWOJU GMINY	128
3. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	131
4. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY, USTALENIA	136
5. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	168

OKREŚLONYCH PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY	
5.1 Obszary objęte prawną ochroną przyrody	169
5.2 Obszary ochrony istniejących zasobów	170
5.3 Obszary wspomagające system przyrodniczy gminy	171
5.4 Polityka kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego	172
6. POLITYKA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW, DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU GMINY	175
6.1 Zakres ochrony obiektów wpisany do rejestru zabytków województwa małopolskiego	178
6.2 Zakres ochrony obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków	178
6.3 Zakres ochrony stanowisk archeologicznych	179
6.4 Zakres ochrony kapliczek i krzyży oraz pomników	179
7. POLITYKA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO	179
7.1 Zakres i zasady działania	181
7.2 Zasady kształtowania sieci drogowej	182
7.3 Trasy rowerowe	184
7.4. Zasady polityki parkingowej	184
7.5 Komunikacja zbiorowa	185
8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY	185
8.1 Zaopatrzenie w wodę	185
8.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych i spływów opadowych	186
8.3 Sieć elektroenergetyczna	188
8.4. Sieć telekomunikacyjna	189
8.5 Sieć ciepłownicza	189
8.6 Sieć gazowa	190
8.7 Gospodarka odpadami	190
8.8 Cmentarze	190
8.9. Możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	191
9. POLITYKA WYPOSAŻENIA GMINY W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ	192
10. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO, W TYM O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	192
11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU	192

PUBLICZNEGO, W TYM O ZNACZENIU LOKALNYM

12. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	193
12.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	193
12.2. Wyodrębnienie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	194
12.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	194
13. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M²	196
14. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	196
15. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	198
16. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY, TERENY GÓRNICZE, ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE	199
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNYCH SPOSOBÓW ZAGOSPODAROWANIA O OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCIACH INWESTYCYJNYCH	199
18. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REKULTYWACJI LUB REHABILITACJI	201
19. TERENY ZAMKNIĘTE	201
20. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	201
21. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW	202
III. UZASADNIENIE I SYNTEZA	202

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW GRAFICZNYCH DO STUDIUM

Załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Tokarnia pn. „**UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**”

Załącznik nr 3 do Uchwały Rady Gminy Tokarnia pn. „**KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY**”

Załącznik nr 4 do Uchwały Rady Gminy Tokarnia pn. „**ANALIZA POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY TOKARNIA, BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ**”

WSTĘP

Decyzja Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 maja 2020 r. o podjęciu Uchwały Nr XVI/107/2020 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia”. związana była z koniecznością aktualizacji polityki przestrzennej gminy w zakresie:

- rozwoju przestrzennego poszczególnych terenów wraz z rozwojem niezbędnej infrastruktury technicznej,
- niezbędnych zmian w zakresie kierunków rozwoju układu komunikacyjnego,
- skorygowania głównych priorytetów dalszego rozwoju gminy,
- skorygowania zakresu ochrony zabytków, dóbr kultury i zasobów środowiska przyrodniczego,
- dostosowania założeń polityki przestrzennej gminy określonej w obowiązującym dotychczas Studium do wymagań zmienionych uwarunkowań dalszego jej rozwoju.

Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia przyjęte przez Radę Gminy Tokarnia w 1998 r. (Uchwała Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r., zmienionej Uchwałą Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. oraz uchwałą Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r.) straciło swoją aktualność w wyniku zmian zagospodarowania poszczególnych rejonów gminy oraz zmienionych uwarunkowań gospodarczych, demograficznych i infrastrukturalnych. Silne zmiany uwarunkowań wewnętrznych rozwoju gminy, ale również zmian następujących w regionie wymagają ponownej analizy i w związku z tym istnieje potrzeba wytyczenia nowych potrzeb rozwojowych w ujęciu całościowym, bez ograniczania się do wybranych elementów przestrzeni gminy. Potrzeba największych zmian wiąże się z koniecznością wskazania nowych priorytetów w rozwoju terenów inwestycyjnych oraz z uwzględnieniem zmian w ochronie elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego wynikającą ze zmienionych przepisów prawa. Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest ofertą terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, która kierowana jest do mieszkańców, inwestorów i wszystkich, którzy korzystają z walorów gminy. Główną ideą tego dokumentu jest odpowiedź na pytanie, jak w sposób racjonalny i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarować przestrzenią gminy.

Podstawowe uwarunkowania i cele rozwoju przedstawione w niniejszym Studium nawiązują do dotychczasowych obowiązujących kierunków polityki przestrzennej gminy w zakresie potrzeb i zamierzeń inwestycyjnych. Zmiany w tekście i załącznikach graficznych dotyczą nowych elementów i

uaktualnień wykonanych dla całego jej obszaru. Dla elementów obowiązującego dotychczas Studium, które są nadal aktualne zachowano dotychczasowe kierunki rozwoju. Największe zmiany dotyczą przede wszystkim podziału obszaru gminy na tereny o ściśle określonej funkcji oraz przyporządkowaniu im odpowiednich wskaźników i parametrów urbanistycznych umożliwiających ich dalszy rozwój z uwzględnieniem odpowiednich uwarunkowań wynikających z istniejącego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów oraz przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych, które mogą być na nich realizowane. Skutkiem opracowania nowego studium i wykonanym w nim podziale na strefy funkcjonalno – rozwojowe jest dostosowanie zasięgu terenów inwestycyjnych do wykonanego w procedurze sporządzenia studium bilans terenów pod zabudowę, określający maksymalne zapotrzebowanie gminy na tereny budowlane.

1.1 Położenie gminy

Gmina Tokarnia leży w Małopolsce, w południowej części powiatu myślenickiego. Położona jest na zachód od drogi prowadzącej z Krakowa do Zakopanego. Rozciąga się wzdłuż rzeki Krzczonówka w kierunku wschód - zachód na przestrzeni około 12 kilometrów. Od zachodu dolina otoczona jest grzbieciem Magury, Koskowej i Parszywki, od północy – Balinką i pasmem Kotonia, od południa – Stołową, Łysą i Klimasem, natomiast od wschodu teren jest otwarty. Grzbieciami wzniesień przebiega granica gminy. Najwyższym szczytem na opisywanym terenie jest Koskowa Góra (866.6 m n.p.m.). Z południa na północ gmina rozciąga się na długości około 7 kilometrów. Lokalizację gminy przedstawiono na poniższym schemacie.

Położenie gminy Tokarnia w powiecie myślenickim.

Położenie gminy Tokarnia w województwie małopolskim

Gmina Tokarnia podzielona jest na 6 sołectw: Tokarnia, Krzczonów, Skomielną Czarną, Bogdanówka, Więciórka i Zawadka. Siedzibą władz gminnych jest sołectwo Tokarnia. Gmina jest oddalona od miasta Myślenice (centrum administracyjne powiatu) o 25 km i miasta Krakowa o ok. 60 km.

Gmina Tokarnia graniczy z gminami Pćim, Lubień (powiat myślenicki), Jordanów, Maków Mazowiecki i Budzów (powiat suski).

Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie. Podstawowe ciągi komunikacyjne gminy, łączące ją z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, są oparte na drogach powiatowych.

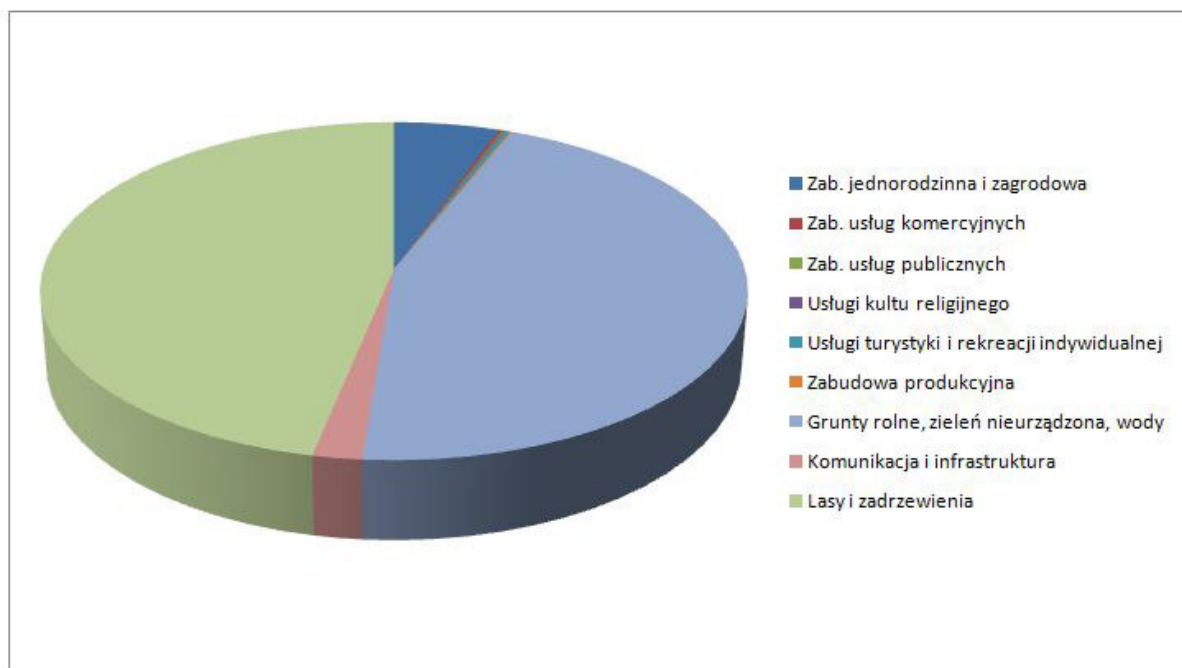
1.2 Podstawowe dane o gminie

Powierzchnia gminy wynosi 6863 ha. Wg danych GUS w gminie w 2019 r. zamieszkiwało 8820 osób. Gęstość zaludnienia wynosiła 129 osób na km²

W ogólnej powierzchni gminy udział poszczególnych form użytkowania gruntów, wg danych GUS za rok 2014, przedstawia się następująco:

BILANS POWIERZCHNI WG UŻYTKOWANIA GRUNTÓW		
Wg danych rzeczywistych pochodzących z inwentaryzacji urbanistycznej		
Powierzchnia	(ha)	(%)
Powierzchnia całkowita	6863,0	100,00
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (obejmująca również istniejące tereny zabudowy zagrodowej)	375,0	5,46
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,0	0,00
Zabudowa usług komercyjnych	13,0	0,19
Zabudowa usług publicznych	5,0	0,07
Usługi kultu religijnego	5,0	0,07
Usługi turystyki, rekreacji indywidualnej oraz sportu i rekreacji	17,0	0,25
Zabudowa produkcyjna	8,0	0,12
Grunty rolne, zielenie nieurządzone - ekologiczne, wody powierzchniowe	3094,0	45,08
Zielenie urządzone	0,0	0,0
Komunikacja (drogi publiczne, wewnętrzne, parkingi), infrastruktura techniczna, cmentarze	138,0	2,01
Lasy, zadrzewienia	3208,0	46,74

Rozkład form użytkowania gruntów w gminie do jej ogólnej powierzchni przedstawiono na poniższym wykresie.

Rozkład użytkowania gruntów w gminie Tokarnia.

Analiza użytkowania gruntów w gminie jednoznacznie wskazuje, że największą powierzchnię zajmują grunty leśne i zadrzewione, które zajmują ok. 47% ogólnej powierzchni gminy oraz użytki rolnicze 46%. Tereny zurbanizowane zajmują jedynie ok. 8% powierzchni gminy. Tereny związane z działalnością gospodarczą stanowią zaledwie 0,25% ogólnej powierzchni gminy.

Analiza danych przedstawionych powyżej jednoznacznie wskazuje na bardzo niski stopień zurbanizowania gminy. Dominującą formą użytkowania gruntów jest leśnictwo i rolnictwo. Znaczący udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni gminy nie oddaje stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy. Większość gruntów rolniczych nie jest wykorzystywana do celów produkcyjnych. Grunty te stanowią nieużytki rolnicze, w znacznej części pokryte nalotem gatunków drzew leśnych, zajmujących siedliska graniczące z nimi.

1.3 Historia gminy

Bogdanówka - miejscowość położona 520 - 830m. n.p.m., położona u stóp Koskowej Góry i Parszywki, w dolinie potoku o tej samej nazwie. Kilka osiedli znajduje się wysoko na stokach (Łazy, Ukoska, Majdówka). Nazwa wsi pochodzi od zasadzcy, którym miał być rycerz o imieniu Bohdan. Bogdanówka jest wsią stosunkowo młodą, założoną ją na przełomie XVI i XVII w. W roku 1729 było tu 20 domów zaś do sołectwa należało 1/2 łanu ziemi. Po likwidacji starostwa lanckorońskiego wieś trafiła w ręce prywatne. W 1882 r. jej właścicielka, księżna Cecylia Lubomirska ufundowała budulec na kościół, z którego po kilku latach udało się tylko wybudować kaplicę św. Jana Chrzciciela. W dniach od 27 do 28 stycznia 1945 r. w rejonie szczytu Koskowej Góry toczyły się zacięte walki pomiędzy Armią Czerwoną a Wermahtem. Po roku 1947 wieś stanowiła ulubioną kryjówkę Jana Sałapatka "Orła" walczącego z "komuną". W 1998 roku wybudowano Drogę Krzyżową do kapliczki pod Koskową Górą. Bogdanówka ze względu na swoje specyficzne położenie oraz walory krajobrazowe stanowi idealne miejsce wypoczynku i rekreacji.

Krzczonów – to rozległa wieś o charakterze ulicówki usytuowana w dolinie rzeki Krzczonówka, między masywami Kotonia i Zębolowej. Ma ona charakter łańcuchówki, niemal wszystkie role leżą wzdłuż drogi przechodzącej przez wieś. Nazwa pochodzi od imienia Krzczon, będącego staropolską formą imienia Krystian. Historia: Pierwsza wzmianka o Krzczonowie pochodzi z 1414 r. Przed rokiem 1447 dokumenty wymieniają sołtysa krzczonowskiego Piotra. Wieś stanowiła wtedy część dóbr myślenickich kasztelani krakowskiej i należała do parafii w Pcimiu. Początkowo osiedlali się tu oprócz chłopów węgielnicy, wypalacze węgla drzewnego. Po likwidacji klucza myślenickiego w 1777 r. Krzczonów

nabywa księżna Franciszka z Karasińskich, następnie za sprawą koligacji wieś staje się własnością rodziny Montleart. W 1874 r. zakupiła ją księżna Cecylia Lubomirska. W okresie międzywojennym Krzczonów szczylił się dwiema wybitnymi osobistościami. Ks. prałat Szymon Hanuszek był rektorem Krakowskiego Seminarium Duchownego. Z jego inicjatywy w 1930 r. wybudowano w Krzczonowie kościół i utworzono parafię w 1936 r. Drugą wybitną postacią był kpt. Błażej Hanuszek, zamordowany przez Sowietów w Charkowie w 1940 r. W czasie II wojny światowej Krzczonów był ośrodkiem konspiracji. Istniała tutaj drużyna dywersyjna AK, na której czele stał kpr. Franciszek Pytlik "Gołąb". Obecnie Krzczonów jest miejscowością prężnie rozwijającą się, znaną z licznych firm transportowych oraz zakładów stolarskich.

Skomielna Czarna – miejscowość na wysokości 440-690 m. n.p.m. Wieś o tradycjach letniskowych w dolinach rzeki Bogdanówki i Skomielczanki. Nazwa pochodzi od używanej w średniowieczu nazwy potoku, wywodzącej się od czasownika "skomlić", którym określano m.in. dźwięk wydawany przez płynącą wodę. Przymiotnik "czarna" według niektórych dociekań odnosi się do zacienienia doliny przez strome zbocza. Historia: Skomielna Czarna powstała prawdopodobnie na początku XVI w. jako włość Jordana z Zakliczyna. Po raz pierwszy wymienia ją dokument podziału majątku Mikołaja Jordana między synów, w myśl którego wieś przypadła Wawrzyńcowi Spytkowi. Rejestr z 1581 r. informuje, że w Skomielnej Czarnej, należącej do parafii w Łętowni było 6 łąnów kmiecych, 1 łąn sołtysi i 10 zagrodników, a spis z 1629 r. wymienia także młyn. Wieś stanowiła własność prywatną, po śmierci Wawrzyńca Spytka Jordana (1564) należała ona do wdowy, a w 1599 r. drogą koligacji przeszła na rotmistrza Stanisława Przerębskiego herbu Nowina, żonatego z Anną Zebrzydowską. 30 lat później wniesiona w posagu staje się własnością Andrzeja Karkowskiego h. Junosza, a w 1674 tym samym sposobem Franciszka Łodzińskiego herbu Radwan. W rękach Łodzińskich pozostaje do 1851 r., kiedy Izabela z Łodzińskich Gostkowska otrzymała ją jako wiano. W 1892 r. po Gostkowskich majątek dziedziczy Tekla Wojakiewiczowa. Jej syn, Kazimierz Wojakiewicz sprzedał ziemię włościanom. W okresie międzywojennym wieś stała się dość znanym letniskiem. W 1933 roku wybudowano "Czarnolas". W czasie II wojny światowej Niemcy urządzili tu sanatorium dla żołnierzy Wehrmachtu. W czasie okupacji w rejonie Skomielnej Czarnej działały grupy partyzanckie. Wojska radzieckie zajęły miejscowość bez walki 28.01.1945 r. Po wojnie w okolicy działało podziemie antykomunistyczne.

Tokarnia położona na wysokości 400-580 m. n.p.m. Nazwę Tokarni wywodzi się od tokowisk głuszców, a jej przysiółka Więcierzy od więcierzy, czyli wędzisk. Historia: Pierwsza wzmianka o osadzie Tokarnia pochodzi z roku 1455. Następny dokument dotyczący tego rejonu mówiący o podziale majątku Mikołaja Jordana, wymienia obie wsie Więcierze i pochodzi z 1539 r. Teren ten należał początkowo do parafii w Pcimiu, a od 1942 r. do parafii w Łętowni. Do końca XVI stulecia Tokarnia i

Więcierzka były własnością Jordanów z Zakliczyna a następnie przeszły na rodziny Krankowskich i Przerębskich. Inwentarz wsi z 1643 roku wymienia oprócz dworu 12 kmieci, 3 zarębników, karczmę, 2 młyny i olejarnię. W Więcierzce mieszkało wtedy 8 kmieci i zarębników. W XVII wieku Tokarnia wraz z Więcierzką i Skomielną Czarną przechodzą w ręce rodziny Łodzińskich herbu Radwan. W 1804 r. Anna Łodzińska wychodzi za mąż za Jana Kantego Targowskiego, a w 1836 r. Tokarnia z Więcierzką przechodzi ostatecznie na własność rodu Targowskich herbu Leliwa. W czasie okupacji okolice Tokarni były bazą licznych oddziałów partyzanckich AK. 20 listopada 1944 r. partyzanci oddziału "Odwet" i "Żelbet" rozbili kwaterującą w dworze 64-osobową jednostkę niemiecką zdobywając wiele broni i sprzętu wojskowego. Podczas pacyfikacji rejonu Zawadki oddziały SS spaliły również około 20 domów wzdłuż drogi prowadzącej do Zawadki. Armia Czerwona opanowała Tokarnię od północy, przez wzgórze Solnisko 28 I 1945 r. Po wojnie Tokarnia pozostająca nieco w cieniu Skomielnej Czarnej i Łętowni aspirowała do miana ośrodka lokalnego. Starania te zostały uwieńczone powołaniem w 1975 roku Gminy Tokarnia, a w 1982 roku utworzeniem parafii.

Więciorka - wieś położona malowniczo między wzniesieniami Parszywki (842) i Jaworzyńskeigo Wierchu (785). Niegdyś przechodził tędy odcinek szlaku handlowego z Orawy do Krakowa. Nazwa miejscowości pochodzi od pułapek na ryby. Historia: o wsi Więciorka pierwsze zapiski pochodzą z XVII w., jednak jej początki mogą być znacznie starsze. Z 1349 r. pochodzi wzmianka o nadaniu sołtysowi Mikołajowi lasu nad rzeczką *Wienciernica* przez Henryka, opata tynieckiego. W 1365 r. dokument wymienia potoki *Więciorskie Mały i Duży*, a w 1539 r. bracia Jordanowie dzielą między siebie ojcowiznę, w skład której wchodziły *obie wsie Więcierzce*. Niewykluczone więc, że wieś istniała jako osada już w XIV-XV w. W następnych wiekach należy do starostwa lanckorońskiego, będąc jedną z jego mniejszych osad. Istnieją informacje z 1646 r. o działającej tutaj hucie szkła. W tym roku dostarczono z niej na zamek lanckoroński 11000 szyb okiennych, 8 tuzinów szklanek i kieliszków oraz 240 faszek. W następnych latach właścicielami huty byli kmiecie: Jan Szubran, Jodłowczyk i Bargiel. Zakład działał do przełomu XVII i XVIII stulecia. Na roli Hucisko do dziś dnia zachowała się nieduża hałda z odpadami hutniczymi. Rozwojowi wsi w tym okresie sprzyjał szlak handlowy, który przechodził tędy z Orawy w kierunku Myślenic i Krakowa. Po upadku powstań antyhabsburskich na Węgrzech w końcu XVII w. przybyła do Więciorki grupa osadników znad Dunaju. Po likwidacji starostwa Więciorka stanowiła własność rodu Montleart, a od 1874 r. Lubomirskich. Pamiątką I wojny światowej są dobrze zachowane pozycje umocnień na Dziale Bylicowym i Kubiakowym. W czasie okupacji niemieckiej w Więciorce działała komórka Konfederacji Tatrzańskiej. Na strychu kaplicy św. Anny na Polanie ukrywali się poszukiwani przez Gestapo wikariusze z Trzebuni, a w jednym z domów Poalny przez kilka miesięcy 1942 r. chronili się po rozbiciu Konfederacji Tatrzańskiej jej przywódcy: Tadeusz Popek i

Jadwiga Apostoł. Po zakończeniu wojny działały tu oddziały podziemia antykomunistycznego, swe ostatnie kryjówki miał tu słynny Jan Sałapatek zamordowany przez UB w Trzebuni w 1955 r.

Zawadka (ok. 670 m. n.p.m.). Malowniczo rozłożona wieś na południowych stokach Kotonia. Nazwa miejscowości oznacza miejsce trudno dostępne lub przeszkodę. Przed II wojną światową mieszkało tu 360 osób. Historia: Pierwsza wzmianka o Zawadce pochodzi z 1675 r. Wieś należała wówczas do starostwa lanckorońskiego, a mieszkańcy jej trudnili się hodowlą bydła i wypalaniem węgla drzewnego. Po rozbiorach Austriacy połączyli ją z sąsiednią Więciórką, wraz z którą należała do parafii w Trzebuni do 1849 r. Od końca XVIII w. wraz z sąsiednimi miejscowościami przechodziła kolejno w ręce rodu Montleart, a następnie Lubomirskich. W końcu lat 20 Xx w. badania prowadził tu Stanisław Leszczycki, później słynny polski geograf, który napisał pracę *Demografię Krzczonowa i Zawadki* W czasie okupacji niemieckiej w wiosce prężnie działała komórka ZWZ-AK, a w zacisznych przysiółkach znalazło schronienie wiele osób poszukiwanych przez Niemców. Pojawiały się tu liczne oddziały partyzanckie AK, OW PPS, AL i radzieckie. O świcie 29 XI 1944 r. kwaterujące tu oddziały AK "Żelbet", "Odwet", "Wicher", "Dąb" i OW PPS *Zamka* zostały zaskoczone przez obławę niemiecką. W bitwie zginęło 8 partyzantów i 7 osób cywilnych, 6 partyzantów i kilkunastu cywili odniosło rany. Spłonęło wiele gospodarstw. Starty niemieckie wyniosły 51 zabitych i wielu rannych. Mszcząc się hitlerowcy dokonali 4 XII 1944 r. pacyfikacji wsi paląc resztę domów (ogółem 60). W roku 1946 Zawadka została odznaczona Orderem Krzyża Grunwaldu III klasy, a w 1964 r. odsłonięto obelisk upamiętniający wydarzenia sprzed 20 lat. W 2004 roku Wójt Gminy Tokarnia Edward Zadora w uzgodnieniu z mieszkańcami a także na prośbę byłych żołnierzy ze Światowego Związku AK dokonał całkowitej przebudowy tego pomnika.

1.4 Kompozycja przestrzenna gminy, walory krajobrazowe

Obszar gminy prezentuje krajobraz pogórza z licznymi wzniesieniami i głęboko wciętymi, wąskimi dolinami potoków górskich. Większą część powierzchni gminy stanowią lasy. Uprawy rolne, które są jednym z ważniejszych elementów krajobrazu kulturowego, występują na terenie gminy coraz rzadziej. Dzieje się tak przede wszystkim za sprawą trudnych warunków uprawy oraz niskiej wartości gleb. Osadnictwo skupia się w niskich partiach dolin, w sąsiedztwie dolin rzek, gdzie zazwyczaj położona jest droga. W wielu przypadkach zabudowa jednak wkracza również w wyższe partie wzniesień, często na tereny zagrożone masowymi ruchami podłoża. Pod względem krajobrazowym zjawisko nie jest to szkodliwe w przypadku gdy zabudowa harmonizuje z krajobrazem historycznym. Problem dysharmonii pojawia się w momencie, gdy zabudowy pojawia się zbyt wiele i nie nawiązuje ona do budownictwa regionalnego.

Najbardziej eksponowane krajobrazowo są zalesione wzgórza, stanowiące dominanty naturalne obszaru. Wartości krajobrazu kulturowego reprezentowane są głównie przez obiekty kultu religijnego. Jako dominanty i akcenty kulturowe występują w dużym zagęszczeniu przydrożne kapliczki i krzyże, nad miejscowościami dominują bryły kościołów.

Wnętrza krajobrazowe tworzone są przez nachylone stoki łąk, położone u stóp wzniesień. Zwrócić należy w tym miejscu uwagę na problem zaprzestania przez mieszkańców gminy upraw polowych, co doprowadza do zarastania wnętrz krajobrazowych przez rośliny pionierskie. Zróżnicowana topografia wzniesień i różnorodność pokrycia sprawia, że tereny otwarte występują tu w niewielkiej ilości.

Zespoły zabudowy wsi wyodrębniają wnętrza krajobrazowe, wzajemnie przenikające się o kulturowo-przyrodniczym pokryciu. Są to w przewadze wnętrza dolin rzecznych. Do wnętrz o mniejszej skali należą liczne wnętrza w obrębie układów przestrzennych wsi oraz wnętrza długie biegnące wzdłuż ciągów komunikacyjnych licznie przecinających teren gminy.

Formami o najwyższych wartościach krajobrazowych obszaru są zalesione wzgórza, o różnorodnej formie i pokryciu. Ponieważ są silnie eksponowane zarówno z dolin jak i otaczających wzgórz powinny podlegać ochronie poprzez ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy. Ochronie powinny podlegać ponadto zachowane ciągi widokowe wzdłuż dróg oraz przedpola widokowe na dominanty krajobrazowe.

Największą powierzchnię gminy zajmują obszary leśne z pojedynczymi konkretnymi wnętrzami krajobrazowymi w postaci polan śródleśnych o dużych wartościach krajobrazowych pełniących rolę dominant krajobrazowych.

Kolejną, pod względem zajmowanej powierzchni, jednostką krajobrazową, są obszary z dominującym udziałem mozaiki pól uprawnych, łąk oraz zarastających ugorów, poprzecinane urozmaiconą siecią linearnych układów zieleni komponowanej, tworzących wnętrza krajobrazowe konkretne, obiektywne i subiektywne wydzielone w krajobrazie przy pomocy ścian zadrzewień oraz zespołów zabudowy mieszkaniowej.

Głównymi osiami kompozycyjnymi gminy są rzeka Krzczonówka oraz osie mniejszych potoków Bogdanówka i Więcierzy. Obszary dolin ww. rzek wraz z zielenią naturalną mają charakter naturalny, ze względu na niewielki udział elementów antropogenicznych. Tworzą przy tym wnętrza długie, konkretne i obiektywne.

Typowe dla gminy jest rozmieszczenie zabudowy wzdłuż cieków wodnych, jako osi kompozycyjnych. Są to obszary linearnych i punktowych (kolonijnych) układów ruralistycznych z zielenią towarzyszącą, o znacznych przekształceniach środowiska przyrodniczego z nagromadzeniem wartości kulturowych.

Jest to jednostka urozmaicona pod względem ilości i typów wewnątrz krajobrazowych tworzących złożony układ opierający się na długich wnętrzach rozpościerających się wzdłuż osi dróg.

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Uwarunkowania rozwoju gminy to szereg powiązanych ze sobą zjawisk mających bezpośredni wpływ na procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym, kulturowym i społecznym gminy. W toku prac nad studium podjęto szeroką analizę tych elementów, które mają najistotniejszy wpływ na kształtowanie się przestrzeni i jakość życia mieszkańców gminy Tokarnia. Rozpoznanie zasobów gminy i głównych problemów jej rozwoju w kontekście sformułowanych celów rozwoju, pozwala na syntetyczne zdefiniowanie podstawowych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy.

1. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Podstawowe uwarunkowania rozwoju gminy wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego to:

Pozytywne:

- wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe, związane szczególnie z wysoką lesistością gminy i ukształtowaniem terenu. Walory te są szczególnie wysokie ze względu na występowanie zwartych kompleksów leśnych oraz zachowaniem obudowy biologicznej cieków wodnych, charakteryzujących się bogatymi siedliskami leśnymi, pochodzenia naturalnego i półnaturalnego,
- zachowana ciągłość korytarzy ekologicznych opartych na dolinach rzek i ich dolinach bocznych, szczególnie korytarzy o znaczeniu ponadlokalnym obejmującym ciągi ekologiczne rzeki Krzczonówka oraz potoków Bogdanówka, Więciórka, Czarny Potok i Potok Proszkowców,
- występowanie licznych, zadrzewień oraz terenów zabagnionych położonych zarówno w ramach krajobrazu polno – leśnego, jak i w zasięgu obszarów zurbanizowanych gminy, ze szczególną funkcją terenów otaczających ciek wodny, tworzących otwarcia widokowe i stanowiących ostoje dla zwierząt zasiedlających siedliska wilgotne,
- dominacja w gminie rozległych krajobrazów polno – leśnych, z ograniczonym wpływem na krajobraz obszarów zurbanizowanych (za wyjątkiem głównego układu ulicowego wsi Tokarnia, Krzczonów i częściowo Skomielna Czarna) oraz ograniczonym występowaniem zabudowy rozproszonej, wyróżniającej się w krajobrazie,

- bezpośrednie sąsiedztwo zwartych kompleksów leśnych z terenami zurbanizowanymi,
- specyficzny układ ekofizjograficzny gminy, w którym obszary zurbanizowane są rozdzielone kompleksami leśnymi i krajobrazami polnymi,
- ograniczona liczba obiektów związanych z intensywną działalnością gospodarczą,
- wystarczające zasoby wodne umożliwiające zaopatrzenie ludności w wodę,

Negatywne

- występowanie w granicach gminy obszarów zagrożonych powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych zagrożenie ,
- braki w uzbrojeniu obszarów zurbanizowanych gminy w sieć wodociągowo – kanalizacyjną,
- oparcie dostawy ciepła w gminie na indywidualnych źródłach związanych głównie ze spalaniem paliw stałych, co stanowi istotne źródło emisji zanieczyszczeń do atmosfery, szczególnie w okresie jesienno – zimowym,
- występowanie w zwartych osiedlach mieszkaniowych punktowych terenów działalności gospodarczej powodujących zagrożenie ponadnormatywną emisją zanieczyszczeń i hałasu do środowiska - przetwórstwo drzewne (tartaki).

1.1 Położenie geograficzne

Wg podziału regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina położona jest w obrębie dwóch mezoregionów: Beskidu Makowskiego (513.48) oraz Beskidu Wyspowego (513.49) należących do makroregionu Beskidy Zachodnie. Większa część Gminy należy do mezoregionu Beskidu Makowskiego, tylko mały fragment Gminy we wschodniej części należy do mezoregionu Beskidu Wyspowego.

Beskid Zachodnie są największym regionem Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Są zróżnicowanym, neotektonicznym antyklinorium, zbudowanym w znacznej części z odpornych na denudację piaskowców magurskich oraz z piaskowców godulskich płaszczowiny śląskiej. Zbudowane są ze skał fliszowych (piaskowce i łupki). Cechują się rzeźbą średniogórską. Występuje tu szereg grup górskich oddzielonych od siebie dolinami rzecznyymi i śródgóorskimi kotlinami. Wyższe partie gór są w większości zalesione, natomiast kotliny, doliny i dolne partie stoków stanowią gęsto zaludnioną krainę rolniczą.

Beskid Makowski (zwany także Średnim) stanowi najbardziej wysuniętą na wschód grupę górską Beskidu Żywieckiego. Przeważają w nim szerokie grzbiety o wysokości 700 – 900 m n.p.m. Składa się

z wielu rozczłonkowanych pasm, zbudowanych z piaskowców magurskich z przewarstwieniem łupków, w których są wypreparowane doliny. Rzeźbę tego Beskidu charakteryzują zaokrąglone formy grzbietów, stoki o nachyleniu nie przekraczającym 30° oraz sterasowane dna dolin. Częsty element rzeźby stanowią osuwiska.

1.2 Powiązania przyrodnicze i ekologiczne

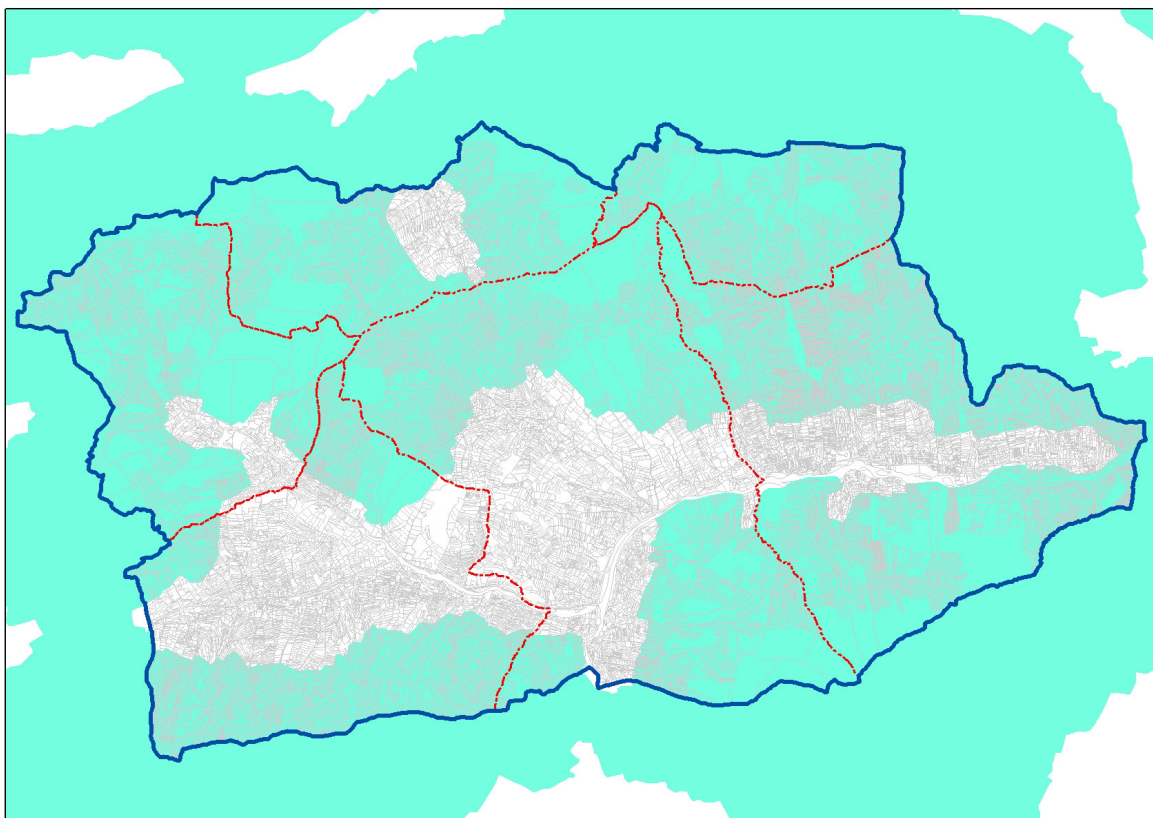
Elementy systemu przyrodniczego gminy składają się z obszarów węzłowych, korytarzy powiązań przyrodniczych i obszarów je wspomagających. Obszary węzłowe powinny posiadać trwałą strukturę biotyczną, zasilającą cały system. Poszczególne elementy środowiska przyrodniczego wchodzące w skład systemu przyrodniczego gminy powinny być powiązane ze sobą siecią korytarzy ekologicznych zapewniających swobodną migrację gatunków flory i fauny. Połączenia te powinny mieć trwały charakter, łącząc poszczególne elementy w silny układ przyrodniczy. Trwałą strukturę użytkowania posiadają tereny zabagnione, wnętrza dolin rzecznych i kompleksy leśne, stąd zwykle stanowią one podstawę tworzenia systemu powiązań przyrodniczych, pełniących funkcję obszarów węzłowych i korytarzy powiązań przyrodniczych. Do terenów wspomagających system zalicza się tereny wykazujące trwale wysoki procent powierzchni biologicznie czynnej. Potencjał biotyczny tych terenów jest różny, nie zawsze wysoki. Zalicza się do nich tereny zieleni urządzone, ogrody działkowe czy trwałe użytki zielone.

Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Są to głównie mało przekształcone przez człowieka obszary lasów i dolin rzecznych, które są szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym – również dla roślin i grzybów.

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem w sieci obszarów chronionych w Polsce. Bardzo rozległe kiedyś siedliska zwierząt i roślin wskutek działalności człowieka zostały rozdrobnione i często także izolowane. Dlatego aby zapewnić prawidłowy rozwój gatunków, umożliwić im zdobycie pożywienia, ustanowienie terytorium, znalezienie partnera do rozrodu czy też ułatwić ucieczkę przed drapieżnikami i zdarzeniami losowymi (np. pożarami) konieczne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt. Mogą to być liniowe pasy lasów bądź terenów porośniętych krzewami lub trawami, które nie tylko umożliwią przemieszczanie się, ale także dają zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia.

Północne i południowe części gminy znajdują się w zasięgu sieci ekologicznej ECONET-PL – korytarza ekologicznego Beskid Średni (KPd-13B). Korytarze ekologiczne łączą obszary siedliskowe położone wewnątrz kraju z korytarzami głównymi oraz zapewniają wariantowość dróg

przemieszczania się gatunków o znaczeniu krajowym. Korytarz KPd-13B w gminie Tokarnia obejmuje górne partie stoków, w większości zalesione i pozbawione barier przestrzennych utrudniających migrację flory i fauny. Południowa część korytarza została również ujęta w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa Małopolskiego.

Zasięg korytarza KPd-13B

Na załącznikach graficznych do studium wskazano również pozostałe korytarze ekologiczne rangi regionalnej – wyznaczone przez RDOŚ w Krakowie.

Analiza komponentów środowiska i ich przestrzennego rozmieszczenia wskazuje, że system przyrodniczy gminy Tokarnia oparty jest przede wszystkim na:

1. obszarach węzłowych związanych z kompleksami leśnymi porastającymi górne partie zboczy, który obejmuje ok. 45% powierzchni gminy,
2. korytarzy powiązań przyrodniczych, obejmujących dolinę rzeki Krzczonówki i innych cieków wodnych użytkowanych ekstensywnie bądź pozostawionych w stanie naturalnym i półnaturalnym,
3. rozległych terenów rolniczych, w przeważającej części poddanych naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych, hydrogenicznym i napiaskowym łączących ze sobą obszary podstawowe

określone w pkt. 1 i 2. Przy czym stan funkcjonalności tych połączeń zależy od prowadzonej działalności rolniczej lub jej braku.

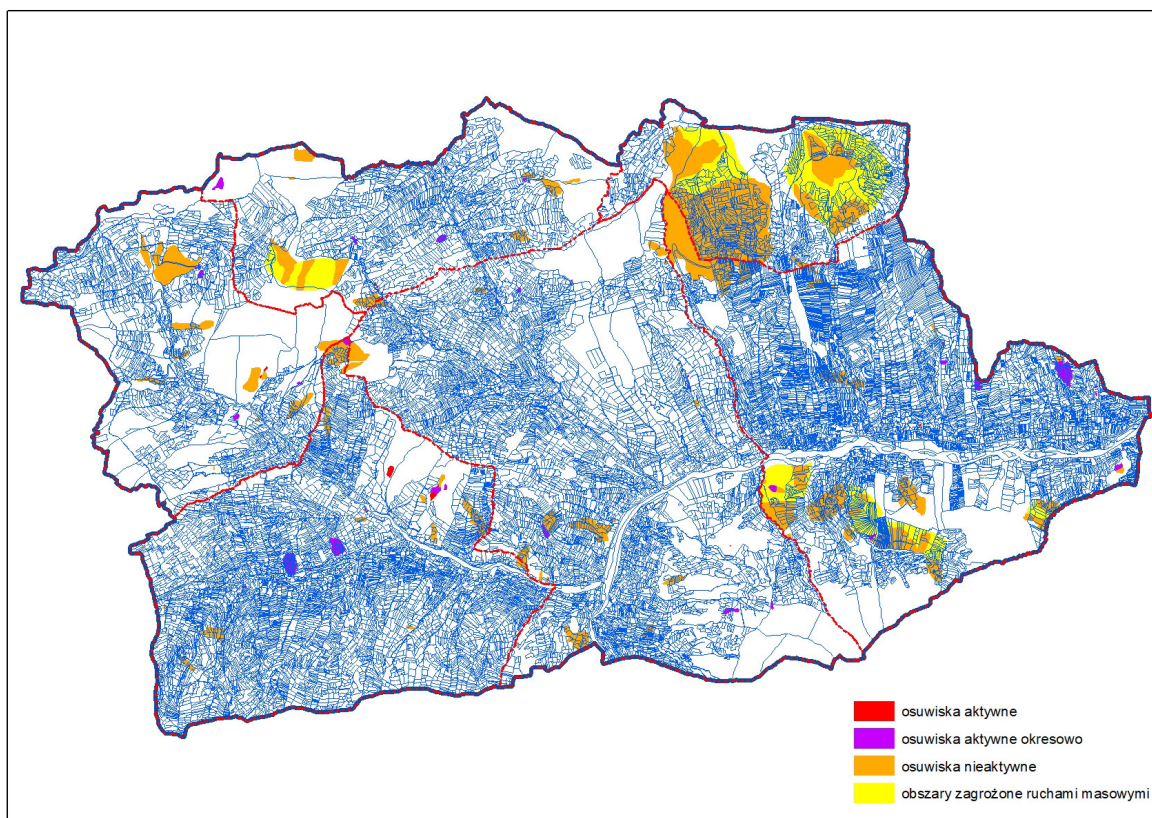
Obszary wspomagające system przyrodniczy występują sporadycznie, głównie jako drobnopowierzchniowe zespoły zieleni w otoczeniu obszarów zabudowanych.

1.3 Rzeźba terenu i budowa geologiczna oraz zagrożenia geologiczne

Budowa geologiczna i co za tym idzie również ukształtowanie terenu jest bezpośrednio związana z procesami powstawania poszczególnych utworów geologicznych. Gmina Tokarnia zgodnie z wcześniejszymi rozdziałami znajduje się w zasięgu Beskidu Makowskiego (Średniego) oraz Beskidu Wyspowego. W jednostkach tych przeważają szerokie grzbiety o wysokości 700-900 m n.p.m. Przebieg grzbietów związany jest z występowaniem odpornych piaskowców, a północne stoki mają wyraźny charakter krawędziowy. Rozdzielone są one obniżeniami występującymi w obrębie mniej odpornych serii łupkowych i łupkowo-piaskowcowych. W gminie Tokarnia układ grzbietów rozcięty jest doliną Krzczonówki oraz jej dopływami na szereg mniejszych, równoleżnikowo przebiegających członów górskich.

Na obszarze gminy stoki są nierównomiernie nachylone. Spadki 0-5% występują w dolinie Krzczonówki i niżej położonych partiach potoków Bogdanówki i Więcierzy oraz na fragmentach spłaszczeń wierzchwinowych, spadki 5-9% oraz 9-15% występują w sąsiedztwie spłaszczeń oraz na garbach, spadki 15-20% i >20% występują na zboczach dolin oraz na rozległych powierzchniach stoków (przede wszystkim w zachodniej, południowej i południowo-zachodniej części gminy). Spadki większe niż 20% zajmują 50% powierzchni gminy. Na najbardziej stromych odcinkach stoków, w zamknięciach dolinek, w rejonie występowania łupków oraz miększych pokryw zwietrzelinowych występują osuwiska. W granicach opracowania obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych obejmują jedynie kilka działek. Tereny te zostały zakwalifikowane do osuwisk nieaktywnych bądź obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Zasięg obszarów narażonych na zjawisko osuwisk został wyznaczony w gminie wyznaczony na podstawie „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Tokarnia” opracowanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne Kraków pod nadzorem Państwowego Instytutu Geologicznego. W opracowaniu tym wskazano zasięg obszarów osuwiskowych i zagrożonych osuwiskami w podziale na ich aktywność, tj. osuwiska aktywne, aktywne okresowo, nieaktywne i obszary zagrożone ruchami masowymi. Wskazano tam również podstawowe elementy rzeźby wewnątrz-osuwiskowej (skarpy, główne, ściany obrywów, rowy osuwiskowe i progi wewnątrz osuwiskowe. Podano również wysokość form (w podziale na niskie, średnie wysokie i bardzo wysokie)

oraz stan zachowania formy (w podziale na wyraźną i słabo zachowaną) wraz z typologią obiektów obejmującą czoła osuwisk i progi wewnątrz osuwiskowe, szczeliny, zagłębienia wewnątrz osuwiskowe oraz rumosze i blokowiska. Każde osuwisko i obszar zagrożony ruchami masowymi otrzymał otrzymano numer identyfikacyjny zgodny z bazą danych SOPO.

Rozkład obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych w gminie Tokarnia.

Teren gminy Tokarnia budują skały osadowe, które powstały w morzu w okresie od górnej kredy do oligocenu. Są to naprzemianległe warstwy piaskowców i łupków z wkładkami zlepieńców i margli, tworzące tzw. flisz karpacki. Należą one do serii magurskiej, budującej płaszczowinę o tej samej nazwie.

Utwory geologiczne występujące w gminie w podziale na pochodzenie i wiek przedstawiono poniżej, przy czym w gminie występują wyłącznie utwory serii magurskiej. Są to utwory **trzeciorzędowe**:

Łupki pstre. Utwory te występują w różnych częściach profilu jednostki magurskiej w paleocenie i eocenie. Są to wzajemnie przeplatające się czerwone i zielone ilowce, praktycznie pozbawione wkładek piaskowcowych. Na omawianym obszarze ze względu na stosunek pstrych łupków do różnych ogniw w serii magurskiej można wyróżnić trzy różne poziomy. W gminie występują bezpośrednio na warstwach ropianieckich (inoceramowych), a pod piaskowcami ciężkowickimi. Są to głównie łupki ilaste, barwy czerwonej lub wiśniawej, zielonej i niebieskiej. Czasami występują łupki barwy

szaropopielatej. Najczęściej obserwuje się naprzemianległość łupków czerwonych i zielonych. Wśród łupków spotyka się zielone, cienkoławicowe piaskowce glaukonitowe, występujące jako pojedyncze, rzadko rozrzucone ławice. Najczęściej są to ławice piaskowców o miąższości do 10 cm, twarde, krzemionkowe, szkliste, rozpadające się często na kostki i przyzmy. Odmiennym typem litologicznym są cienkoławicowe piaskowce o spoiwie węglanowym, zasobne oprócz glaukonitu w muskowiit.

Piaskowce i zlepieńce gruboławicowe oraz łupki — piaskowce pasierbieckie dolne i osieleckie.

Są to piaskowce gruboławicowe (0,5—2,0 m, wyjątkowo więcej), gruboziarniste, kwarcowe, spoiste, barwy jasnej, nieraz szarobiałej, o spoiwie wapnistym. Składają się z ziaren jasnego kwarcu, czasem mlecznobiałego lub ciemniejszego z domieszką drobnych okruchów łupków chlorytowych, serycytowych, muskowiitowych, fyllitów, a także granitów, gnejsów amiibolitowych, wapieni, a czasem też rogowców. Piaskowce wykazują wyraźne warstwowanie frakcjonalne. Często serię rozpoczynają zlepieńce. W górnej części ławic czasem występuje glaukonit i muskowiit. Piaskowce gruboławicowe występują na przemian z szarozielonymi lub ciemnoszarymi łupkami marglistymi lub też ciemnoszarymi margłami. Obserwuje się dwa typy sekwencji: piaskowce zlepieńcowate, margle lub łupki ilaste albo piaskowce, łupki margliste i łupki ilaste. Wśród piaskowców gruboławicowych występują pakiety cienkoławicowych piaskowców zielonych łupków podobnych do warstw hieroglifowych. Łupki stanowią podrzędny składnik. Są to łupki ilaste, czasem wapniste, zielonoszare, miękkie, występujące w bardzo cienkich wkładkach. W omawianym ogniwie występują też grubsze wtrącenia łupków pstrych oraz margli. Margle, które można określić jako margle typu łąckiego, tworzą wtrącenia o znacznej rozciągłości. Są one twarde, barwy ciemnopopielatej i niebieskiej. Miąższość piaskowców pasierbieckich dolnych wynosi od 100 do 250 m.

Łupki i łupki zielone oraz piaskowce cienkoławicowe — warstwy hieroglifowe.

Na środkowoocieńskich łupkach pstrych lub na piaskowcach pasierbieckich dolnych leżą warstwy złożone z łupków barwy szarozielonej, przekładanych cienkoławicowymi piaskowcami z licznymi hieroglifami. Ilość piaskowców wzrasta z północy na południe. Piaskowce są drobnoziarniste, nieco wapniste, barwy niebieskiej i brudnozielonej. Zawierają mikę, detrytus roślinny i glaukonit. Większość ławic charakteryzuje warstwowanie przekątne, często zaburzone słabo rozwiniętą konwolucją. W północnej części obszaru w warstwach hieroglifowych piaskowców jest prawie brak. Łupki są przeważnie mułowcowe, grubołuپیące się, na ogół bezwapniste, barwy niebiesko-lub szarozielonej. Występujące w kompleksie mułowce wapniste zawierają drobny pył muskowiitowy. Zdarzają się też wkładki margli szarych. Charakterystyczny dla tego ogniwa jest gęsto ułożony cios, sprawiający, że piaskowce rozpadają się na kostki i przyzmaty. Wymienione cechy charakteryzują większość wydzielonych warstw hieroglifowych. Występuje jednak w tym poziomie stratygraficznym pewne zróżnicowanie. W północnej

części obszaru przeważają łupki barwy zielonej, natomiast niewiele jest piaskowców. Wśród warstw hieroglifowych, wykształconych głównie w postaci łupków i piaskowców cienkoławicowych, zdarzają się grubsze pakiety piaskowcowe, przypominające swoim wyglądem piaskowce pasierbieckie oraz piaskowce typu magurskiego. Stwierdzono ich występowanie m. in. na obszarze grzbietu góry Przykrzec. W litofacji bełowskiej, wśród warstw hieroglifowych, stwierdzono trzy grube pakiety piaskowców typu magurskiego miąższości 200-250 m. Pakiety te lokalnie wyklinowują się. Warstwy hieroglifowe zawierają też ławice ciemnych margli typu margli łąckich oraz ilaste syderyty i cienkie wkładki bentonitów. Miąższość warstw hieroglifowych wynosi od kilku do około 400 m, średnio 200 m.

Piaskowce gruboławicowe i łupki — warstwy magurskie (facja mikowa). Utwory te występują w południowej części omawianego obszaru. Należą do strefy facjalnej raczańskiej. W budowie tego ogniwa przeważają piaskowce gruboławicowe o spoiwie wapnistym z licznie występującym muskowitem. Grubość ławic piaskowców jest znaczna; wiele z nich przekracza 2 m miąższości. Ziarno w piaskowcach jest przeważnie grube, glaukonitu brak albo jest go niewiele. Warstwowanie frakcjonalne jest nieregularne ze względu na równoziarnistość skały. W stropie ławic występują niekiedy konwolucje. W górnej części profilu miąższość ławic maleje, piaskowce stają się średnioławicowe, zwiększa się ilość łupków. W stropowych partiach ławic występuje detrytus roślinny. W niektórych przypadkach, w związku z dużym nagromadzeniem substancji roślinnej, utworzyły się warstewki węgla o miąższości do 1 cm; np. w kamieniołomie w Tenczynie występuje węgiel w postaci małych soczewek. Piaskowce zbudowane są głównie z kwarcu, skaleni, łuszczyków oraz innych minerałów. Łupki są cienkie (do kilkunastu centymetrów miąższości), margliste, łupią się drobno. Zdarzają się też grubsze wtrącenia z wkładkami cienko ławicowych piaskowców o typie piaskowców z warstw hieroglifowych. W obrębie piaskowców magurskich zdarzają się też grubsze kompleksy łupków, miąższości do 50 m, z cienkoławicowymi piaskowcami nie różniącymi się od piaskowców i łupków typu magurskiego.

Piaskowce gruboławicowe i łupki — warstwy magurskie (facja glaukonitowa). Ogniwo to występuje w północnej części omawianego obszaru, między czołem nasunięcia magurskiego a Krzczonowem. Przeważają w nim piaskowce gruboławicowe o miąższości ławic od 0,5 do 1,5 m, przeważnie drobnoziarniste, barwy popielatoniebieskiej, o spoiwie ilasto-krzemionkowym lub ilasto-wapnistym, kwarcowe, z niewielką ilością skaleni i muskowitu oraz licznym glaukonitem, często występującym w postaci gęsto i równomiernie rozsianych ziaren, a niekiedy zgrupowanym w smugi. Wśród nich występują ławice pozbawione glaukonitu, a zawierające muskowit. Piaskowce wykazują warstwowanie frakcjonalne, w stropie laminowane. W dolnych częściach ogniwa piaskowców magurskich występują wkładki jasnych piaskowców arkozowych, grubo ławicowych i gruboziarnistych.

Niektóre ławice zaczynają się materiałem zlepieńcowym. Składają się one z ziarn kwarcu, skaleni, okruchów łupków krystalicznych i osadowych oraz otoczków granitów i gnejsów. Piaskowce cienkoławicowe występują w miejscach gdzie wkładki łupków są grubsze. Łupki przedzielające piaskowce są cienkie, margliste, grubołupliwie, barwy szarej i ciemnoszarej, z wkładkami łupków brunatnych. Występują również ławice łupków i mułowców marglistych o miąższości do 2 m, i o grubości ławie łupkowych wynoszących kilka lub kilkanaście centymetrów. Rozpadają się muszlowo i sierpowato. Miąższość tego ogniwa wynosi od 500 do 1000 m.

Na stokach i zboczach dolin rzecznych, a także w ich dnach, występują różne pod względem genezy, wieku litologii **osady czwartorzędowe**, w postaci pokryw różnej miąższości. Zlodowacenie na tym obszarze sięgnęło lobem do doliny Raby pod Myślenicami, o czym świadczą znajduwane na tym obszarze eratyki. Spośród grupy osadów czwartorzędowych największe powierzchnie zajmują pokrywy koluwiów osuwiskowych, występujące równomiernie na całym obszarze oraz osady rzeczne, które w postaci różnowiekowych tarasów erozyjno-akumulacyjnych i akumulacyjnych występują na stokach i w dnach głównych dolin rzek i potoków przepływających przez omawiany obszar. Najstarszymi utworami czwartorzędowymi na omawianym obszarze są prawdopodobnie pokrywy tarasów rzecznych z okresu zlodowacenia południowopolskiego. W obszarze gminy utwory te obejmują:

łły, gliny, rumosze skalne oraz bloki (pakiety fliszu), koluwialne. Zaliczono tutaj osady koluwialne wszystkich większych osuwisk występujących w obrębie omawianego obszaru. Są one bardzo zróżnicowane pod względem litologicznym, genetycznym oraz miąższościowym. Występuje tu duże zróżnicowanie osuwisk — od małych osuwisk zwietrzelinowych, po wielkie osuwiska skalne i obrywy skalne.

Żwiry, piaski, gliny i głązy rzeczne tarasów erozyjno - akumulacyjnych 6,0-15,0 m n.p. rzeki. Jako najniższy z tarasów plejstoceńskich zajmuje największe powierzchnie w dnach dolin rzecznych.

Najmłodsze utwory zalegające w gminie powstały w **holocenie**. Są to: Żwiry i piaski rzeczne, gliny i łąy tarasów erozyjno - akumulacyjnych i akumulacyjnych 0,5-3,0 m n.p. rzeki oraz żwiry i głązy rzeczne, piaski, gliny i łąy tarasów erozyjno - akumulacyjnych (nadzalewowych) 3,0-8,0 m n.p. rzeki oraz żwiry i głązy rzeczne, piaski, gliny i łąy tarasów zalewowych i kamieńców rzecznych 0,5-2,0 m n.p. rzeki.

Analiza budowy geologicznej gminy została wykonana na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski, wykonanej wraz z opisem przez Państwowy Instytut Geologiczny. Charakterystyka podłoża wskazuje na przewagę w obszarze gminy trudnych i bardzo trudnych warunków inżyniersko – budowlanych. Szczególnie dotyczy to obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych oraz obszarów gdzie dominują utwory holocenijskiej. Niska stabilność podłoża, nieznaczna głębokość warstw

czwartorzędowych i silnie wymieszanie warstw holoceńskich może wymuszać prowadzenie badań geologiczno – inżynierskich przed posadowieniem obiektów budowlanych.

1.4 Surowce mineralne

Obszar gminy jest ubogi pod względem występowania surowców mineralnych. Są to głównie niewielkie ilości surowców skalnych takich jak: piaskowce magurskie i żwiry. Na terenie gminy nie występują jednak udokumentowane złoża surowców. Brak złóż powoduje również, że nie stwierdza się w granicach gminy zarejestrowanych terenów i obszarów górniczych.

1.5. Warunki wodne

1.5.1 Wody powierzchniowe

Gmina Tokarnia położona jest w zlewni potoku Krzczonówka - lewobrzeżnego dopływu Raby. Krzczonówka uchodzi do Raby w odległości 17 km od początku zalewu zbiornika Dobczyckiego. Dopływami Krzczonówki znajdującymi się na terenie gminy są: Bogdanówka, Więcierza, pot. Proszkowców, pot. Rusnakowy, pot. Zagrodzki, Czarny Potok, Skomialanka, Walczakówka oraz pot. Ostojów, pot. Proszków. Cieki badanego terenu mają charakter górski, charakteryzują się dużymi spadkami oraz wahaniami stanów wody, które związane są ze zmiennością opadów atmosferycznych. Na obszarze opracowania nie stwierdza się występowania naturalnych zbiorników i cieków wodnych.

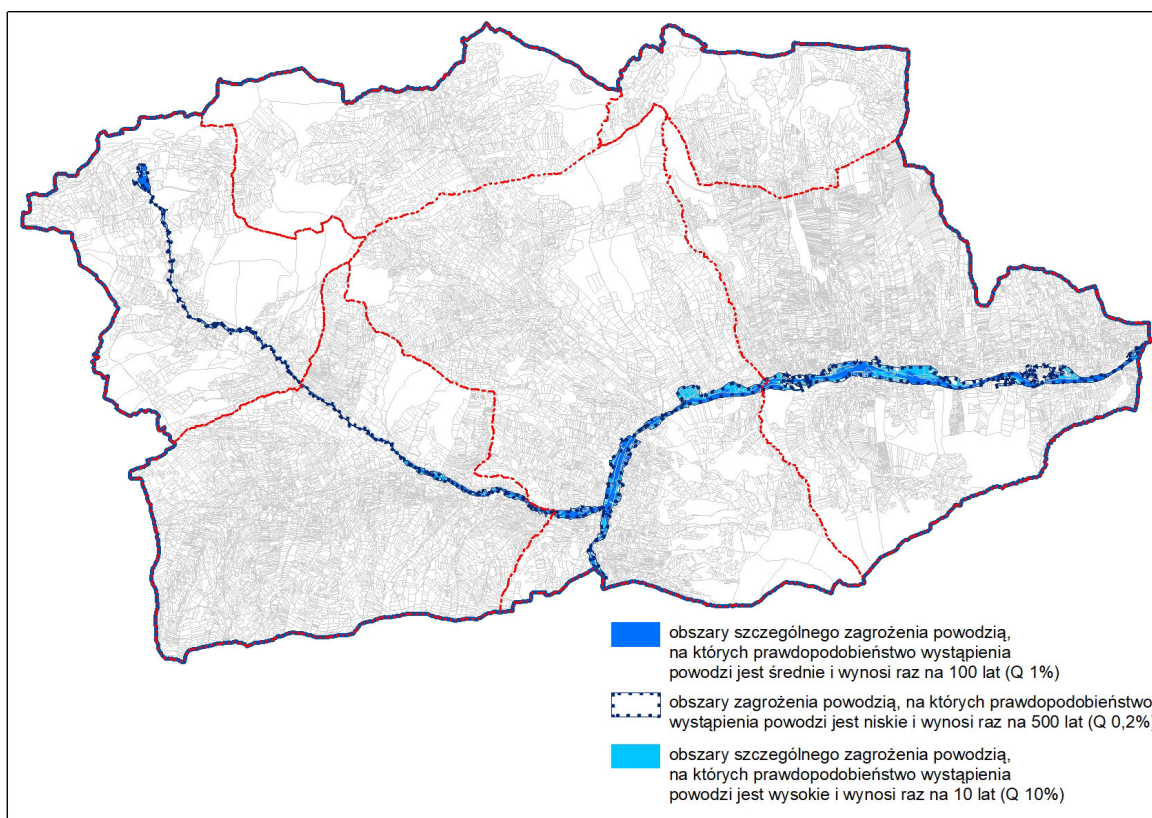
1.5.2 Zagrożenie powodziowe

W gminie Tokarnia wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%). Dodatkowo w gminie znajdują się granice obszarów zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%).

Za sporządzenie projektów map zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego odpowiedzialne jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej). Obszary zostały wyznaczone na podstawie Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa), ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z

2021 r. poz. 624, ze zmianami oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (Dz. U z 2018 r. poz. 2031). Mapy zagrożenia powodziowego sporządza się dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne.

Dyrektywa Powodziowa (art. 14 ust. 2) stanowi, że mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego są poddawane przeglądowi i w razie potrzeby aktualizacji do dnia 22 grudnia 2019 r., a następnie co 6 lat. Ustawa Prawo wodne zachowuje ważność map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego sporządzonych w I cyklu planistycznym (art. 555 ust. 2 pkt 4 i 5) i nakazuje ich przegląd do dnia 22 grudnia 2019 r. i w razie potrzeby aktualizację. Obszary zagrożenia powodziowego obejmujące obszar gminy Tokarnia zostały wyznaczone w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) i udostępnione w październiku 2020 r. W I cyklu planistycznym obszary zagrożenia powodziowego w gminie nie zostały wyznaczone, obowiązywały obszary wyznaczone na podstawie sporządzonego przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie opracowania „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Raby” i obejmujący obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1%.

Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Tokarnia.

1.5.3 Wody podziemne

Gmina Tokarnia jest położona poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

W gminie występują w utworach czwartorzędowych wody o charakterze głównie porowym oraz poziom wód kredowych i trzeciorzędowych głównie z wodami typu szczelinowego. Obszary występowania pierwszego poziomu wód w utworach czwartorzędowych związane są głównie z plejstoceniowymi i holoceniowymi osadami akumulacji rzecznej. Te ostatnie, ze względu na występowanie w dnach dolin rzecznych, mają największe znaczenie jako zbiornik wód. W górnych partiach rzek i potoków występują wąskie i niezbyt grube pokrywy tarasów holoceniowych, w których zwierciadło wody znajduje się zwykle na głębokości około 2,0 m, rzadziej głębiej. W dolinie Krzczonówki, gdzie rozprzestrzenienie utworów czwartorzędowych jest większe, poziom wód gruntowych może występować na większych głębokościach, ale w pobliżu koryt tych rzek występuje zwykle blisko powierzchni i jest zasilany przez wody rzeczne. Zwierciadło wody jest zwykle swobodne, a wydajności wahają się w granicach od 1,0 do 10,0 m³/h. Współczynnik filtracji w tym przypadku wynosi od $n-10^{-4}$ do $n-10^{-5}$ m/s. Poziom ten stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę w obszarze gminy.

Drugi obszar występowania wód w utworach czwartorzędowych związany jest z utworami koluwalno - osuwiskowymi rozumianymi jako utwory koluwiów osuwiskowych i koluwia stokowe — osady deluwialne i kongeliflukcyjne, z wodą gruntową występującą na różnych głębokościach od około 5 m. Miąższość i litologia utworów jest bardzo zróżnicowana, co wpływa w znacznym stopniu na wielkość zasobność poszczególnych zbiorników. Zasilanie odbywa się głównie przez opady atmosferyczne i z wyższych partii stoku. Występuje przy tym duża ilość wypływów wód w postaci źródeł, wycieków, wysięków i podmokłości.

Obszary występowania pierwszego poziomu wód gruntowych w utworach trzeciorzędowych. Wydzielono tutaj obszary występowania wód w utworach: piaskowcowych i łupkowo - piaskowcowych. Są to główne zbiorniki wód podziemnych na obszarze gminy. Występują w nich wody głównie szczelinowe i szczelinowo - porowe. Zwierciadło wody znajduje się na różnych głębokościach od 5 - 20 m i poniżej 20 m. Podobnego typu wody szczelinowe występują w mniejszych pod względem obszaru zbiornikach: trzeciorzędowo-kredowym i kredowym.

1.5.4 Zanieczyszczenie wód.

Ramowa Dyrektywa Wodna (2000), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej w Europie, nakłada na wszystkie kraje członkowskie obowiązek osiągnięcia dobrego stanu wód. Określa również sposób dokonywania ocen stanu wód. Oprócz oceny wg zasad wprowadzonych przez RDW, wykonywane są oceny jakości wód powierzchniowych z uwzględnieniem ich przeznaczenia oraz sposobu wykorzystania, wynikające z innych dyrektyw Unii Europejskiej z obszaru wodnego. Pierwszy plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, uwzględniający RDW, został przyjęty w 2011 r. (M.P. z 2011 Nr 49 poz. 549). Aktualizacja Planu (nowy Plan) został przyjęty na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911, ze zmianami).

W ramach Planu gospodarowania wodami wydzielono:

- jednolite części wód podziemnych – oznaczające określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych (JCWPd)
- jednolite części wód powierzchniowych – oznaczające oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych (jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wody, rzeka, struga, strumień, potok, kanał, lub ich część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne) (JCWP).

Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczonych jest obecnie:

- 2660 jednolitych części wód rzek,
- 5 jednolitych części wód przejściowych,
- 6 jednolitych części wód przybrzeżnych,
- 484 jednolite części wód jezior,
- 94 jednolite części wód podziemnych,

Wydzielenie różnych typów wód jest wstępnym etapem na drodze do ustalenia zgodnej z RDW oceny i klasyfikacji stanu ekologicznego wód. Opracowanie typologii wód powierzchniowych było niezbędne z powodu ogromnej różnorodności warunków środowiskowych, które wpływają na charakter występowania organizmów wodnych.

Warunki środowiskowe wynikają z takich czynników, jak m. in.:

- wielkość powierzchni zlewni,
- wysokość na poziomie morza,

- typ podłoża,
- przypisanie cech właściwych dla ekoregionów.

Typy wód, w warunkach nie naruszonych przez człowieka, różnią się pod względem cech biologicznych. Z tego względu stanowiąc będą wzorzec do określenia stopnia odchylenia przy ocenie stanu ekologicznego wód. Dobry stan charakteryzowany jest w zależności od poszczególnych typów wód a JWCP określa się w tym przypadku jako naturalna część wód. Natomiast zakwalifikowanie wód do zmienionych wód części wód zaliczono tzw. SZCW, czyli części których charakter został zmieniony w skutek fizycznego oddziaływania człowieka wód oraz tzw. SCW, czyli części wód powstałą w wyniku działalności człowieka.

W wyniku przeprowadzonych prac, na obszarze dorzecza Wisły, jako silnie zmienionych części wód jest wyznaczonych:

- dla JCWP rzecznych, 2108 naturalnych, 491 SZCW i SCW 61.
- dla JCWP jeziornych, 464 naturalnych, 20 SZCW i SCW 0,
- dla JCWP przybrzeżnych, 5 naturalnych, 1 SZCW i SCW 0,
- dla JCWP przejściowych, 3 naturalnych, 2 SZCW i SCW 0,.

Natomiast jako sztucznych części wód wyznaczonych jest 58 jednolitych części wód rzek.

Przy wydzielaniu JCWPd brano pod uwagę szereg materiałów i podziałów obowiązujących w hydrogeologii. Głównymi kryteriami przy wyznaczaniu JCWPd były: związek hydrauliczny wód podziemnych z wodami powierzchniowymi, typ ośrodka geologicznego i rozciągłości poziomów wodonośnych, granice hydrauliczne i hydrostrukturalne, warunki zasilania wód podziemnych, związek wód podziemnych z ekosystemami bagiennymi (obszary sieci Natura 2000), rozmieszczenie punktów monitoringu wód podziemnych, strefy poboru wód podziemnych kształtujące regionalny układ krążenia (aglomeracji miejsko-przemysłowych i górnictwa), charakter i zasięg antropogenicznego oddziaływania oraz stopnia przekształcenia chemizmu wód podziemnych, grupowania jednorodnych jednolitych części wód podziemnych o zbliżonym stanie chemicznym i ilościowym (agregacja według wybranego kryterium jednorodności).

Gmina Tokarnia znajduje się na terenie JWP:

Jednolite części wód rzecznych:

- **PLRW2000122138369, Krzczonówka - typ JWCP - (12) potok fliszowy, status – silnie zmieniona część wód, ocena stanu – zły, cel środowiskowy – dobry stan ekologiczny i**

chemiczny, **ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych** – zagrożona, **odstępstwo art. 4.4, 4.5 RDW** – tak, typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, **termin osiągnięcia dobrego stanu** – 2027, **uzasadnienie odstępstwa** – brak możliwości technicznych. W programie działań zaplanowano działanie opracowanie wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na odcinku cieków istotnego - Krzczonówka ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz,

Jednolite części wód podziemnych:

- **PLGW2000161, stan ilościowy** – dobry, **stan chemiczny** - dobry, **ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych** – niezagrażona, **cel środowiskowy** – dobry stan ilościowy i chemiczny, **odstępstwo art. 4.4, 4.5 RDW** – nie, **typ odstępstwa** – nie dotyczy, **termin osiągnięcia dobrego stanu** – 2015, **uzasadnienie odstępstwa** – nie dotyczy.

Schemat układ jednolitych części wód powierzchniowych w gminie Tokarnia

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalone na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej

W pierwszym cyklu planowania gospodarowania wodami w Polsce, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom

osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Zastosowane podejście, polegające na przyjęciu za cele środowiskowe wartości granicznych odpowiadających dobremu stanowi wód, związane było z niekompletnym zrealizowaniem prac w zakresie opracowania warunków referencyjnych dla poszczególnych typów wód, a tym samym brakiem możliwości ustalenia wartości celów środowiskowych wg charakterystycznych wymagań względem poszczególnych typów we wszystkich kategoriach wód. Dodatkowo, z uwagi na trwające prace w zakresie opracowywania metodyk oceny stanu hydromorfologicznego oraz fakt, że monitoring w zakresie badań stanu chemicznego jest jeszcze w fazie kształtowania i rozbudowy ustalenie celów środowiskowych zostało oparte o dostępne wartości graniczne wskaźników podanych w rozporządzeniu w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy Art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywy Wodnej dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”. Art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych (derogacje).

Dyrektywa przewiduje odstępstwa od założonych celów środowiskowych, jeżeli ich osiągnięcie dla danej części wód w ustalonym terminie nie będzie możliwe z określonych przyczyn.

W myśl art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej, odstępstwa zdefiniowane są następująco:

- odstępstwa czasowe – dobry stan wód może zostać osiągnięty do roku 2021 lub najpóźniej do 2027 (art. 4.4, 4.5 RDW) – ze względu na brak możliwości technicznych wdrażania działań,

dysproporcjonalne koszty wdrożenia działań, warunki naturalne niepozwalające na poprawę stanu części wód,

- ustalenie celów mniej rygorystycznych (art. 4.5 RDW), ze względu na brak możliwości technicznych wdrożenia działań, dysproporcjonalne koszty wdrożenia działań
- czasowe pogorszenie stanu wód (art. 4.6 RDW),
- nieosiągnięcie celów ze względu na realizację nowych inwestycji (art. 4.7 RDW), ze względu na brak nowych zmian w charakterystykach fizycznych jednolitych części wód, nowych form zrównoważonej działalności gospodarczej człowieka.

Ocena wpływu na stan wód powierzchniowych wiąże się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Zidentyfikowane JCWP rzeczne, w przypadku których ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest wysokie, wymagają wprowadzenia działań uzupełniających zorientowanych na ograniczenie lub całkowitą redukcję występujących w nich presji. W związku z tym, aby ocenić czy obecny poziom presji może skutkować nieosiągnięciem celów środowiskowych, należało określić stopień oddziaływania presji na wody. Podstawą oceny ryzyka była aktualna ocena stanu wód w okresie 2010 - 2012 wraz z danymi pochodzącymi z monitoringu wód powierzchniowych, na podstawie których została ona wykonana. Dodatkowo w trakcie oceny uwzględniono wyniki oceny stanu oraz dane monitoringowe z 2013 r. Z uwagi na fakt, że osiągnięcie celów środowiskowych przez JCWP powinno nastąpić w 2015 r., jako zagrożone zostały wyznaczone JCWP rzeczne w stanie poniżej dobrego, określonym na podstawie oceny stanu wód z lat 2010 - 2012, chyba że według danych monitoringowych z 2013 r. wyniki oceny wskazywały na osiągnięcie dobrego stanu wód w zakresie wskaźników (lub grup wskaźników), które w latach 2010 - 2012 były podstawą określenia stanu JCWP jako złego. Analogicznie, w przypadku gdy na podstawie oceny stanu wód w latach 2010 - 2012 stan danej JCWP został określony jako dobry, a po przeprowadzeniu monitoringu wód w 2013 r. w zakresie wskaźników (lub grup wskaźników), które nie były badane poprzednio, ocena stanu JCWP uległa pogorszeniu, została ona uznana za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Identyfikacja znaczących presji dla JCWP rzecznych została przeprowadzona na podstawie analizy stopnia wiarygodności oceny stanu wód z lat 2010 - 2013, występujących przekroczeń wskaźników lub grup wskaźników, sposobów korzystania z wód zlewni i jej zagospodarowania, przewidywanych efektów realizacji działań podstawowych oraz przy zastosowaniu wyżej przedstawionych założeń dotyczących oceny ryzyka nieosiągnięcia przez JCWP celów środowiskowych.

Główne presje oddziałujące na części wód rzecznych to zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa, zrzuty ścieków komunalnych, przemysłowych i kopalnianych oraz niska emisja.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych miała na celu zidentyfikowanie JCWP jeziornych, w których nasilenie presji antropogenicznych może spowodować ryzyko nieosiągnięcia ustalonych dla nich celów środowiskowych. Analiza ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych została wykonana na podstawie wyników badań monitoringowych jezior z lat 2007-2013, a w przypadku jezior niebadanych w tym okresie, na podstawie analizy presji w zlewni. W tym celu określono tzw. progi presji znaczącej w odniesieniu do ładunków azotu i fosforu powstających w zlewni całkowitej oraz w pasie szerokości 1000 m wokół każdego jeziora, przy uwzględnieniu przyjętych typów abiotycznych jezior. Progi presji znaczącej wyznaczono na podstawie analizy związku pomiędzy stanem jezior monitorowanych i nasileniem presji oddziałującej na te jeziora.

Zidentyfikowanie tego związku umożliwiło określenie ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego przez jeziora, dla których nie prowadzono monitoringu i nie były dostępne dane na temat stanu ich wód, natomiast dostępne były dane o oddziałujących na nie presjach. Jako zagrożone zostały wskazane te niemonitorowane jeziora, dla których przekroczenie specyficznego dla typu progów presji znaczącej nastąpiło dla obu tych parametrów (ładunków P i N) lub któregośkolwiek z nich.

Z uwagi na szacunkowy charakter oceny nasilenia zidentyfikowanych presji, oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dokonano przede wszystkim na podstawie aktualnych wyników monitoringowych badań jezior, o ile były dostępne. Przyjęto, że części wód zaliczone do stanu bardzo dobrego i dobrego na podstawie badań monitoringowych traktowane są jako niezagrożone tym ryzykiem, a jeziora reprezentujące stan gorszy niż dobry należą do zagrożonych.

Zagrożonym JCWP jeziornym zostały przypisane działania podstawowe oraz działania uzupełniające, jeśli działania uzupełniające były niezbędne do ograniczenia negatywnych oddziaływań na stan wód. Najistotniejszym czynnikiem oddziałującym na jakość JCWP jeziornych są zanieczyszczenia pochodzące ze spływów obszarowych z terenów użytkowanych rolniczo. Ładunki azotu i fosforu z terenów rolniczych (grunty orne, pastwiska, obszary intensywnej hodowli) oraz z rozproszonej zabudowy wiejskiej oraz rekreacyjnej (położonej w zlewni bezpośredniej jezior) nasilają eutrofizację wód jezior. W przypadku niektórych jezior ładunek biogenów pochodzących z depozycji atmosferycznej oraz z terenów leśnych może mieć też istotny udział w całkowitym ładunku powstającym w zlewni jeziora. Znaczenie ładunków zanieczyszczeń ze źródeł punktowych (głównie ścieki komunalne) w kształtowaniu jakości wód jezior w ostatnich latach ulega ograniczeniu, przy czym wprowadzane są one do jezior głównie za pośrednictwem dopływów. Bezpośrednie zrzuty do jezior są rzadkie. Ze względu na fakt, że wpływu presji obszarowych i punktowych nie da się rozdzielić, gdyż oddziałują na

ekosystemy wód jezior synergicznie, możliwe jest jedynie określenie typu presji, która ma największy udział w dostarczaniu ładunku zanieczyszczeń do wód JCWP jeziornych. W porównaniu do obszarowych źródeł zanieczyszczeń i ich wpływu na stan wód oddziaływanie punktowych źródeł na JCWP jeziorne jest mniejsze.

W celu przeprowadzenia oceny wpływu presji na JCWP przejściowe i przybrzeżne w pierwszej kolejności zidentyfikowano ich występowanie w poszczególnych JCWP z uwzględnieniem podziału na rodzaje oddziaływań.

Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł punktowych, głównie z oczyszczalni ścieków, w postaci związków azotu i fosforu, nasilają eutrofizację szczególnie w przypadku wód przejściowych. Na obszarze dorzecza Wisły największe znaczenie dla jakości wód przejściowych i przybrzeżnych mają źródła punktowe. Do JCWP przejściowych i przybrzeżnych niewiele zanieczyszczeń dostaje się bezpośrednio z punktowych zrzutów do tych wód, natomiast zanieczyszczenia z tych źródeł dostają się w znacznej ilości z wodami rzek, do których są wprowadzane ścieki. W obszarze zlewni, które mogą mieć wpływ na JCW przejściowych i przybrzeżnych, zidentyfikowano również składowiska odpadów komunalnych. Odcieki z niezabezpieczonych składowisk odpadów mogą spowodować zwiększenie ilości substancji toksycznych, substancji biogennych i związków organicznych i przedostawać się, z wodami rzek, do JCWP przejściowych i przybrzeżnych.

Metodyka oceny stanu wód podziemnych obejmuje ocenę stanu chemicznego i ilościowego. Ostateczna ocena stanu JCWPd przyjmuje gorszy wynik z tych dwóch ocen. W ramach oceny wykonuje się pięć testów klasyfikacyjnych określających stan chemiczny wód podziemnych i cztery testy określające stan ilościowy. Testy przeprowadza się w odniesieniu do wszystkich JCWPd i powinny być wykonane niezależnie od siebie, a jako wartość końcową mogą przyjąć wynik „dobry” lub „słaby”. Ocena stanu JCWPd wykonywana jest na podstawie wyników monitoringu wód podziemnych i przeprowadzana jest z uwzględnieniem budowy geologicznej, warunków krążenia wód podziemnych i siły oddziaływania presji.

Podczas oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych wzięto pod uwagę praktycznie wszystkie elementy mające znaczenie dla oceny stanu wód podziemnych, zarówno ilościowego, jak i chemicznego.

Pierwszym etapem było przeanalizowanie występujących presji antropogenicznych, ich identyfikacja i ocena wpływu na stan ilościowy i chemiczny JCWPd. Elementem decydującym o wielkości zagrożenia wód podziemnych zanieczyszczeniem był, przede wszystkim, sposób użytkowania terenu i rozmieszczenie źródeł zanieczyszczeń. W kolejnym etapie przeanalizowano warunki hydrogeologiczne

w poszczególnych JCWPd ze względu na naturalną odporność systemu hydrogeologicznego na zanieczyszczenia. W tym przypadku zagrożenie wód podziemnych zanieczyszczeniami pochodzenia antropogenicznego zależy między innymi od głębokości występowania warstw wodonośnych, stopnia izolacji od powierzchni terenu (na przykład przez utwory słabo przepuszczalne). W następnym etapie oceny porównano wcześniej uzyskane dane z wynikami monitoringu wód podziemnych w JCWPd, które stanowiły wskaźnik wpływu presji na stan wód podziemnych. Na tym etapie wykorzystano, zarówno wyniki monitoringu stanu ilościowego, jak i wyniki monitoringu stanu chemicznego.

Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzono, że w największym stopniu zagrożone są wody gruntowe, których zwierciadło występuje na głębokości mniejszej niż 5 m znajdujące się w obrębie aglomeracji miejsko-przemysłowych oraz terenów rolniczych intensywnie użytkowanych. Jednak to intensywna działalność górnicza miała największy wpływ na ocenę wybranych JCWPd jako zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Na obszarze dorzecza Wisły zidentyfikowano następujące rodzaje presji dla wydzielonych części wód powierzchniowych i podziemnych:

Punktowe źródła zanieczyszczeń

- zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych
- składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych
- przypadkowe skażenia środowiska gruntowo - wodnego
- pobory kruszywa

Obszarowe źródła zanieczyszczeń

- zanieczyszczenia związkami azotu i fosforu ze źródeł rolniczych
- działalność górnicza (odwodnienie wyrobisk i odwodnienia wgłębne),
- aglomeracje miejsko – przemysłowe (tereny zurbanizowane), przede wszystkim zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją, spływ wód opadowych z obszarów zabudowanych oraz zmiany stanu ilościowego na pobór wód do celów komunalnych i gospodarczych,
- melioracje,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- niska emisja w zakresie substancji priorytetowych: benzo(g,h,i)perylenu oraz indeno(1,2,3-cd)pirenu – depozycja zanieczyszczeń z atmosfery.

Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w województwie małopolskim za 2020 r. opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie czynnikiem stanowiącym największe zagrożenie dla stanu jakości wód powierzchniowych w województwie małopolskim jest działalność antropogeniczna, którą można pogrupować w następujące kategorie:

- pobór wód powierzchniowych i podziemnych: dla potrzeb gospodarki komunalnej i przemysłu, do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie, uzupełnianie stawów rybnych,
- zanieczyszczenia punktowe: zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, zrzuty zasolonych wód z górnośląskich kopalń,
- zanieczyszczenia obszarowe: spływy powierzchniowe głównie z terenów użytkowanych rolniczo, niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych,
- zmiany hydrologiczne i morfologiczne: regulacja rzek, budowle hydrotechniczne, ochrona przeciwpowodziowa, zabudowa poprzeczna.

W 2018 roku pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według danych GUS, wynosił w województwie 524,9 hm³ i był porównywalny z rokiem 2017 (wykres 3.1). Struktura poboru wody na poszczególne cele kształtowała się następująco:

- na potrzeby produkcyjne 301,1 hm³ – w tym 92,2 % stanowią wody powierzchniowe,
- na eksploatację sieci wodociągowej 169,1 hm³ – w tym 63,5 % stanowią wody powierzchniowe,
- na cele nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych 54,8 hm³.

Na przestrzeni lat 2010-2018 widoczne są trendy spadku i wzrostu dla poboru wody na cele produkcyjne, a także systematyczny wzrost wskaźnika PKB i produkcji sprzedanej w przemyśle. Natomiast na stabilnym poziomie utrzymuje się pobór wód na cele eksploatacji sieci wodociągowej oraz nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie.

Zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych są największym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych. Z terenu województwa małopolskiego w roku 2018 odprowadzono do wód powierzchniowych lub do ziemi łącznie 274,7 hm³ ścieków, w tym 58 % bezpośrednio z zakładów i 42 % siecią kanalizacyjną. W odniesieniu do roku 2017 nastąpił wzrost ilości odprowadzanych ścieków o 6,6 hm³. Łącznie na terenie województwa pracowało 310 oczyszczalni przemysłowych i komunalnych. W strukturze oczyszczania ścieków odnotowano niewielki wzrost dla oczyszczania mechanicznego, z podwyższonym usuwaniem biogenów oraz dla ścieków nieoczyszczonych. Na stałym poziomie utrzymują się ilości ścieków oczyszczanych chemicznie i biologicznie. Według danych GUS w

województwie małopolskim, w 2018 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 66,6 % ogólnej liczby ludności – stawia to województwo na 14 miejscu w kraju.

Zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych stanowią również zanieczyszczenia obszarowe. Powstają w wyniku spływów wód opadowych z terenów zagospodarowanych rolniczo, na których stosuje się w sposób niewłaściwy mineralne i organiczne nawozy wspomagające uprawę roślin. Na poniższym wykresie przedstawiono zużycie nawozów sztucznych – mineralnych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym (kg/1ha użytków rolnych). W województwie małopolskim zużycie nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2017/2018 wyniosło 82,3 kg/ha (spadek o 11,4 kg/ha w porównaniu do roku 2016/2017), natomiast wapniowych 34,4 kg/ha (wzrost o 11,3 kg/ha w porównaniu do roku 2016/2017).

Monitoring jakości wód jest jednym z podsystemów państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (pmś) wynika z art. 349 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Szczegółowe zasady dotyczące planowania i realizacji programów badań monitoringowych jednolitych części wód powierzchniowych zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 1178). Natomiast zasady dotyczące klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016, poz. 1187).

W 2018 roku, zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020, zmienionym aneksem nr 4 zrealizowano zadanie pn. badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych. Celem zadania było dostarczenie informacji o stanie wód rzecznych i zbiorników zaporowych wyznaczonych jako jednolite części wód powierzchniowych (jcw) w ramach trzeciego cyklu gospodarowania wodami 2016-2021.

Kryteria oceny stanu wód w ocenie wykonano według poniższych kryteriów.

Klasa elementów biologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
1	stan bdb / potencjał maks.	1	1
2	stan db / potencjał db	2	2
3	stan / potencjał umiarkowany	3	3
4	stan / potencjał słaby	4	4
5	stan / potencjał zły	5	5
Klasa elementów hydromorfologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
1	stan bdb / potencjał maks.	1	1
2	stan db / potencjał db	2	2
Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.6)			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
1	stan bdb / potencjał maks.	1	1
2	stan db / potencjał db	2	2
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego	PPD	PPD
stan / potencjał ekologiczny			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
BARDZO DOBRY	stan bdb / potencjał maks.	MAKSYMALNY	MAKSYMALNY
DOBRY	stan db / potencjał db	DOBRY	DOBRY
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SŁABY	stan / potencjał słaby	SŁABY	SŁABY
ZŁY	stan / potencjał zły	ZŁY	ZŁY
stan chemiczny			
DOBRY	stan dobry		
PSD	stan poniżej dobrego		
stan			
DOBRY	stan dobry		
ZŁY	stan zły		

Według oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014 – 2019 na podstawie monitoringu, opracowanej przez Główny Inspektorat ochrony Środowiska, obejmujących gminę Tokarnia przedstawiał się następująco (JCW objęte monitoringiem):

- **PLRW2000122138369, Krzczonówka - klasa elementów biologicznych – 3, klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5) – 2, klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.6) – 2, klasa potencjału ekologicznego – 3, potencjał ekologiczny – umiarkowany, stan chemiczny – PSD, stan JCW – zły,**

Stan wód objętych monitoringiem wskazuje jednak na ich zły stan. Derogacje działań naprawczych opisane we wcześniejszej części analizy wskazują, że poprawa jakości wód w gminie będzie wymagała wysokich nakładów finansowych i będzie zjawiskiem długotrwałym. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód w gminie są ścieki bytowe, zanieczyszczenia pochodzące z terenów rolniczych (skutek nawożenia) oraz środki chemiczne używane do utrzymania dróg w okresie zimowym. Wpływ na stan czystości wód ma również zwiększona emisja niska zanieczyszczeń pochodzących z ogrzewania w okresie zimowym – osadzanie się pyłów zawieszonych.

Podstawowe presje na stan wód powierzchniowych zgodnie z Planem Gospodarowania Wodami jest:

Działalność górnicza

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych są zasolone wody dołowe dopływające do wód powierzchniowych głównie z kopalń. Eksploatacja węgla kamiennego powoduje konieczność intensywnego odwadniania górotworu, zmianę kierunków krążenia wód podziemnych oraz obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Likwidacja kopalń węgla kamiennego oraz wypełnianie leja depresji powoduje uruchomienie w górotworze procesów geochemicznych, mających istotny negatywny wpływ na wody podziemne – *presja w gminie nie występuje.*

Zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, w tym z zrzuty ścieków komunalnych z terenów nieobjętych kanalizacją

Zagrożenie dla wód związane z zrzutem ścieków oczyszczonych wynikają przede wszystkim z niedostatecznego oczyszczenia ich przed odprowadzeniem ich do odbiorników, jakim najczęściej są wody płynące. Niewystarczające oczyszczenie ścieków może spowodować przedostanie się do środowiska wodnego substancji biogennych, w tym chorobotwórczych i chemicznych. Przekroczenie dopuszczalnych norm tych substancji wynika w tym przypadku z błędów technologicznych oczyszczania ścieków lub awarii procesu technologicznego w oczyszczalni i jest zjawiskiem stosunkowo incydentalnym. Trwały wpływ na wody w miejscach zrzutów ścieków oczyszczonych ma skład odprowadzanych substancji, który może wpływać na zmiany środowiska wodnego, poprzez zmiany techniczne wody, czy też zwiększoną ilość osadów pochodzenia organicznego. Skutki długotrwałego oddziaływania tych czynników na ekosystemy wodne związane są przede wszystkim ze zmianami warunków życia roślin i zwierząt tu występujących i tym samym mogą prowadzić do zmian

składu gatunkowego biocenoz wodnych. Natomiast wpływ odprowadzanych ścieków komunalnych lub przemysłowych do odbiorników wodnych z terenów nieuzbrojonych w kanalizację i nieoczyszczonych jest silną presją mogącą doprowadzić do degradacji tego środowiska. Substancje organiczne, chemiczne i biogenne znajdujące się w ściekach nieoczyszczonych są groźne nie tylko dla organizmów żyjących w odbiornikach, ale również ludzi poprzez przedostawanie się ich do ujęć wody oraz gleby. W przypadku terenów związanych z mieszkalnictwem i nieskanalizowanych istotnym zagrożeniem jest również korzystanie z indywidualnych rozwiązań w odprowadzeniu ścieków, szczególnie szamb, ale również oczyszczalni przydomowych. Zastosowanie instalacji o złych warunkach technicznych może spowodować przedostanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych – bezpośredni spływ grawitacyjnych do wód powierzchniowych i infiltracja poprzez glebę do warstw wodonośnych – *presja występuje w gminie w silnym zakresie*. Wynika to z uzbrojenia jedynie niewielkiej części zurbanizowanej gminy w kanalizację sanitarną. Dalszy rozwój zagospodarowania tych terenów będzie powodował zmniejszanie presji wraz z rozbudową systemu kanalizacji zbiorczej, który stanowi podstawę odprowadzania ścieków w polityce przestrzennej gminy. Pewne zagrożenia dla środowiska wodnego może mieć dopuszczanie stosowania technologii przejściowych (zbiorniki na nieczystości) do czasu wykonania sieci zbiorczej. Wystąpienie tej presji jest jednak minimalne, ponieważ stosowanie zbiorników powinno następować z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów odrębnych, obejmujących również zachowanie ich szczelności.

Składowiska odpadów

Większość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Polski jest składowana na składowiskach odpadów. Jest to najbardziej rozpowszechniona metoda ich zagospodarowania. Obiekty, jakimi są składowiska odpadów, powinny zatem spełniać odpowiednie wymagania, aby nie nastąpiła ewentualna infiltracja zanieczyszczeń do gruntu i wód powierzchniowych. Nieodpowiednie składowanie odpadów może mieć negatywny wpływ na środowisko wodne. Zagrożeniem dla wód są wody odciekowe pochodzące z nieizolowanych składowisk. Źródłem odcieków ze składowisk jest przesiąkanie wody opadowej przez bryłę wysypiska, a także na nieizolowanych składowiskach dopływ wód powierzchniowych oraz podziemnych powodujących wypłukiwanie i rozpuszczanie powstających produktów rozkładu. Źródłem odcieków jest także woda dostarczana wraz z odpadami oraz pochodząca z rozkładu substancji organicznych. Ilość i skład odcieków zależą głównie od: rodzaju i stopnia rozdrobnienia odpadów, ilości wody infiltrującej, wieku składowiska, techniki składowania. Ocieki z wysypisk wykazują bardzo wysoką mineralizację i charakteryzują się znacznie podwyższonymi parametrami biologicznego i chemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT5 i ChZT),

wysokimi stężeniami substancji rozpuszczonych, chlorków, siarczanów i związków azotu amonowego – *presja w gminie nie występuje*, w gminie nie funkcjonują składowiska odpadów - *presja w gminie nie występuje*.

Zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych

Skutkami dla środowiska wodnego prowadzonej działalności rolniczej jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych związkami azotu i fosforu, w wyniku spływu powierzchniowego, powodujące proces eutrofizacji wód powierzchniowy, tym samym uniemożliwiając m.in. ich rekreacyjne wykorzystanie czy też dyskwalifikując wody do ich poboru w celu zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zanieczyszczenie wód związkami azotu i fosforu stanowi również zagrożenie dla ekosystemów wodnych, poprzez zmianę warunków siedliskowych dla żyjących w nich gatunków roślin i zwierząt (silnie zmiany biocenotyczne). Pomimo, że zużycie nawozów sztucznych jak i naturalnych zmniejszyło się w ostatnich latach, to jednak rolnictwo i hodowla nadal generują źródła zanieczyszczeń - *presja występuje w gminie w zakresie ograniczonym*, obszary związane z produkcją rolną w gminie są ograniczone do lokalnego wykorzystania gruntów rolnych do upraw polowych, przy czym uprawy te nie zajmują znacznych powierzchni, stąd nie przewiduje się wysokiego nasilenie presji wynikającej ze stosowania nawozów sztucznych przy prowadzeniu intensywnej gospodarki rolnej.

Przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego

Przypadkowe zagrożenia nadzwyczajne spowodowane są zwykle katastrofami komunikacyjnymi lub poważnymi awariami przemysłowymi. Mają one zwykle charakter przypadkowy a ich częstotliwość jest trudna do przewidzenia – *presja w gminie ma charakter losowy* i jest związana głównie z ruchem komunikacyjnym.

Pobory kruszywa

Głównym czynnikiem wpływającym na środowisko wodne w wyniku wydobycia powierzchniowego kopalin jest obniżenie zwierciadła wód podziemnych oraz przerwanie warstw wodonośnych. W wyniku tych działań powstaje tzw. lej depresyjny, którego zasięg jest uzależniony od powierzchni na jakiej prowadzi się tą eksploatację. Zagrożeniem dla środowiska wodnego jest również nielegalny pobór surowców piaszczystych z koryt rzek. W tym przypadku zmiany środowiskowe prowadzą do zmiany warunków hydrograficznych, tj. zmiany koryta wód płynących - *presja w gminie nie występuje*. W gminie nie zarejestrowano udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Eksploatacja nie jest prowadzona.

Oddziaływania wywierane na ilościowy stan wód - pobory wód powierzchniowych i podziemnych.

Nadmierny i długotrwały pobór wód podziemnych, przekraczający dostępne zasoby dyspozycyjne jest głównym zagrożeniem dla dobrej jakości wód podziemnych. Skutkuje to obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstawaniem lejów depresji, zmianą kierunków przepływu wód podziemnych, negatywnym oddziaływaniem na ekosystemy zależne od wód podziemnych oraz na wody powierzchniowe - *presja w gminie występuje*. Tereny zurbanizowane w gminie w części są uzbrojone w wodociąg zbiorczy, zaopatrywany z istniejącego ujęcia wody. Pobór wody z ujęcia odbywa się na podstawie pozwolenia – prawnego, przy uwzględnieniu możliwych do poboru zasobów dyspozycyjnych. Dane dla ujęcia wskazują na występowanie znacznych rezerw wodnych, które mogą być wykorzystane w rozbudowie sieci wodociągowej przy zwiększonej liczbie odbiorców. Występujące w gminie indywidualne ujęcia wody są liczne i związane przede wszystkim z potrzebami gospodarczymi i bytowymi w zabudowie mieszkaniowej. Ilość studni indywidualnych jest znaczna, co może powodować zagrożenia dla stanu ilościowego wód. Zmniejszenie presji jest możliwe wyłącznie po rozbudowie wodociągów zbiorczych.

Spływ wód opadowych i roztopowych z obszarów zabudowanych. Niska emisja w zakresie substancji priorytetowych: benzo(g,h,i)peryleny oraz indeno(1,2,3-cd)pirenu – depozycja zanieczyszczeń z atmosfery.

Niekorzystny wpływ spływu wód opadowych i roztopowych z obszarów zabudowanych przejawia się przede wszystkim w zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych substancjami chemicznymi, w tym ropopochodnymi, pochodzącymi z układu drogowego oraz terenów o nawierzchni utwardzonej. W miejscach prowadzenia intensywnej produkcji zwierzęcej są to również związki organiczne i biogenne. Spływ nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych powoduje również przenikanie do środowiska wodnego związków pochodzących z niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, które osadzają się na gruncie. Substancje te mogą osadzać się również bezpośrednio na powierzchni zbiorników wodnych - *presja występuje w gminie*. Powierzchnia terenów utwardzonych jest nieznacząca, spływ z tych obszarów oraz depozycja zanieczyszczeń atmosferycznych jest ograniczona. Stosowanie przez gminę zabezpieczeń przy odprowadzaniu wód opadowych i roztopowych do odbiorników w zasadzie eliminuje zagrożenia dla wód z tym związane. Presja może jednak ulegać nasileniu w miarę rozwoju zagospodarowania inwestycyjnego w gminie.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, melioracje wodne.

Wpływ powodzi i melioracji na środowisko wodne jest związane przede wszystkim z urządzeniami technicznymi z nimi związanymi. Realizacja urządzeń takich powoduje zmiany przepływu wód powierzchniowych. W przypadku melioracji dodatkowym oddziaływaniem jest osuszanie obszarów naturalnie nadmiernie wilgotnych, co ma wpływ zarówno na poziom wodonośny jak również retencję

wody. W przypadku tych urządzeń istotny wpływ na środowisko wodne ma również spływ do odbiorników naturalnych zanieczyszczeń gromadzonych w rowach. W przypadku zjawiska powodzi silnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko wodne jest przedostawanie się do niego zanieczyszczeń stałych, chemicznych i organicznych z obszarów, na których zjawisko to wystąpiło - *presja występuje w gminie*, obszar gminy jest objęty granicami obszarów zmeliorowanych oraz obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest wyznaczany poza kompetencjami gminy. Ochrona przeciwpowodziowa odnosi się bezpośrednio do obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawy Prawo Wodne. Nasilenie presji będzie zależęć w przyszłości od działań administracyjnych ograniczających sposoby zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią lub zmeliorowanych.

1.6 Warunki glebowe

Gleby zalegające w gminie Tokarnia należą do gleb górskich. Rzeźba terenu gminy jest niekorzystna dla intensyfikacji produkcji rolnej i obniża w znacznym stopniu wartość gruntów. Największą część obszaru gminy stanowią **gleby brunatne kwaśne** i **wyługowane**, wytworzone w większości ze skał fliszowych o spoiwie niewęglanowym oraz sporadycznie z utworów starych terasów rzecznych (Tokarnia i Krzczonów) i skał fliszowych o spoiwie węglanowym (Krzczonów).

Na terenie gminy występują także **mady brunatne** i **inicjalne**. Są to gleby wytworzone ze współczesnych osadów rzecznych w warunkach niesprzyjających rozwojowi procesu bagiennego. Najbliżej cieków wodnych występują **mady inicjalne**, które posiadają niewykształcone profile i mogą podlegać zalewom. Są to gleby bardzo płytkie, okresowo za suche. Wytworzone są przeważnie z glin lekkich pylastych lub średnich pylastych płytko podścielonych żwirami. Nieco dalej cieków wodnych wytworzyły się **mady brunatne** o głębszych profilach, niepodlegające stałym zalewom.

Na niewielkim obszarze w Krzczonowie i Tokarni występują **pseudobelice**. Wytworzone są z utworów starych terasów rzecznych oraz ze skał osadowych o lepiszczu bezwęglanowym. Wykazują one skład mechaniczny glin średnich pylastych na glinach ciężkich pylastych bez domieszki szkieletu.

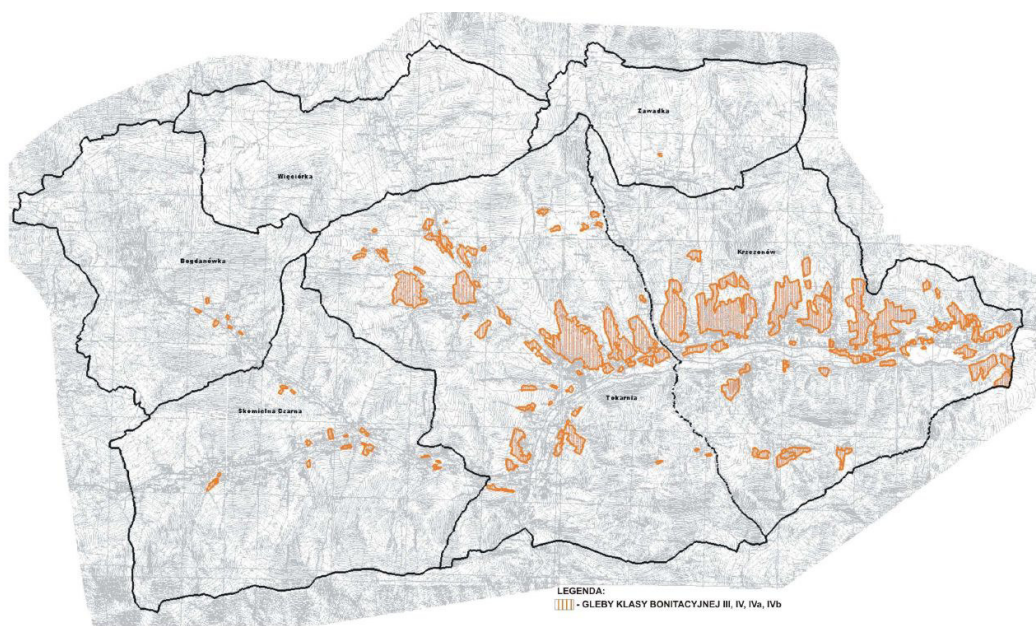
Gleby glejowe – powstałe z osadów rzecznych (**mady glejowe**) oraz z utworów namytych (**gleby glejowe deluwalne**). Są to gleby wytworzone z pyłów ilastych na ilach pylastych lub glinach ciężkich, stale lub okresowo za mokre, zajęte pod trwałe użytki zielone. Występują niewielkimi konturami, zajmując małą powierzchnię.

Na stromych i urwistych brzegach wąwozów występują **gleby wietrzeniowe bez typu**. Minimalną powierzchnię zajmują **gleby murszowo-mineralne**, które posiadają pod płytkim poziomem murszowym podłoże mineralne.

W gminie gleby łatwe do uprawy zajmują 1,4% powierzchni gruntów ornych (Tokarnia, Krzczonów), gleby średnio łatwe i średnio trudne do uprawy zajmują 3,1% powierzchni (na terenach równych i na stokach nieprzekraczających 10°), gleby trudne do uprawy stanowią 54,1% powierzchni (we wszystkich obrębach omawianego terenu), gleby bardzo trudne do uprawy zajmują 28,6% powierzchni gruntów ornych (na stokach o nachyleniu 12-15°), natomiast gleby wyjątkowo trudne do uprawy zajmują 12,8% powierzchni (na stokach powyżej 15°).

W gminie przeważają gleby klasy V i VI ok. **71%**. Brak na terenie gruntów klasy I i II, natomiast gleby klasy III-IV stanowią ok. **13 %** i występują głównie w Tokarni i Krzczonowie.

Występujące lokalnie gleby klas III w przeważającej części położone są w strefie inwestycyjnej gminy – wg obowiązujących planów miejscowych. Grunty te otrzymały stosowne zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i są przeznaczone na cele budowlane niezwiązane z rolnictwem.

Rozkład przestrzenny gleb III – IV klasy bonitacyjnej, wg opracowania ekofizjograficznego opracowanego dla gminy Tokarnia.

Powyższa analiza wskazuje, że w gminie przeważają gleby słabe, na których produkcja rolnicza wymaga znaczących nakładów agrotechnicznych do osiągnięcia zakładanych plonów. Potwierdza to kwalifikacja bonitacyjna gleb. Gleby klasy V i VI bonitacyjnej dominują w gminnej przestrzeni produkcyjnej.. Grunty lepszych klas bonitacyjnych występują jedynie lokalnie i nie tworzą rozległych kompleksów rolniczych. Niska bonitacja gleb i przewaga gleb trudnych i wyjątkowo trudnych do

intensyfikacji rolnictwa wpływa znacząco na obniżanie się funkcji rolniczej gminy, która obecnie ma charakter szczytkowy. W całej gminie nie stwierdza się wielkoobszarowych upraw rolniczych.

1.7 Klimat

Gmina Tokarnia znajduje się w obrębie klimatów górskich i podgórszych, w krainie klimatycznej Pogórza Wielicko-Przemyskiego. Na terenie gminy przeważają masy powietrza polarno-morskiego, w których zasięgu Beskid Średni znajduje się przez 60% dni w roku. Powietrze tych mas jest wilgotne. Przez 25% dni w roku na terenie gminy zalegają masy powietrza polarno-kontynentalnego suchego dające bezchmurną pogodę. Latem są one gorące, zimą – mroźne. Masy powietrza zwrotnikowego docierają na teren gminy m.in. w okresie jesieni, co daje słoneczną i bardzo ciepłą pogodę. Taki typ mas powietrza zdarza się przez 8% dni w roku. Najmniejszy udział mas mają masy powietrza arktycznego, suchego i bardzo mroźnego, występujące przez 7% dni w roku. Bilans promieniowania na terenie gminy niemal przez cały rok jest dodatni, a średnia temperatura roku wynosi od ok. +8°C w dolinach Raby do ok. +5°C na najwyższych szczytach. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ok. 210 dni w dolinach Raby i Trzebunki do ok. 200 dni na stokach i ok. 190 dni na najwyższych szczytach. Roczna suma opadów waha się od ok. 950 mm w dolinach rzecznych do ponad 1000 mm na najwyższych szczytach. Poza wzrostem sumy opadów wraz z wysokością na terenie gminy występuje zjawisko cienia opadowego – stoki o ekspozycji zachodniej otrzymują więcej opadów niż stoki o ekspozycji wschodniej. Najwięcej dni pogodnych występuje we wrześniu i październiku, a najmniej w grudniu. Średnie roczne pokrycie nieba chmurami wynosi 61%, a w skali miesięcy zmienia się ono od 49% we wrześniu do 68-69% w okresie od listopada do stycznia. Kierunki wiatrów ze składową zachodnią są przeważające. Najczęściej występuje wiatr wiejący z kierunku południowo-wschodniego. Warto odnotować, że wraz ze wzrostem wysokości spada liczba dni z ciszą i rośnie średnia prędkość wiatru. W okresie jesiennym i wiosną często na terenie gminy zdarza się wiatr typu fenowego (halny), niekiedy o bardzo dużej sile. Ważne z punktu klimatycznego jest to, że na terenie gminy, podobnie jak we wszystkich obszarach górskich występuje zjawisko piętrowości środowiska, stąd też wyróżnia się typy mezoklimatu: umiarkowanie chłodnych dolin, umiarkowanie chłodnych zboczy i chłodnych wierzchołków.

1.8 Zanieczyszczenie powietrza

Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w województwie małopolskim za 2020 r. opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział

Monitoringu Środowiska w Krakowie w województwie małopolskim decydującym czynnikiem mającym wpływ na jakość powietrza jest emisja powierzchniowa, do której zaliczamy głównie emisje pochodzące z sektora komunalno-bytowego. Emisja powierzchniowa w skali województwa odpowiada za około: 97 % emisji benzo(a)pirenu, 88 % emisji PM_{2,5}, 77 % emisji PM₁₀, 65 % emisji SOX, oraz 14 % emisji NOX. Emisja z sektora komunalno-bytowego pochodzi głównie z kotłowni lokalnych oraz indywidualnych, powstając w wyniku spalania paliw głównie węgla oraz drewna. Na wielkość emisji ze źródeł ogrzewania, ma wpływ przede wszystkim rodzaj stosowanego paliwa. Zjawisko niskiej emisji obserwujemy zwykle w okresie jesienno-zimowym, kiedy ze względu na niskie temperatury konieczne jest zwiększenie zużycia paliwa w celach ogrzania budynków. W sezonie letnim emisja z sektora komunalno-bytowego spada i ogranicza się do gospodarstw wykorzystujących kotły na paliwa stałe do podgrzania wody.

Emisja liniowa czyli transport w skali województwa odpowiada za około: 44 % emisji NOX, 5 % emisji PM₁₀ oraz 4 % emisji PM_{2,5}. Emitorami tego źródła są głównie silniki pojazdów spalinowych, które wytwarzają pyły w wyniku spalania paliw w silnikach, szczególnie Diesla, jak również procesy ścierania się opon, klocków hamulcowych oraz nawierzchni jezdni. Ruch samochodowy powoduje również wzrost zapylenia poprzez wtórne porywanie pyłu z powierzchni jezdni. W szczególności można to zaobserwować na stacjach komunikacyjnych, gdzie przez cały rok utrzymuje się podwyższony poziom PM₁₀ oraz NO₂.

Emisji punktowa w skali województwa odpowiada za około 34 % emisji SOX, 28 % emisji NOX oraz 8 % emisji pyłu PM₁₀, 4 % emisji pyłu PM_{2,5} i 3 % emisji benzo(a)pirenu. Pochodzi ona głównie z procesów spalania paliw energetycznych i z procesów technologicznych. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Wojewódzkiej Bazy Korzystania ze Środowiska emisja przemysłowa systematycznie maleje. Najbardziej obciążoną emisjami przemysłowymi częścią regionu jest zachodnia małopolska oraz trzy największe miasta województwa Kraków, Tarnów oraz Nowy Sącz.

Emisja z pozostałych źródeł takich jak rolnictwo (uprawa oraz hodowla), lasy oraz pożary, odpowiada za emisję: 14 % NOX, 10 % PM₁₀, 4 % PM_{2,5} oraz 1 % SOX.

W skali kraju województwo małopolskie odpowiada za emisję: 11 % benzo(a)pirenu, 10 % PM_{2,5}, 9 % PM₁₀, 8 % SOX oraz 7 % NOX.

Największy udział w emisji pyłu PM₁₀ ma emisja powierzchniowa – 77 %, następnie emisja z pozostałych źródeł takich jak rolnictwo (uprawa oraz hodowla), lasy oraz pożary – 10 %, emisja punktowa – 8 % oraz emisja liniowa 5 %. W przypadku emisji pyłu PM_{2,5} największy udział zajmuje emisja powierzchniowa – 88 %. Natomiast emisja liniowa, punktowa oraz z pozostałych źródeł zajmuje

po 4 %, co stanowi 12 % całej emisji. Emisja powierzchniowa odpowiada za największy udział emisji SOX – 65 %, emisji punktowa – 34 % oraz emisja z pozostałych źródeł 1 %. W procentowym udziale emisji SOX nie występuje emisja liniowa. Głównym źródłem emisji NOX jest emisja liniowa, która zajmuje 44 %, następnie emisja punktowa – 28 % oraz emisja powierzchniowa i emisja pochodząca z pozostałych źródeł 14 %. Największym źródłem emisji benzo(a)pirenu są emisje powierzchniowa – 97 %, pozostała reszta to emisja punktowa – 3 %.

W latach 2013-2018 średnie roczne stężenia dwutlenku siarki utrzymywały się na niskim poziomie na wszystkich stacjach znajdujących się na terenie województwa małopolskiego. W rozpatrywanym wieloleciu można zaobserwować spadek stężeń dwutlenku siarki. Na wysokość stężeń w wymienionych latach miały wyraźny wpływ warunki meteorologiczne, szczególnie epizody inwersji temperatury w mroźnych okresach sezonu zimowego.

Stężenia dwutlenku azotu przekraczają poziom dopuszczalny jedynie na stacjach komunikacyjnych w Krakowie, zlokalizowanych przy Al. Krasińskiego oraz ul. Dietla. Na przestrzeni wielolecia widać spadek stężeń dwutlenku azotu na stacjach komunikacyjnych oraz niewielką zmienność stężeń na pozostałych stacjach. Można zaobserwować również wyraźną różnicę w poziomach stężeń na stacjach komunikacyjnych i tła miejskiego. Najniższe stężenia dwutlenku azotu mierzone są na stanowiskach oddalonych od źródeł emisji liniowej.

Wielkości stężeń tlenku węgla na obszarze województwa były znacznie mniejsze od poziomu dopuszczalnego (10 mg/m^3) wyrażonego wartością stężenia maksymalnego ze średnich 8-godzinnych kroczących.

Pomiary benzenu były prowadzone w 4 stałych stanowiskach oraz w 3 gdzie pomiary były wykonane w ciągu 1 roku. Wszystkie wartości były znacznie niższe od poziomu dopuszczalnego. W skali wielolecia na większości stanowisk pomiarowych roczne stężenia benzenu w powietrzu maleją i utrzymują się na poziomie około 50 % wartości dopuszczalnej.

W latach 2013-2018 średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM10 pozostawały na zbliżonym poziomie. Norma roczna wynosząca $40 \text{ }\mu\text{g/m}^3$ przekraczana była między innymi na stacjach w Aglomeracji Krakowskiej, Nowym Sączu, Skawinie oraz w Tuchowie. Roczne stężenia pyłu PM10 osiągnęły wartości od $20 \text{ }\mu\text{g/m}^3$ w Muszynie-Złockiem w 2018 roku do $68 \text{ }\mu\text{g/m}^3$ na stacji komunikacyjnej w Krakowie, Al. 22 Krasińskiego w 2015 roku. W 2018 roku na większości stanowisk norma roczna pyłu zawieszonego PM10 nie była przekraczana. Średniodobowe stężenia pyłu PM10 przekraczające wartość $50 \text{ }\mu\text{g/m}^3$ przez więcej niż 35 dni w roku wystąpiły na niemal wszystkich stacjach pomiarowych w województwie. W stosunku do początku rozpatrywanego okresu, na

większości stacji zaznacza się tendencja spadkowa ilości dni z przekroczeniami. Wyjątkiem jest rok 2018, w którym liczba dni z przekroczeniem normy dobowej PM₁₀ w sposób znaczny wzrosła na części stacji. Dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 35 dni w roku kalendarzowym została dotrzymana tylko na kilku stanowiskach. Częstość przekroczeń kształtowała się w przedziale od 6 w Muszynie-Złockiem w 2018 roku do 200 w Krakowie, Al. Krasieńskiego w 2015 roku.

W odniesieniu do nowych poziomów alarmowych i informowania według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2019, poz. 1931), liczba przekroczeń poziomów: alarmowego oraz informowania uległa obniżeniu w stosunku do roku 2013.

Roczne stężenie pyłu PM_{2,5} na niemal wszystkich stacjach przekroczyło lub było równe poziomowi docelowemu, a najwyższe wartości, chociaż systematycznie malejące, wystąpiły w Krakowie i Nowym Sączu. W 2018 roku nastąpił niewielki spadek stężeń pyłu PM_{2,5} na terenie województwa, natomiast w wieloleciu trend spadkowy jest bardzo wyraźny. Stężenia średnioroczne na wszystkich stanowiskach, na terenie województwa były wyższe od poziomu dopuszczalnego określonego dla fazy II – 20 µg/m³.

Stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu powyżej 1 ng/m³ wystąpiły w latach 2013-2015 we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie. Roczne stężenia benzo(a)pirenu znacznie przekraczały poziom docelowy i występowały w zakresie od 2 ng/m³ do 23 ng/m³. Najwyższe stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀, występowały głównie w miastach położonych w kotlinach śródgórskich, gdzie zasadniczy wpływ na jakość powietrza ma emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw stałych.

Stężenia metali ciężkich: ołowiu, arsenu kadmu i niklu, w pyłe zawieszonym PM₁₀ utrzymują się na bardzo niskim poziomie na wszystkich stanowiskach w województwie małopolskim. W wieloleciu tendencja spadkowa poziomu stężeń metali w pyłe PM₁₀, występuje w całym województwie, a najbardziej wyraźna została zaobserwowana w Krakowie.

1-godzinne stężenia ozonu przekraczające wartość 180 µg/m³ – poziom informowania, wystąpiły na kilku stacjach pomiarowych. Liczba dni z przekroczeniem poziomu informowania ozonu, zależy głównie od wysokości temperatur w sezonie letnim, stąd duża zmienność w częstości występowania przekroczeń.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy którą stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,

- pozostały obszar województwa (nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców).

W województwie małopolskim, zostały ustanowione dwie strefy: aglomeracja krakowska, miasto Tarnów oraz strefa małopolska (obejmująca pozostały obszar województwa, w tym gminę Tokarnia). Roczną ocenę jakości powietrza przeprowadzona się w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których w prawie krajowym, określone zostały normatywne stężenia w postaci poziomów: dopuszczalnych, docelowych, celów długoterminowych w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Ocena ta obejmuje spełnienie kryteriów dotyczących oceny zdrowia ludzi dla następujących substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyłe PM₁₀ oraz kryteriów dotyczących oceny ochrony roślin dla następujących substancji: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃ (określony współczynnikiem AOT 40).

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz, odrębnie dla każdej substancji, dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
- przekracza poziom docelowy,
- nie przekracza poziomu docelowego,
- przekracza poziom celu długoterminowego,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

W ocenie wykonanej w raporcie ocenie wyróżniono 2 podstawowe klasy stref:

- **Klasa A:** poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza odpowiednio poziomu dopuszczalnego, poziomu docelowego, poziomu celu długoterminowego;
- **Klasa C:** poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną (z uwzględnieniem dozwolonej częstości przekroczeń dla przypadków, gdy są one określone), poziom docelowy, poziom celu długoterminowego.

W gminie Tokarnia nie prowadzono badań wykorzystanych w opisanej powyżej analizie. Ocenę jakości powietrza gminie należy zatem oprzeć o dane dla całej strefy małopolskiej. Zgodnie z wynikami pomiarów dla tej strefy obejmującej również gminę Tokarnia obszar tej strefy zaliczono:

- ze względu na stężenie pyłu PM10 - **do strefy C**,
- ze względu na stężenie pyłu PM2,5 - **do strefy C**
- ze względu na stężenie benzo(a)pirenu - **do strefy C**
- ze względu na stężenie dwutlenku azotu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie dwutlenku siarki - **do strefy A**
- ze względu na stężenie benzenu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie ozonu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie ołowiu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie arsenu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie kadmu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie niklu - **do strefy A**
- ze względu na stężenie tlenku węgla - **do strefy A**

Na stan i stopień skażenia powietrza w gminie decydujący wpływ ma:

- emisja ze źródeł niskich, lokalnych kotłowni i palenisk domowych opalanych w większości emisja punktowa z podmiotów gospodarczych;
- niska emisja: z pieców węglowych w indywidualnych budynkach jednorodzinnych,
- transport samochodowy (związany głównie z ruchem tranzytowym odbywającym się na drogach krajowych i wojewódzkich przebiegających przez gminę,
- nielegalne spalanie odpadów (w piecach domowych i innych).

1.9 Zagrożenie hałasem

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające w ostatnich latach w związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją. Odczuwany jest przez ich mieszkańców jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników, wpływających ujemnie na środowisko i samopoczucie.

Podstawowym aktem prawnym określającym dopuszczalne poziomy hałasu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz 112). W rozporządzeniu tym wskazano dopuszczalne poziomy hałasu

w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby oraz prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem:

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50/50	45/45	45/45	40/40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobylem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61/64	56/59	50/50	40/40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo- usługowe	65/68	56/59	55/55	45/45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68/70	60/65	55/55	45/45

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego i kolejowego,
- hałas przemysłowy, powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas komunikacyjny - do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu, decydującymi o parametrach klimatu akustycznego, przede wszystkim na terenach zurbanizowanych.

Hałas przemysłowy - stanowi na terenie gminy zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową i jest uciążliwy głównie dla budynków z pomieszczeniami na stały pobyt ludzi, zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Jego emisja odbywa się przez urządzenia w zakładach przemysłowych, usługowych, rzemieślniczych, bazach transportowych oraz w dużych kompleksach handlowych (supermarkety, itp.), często pracujących w nocy, zlokalizowanych w pobliżu lub na terenie zabudowy mieszkaniowej.

Hałas osiedlowy i mieszkaniowy - Szacuje się, że w skali kraju aż 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach, występujący w wyniku stosowania „oszczędnych” materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrzosiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów i głośną muzykę. Do nich dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, dźwigów, hydroforów, zsyków, itp. Bardzo często powodem hałasu wewnątrz budynków mieszkalnych jest lokalizacja w pomieszczeniach piwnicznych lokali usługowych typu intrologatornie, puby czy dyskoteki.

Hałas linii elektromagnetycznych spowodowany jest zjawiskiem ulotu (wylądowania wokół przewodu) i zależy od:

- parametrów technicznych linii (napięcie fazowe, geometria układu przesyłowego, obciążenie),
- czynników środowiskowych (warunki atmosferyczne, terenowe, zapylenie), stanu technicznego linii.

Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą:

- natężenie ruchu,
- struktura strumieni pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego,
- stan techniczny pojazdów,
- rodzaj i stan techniczny nawierzchni,
- organizacja ruchu drogowego,
- charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w województwie małopolskim za 2020 r. opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie w województwie małopolskim o klimacie akustycznym decyduje hałas komunikacyjny, emitowany przez ruch drogowy, szynowy i lotniczy oraz w mniejszym stopniu, hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej. Hałas przemysłowy na obszarze województwa ma charakter lokalny. Zgodnie z tą oceną największa liczba mieszkańców województwa narażona jest na oddziaływanie hałasu drogowego. Wykonane w latach 2017-2018 pomiary krótko- i długookresowe hałasu drogowego wskazują na wysoką emisję hałasu oraz występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku, zarówno w porze dnia jak i w porze ciszy nocnej, na większości przebadanych dróg. W ramach badania poziomów dźwięku hałasu kolejowego również odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych. Pomiary kontrolne hałasu przemysłowego wykazują także przekroczenia wartości dopuszczalnych na obszarach wokół zakładów przemysłowych i obiektów prowadzących działalność generującą hałas do środowiska. Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dotyczą przede wszystkim terenów sąsiadujących z autostradami, drogami krajowymi oraz głównymi liniami kolejowymi.

W gminie Tokarnia nie znajdowały się punkty pomiarowe wzięte pod uwagę w cytowanej ocenie. Stan emisji hałasu jest tym samym nieznany. Można natomiast założyć, że podstawowym źródłem hałasu w gminie jest transport drogowy, podobnie jak w przypadku innych gmin, w granicach których wykonywano pomiary. Brak w gminie linii kolejowych oraz dróg krajowych i wojewódzkich znacząco obniża zagrożenie wystąpienia ponadnormatywnych poziomów hałasu. Zwiększone poziomy hałasu w gminie odnoszą się jedynie do terenów sąsiadujących z drogami powiatowymi – szczególnie relacji Myślenice – Maków Podhalański i Jordanów. Drogi te pełnią funkcję ponadlokalnych ciągów komunikacyjnych. Natężenie ruchu na tych drogach wskazuje raczej na zbliżenie się do wartości progowych, bez przekraczania dopuszczalnych poziomów. Dla mieszkańców gminy hałas pochodzący z tych dróg odczuwalny jest jako znacząca uciążliwość. Lokalne źródła hałasu w gminie dotyczą również prowadzonej punktowo działalności produkcyjnej związanej z przetwórstwem drewna (tartaków). W przypadku tych inwestycji prawdopodobieństwo przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu na terenach bezpośrednio do nich przylegających jest bardzo wysokie i stanowi źródło poważnych uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej w ich sąsiedztwie.

1.10 Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym

Promieniowanie elektromagnetyczne jest bardzo rozległe i obejmuje różne długości fal, począwszy od fal radiowych, przez fale promieni podczerwonych, zakres widzialny i fale promieni nadfioletowych, aż

do bardzo krótkich fal promieni rentgenowskich i promieni gamma. Z całego spektrum promieniowania elektromagnetycznego w sposób istotny oddziałują na organizmy tylko te fale, które są pochłaniane przez atomy, cząsteczki i struktury komórkowe. Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące, występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Promieniowanie jonizujące - Szczególnym rodzajem promieniowania jest promieniowanie jonizujące, nazwane tak, ponieważ wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach materii zmiany w ładunkach elektrycznych, czyli jonizację. Promieniowanie jonizujące podzielić możemy na promieniowanie korpuskularne (głównie promieniowanie α i β) oraz na promieniowanie elektromagnetyczne o długości fali mniejszej niż 100 nm (nanometrów), obejmujące promieniowanie gamma (γ) oraz rentgenowskie (X).

Źródła promieniowania można podzielić na naturalne – występujące w przyrodzie i sztuczne – wytwarzane przez człowieka. Naturalne źródła promieniowania pochodzą ze skorupy ziemskiej (naturalne pierwiastki promieniotwórcze) oraz promieniowania kosmicznego pochodzącego ze Słońca i innych źródeł energii. Na całej kuli ziemskiej mamy do czynienia z działaniem promieniowania jonizującego, pochodzącego ze źródeł naturalnych i nazywanego naturalnym tłem promieniowania. Tło nie jest jednakowe na całej powierzchni Ziemi. Substancje promieniotwórcze rozmieszczone są dość nierównomiernie. Podobnie natężenie promieniowania kosmicznego nie jest jednakowe. Sztuczne źródła promieniowania obejmują źródła medyczne, przemysł jądrowy, opad promieniotwórczy, odpady radioaktywne a nawet promieniowanie pochodzące z urządzeń codziennego użytku (np. czujniki dymu, odbiorniki TV).

Narażenie radiacyjne dla ludności określa się jako sumę narażeń pochodzących od naturalnych źródeł sztucznych. Ocenia się, że roczna dawka skuteczna (efektywna) promieniowania jonizującego otrzymana przez statystycznego mieszkańca Polski, od naturalnych i sztucznych źródeł

promieniowania jonizującego oraz od źródeł stosowanych w procedurach medycznych, w 2004 roku wynosiła około 3,36 mSv i utrzymywała się na tym poziomie przez ostatnie 3 lata. Jest to średnia wartość utrzymująca się na obszarze Unii Europejskiej. Dla województwa małopolskiego nie prowadzono szczegółowych badań promieniowania jonizującego.

Promieniowanie niejonizujące - Promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM) nazywamy emisję zaburzenia energetycznego wywołanego zmianą przyspieszania jakichkolwiek ładunków elektrycznych np. przepływem prądu elektrycznego. Biorąc pod uwagę fakt, że współczesna cywilizacja opiera się na technologiach wykorzystujących prąd elektryczny oraz pola elektromagnetyczne można stwierdzić, że w chwili obecnej sztuczne promieniowanie elektromagnetyczne dla pewnych pasm częstotliwości jest największym energetycznym zagrożeniem na Ziemi. Źródłem promieniowania jest każda instalacja, każde urządzenie, w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, aparaty telefonii komórkowej, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia elektryczne wykorzystywane w przemyśle lub w gospodarstwach domowych.

Ze względu na stosunkowo krótki okres wykorzystywania pól elektromagnetycznych wytwarzanych przez źródła sztuczne (gwałtowne zwiększenie emisji nastąpiło w ostatnich 50 latach) brak jest wiarygodnych informacji na temat oddziaływania na zdrowie i środowisko przy ekspozycjach długoletnich (wpływ na następne pokolenia – skutki odległe). Stąd między innymi wynika potrzeba ciągłego monitoringu, który określiłby na jakie poziomy pól narażeni są mieszkańcy.

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- stacje radiowe i telewizyjne,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej,
- zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe),
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne,
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne pracujące w zakładach przemysłowych oraz ośrodkach medycznych.

Najważniejsze źródła PEM oddziałujące na środowisko na terenie gminy to urządzenia i sieci energetyczne. Największe oddziaływanie, mogące powodować przekroczenia poziomów dopuszczalnych, występuje od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, tj. linie 110 kV.

Oprócz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia na terenie gminy poważnymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowana izotropowo jest różna w zależności od wielkości stacji bazowej (często również powyżej 100 W). Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej, pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Wokół budowanych stacji bazowych telefonii komórkowych istnieje możliwość tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Na terenie gminy do tej pory nie wystąpiła potrzeba tworzenia takich obszarów.

Należy mieć na uwadze, że oddziaływanie promieniowania niejonizującego na środowisko będzie stale wzrastać, szczególnie w rejonach, gdzie istnieją dogodne warunki do lokalizacji. Największe oddziaływanie na człowieka występuje w paśmie 50 Hz. Wynika to między innymi z faktu, że większość urządzeń w zakładach pracy i w gospodarstwach domowych jest zasilana z sieci energetycznej. Trzeba przy tym podkreślić, że w tej kategorii występuje niekontrolowany wzrost liczby źródeł. Z przyczyn technicznych ich ewidencja nie jest możliwa do przeprowadzenia.

Podstawowym elementem ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest informacja o występujących poziomach pól, którą pozyskuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Monitoring ten prowadzony jest przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska poprzez:

- okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dostępnych dla ludności,
- prowadzenie bazy danych o źródłach pól mogących oddziaływać na środowisko oraz uwzględnienie wyników badań wykonanych przez zarządzających instalacją z mocy prawa,
- prowadzenie, aktualizowanego corocznie, rejestru zawierającego informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Poza pomiarami, w ramach monitoringu prowadzi się:

- bazę danych źródeł elektromagnetycznych mogących wpływać negatywnie na środowisko,
- bazę danych wyników pomiarów wykonywanych w ramach kontroli czy też przez zarządzających z mocy prawa,
- rejestr obszarów, na których stwierdzono przekroczenia.

Zgodnie z informacjami udostępnianymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w gminie Tokarnia nie prowadzono bezpośrednich pomiarów.

1.11 Szata roślinna i świat zwierząt

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Matuszkiewicza gmina Tokarnia położona jest w obrębie Działu Zachodniokarpackiego (H), Krainie Karpat Zachodnich (H.1.), Podkrajnie Zachodniobeskidzkiej (H.1a), Okręgu: Beskidzkiego Żywieckiego (H.1a.5), podokręgu: Makowskopodhalańskiego (H.1a.5.h).

W dziale występuje typowe dla gór zróżnicowanie piętrowe krajobrazów roślinnych. W piętrze pogórza dominuje krajobraz grądów i górskich buczyn, w piętrze dolno-reglowym krajobraz reglowych buczyn, natomiast w wyższych piętrach krajobrazy wysokogórskie: świerczyn górno-reglowych, subalpejski i alpejski.

Specyficznymi dla Karpat naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi są: żyzne buczyny karpackie (*Dentario glandulosae-Fagetum*) w formie reglowej (forma podgórska tego zespołu występuje nie tylko na pogórzach karpackich, lecz także w wielu regionach Działu Wyżyn Południowopolskich), bory mieszane świerkowo-jodłowe piętra regla dolnego (*Galio-Piceetum carpaticum*), górno-reglowe świerczyny na podłożu krzemianowym (*Plagiothecio-Piceetum tatricum*), górnoreglowe świerczyny nawapienne (*Polysticho-Piceetum*), karpackie zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mughi carpaticum*), podgórskie łągi zespołu *Caltho-Alnetum* oraz zespołów roślinności piętra subalpejskiego i alpejskiego, a także podgórska forma subkontynentalnych grądów zespołu *Tilio-Carpinetum*.

Zgodnie z opracowaniem Matuszkiewicza, na terenie gminy Tokarnia wyróżnia się następujące potencjalne zbiorowiska roślinne:

Dolnoreglowy bór jodłowo-świerkowy (bór jodłowo-świerkowy regla dolnego) — *Abieti-Piceetum montanum*. Bory jodłowe i jodłowo-świerkowe z jednostkową domieszką buka i jaworu występujące w obrębie regla dolnego Sudetów i Karpat na wysokości 600—900 m n.p.m., zaliczane są do odrębnego zespołu *Abieti-Piceetum*. Skład florystyczny jest bardzo zbliżony do składu borów górnoreglowych, z którymi ma wiele wspólnych gatunków, zwłaszcza spośród gatunków charakterystycznych dla związku *Vaccinio-Piceion* i rzędu *Vaccinio-Piceetalia*. W runie charakterystyczny jest duży udział paproci i mchów. Od borów górnoreglowych odróżnia się brakiem niektórych roślin górskich, jak: liczydło górskie (*Streptopus amplexifolius*), ciemiężca zielona (*Veratrum lobelianum*) i szczaw alpejski (*Rumex alpestris*). Stosunkowo większy jest udział niż w reglu górnym gatunków z rzędu *Fagetalia* oraz występuje jastrzębiec leśny (*Hieracium murorum*) i wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*) zamiast występującej w reglu górnym wietlicy alpejskiej (*A.*

distentifolium = *A. alpestre*). W porównaniu z *Abietetum polonicum* dolnoregłowy bór jodłowo-świerkowy ma więcej roślin górskich, takich jak: goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*), podbiałek alpejski (*Homogyne alpina*), kosmatka żółtawa (*Luzula luzulina* = *L. flavescens*), przenęt purpurowy (*Prenanthes purpurea*). Różnice te można przyjąć za wystarczające dla uznania *Abieti-Piceetum montanum* za odrębny zespół. *Abieti-Piceetum montanum* zajmuje siedliska nie nadające się dla buczyn, na podłożu ubogim, jak piaskowce bezwapienne i skały krystaliczne, miejsca gdzie łatwo zachodzi bielcowanie gleby lub miejsca stosunkowo chłodne, jak kamieńce na dnach dolin z częstymi inwersjami temperatur. Naturalne płaty zespołu przywiązane są do gleb brunatnych wylugowanych, gleb płowych lub bielcowych. Zbiorowiska borów jodłowo-świerkowych mogą być trudne do odróżnienia od zastępczych zbiorowisk antropogenicznych powstałych wskutek wprowadzania gatunków drzew iglastych na siedlisku kwaśnej buczyny.

Górskie żyzny las jodłowe (*Galio-Abietenion*) – mezotroficzne zbiorowiska leśne o charakterze górskim, dolnoregłowym z panującą jodłą, wyróżniające się udziałem acidofilnych, oligo-mezotroficznych gatunków przechodzących z klasy *Vaccinio-Piceetea*.

Acydofilna dąbrowa podgórska *Luzulo luzuloidis-Quercetum* - Las dębowy podgórskich obszarów środkowej Europy, występujący w piętrze pogórza i na przedgórzach Sudetów i Karpat Zachodnich oraz na Jurze Krakowskiej. Drzewostan buduje dąb bezszypułkowy z udziałem brzozy brodawkowatej, niekiedy z domieszką buka, świerka, sosny lub dębu szypułkowego. W warstwie krzewów najczęściej występuje jarzębina, leszczyna i kruszyna. Głównymi składnikami warstwy runa są: borówka czarna, kosmatka gajowa, trzcinnik leśny, konwalia majowa, pszeniec zwyczajny, nawłóć pospolita i gatunki z rodzaju jastrzębiec, widłoząb miotłowy i płonnik strojny. Acydofilna dąbrowa podgórska zwana jest także podgórską dąbrową acydofilną.

Kwaśna buczyna górska (*Luzulo nemorosae-Fagetum* syn. *Luzulo luzuloides-Fagetum*) – ubogie florystycznie zbiorowisko roślinne, w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego lub wilgotnego, z dominacją buka zwyczajnego w drzewostanie, z domieszką: jawora, świerka, czasem jodły. Kwaśna buczyna górska jest głównym zbiorowiskiem roślinnym na glebach typu rankeru lub oligotroficznego pokrywających ubogie z natury podłoże skał bezwęglanowych. Występuje w piętrze leśnym regla dolnego gór Europy Środkowej. Runo jest florystycznie ubogie ze znacznym udziałem roślin acidofilnych, ma najczęściej postać trawiasto-mszystą, z dominacją trzcinnika lub krzewinkową z dominacją borówki czernicy. Charakterystyczną cechą jest obfite występowanie kosmatki gajowej oraz udział gatunków górskich, takich jak np.: starzec Fuchsa czy przenęt purpurowy. Pod względem lokalno-siedliskowym zespół kwaśnej buczyny zróżnicowany jest na trzy jednostki w randze podzespołu:

- ❖ podzespół suchy – występuje na skalistych szczytach i grzbietach górskich o płytkiej i ubogiej glebie, w miejscach o suchym mikroklimacie, wystawionym na działanie wiatrów. Odznacza się mniej dorodnym, niższym drzewostanem. Runo jest słabo wykształcone, składa się z niewielu acidofilnych gatunków, głównie kosmatki gajowej, borówki czarnej i trzcinnika leśnego. Postać tę wyróżnia występowanie chrobotków oraz obfity udział borówki czernicy,
- ❖ podzespół typowy – bez gatunków wyróżniających, zasiedlający gleby świeże,
- ❖ podzespół paprociowy – rozwijający się w wilgotnych zagłębieniach terenowych oraz na stokach północnych z dominującą wietlicą alpejską i wietlicą samiczą, nerecznicą szerokolistną i zachyłką trójkątną.

Żyzna buczyna karpacka zwana też buczyną karpacką (*Dentario glandulosae-Fagetum*) – zespół roślinności należący do związku *Fagion sylvaticae* grupującego lasy bukowe. Jest to zespół leśny, który niegdyś zajmował niemal całe piętro regla dolnego w Karpatach od ok. 600 do 1150 m n.p.m. Obecnie jeszcze zachował się w nienaruszonym stanie w niektórych trudno dostępnych miejscach. Buczyna ta charakteryzuje się domieszką jodły, wiązu górskiego i jaworu. W wyższych partiach miejsce jodły zajmuje świerk. Dominujący gatunek – buk zwyczajny osiąga często ogromne rozmiary. Tworzy zwarte i cieniste drzewostany z szerokimi koronami i rzadko rozstawionymi pniami ogromnych drzew. W górnych partiach, na granicy swojego pionowego zasięgu pnie buków są często rozgałęzione i poskręcane. Warstwa podszytu prawie nie występuje, ubogie w gatunki runo rozwija się głównie wczesną wiosną, przed rozwojem liści przez drzewa. Jest to możliwe dzięki temu, że buk bardzo późno rozwija swoje liście. Runo zajmuje 30-60% powierzchni, resztę stanowi ściółka, brak zupełnie gołej gleby. Gleby pochodzą głównie z łupków i piaskowców, są bogate w próchnicę powstałą z corocznie opadających liści bukowych, procesy bielicowania słabe. Gatunkami charakterystycznymi są: żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*), paprotnik Brauna (*Polystichum braunii*) i żywokost sercowaty (*Symphytum cordatum*) (tylko w Karpatach Wschodnich i Środkowych). Gatunkami wyróżniającymi są: bluszcz kosmaty (*Glechoma hirsuta*), szalwia lepka (*Salvia glutinosa*), wilczomlec migdałolistny (*Euphorbia amygdaloides*) i żywokost bulwiasty (*Symphytum tuberosum*). Oprócz nich w runie często występują: czosnek niedźwiedzi (*Allium ursinum*), czerniec gronkowy (*Actaea spicata*), gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum*), przytulia wonna (*Asperula odorata*), miodunka ćma (*Pulmonaria obscura*), nerecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*), paprotnik kolczysty (*Polystichum aculeatum*), przetacznik górski (*Veronica montana*), rzeżucha trójlistkowa (*Cardamine trifolia*), szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), żywiec cebulkowy (*Dentaria bulbifera*). Osobliwością żyznej buczyny karpackiej występującej w Beskidzie Śląskim i Żywieckim oraz w zachodniej części Pogórza Śląskiego jest występowanie w runie, obok żywca gruczołowatego, również żywca dziewięciolistnego (*Dentaria enneaphyllos*), który

jest gatunkiem charakterystycznym dla żyznej buczyny sudeckiej. Taka postać buczyny nazywana jest postacią śląsko-żywiecką.

Grąd subkontynentalny Tilio-Carpinetum Scamoni et Pass. 1959 em. Traczyk 1962, z klasy Querc-Fagetea, rządu Fagetalia i związku Carpinion betuli. Seria żyzna i uboga. Występuje we wschodniej części kraju, na północy od Pojezierza Mazurskiego i Wysoczyzny Białostockiej, a na południu po Wyżynę Małopolską, Północne Podkarpacie oraz pogórze Karpat, w warunkach klimatu umiarkowanie kontynentalnego; podłoże i gleby takie jak w charakterystyce grądu środkowoeuropejskiego. Gatunki główne w drzewostanie – grab, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna; gatunki domieszkowe: klon pospolity, świerk (w południowej i północno-wschodniej Polsce), buk i jodła (na południu), dąb bezszypułkowy, kolon jawor, brzozy – brodawkowata i omszona, osika i jabłoń dzika oraz modrzew polski (w granicach zasięgu); na siedliskach wilgotnych również jesion, olsza czarna oraz wiązy – górski, polny i szypułkowy. Warstwa krzewów może być w różnym stopniu rozwinięta, zazwyczaj jest lepiej wykształcona na siedliskach żyzniejszych i wilgotniejszych. Oprócz podrostu drzew w jej skład wchodzi: leszczyna pospolita, trzmieliny – pospolita i brodawkowata, kruszyna pospolita, czeremcha zwyczajna, głóg jednoszyjkowy, suchodrzew pospolity, kalina koralowa i jarzab pospolity, rzadziej inne gatunki, np. wawrzynek wilczełyko, czy kłokoczka południowa (w południowych rejonach Polski). W czasie aspektu wczesnowiosennego warstwę zielną wypełniają takie gatunki jak: zawilce – gajowy i żółty, przylaszczka pospolita, groszek wiosenny, kokorycze – pusta i pełna, rutewka zdrojowata, ziarnopłon wiosenny i miodunka ćma. W przeciętnych warunkach siedliskowych do najczęściej występujących gatunków rozwijających się w okresach późniejszych należą: gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, podagrycznik pospolity, prosownica rozpięzchła, dąbrówka rozłogowa, czworolist pospolity, przytulia (marzanka) wonna, czerniec gronkowy, fiołek leśny, kokoryczka wielkokwiatowa, jaskier kosmaty, zerwa kłosowa, nerecznice – samcza i krótkoostna, konwalijka dwulistna i inne. Gatunkami charakterystycznymi zespołu są: turzyca orzęsiona i jaskier kaszubski, a walor gatunków regionalnie wyróżniających mają: przytulinka wiosenna, trzmielina brodawkowata i przytulia Schultesa. Warstwa porostowo-mszysta jest słabo wykształcona z takimi gatunkami mchów, jak: żurawiec falisty, gatunki z rodzaju krótkosz, dzióbkowiec Zetterstedta, merzyk pokrewny oraz półżymerzyki – kończysty i fałdowany.

Łęg wierzbowo-topolowy (Salici-Populetum) – starsze stadium rozwojowe łągu wierzbowego, stosunkowo rzadkie. Znany także jako łąg topolowy. Jest to las łągowy, występujący przeważnie najbliżej wody. Drzewostan o bardzo nierównej linii koron złożony z takich gatunków jak: topola czarna (*Populus nigra*), topola biała (*P. alba*), wierzba krucha (*Salix fragilis*), wierzba biała (*S. alba*). Ponadto jest to las gęsto podszyty krzewami, m.in.: wierzba trójpręcikowa (*Salix triandra*), wierzba purpurowa

(*S. purpurea*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*), czeremcha (*Padus avium*), dziki bez czarny (*Sambucus nigra*) i trzmielina pospolita (*Euonymus europaeus*). Runo gęste i zróżnicowane na kilka warstw. Najwyższą warstwę tworzą: trybula leśna (*Antriscus silvestris*), bylica pospolita (zwyczajna) (*Artemisia vulgaris*), nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*), nawłóć późna (*S. serotina*) oraz pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*). W niższych warstwach występuje m.in.: kościenica wodna (*Malachium aquaticum*), gwiazdnica pospolita (*Stelaria media*) i jasnota plamista (*Lamium maculatum*) oraz pnącza: chmiel zwyczajny (*Humulus lupulus*), kielisznik zaroślowy (*Calystegia sepium*), wyżpin jagodowy (*Cucubalus baccifer*), psianka słodkogórz (*Solanum dulcamara*) i rdestówka zaroślowa (*Fallopia dumetorum*).

Cechą wyróżniającą gminy jest bardzo duże zróżnicowanie rzeźby terenu i dobry stan zachowania zbiorowisk leśnych, które w licznych wypadkach można traktować jako naturalne, pomimo wielowiekowej, lokalnie intensywnej gospodarki leśnej. Podobna sytuacja dotyczy siedlisk towarzyszących ciekom wodnym. Trudna dostępność terenu spowodowała, że płaty siedlisk naturalnych i półnaturalnych zastały zachowane.

Dużą część gminy stanowią pola uprawne, łąki, pastwiska oraz roślinność nadrzeczna. Szatę roślinną na tym terenie stanowi zatem typowa roślinność łąkowa. Są to między innymi: *jaskier polny* (*Ranunculus arvensis*), *mlecz polny* (*Sonchus arvensis*), *babka zwyczajna* (*Plantago major*), *koniczyna łąkowa* (*Trifolium pratense*), *koniczyna łąkowa* (*Trifolium pratense*), *miętlica pospolita* (*Agrostis capillaris*), *jaskier rozłogowy* (*Ranunculus repens*).

Rozwój obszarów zurbanizowanych gminy spowodował, że w chwili obecnej jedynie niewielkie fragmenty tych terenów posiadają szatę roślinną zbliżoną do naturalnej, zaś zubożony świat zwierząt jest zdominowany przez gatunki synantropijne. Stan środowiska przyrodniczego tej części gminy charakteryzuje się ograniczoną ilością elementów wykazujących trwałą strukturę ekologiczną mogących pełnić istotne funkcje w jej systemie przyrodniczym. Trudno jednoznacznie wskazać dominujące zbiorowiska roślinne w części zurbanizowanej gminy. Na terenach zieleni przyulicznej dominują lipy, klony, kasztanowiec oraz topola. Na osiedlach mieszkaniowych występują różne drzewa takie jak: lipa, dąb, grab, buk, kasztanowiec, świerk srebrny, jarzębina, brzoza, klony, jesiony. Krzewy występujące na osiedlach mieszkaniowych to: forsycja, jaśminowiec, cisy, jałowce. Dominują tu zespoły zieleni urządzone – tj. obszarów różnej wielkości i rangi stworzone przez człowieka. W strefie zurbanizowanej należą do nich: parki, zieleńce, cmentarze, ogrody działkowe i ogrody przydomowe, zieleń obiektów sportowych, zieleń osiedlowa i zieleń przyuliczna. Większe obszary zieleni urządzonej w gminie to głównie zespoły zieleni urządzonej zlokalizowane w Tokarni, w rejonie zabytkowego dworu i kościoła. Tereny zieleni urządzonej kształtują warunki przestrzenne i zdrowotne życia w gminie,

modyfikują klimat lokalny, wpływają na walory estetyczne krajobrazu, są miejscem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Na strukturę terenów zieleni urządzonej składają się przede wszystkim drzewa i krzewy, sadzone pojedynczo lub w grupach, uzupełnione różankami i klombami barwnie kwitnących bylin i roślin jednorocznych. W terenach związanych z działalnością produkcyjną i usługową dominują tereny pozbawione roślinności, gdzie zespoły roślinne stanowią jedynie enklawy roślinności spontanicznej, ruderalnej i urządzonej. Roślinność spontaniczna i pionierska zajmuje znaczne powierzchnie gruntów porolniczych, szczególnie na granicy z terenami zabudowanymi.

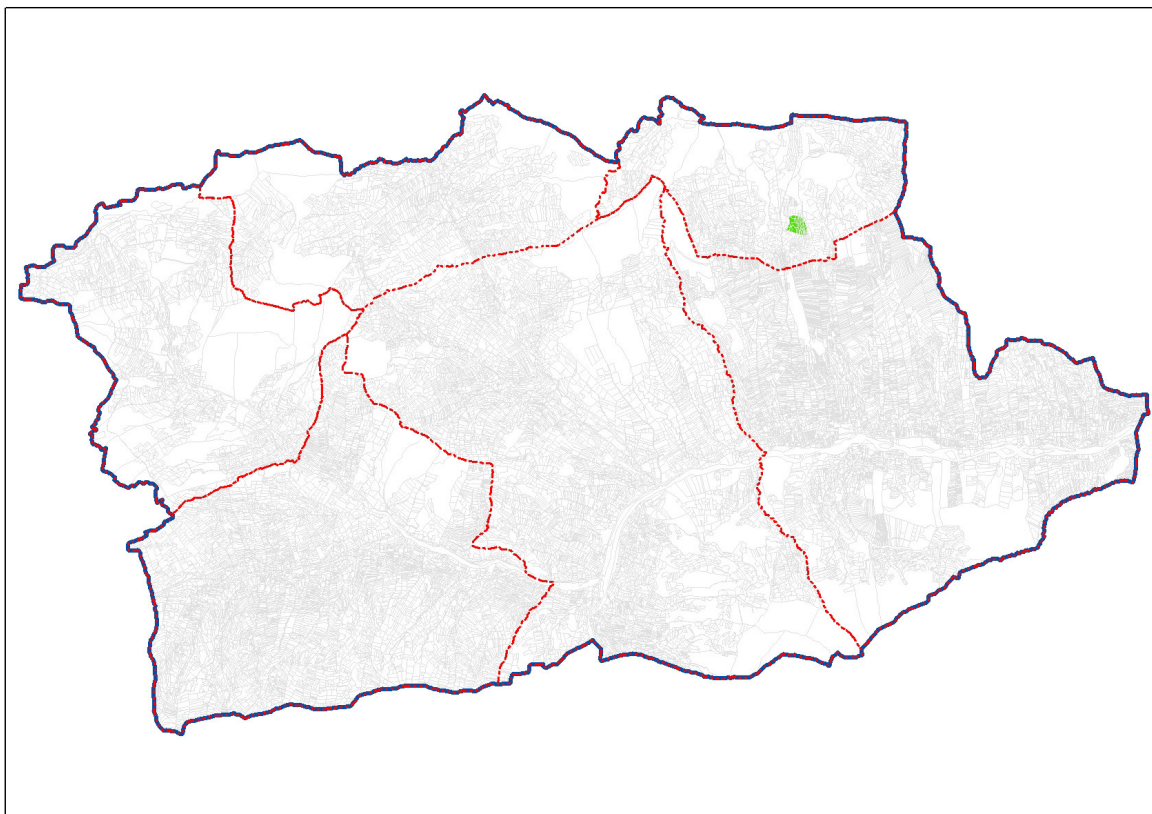
Należy jednak nadmienić, że cechą charakterystyczną gminy jest niski udział terenów zurbanizowanych, silnie przekształconych antropogenicznie. W gminie ciągle dominują siedliska roślinności naturalnej i półnaturalnej. Wyrażna jest również sukcesja gatunków leśnych, napiaskowych i hydrologicznych na tereny rolne nie podlegające uprawie. Dodatkowo wszystkie siedliska o wysokim potencjale przyrodniczym są ze sobą powiązane.

Świat zwierząt omawianego obszaru zaliczany jest do tzw. krainy karpackiej. Wśród fauny najczęściej spotykana zwierzyna to: sarny, zające, lisy, łasice, jeże. Spośród ptaków spotkać można myszołowy, kobuzy, pospółki, sowy uszate, dzięcioły, sikory, jerzyki, wilgi, kuropatwy, jemioluski, bażanty. Świat gadów i płazów reprezentują: żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec.

W pobliżu terenów zabudowanych znajdują się siedliska drobnych ssaków - głównie gryzoni, ptaków i owadów.

We wsi Zawadka – przysiółek Kotarby na polanie śródleśnej znajduje się stanowisko chronionych gatunków trzmieli. Spotyka się tu następujące gatunki:

- ❖ trzmiel gajowy (*Bombus lucorum*) – 12 os./obiekt (rozrodcze),
- ❖ trzmiel leśny (*Bombus pratorum*) – 8 os./obiekt (rozrodcze),
- ❖ trzmiel ogrodowy (*Bombus hortorum*) – 7 os./obiekt (żerowisko),
- ❖ trzmiel różnobarwny (*Bombus soroensis*) – 1 os./obiekt (żerowisko),
- ❖ trzmiel rudonogi (*Bombus rudarius*) – 9 os./obiekt (żerowisko),
- ❖ trzmiel rudy (*Bombus pascuorum*) – 16 os./obiekt (rozrodcze),
- ❖ trzmiel wielki (*Bombus magnus*) – 1 os./obiekt (żerowisko).

Stanowisko trzmieli w gminie Tokarnia.

1.12 Ochrona środowiska przyrodniczego – obszary i obiekty chronione

Gmina Tokarnia jest położona poza zasięgiem wielkoobszarowych form ochrony przyrody. Jedynymi obiektami podlegającymi ochronie w granicach gminy są pomniki przyrody.

Pomniki przyrody

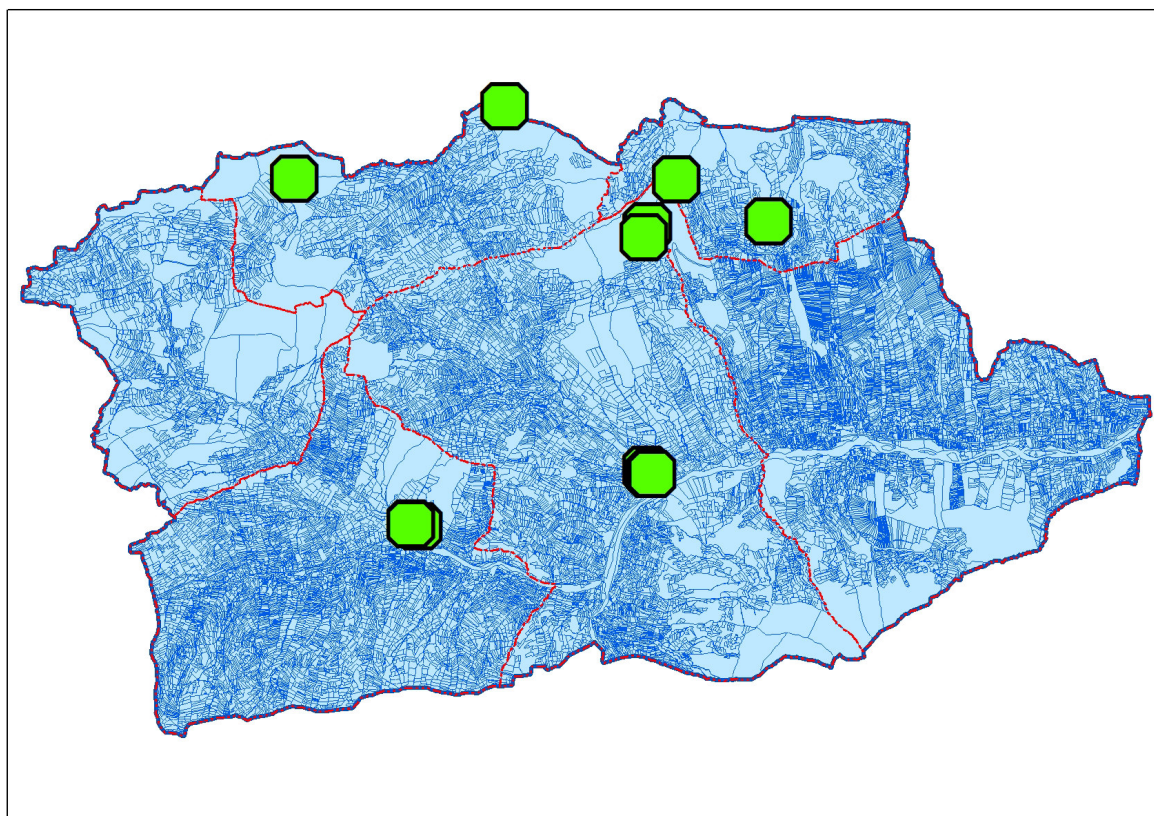
Wykaz pomników przyrody ustanowionych w gminie Tokarnia:

Lp.	Rodzaj obiektu chronionego/ Gatunek okazu	Miejscowość	Lokalizacja obiektu	Akt powołujący do życia
1	Skalka, 1 obiekt	Więciórka	Działka ewid. nr. 19 obręb Więciórka Pod Parszywką	Rozporządzenie Nr 14/02 Wojewody Małopolskiego z dnia 31.01.2002 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 22, poz. 431)

2	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica) - obw. 110 cm, wys. 32 m, 1 obiekt	Więciórka	Leśnictwo Tokarnia, oddz. 238a Działka ewid nr. 1192 obręb Więciórka	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
3	Jodła pospolita (Jodła biała) - Abies alba, obw. 96 cm, wys. 30 m, 1 obiekt	Zawadka	Leśnictwo Tokarnia, oddz. 232h. Działka ewid nr. 1192 obręb Zawadka	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
4	Rów rozpadlinowy, 1 obiekt	Zawadka	Nad Zawadką, na południowym stoku Góry Kotoń Działka ewid nr. 247/1 obręb Zawadka	Rozporządzenie Nr 14/02 Wojewody Małopolskiego z dnia 31.01.2002 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 22, poz. 431)
5	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica) - obw. 109 cm, wys. 33 m, 1 obiekt	Tokarnia	Leśnictwo Tokarnia, oddz. 233a Działka ewid nr. 13 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
6	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica) - obw. 113 cm, wys. 32 m, 1 obiekt	Tokarnia	Leśnictwo Tokarnia, oddz. 233a Działka ewid nr. 13 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)

7	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica) - 1 obiekt	Tokarnia	Leśnictwo Tokarnia, oddz. 233a Działka ewid nr. 13 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
8	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior - obw. 96 cm, wys. 19 m, 1 obiekt	Tokarnia	Działka ewid nr. 4172/3 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
9	Dąb szypułkowy - Quercus robur - obw. 115 cm, wys. 20 m, 1 obiekt	Tokarnia	Działka ewid nr. 4172/3 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
10	Lipa drobniolista - Tilia cordata - obw. 121 cm, wys. 30 m, 1 obiekt	Tokarnia	Działka ewid nr. 4172/3 obręb Tokarnia	Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 28, poz. 238)
11	Lipa drobniolista - Tilia cordata -, 1 obiekt	Skomielna Czarna	Działka ewid nr. 794 obręb Skomielna Czarna	Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 5, poz. 13 z dnia 06-02-1997)

12	Lipa drobnolistna - Tilia cordata - obw. 151 cm, wys. 24 m, 1 obiekt	Skomielna Czarna	Działka ewid. nr. 793/1 obręb Skomielna Czarna	Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 5, poz. 13 z dnia 06-02-1997)
13	Dąb szypułkowy - Quercus robur, 1 obiekt	Skomielna Czarna	Działka ewid. nr. 793/1 obręb Skomielna Czarna	Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 roku w sprawie pomników przyrody na terenie województwa krakowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 5, poz. 13 z dnia 06-02-1997)

Lokalizacja pomników przyrody w przestrzeni gminy Tokarnia.

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-KULTUROWE

Uwarunkowania kulturowe:

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego w sferze kulturowej to przede wszystkim konieczność zachowania tych wartości, które stanowią o tożsamości gminy i jej atrakcyjnym wizerunku ale również obowiązek tworzenia nowej przestrzeni o wysokich walorach, harmonijnie skomponowanej z istniejącymi zasobami dziedzictwa kulturowego. Rozwój przestrzenny gminy musi zatem uwzględnić:

- zachowane do dziś historyczne układy przestrzenne zespołów sakralnych i dworskich,
- obiekty zabytkowe oraz historyczne o różnych wartościach, mające znaczenie dla tożsamości kulturowej gminy oraz dawnych jednostek osadniczych,
- kompozycję krajobrazową wykształconych historycznie układów ruralistycznych poszczególnych wsi.

Uwarunkowania demograficzne:

- rozwój demograficzny gminy Tokarnia przebiegać będzie zarówno w oparciu o biologiczny rozwój ludności, jak i migracje ludności z poza granic gminy, ze względu na położenie gminy na granicy pomiędzy strefą aglomeracyjną Krakowa i obszarów o szczególnych walorach do wypoczynku pobytowego oraz posiadanie wyjątkowych walorów przestrzennych do rozwoju zabudowy mieszkaniowej zarówno mieszkaniowo - wypoczynkowej jak i rezydencjonalnej,
- na terenie gminy uwidaczniać się zacznie coraz bardziej intensywnie powszechnie notowany proces starzenia się ludności,
- rozwój funkcji mieszkaniowo – gospodarczych (rozwój działalności gospodarczej powodujący dalsze tworzenie miejsc pracy oraz uruchomienie nowych terenów budowlanych dla budownictwa mieszkaniowego) powinien umożliwić utrzymanie pozytywnych zjawisk demograficznych gminy, charakteryzujących się stałym wzrostem jej populacji, przy czym rozwój sfery gospodarczej gminy powinien być ukierunkowany przede wszystkim na rozwój działalności nieuciążliwej (ograniczenie rozwoju intensywnej działalności przemysłowej), szczególnie obejmującej działalność wykorzystującą walory przestrzenną – krajobrazowe gminy, tj. jej uspokojony charakter, położenie poza przebiegiem głównych ciągów komunikacyjnych województwa małopolskiego,

- bliskość i dobra dostępność miasta Krakowa powinna umożliwić zatrzymanie w gminie najlepiej wykształconej i przedsiębiorczej grupy społecznej, tym samym ograniczenie zjawiska odpływu ludności do większych jednostek osadniczych,
- konieczność oszacowania strat demograficznych powstałych w skutek pandemii COVID19 i określenie jej wpływu na długoterminowy rozwój demograficzny populacji gminy Tokarnia .

2.1 Środowisko kulturowe

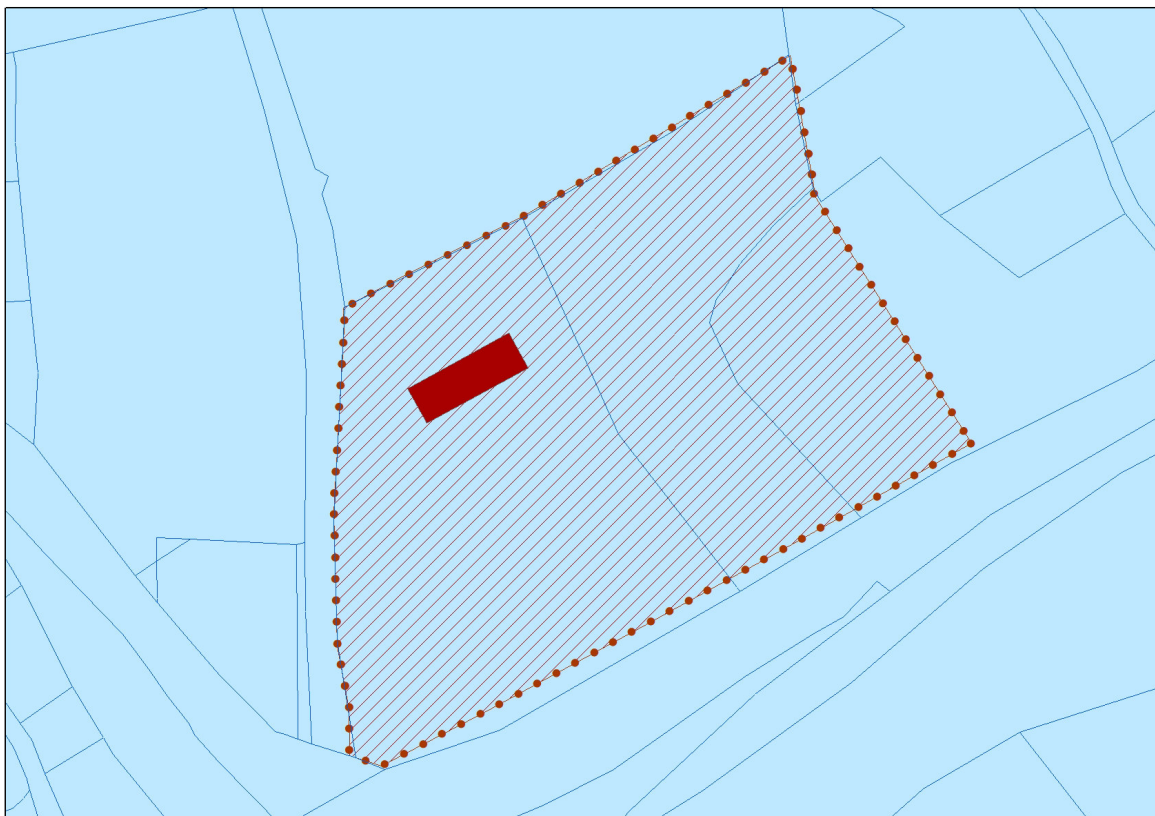
Zachowane w gminie wartości historyczne i zabytkowe związane są przede wszystkim z występowaniem zachowanych obiektów historycznych i zabytkowych, występujących punktowo w otoczeniu zabudowy współczesnej. Mają one charakter punktowy co wynika z wiejskiego charakteru gminy utrzymywanego w kolejnych etapach jej rozwoju. Procesy inwestycyjne powodowały wymianę „starszej” zabudowy na bardziej funkcjonalną i dostosowaną do aktualnych potrzeb mieszkańców gminy. W gminie zlokalizowane są również zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

Obiekty zabytkowe podlegają ochronie na podstawie przepisów Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710, ze zmianami). Ochrona realizowana na podstawie tych przepisów odnosi się do ochrony obiektów rejestrowych i obiektów znajdujących się poza rejestrem zabytków województwa małopolskiego. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty archeologiczne podlegają ochronie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Natomiast pozostałe obiekty o walorach zabytkowych znajdują się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytki nieruchome podlegają ochronie i opiece, bez względu na stan zachowania. Wymienione w dalszej części studium zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków odzwierciedlają stan na 2020 r. Wykaz tych zabytków może podlegać zmianom, tj. powiększeniu tego zasobu lub wykreśleniu z wykazu wyszczególnionych obiektów, przy uwzględnieniu przepisów cytowanej powyżej ustawy. Wykaz ten powinien zatem podlegać weryfikacji na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, bez względu na wskazany zakres ochrony w niniejszym studium. Obiekty te powinny być uwzględnione w gminnej ewidencji zabytków (GEZ) prowadzonej zgodnie z art. 22 ust. 4 cytowanej ustawy przez Wójta Gminy Tokarnia, w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Gminna ewidencja zabytków sporządzana jest w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wymienione zestawienie zabytków wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków (WEZ) jest zatem podstawą do sporządzenia kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, w których uwzględnione będą również zabytki wpisane do rejestru zabytków i zabytki archeologiczne.

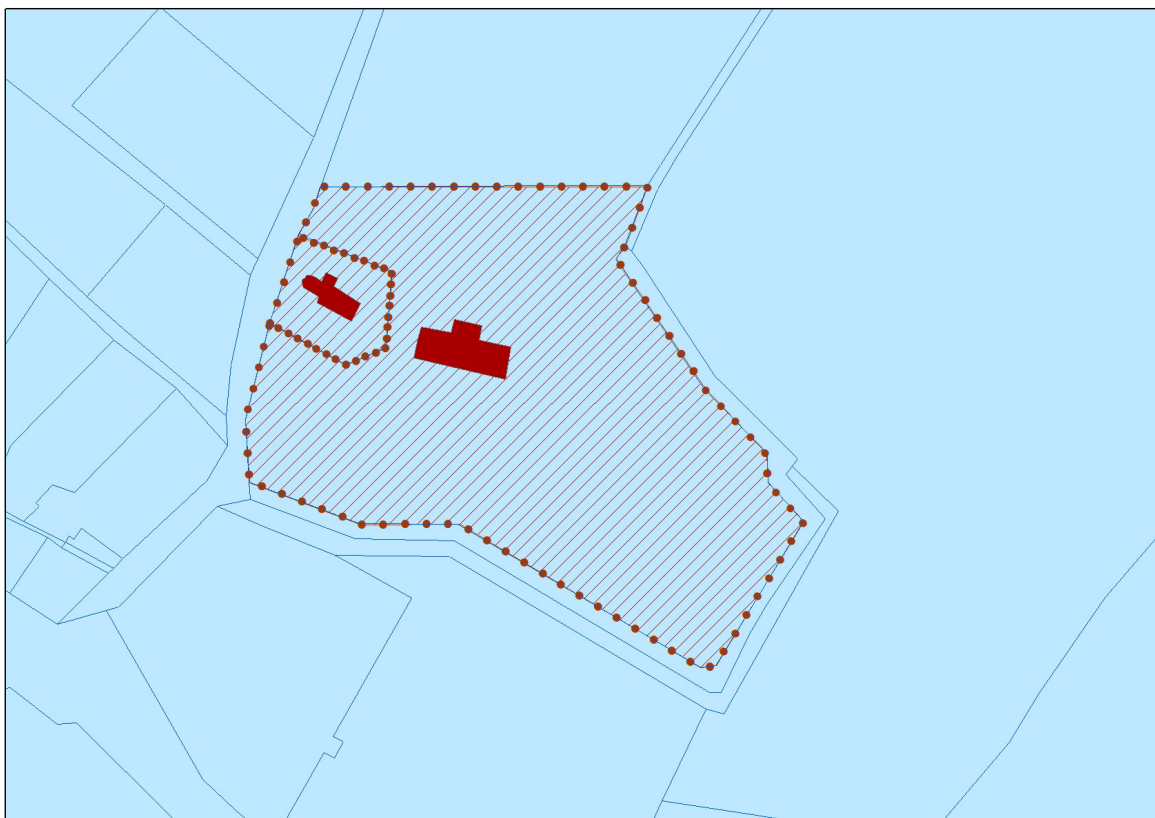
Karty te powinny zawierać opis zabytku oraz jego dokładną lokalizację. Zgodnie z art. 87 cytowanej ustawy „Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami”. Jednym z celów sporządzenia tego programu, umocowanych prawnie, jest uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej oraz zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania. Obecnie w gminie nie obowiązuje program opieki nad zabytkami. Wykonano natomiast gminną ewidencję zabytków. Ochrona zabytków w gminie odbywa się zatem poprzez ochronę konserwatorską obiektów wpisanych do rejestru zabytków i stanowisk archeologicznych oraz ochronę obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków poprzez ustalenia obowiązujących w gminie planów miejscowych.

2.2 Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa małopolskiego

Lp.	Obiekt zabytkowy	Obręb geodezyjny	Datowanie	Nr rejestru zabytków
1	park dworski/zespół dworki Targowskich	Tokarnia	XVIII w	A-232 z 27 grudnia 1961 r.
2	kaplica dworska, otoczenie, drzewostan	Skomielna Czarna	koniec XVIII w	A-655 z 6 lipca 1993 r. [A-357/M]
3	układ przestrzenny zespołu dworskiego	Skomielna Czarna	koniec XVIII w	A-675 z 13 kwietnia 1994 r. [A-451/M]

Obiekty wpisane do rejestru zabytków – lokalizacja obręb Tokarnia

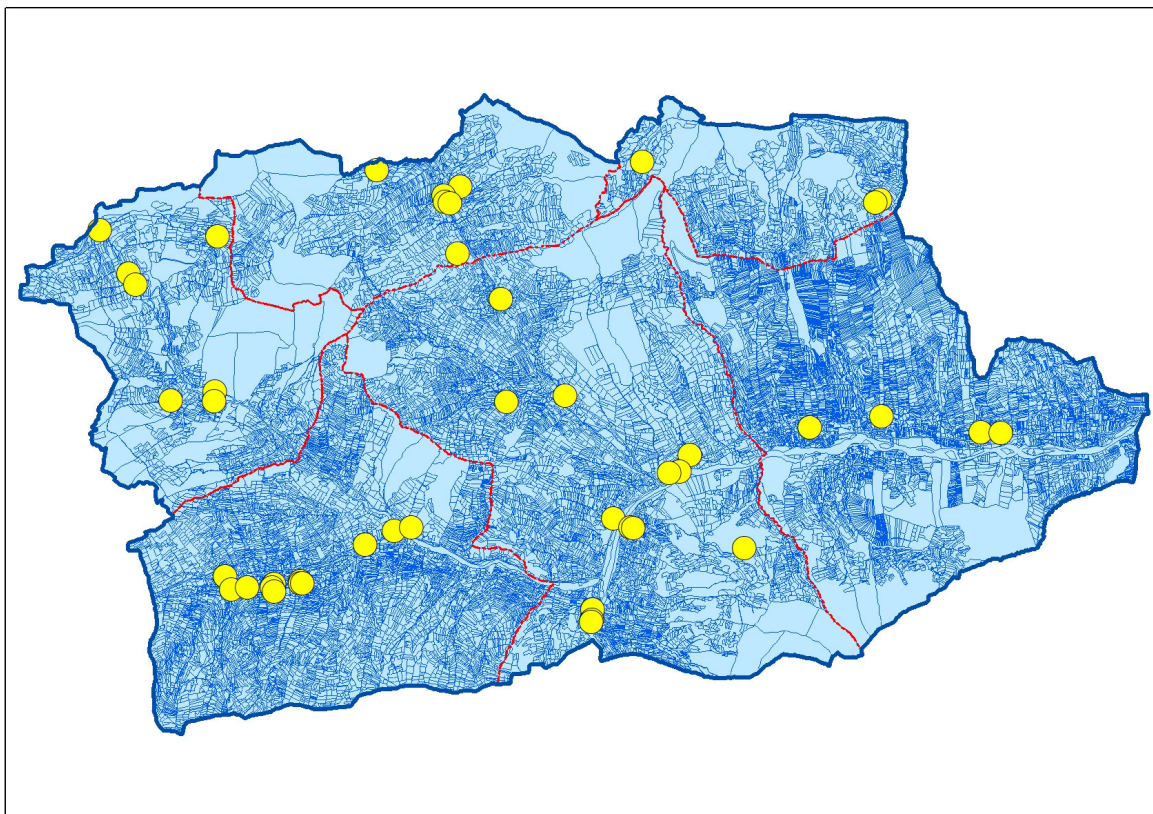

Obiekty wpisane do rejestru zabytków – lokalizacja obręb Skomielna Czarna

2.3 Obiekty zabytkowe ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Obiekt	Miejscowość
1	dzwonnica przy kaplicy	Tokarnia bez nr
2	Kapliczka przydrożna	Tokarnia bez nr
3	budynek mieszkalny	Tokarnia 57
4	budynek mieszkalny	Tokarnia 201
5	budynek mieszkalny	Tokarnia 211
6	budynek mieszkalny	Tokarnia 292
7	budynek mieszkalny	Tokarnia 306
8	budynek mieszkalny	Tokarnia 307
9	budynek mieszkalny	Tokarnia 333
10	kapliczka przydrożna	Tokarnia bez nr
11	budynek mieszkalny	Tokarnia 334
12	budynek mieszkalny	Tokarnia 123
13	budynek mieszkalny	Tokarnia 177
14	budynek mieszkalny	Krzczonów 84
15	budynek mieszkalny	Krzczonów 202
16	budynek mieszkalno-gospodarczy	Krzczonów 210
17	budynek mieszkalno-gospodarczy	Krzczonów 51
18	kapliczka	Bogdanówka
19	kapliczka	Bogdanówka
20	budynek mieszkalny	Bogdanówka 28
21	budynek mieszkalny	Bogdanówka 34
22	budynek mieszkalny	Bogdanówka 70
23	budynek mieszkalny	Bogdanówka 80

24	budynek kuźni	Bogdanówka 59
25	kapliczka	Zawadka bez nr
26	budynek mieszkalny	Zawadka 12
27	kapliczka	Zawadka bez nr
28	kaplica	Rola Wilkowa
39	budynek mieszkalno-gospodarczy	Skomielna Czarna 83
30	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 89
31	Kaplica p.w. Nawiedzenia NMP	Skomielna Czarna bez nr
32	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 81
33	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 98
34	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 101
35	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 102
36	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 145
37	Strażnica OSP	Skomielna Czarna 410
38	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 201
39	budynek mieszkalny	Skomielna Czarna 213
40	kaplica p.w.MB Ostrobramskiej	Więciórka bez nr
41	budynek mieszkalny	Więciórka 8
42	budynek mieszkalny	Więciórka 50
43	budynek mieszkalny	Więciórka 57
44	budynek mieszkalny	Więciórka 74
45	budynek szkoły	Więciórka 85

Obiekty ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków w granicach administracyjnych gminy Tokarnia

2.4 Zasoby archeologiczne

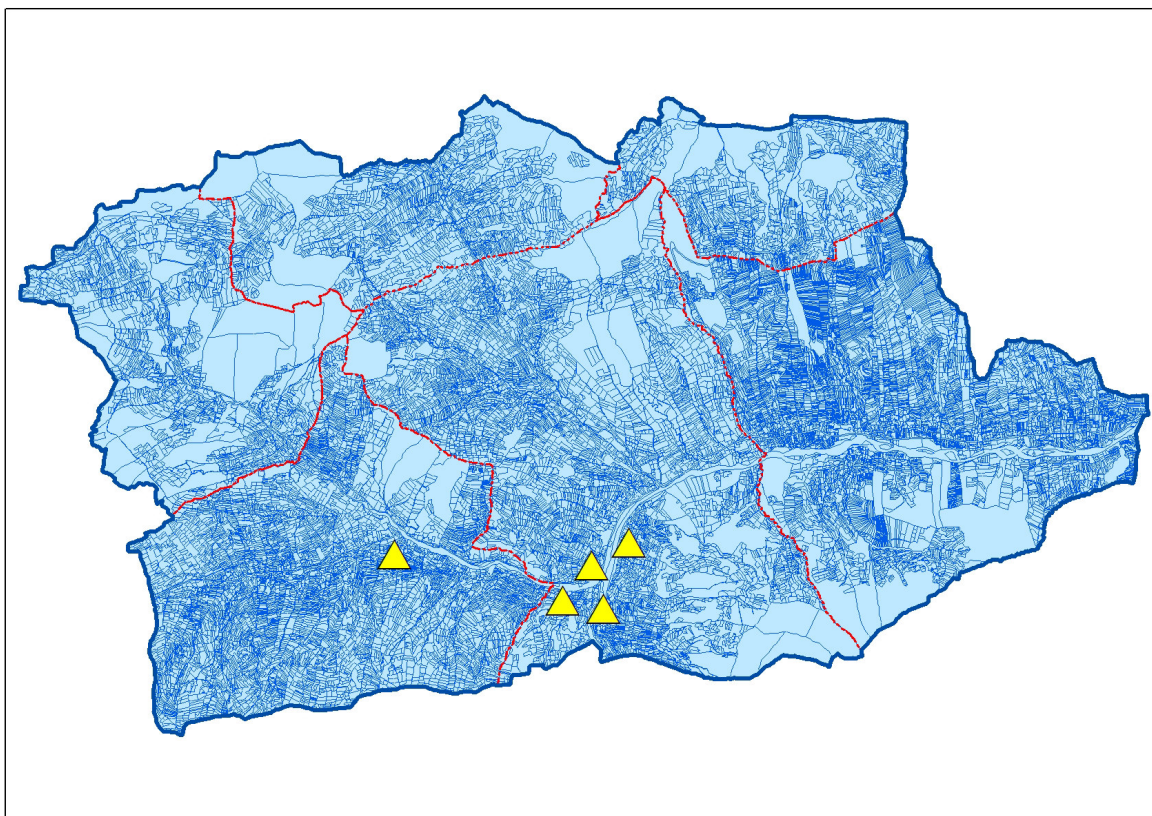
Wykaz stanowisk archeologicznych zaewidencjonowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

1. w Tokarni (numer stanowiska w obszarze – 1), położone na terasie nadzalewowej doliny rzeki Krzczonówki. - ślad osadn, kultura: p. średni, materiał: 1 fr. nac. Glin - ślad osadn, kultura: nowożyt, materiał: 2 fr. nacz.glin.

2. w Skomialnej Czarnej, stanowisko 1, nr na obszarze 4, (funkcja obiektu: ślad osadn, kultura: p. średni/nowożyt, materiał: 5 fr. nacz.glin);

3. w Tokarni:

- (stanowsko 1, nr na obszarze 1) – ślad osadn, p. średni, 2 fr. nac. glin,
- (stanowsko 2, nr na obszarze 2) – ślad osadn, p.średn – 1 fr. nacz.glin, - ślad osadn, nowożyt – 4 fr. naczynia glin,
- (stanowsko 3, nr na obszarze 3) - ślad osadn, p.średn – 2 fr. nacz.glin, - ślad osadn, nowożyt – 4 fr. naczynia glin.

Lokalizacja stanowisk archeologicznych w gminie Tokarnia

2.5 Demografia

2.5.1 Analiza wskaźników statystycznych określających sytuację demograficzno – społeczną i ekonomiczną gminy

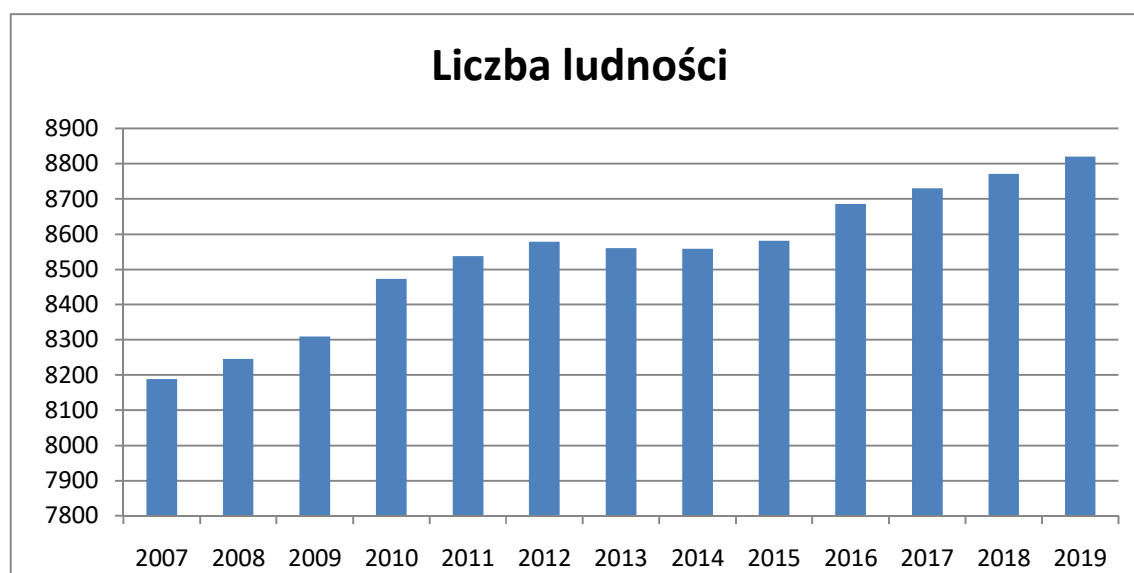
Zgodnie z danymi GUS (bank danych lokalnych) w roku 2019 w gminie Tokarnia zamieszkiwało 8 820 osób (wg grup wieku i płci – dane GUS).

Wzrost liczby ludności w latach 2007 – 2019 przedstawiono w poniższej tabeli.

LUDNOŚĆ OGÓŁEM	
	osoba
2007	8 188
2008	8 246
2009	8 309
2010	8 473
2011	8 538
2012	8 579
2013	8 561
2014	8 559
2015	8 581

2016	8 686
2017	8 730
2018	8 771
2019	8 820

Rozkład liczby ludności w latach 2007 – 2019 zobrazowano na poniższym wykresie.

Dane przedstawione powyżej jednoznacznie wskazują na ciągły i stosunkowo równomierny wzrost liczby mieszkańców gminy. W okresie 13 letnim liczba mieszkańców gminy wzrosła o 632 osób. Średnio rocznie w gminie liczba ludności wzrastała o 48 osób. W badanym okresie spadek liczby ludności był zauważalny jedynie w latach 2013 i 2014 (niewielki o ok. 20). Spadek ten został wyrównany w roku 2015 gdzie liczba ludności w stosunku do roku 2012 wzrosła o 2 osoby. Stosunkowo równomierne i ciągle zwiększanie się liczby mieszkańców gminy jest jednym z najważniejszych czynników warunkujących jej dalszy rozwój. Wzrost liczby ludności w danej jednostce administracyjnej wynika zarówno z uwarunkowań zewnętrznych jak również wewnętrznych. Uwarunkowania wewnętrzne to wskaźniki przyrostu naturalnego, tj. stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów. Natomiast uwarunkowania zewnętrzne do wskaźnik migracji, tj. stosunek liczby osób meldujących się w gminie do liczby osób wymeldowujących się z niej (tzw. saldo migracji).

Naturalny ruch ludności wspomniany powyżej obrazuje rozkład wskaźnik przyrostu naturalnego. Został on zamieszczony w poniższej tabeli.

Przyrost naturalny			
Lata	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Przyrost naturalny

2007	128	49	79
2008	120	67	53
2009	122	57	65
2010	98	50	48
2011	130	66	64
2012	103	69	34
2013	97	69	28
2014	100	73	27
2015	114	63	51
2016	125	55	70
2017	117	75	42
2018	120	69	51
2019	106	61	45

Rozkład wskaźnika przyrostu naturalnego w badanym okresie wskazuje na nierównomierność tego wskaźnika, jednak bez wartości ujemnych. Najniższe wartości wskaźnika zostały zanotowane w latach 2012 – 2014. Największe natomiast w latach 2007, 2009 i 2016. Można zauważyć że przyrost ten nie ma stałej tendencji wzrostowej lub spadkowej. Jest on zróżnicowany. Szczególnie istotne dla dalszego rozwoju gminy jest wzrost przyrostu naturalnego w ostatnich czterech latach. Dane te mogą wskazywać na ustabilizowanie się tego wskaźnika w przedziale 40 – 50 osób rocznie. Średnioroczne wartości wskaźnika wskazują, że ma on decydujący wpływ na wzrost ludności gminy w badanym okresie i może wskazywać, że uwarunkowania wewnętrzne są decydujące w kształtowaniu się sytuacji demograficznej gminy.

Odzwierciedleniem wskaźnika przyrostu naturalnego jest również wskaźnik zmiany liczby ludności na 1000 mieszkańców. Jego rozkład w ostatnich latach został przedstawiony w poniższej tabeli.

ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI NA 1000 MIESZKAŃCÓW	
rok	osoba
2007	9,63
2008	6,42
2009	7,82
2010	5,68
2011	7,53
2012	3,97
2013	3,27
2014	3,15
2015	5,96
2016	8,12
2017	4,82
2018	5,82
2019	5,12

Rozkład wskaźnika w ostatnich latach wskazuje na silną nierównomierność wzrostu liczby ludności gminy. Często sąsiadujące ze sobą roczniki wykazują duże wahania wartości wskaźnika. Występowanie jednak wyłącznie wartości dodatnich wskazuje jednak, że gmina posiada potencjał do przyrostu ludności pochodzącego z naturalnej migracji ludzi. Potencjał ten związany jest prawdopodobnie ze znaczącym udziałem młodych ludzi w wieku rozrodczym w populacji gminy Tokarnia.

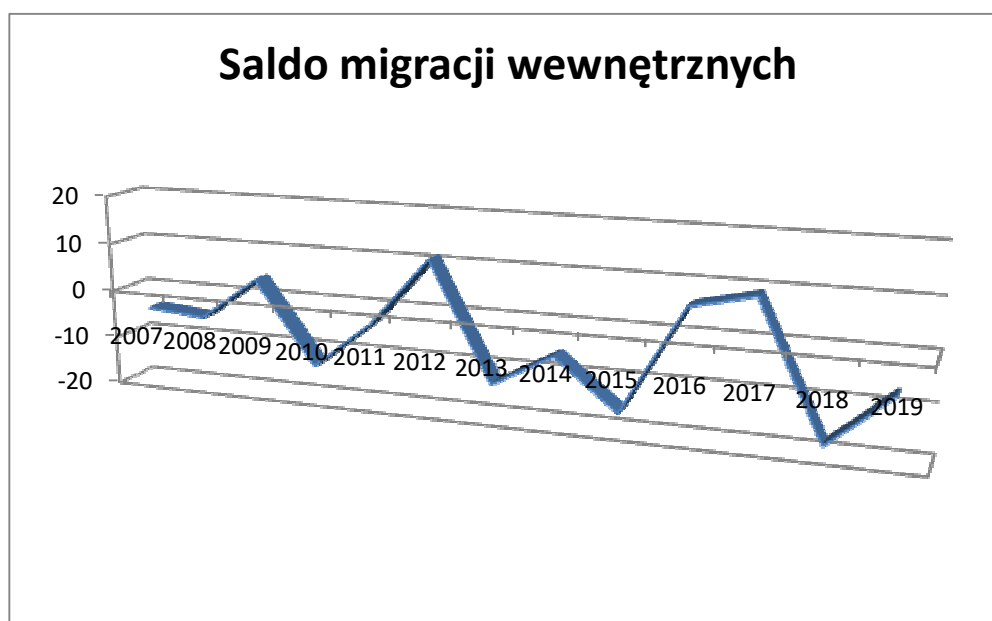
Wykres zmiany liczby ludności na 1000 mieszkańców przedstawiono graficznie na poniższym wykresie.

Wahania wskaźnika w badanym okresie potwierdzają tezę dużej nierównomierności naturalnego ruchu ludności. Potwierdzają również, że pomimo wahań wskaźnika w badanym okresie przyjmuje on zawsze wartości dodatnie. Wskaźnik ten przyjmując stosunkowo niskie wartości pokazuje, że tempo wzrostu naturalnego ludności w gminie jest stosunkowo powolne, jednak zdecydowanie lepsze niż w innych gminach regionu. Występowanie wyłącznie wartości dodatnich wskaźnika powoduje, że przyrost ludności z migracji nie jest niwelowany ujemnym przyrostem naturalnym oraz, że ewentualny spadek liczby ludności w skutek wzrostu migracji zewnętrznych może zostać wyrównany naturalnymi procesami demograficznymi. Wskaźniki dotyczące migracji zostały zawarte w poniższej tabeli.

MIGRACJE (osoba)						
lata	zameldowania w ruchu wewnętrznym	zameldowania z zagranicy	wymeldowania w ruchu wewnętrznym	wymeldowania za granicę	saldo migracji wewnętrznych	saldo migracji zagranicznych
2007	68	4	72	3	-4	1
2008	47	2	52	0	-5	2

2009	56	1	52	1	4	0
2010	46	1	59	1	-13	0
2011	43	4	46	0	-3	4
2012	58	1	47	9	11	-8
2013	64	1	77	5	-13	-4
2014	48	0	54	2	-6	-2
2015	44	0	60	0	-16	0
2016	68	7	62	4	6	-3
2017	75	4	66	7	9	-13
2018	47	9	65	1	-18	8
2019	62	6	69	0	-7	6

Dane przedstawione na powyższym wykresie wskazują, że zjawisko migracji wewnętrznych jest bardzo zmienne w badanym okresie i przyjmuje zarówno wartości dodatnie jak i ujemne. Saldo migracji wewnętrznych nie jest jednak wysokie i ogranicza się do niewielkiej liczby osób. Saldo migracji w żadnym badanym roku nie przekracza wzrostu liczby ludności w skutek przyrostu naturalnego. Charakterystyczny dla gminy jest również niski stopień obciążenia demograficznego związanego z

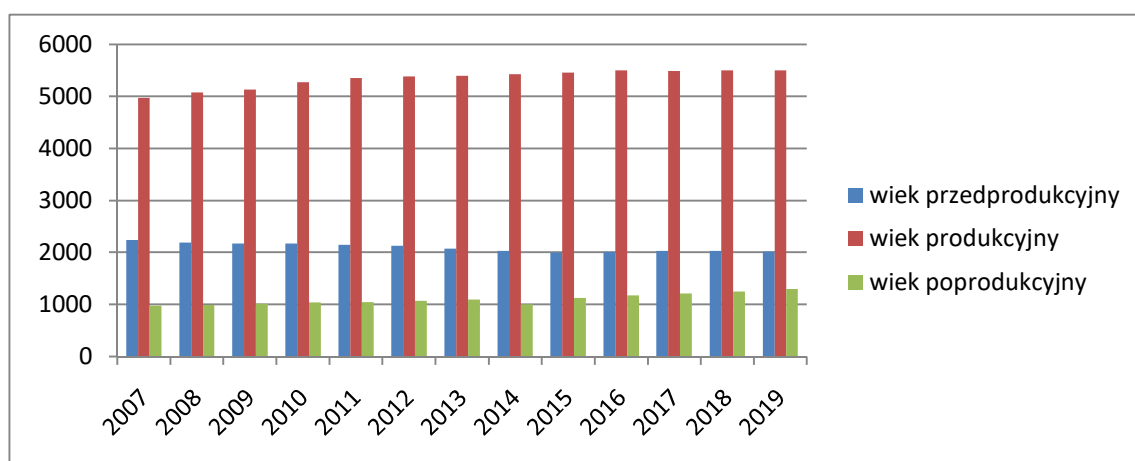
migracjami ludności za granicę. Dane obrazujące ten typ migracji są niskie i nie mają istotnego wpływu na sytuację demograficzną gminy

Podsumowując sytuację zmian liczby ludności gminy należy stwierdzić, że o wzroście liczby ludności w gminie decydują przede wszystkim zjawiska związane z ruchem naturalnym ludności. Przyrost naturalny ludności ma podstawowe znaczenie dla sytuacji demograficznej gminy. Migracje ludności mają dla sytuacji demograficznej gminy znaczenie uzupełniające. Gmina nie jest szczególnie narażona na zjawiska odpływu ludności charakterystyczne dla gmin wiejskich, związane z czynnikami ekonomicznymi oraz również migracją w celach naukowych i zawodowych. Co prawda w poszczególnych latach widoczne jest ujemne saldo migracji, jednak jest ono w pełni równoważone wskaźnikami przyrostu naturalnego oraz dodatnim saldem migracji w kolejnych latach. W okresie badanych 12 lat średni wskaźnik migracji dla całego okresu wyniósł -55 osób, co stanowi mniej niż 10% ogólnego przyrostu naturalnego ludności w tym okresie. W gminie nie jest również silne zjawisko napływu ludności z zewnątrz. Rozpatrując badany okres łączny wzrost liczby ludności w skutek migracji z zewnątrz wyniósł jedynie 30 osób. Nie ma on tym samym żadnego wpływu na sytuację demograficzną gminy. Może to jednak wskazywać, że gmina nie wykorzystuje w pełni potencjału przestrzennego wynikającego z położenia na granicy aglomeracji krakowskiej, w strefie o bardzo wysokich walorach krajobrazowych do rozwoju mieszkalnictwa. Analizowane wskazują, że głównym zagrożeniem demograficznym dla gminy może być zmiana struktury demograficznej gminy, tj wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, czyli liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dane udostępnione przez GUS dotyczące tego wskaźnika przedstawiono w poniższej tabeli:

LICZBA LUDNOŚCI WEDŁUG AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Lata	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ludność ogółem
2007	2 238	4 971	979	8 188
2008	2 189	5 070	987	8 246
2009	2 167	5 129	1 013	8 309
2010	2 167	5 269	1 037	8 473
2011	2 145	5 349	1 044	8 538
2012	2 124	5 385	1 070	8 579
2013	2 069	5 396	1 096	8 561

2014	2 028	5 430	1 101	8 559
2015	1 996	5 462	1 123	8 581
2016	2 010	5 503	1 173	8 686
2017	2 029	5 493	1 208	8 730
2018	2 027	5 500	1 244	8 771
2019	2 017	5 505	1 298	8 820

Dane tabelaryczne wskazują, że najliczniej reprezentowana jest ludność w wieku produkcyjnym. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym jest zdecydowanie mniejsza od ludności w wieku produkcyjnym. Dane te zostały zobrazowane na poniższym wykresie.

Sytuacja zobrazowana na powyższym wykresie wskazuje, że gmina Tokarnia jest zagrożona zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, które powszechnie występuje w Polsce. Dominacja ludności w klasach produkcyjnych, z jednoczesnym bardzo niskim udziałem klas przedprodukcyjnych wskazuje, że w przyszłości obciążenie demograficzne społeczeństwa gminy będzie wzrastać (ludność w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym). Wysokie obciążenie demograficzne może spowodować zjawisko braku zastępowalności pokoleniowej, która jest jednym z najgroźniejszych zmian w strukturze demograficznej gminy. Długotrwałe utrzymywanie się takich zjawisk może doprowadzić do zahamowania rozwoju gminy i powstania silnej recesji społeczno – ekonomicznej. Jest to szczególnie istotne zagrożenie dla gminy Tokarnia, w której wzrost ludności jest w przewadze powodowany przyrostem naturalnym. Brak zmian w strukturze demograficznej gminy w kolejnych perspektywach czasowych będzie powodował spadek liczby ludności gminy, który będzie

narastał w dłuższych okresach czasu – przejście grupy osób w wieku produkcyjnym do wieku poprodukcyjnego. Zmiana struktury demograficznej gminy bez wzrostu udziału migracji wewnętrznych nie jest możliwa.

2.5.2 Warunki i jakość życia

O rzeczywistej kondycji życia mieszkańców danej gminy, a także o jego potencjale rozwojowym i atrakcyjności zewnętrznej świadczy poziom życia mieszkańców oraz stan i jakość infrastruktury społeczno – technicznej na jej obszarze. Jest to o tyle istotne, iż potencjał małej społeczności zależy w stopniu bezpośrednim właśnie od najbliższych udogodnień, uwarunkowań „dnia codziennego”. I tak jednym z najbardziej kluczowych czynników jest liczba zasobów mieszkaniowych. Według danych GUS liczba mieszkań oddanych w okresie 2010-2019 wyniosła w gminie około 200, tj. średniorocznie 20. Przy czym największą liczbę mieszkań oddano do użytkowania w roku 2017 (43 mieszkania), a najmniejszą w latach 2009 – 2011 (12-14 mieszkań). Można więc założyć, że liczba mieszkań oddawanych rocznie do użytkowania wzrasta, ale wzrost ten jest stosunkowo powolny i wynika wyłącznie z potrzeb własnych mieszkańców gminy wynikających z przyrostu naturalnego. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie wynosiła w 2019 roku 96,8m². Powierzchnia ta wzrasta corocznie. Dla przykładu w roku 2010 wynosiła 89,3 m². Wzrost przeciętnej powierzchni mieszkania wskazuje na stałą poprawę warunków ekonomicznych mieszkańców gminy.

Kolejnym miernikiem jakości życia mieszkańców gminy Tokarnia jest stan infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i gazowej. I tak w roku 2019 na obszarze gminy Tokarnia długość:

- czynnej sieci rozdzielczej wodociągów brak danych, dostępne dane dotyczą jedynie liczby osób korzystających z sieci wodociągowej za rok 2017 – 314 osób, % ogółu ludności korzystającej z sieci 3,6 (dane za 2017 rok),
- czynnej sieci kanalizacyjnej 41,4 km sieci (wzrost od 2010 r. o 30,5 km), przy czym, długość sieci nie wzrosła od roku 2015, % ogółu ludności korzystającej z sieci 27,2 (dane za 2019 rok)
- czynnej gazowej sieci rozdzielczej 57,7 km (wzrost od 2010 r. o 8,6 km), % ogółu ludności korzystającej z sieci 41,5 (dane za 2019 rok).

Analiza powyższych danych jednoznacznie wskazuje, że w gminie występują braki w uzbrojeniu terenów w sieci zbiorcze. Szczególnie widoczne jest to w przypadku sieci wodociągowej, gdzie jedynie niewielka część mieszkańców gminy ma dostęp do tej sieci. Oparcie dostawy wody o źródła indywidualne może być czynnikiem hamującym rozwój zabudowy mieszkaniowej w gminie. Słabe tempo rozwoju sieci infrastruktury technicznej jest również widoczne w przypadku sieci kanalizacyjnej.

Z danych GUS wynika, że jedynie ok 30% mieszkańców gminy ma dostęp do sieci zbiorczej. Niepokojące dane dotyczą braku wzrostu długości tej sieci od roku 2015. Częściowo może być to skutkiem trudnych warunków gruntowych do rozwoju tej sieci, ale nie można założyć, że istniejąca sieć zabezpiecza wszystkie potrzeby mieszkańców. Lepsza sytuacja dotyczy sieci gazowej, która jest rozbudowywana co rocznie i obecnie obejmuje już ponad 40% mieszkańców gminy. W przypadku tej sieci nie widać zastoju inwestycyjnych

Następnym wyznacznikiem jakości życia, bardziej o charakterze społecznym jest stan szkolnictwa i perspektywy edukacyjne. Ten parametr życia publicznego ma szczególne znaczenie właśnie przy spojrzeniu na perspektywy rozwojowe danej społeczności lokalnej. W roku 2019 w gminie Tokarnia funkcjonowało łącznie 5 szkół podstawowych z 882 uczniami. Liczba miejsc w szkołach podstawowych w pełni zabezpiecza aktualne zapotrzebowanie gminy. Szkolnictwo ponadpodstawowe średnie i zawodowe jest realizowane przez jednostki zlokalizowane poza granicami gminy, szczególnie w mieście Myślenice. Szkolnictwo wyższe natomiast jest realizowane głównie w uczelniach znajdujących się w mieście Krakowie.

Gmina realizuje również zapotrzebowanie mieszkańców na opiekę przedszkolną. Wg danych GUS w gminie w roku 2019 funkcjonowało 5 przedszkoli, z 14 oddziałami przedszkolnymi, w których znajdowało się 271 miejsc. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie wynosił ok. 65%, co dla gminy wiejskiej jest stosunkowo dobrym wskaźnikiem może wskazywać na pokrycie istniejącego obecnie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną dzieci w wieku 3 – 6 lat.

Istotnym miernikiem jakości i warunków życia lokalnej społeczności jest także stan służby zdrowia oraz placówek szeroko pojętej kultury. W roku 2019 w gminie Tokarnia funkcjonowało:

- 1 biblioteka,
- 2 domy kultury,
- 8 grup artystycznych
- 18 klubów, sekcji, kół,
- zorganizowano 76 imprez kulturalnych, w tym 6 wystaw, 4 festiwale, 9 koncertów, 6 pokazów teatralnych,
- 5 klubów sportowych,
- 1 stadion, 4 boiska sportowe,
- 2 siłownie zewnętrzne,

- 1 apteka i 1 punkt apteczny,
- 7 przychodni lekarskich,
- 346 miejsc w żłobkach.

Jednym z najważniejszych czynników warunkujących jakość życia mieszkańców jest stan rynku pracy. W gminie Tokarnia udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 1,3% w 2019 r. i jest niższy od wskaźnika stopy bezrobocia dla województwa małopolskiego wynoszącego 3,0% oraz nieco niższy dla wskaźnika powiatu myślenickiego wynoszącego 1,5%. Od roku 2010 stopa ta spadła z poziomu 5,9. Niska stopa bezrobocia w gminie jest czynnikiem wskazującym na szybki rozwój aktywności gospodarczej. Spadek bezrobocia warunkuje również obniżenie kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych jakie musi ponieść gmina. Wysoki udział ludności pracującej zawodowo powoduje, że budżet gminy jest zasilany wpływami pochodzącymi z zobowiązań podatkowych jej mieszkańców. Łączna liczba bezrobotnych w gminie w styczniu 2019 r. wyniosła 69 osób a w roku 2020 109 osób. Dla porównania w roku 2010 liczba bezrobotnych w gminie wynosiła 311 osób. Spadek liczby osób bezrobotnych w okresie 10 letnim ponad 200 osób. Wzrost liczby bezrobotnych w roku 2020 jest spowodowany prawdopodobnie panującą pandemią. W obecnej sytuacji nie ma miarodajnych wskaźników pozwalających stwierdzić, czy sytuacja pandemiczna będzie miała wpływ na rynek pracy w dłuższych okresach czasu. Należy zatem monitorować rynek pracy i powiązaną z nim liczbę osób bezrobotnych w kolejnych latach, po zakończeniu pandemii.

Istotny wpływ na sferę społeczno – ekonomiczną społeczeństwa gminy ma również prowadzona w gminie działalność gospodarcza. Rozwój działalności gospodarczej wpływa bezpośrednio na zmniejszenie stopy bezrobocia i zwiększenie zasobów majątkowych osób w niej mieszkających. Niska stopa bezrobocia i wysoki stan majątkowy mieszkańców gminy wpływa bezpośrednio na budżet gminy zarówno po stronie dochodów jak i wydatków. Dochody budżetowe gminy są zwiększone środkami pochodzącymi z podatków a po stronie wydatków zostają zmniejszone kwoty niezbędne na zapewnienie opieki społecznej dla najuboższych mieszkańców gminy. W gminach gdzie stopa bezrobocia jest niska na cele infrastruktury technicznej i społecznej jest wydawane zdecydowanie więcej środków niż w gminach o wysokiej stopie bezrobocia. Rozwinięta sieć infrastruktury technicznej i społecznej zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy i generuje jej dalszy rozwój.

Wskaźniki określające aktywność gospodarczą w gminie zobrazowano w poniższej tabeli.

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności
	2019	2019	2019	2019
	[-]	[-]	[-]	[-]
POLSKA	1175	99	117	84
Województwo małopolskie	1202	108	120	88
Powiat myślenicki	1099	101	110	90
Gmina Tokarnia	805	77	80	70
Gmina Wiśniowa (powiat myślenicki, gmina o podobnych uwarunkowaniach przestrzennych do gminy Tokarnia)	1019	101	102	88

Dane przedstawione w tabeli jednoznacznie wskazują, że aktywność gospodarcza w gminie jest stosunkowo niska. Wszystkie wskaźniki to określające są niższe od określonych dla powiatu myślenickiego województwa małopolskiego i całego kraju oraz dla porównania gminy Wiśniowa (gmina charakteryzująca się podobnymi do gminy Tokarnia uwarunkowaniami rozwoju przestrzennego). Niski wskaźnik bezrobocia wskazuje jednocześnie, że znaczna część mieszkańców gminy pracuje poza jej granicami, a gmina realizuje jedynie ich potrzeby mieszkaniowe. Ograniczona przedsiębiorczość w gminie znacząco obniża dochody własne gminy pochodzące szczególnie z podatków od nieruchomości.

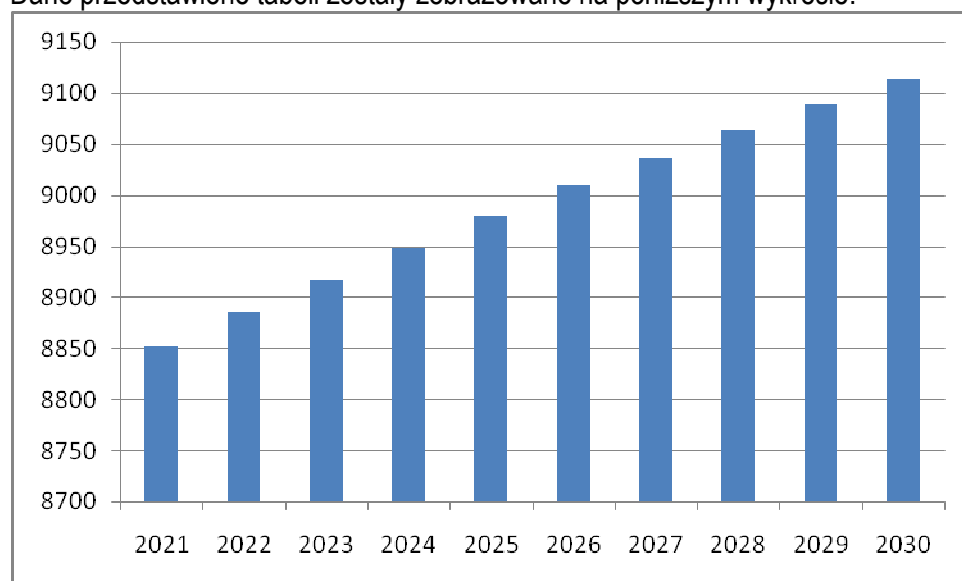
2.5.3 Prognoza demograficzna

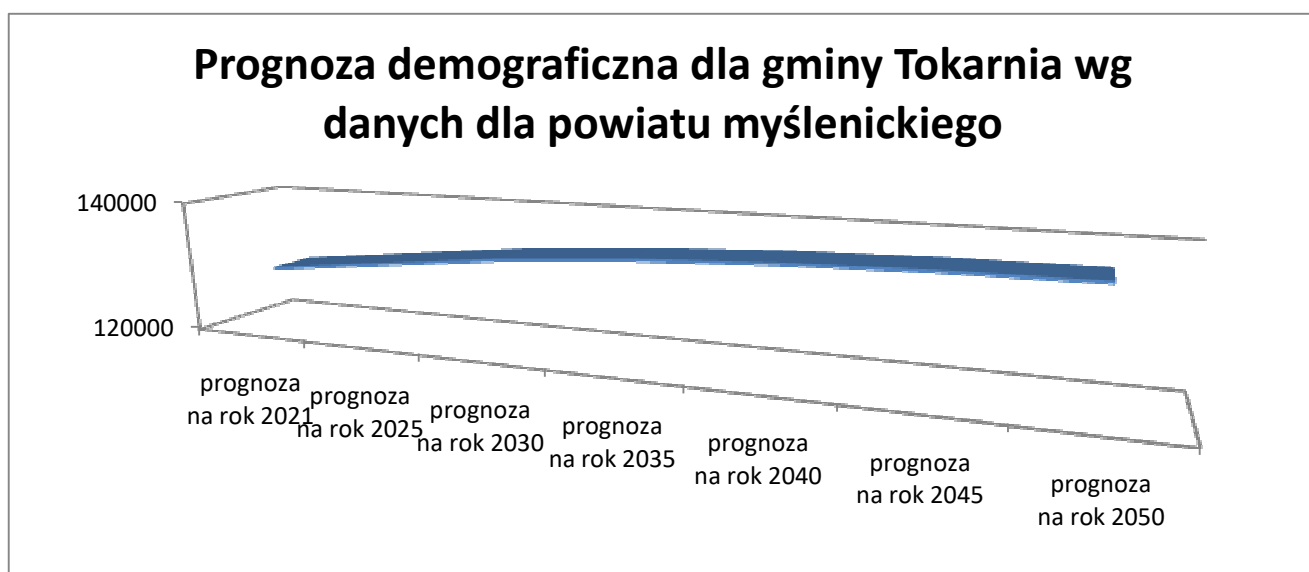
Do analizy przyjęto dane zawarte w Prognozie ludności gmin na lata 2017-2030 wykonaną przez Główny Urząd Statystyczny. Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050 oraz Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050. Do wykonania prognozy dla gmin konieczne było ponowne obliczenie prognozy ludności dla powiatów (przy wykorzystaniu nowych założeń na poziomie kraju). Stąd też w opisie założeń przedstawione są nowe założenia dla kraju jako całości, ich przełożenie na zmiany w

poszczególnych powiatach oraz ostatecznie, sposób tworzenia założeń prognostycznych dla poszczególnych gmin. Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030, a nie 2050 jak we wspomnianych na wstępie prognozach opracowanych dla kraju, województw i powiatów.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY TOKARNIA WEDŁUG DANYCH GUS (osoba)	
2021	8 852
2022	8 885
2023	8 917
2024	8 948
2025	8 980
2026	9 009
2027	9 036
2028	9 063
2029	9 088
2030	9 114

Dane przedstawione tabeli zostały zobrazowane na poniższym wykresie.

Zgodnie z danymi GUS prezentowanymi powyżej w najbliższym okresie perspektywicznym utrzymany zostanie wzrost liczby mieszkańców gminy Tokarnia. W okresie do 2030 roku liczba ludności gminy wzrośnie o 262 osób (ok. 20 osób średniorocznie). Jest to mniejszy wzrost niż następował w ostatnich dziesięciu latach. Prognoza GUS nie przewiduje natomiast okresowego zahamowania zjawiska zwiększania się populacji mieszkańców gminy. Utrzymanie dotychczasowego tempa rozwoju gminy, obejmującego również dotychczasowe tempo wzrostu ludności, spowodowałoby w perspektywie 30letniej wzrost ludności gminy nawet o 800 osób, tj. ok. 10% jej dotychczasowej populacji. Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną dla całego powiatu myślenickiego, przy utrzymaniu założenia, że ludność gminy Tokarnia stanowi około 7% ogólnej populacji powiatu, wzrost ludności gminy do 2050 roku wyniósłby ok. 650 osób. Jest to wartość niższa niż zakładana w prognozie demograficznej dla gminy Tokarnia. Zmniejszenie tempa wzrostu ludności gminy w perspektywie 30letniej może być spowodowana następstwami pandemii COVID19. Wpływ długofalowy na stan populacji gminy nie jest możliwy do oszacowania w momencie sporządzania niniejszej analizy. Sytuacja ta powinna być monitorowana.

2.5.4. Podsumowanie sytuacji demograficzno – społecznej gminy

Opisane powyżej wskaźniki demograficzne wskazują na dobry stan struktury demograficznej gminy w chwili sporządzania studium. Liczba mieszkańców gminy wzrasta systematycznie na stałym poziomie. Wzrost liczby ludności w okresie od 2007 r. według przeprowadzanej analizy jest wynikiem korzystnego

przyrostu naturalnego. Wysokość przyrostu naturalnego równoważy również całkowicie migracje ludności na pobyt stały poza jej granice. Migracje ludności nie mają zdecydowanego wpływu na stan demograficzny gminy, chociaż saldo tych migracji w badanym okresie jest nieznacznie ujemne. Największym zagrożeniem dla rozwoju demograficznego gminy jest niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Analiza tego wskaźnika wskazuje, że obecnie najliczniej reprezentowaną grupą wiekową mieszkańców gminy jest grupa produkcyjna. W miarę przesuwania się osób znajdujący się w tej grupie do grupy poprodukcyjnej sytuacja gminy będzie ulegać pogorszeniu. Przyrost naturalny zostanie osłabiony i z biegiem czasu wzrost liczby mieszkańców będzie zwalniał. Zjawisko to jest widoczne w prognozie demograficznej przygotowanej przez GUS, w której zakładane tempo wzrostu liczby ludności gminy jest niższe niż w okresie od roku 2007 do roku 2019. Co prawda w prognozie tej do roku 2030 (w ujęciu gminnym) i 2050 (w ujęciu powiatowym) nie zakłada się zmniejszenia liczby ludności gminy. Należy jednak wziąć pod uwagę, że sporządzona prognoza nie analizowała zjawiska pandemii. Analizy uwzględniające pandemię mogą wpłynąć na opracowane prognozy demograficzne, np. poprzez przyśpieszenie niekorzystnych zjawisk demograficznych.

Jak wspomniano wcześniej najgroźniejszym czynnikiem dla dalszego rozwoju demograficznego gminy jest wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli zmniejszania się liczby ludności w młodszych klasach wieku oraz zwiększania się liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnych. Zmniejszanie się liczby ludności w młodszych klasach wieku wchodzących w wiek produkcyjny spowoduje zjawisko starzenia się społeczeństwa gminy i tym samym silny wzrost obciążenia demograficznego i ekonomicznego. Takie zmiany demograficzne mogą mieć negatywny wpływ zarówno na rozwój społeczny gminy, jak również rozwój gospodarczy. Nadmierne obciążenie demograficzne spowoduje zahamowanie rozwoju mieszkalnictwa, ze względu na brak młodych osób pozyskujących mieszkania oraz utrudni dostępność zasobów pracowników w działających i nowo powstających zakładach pracy. Spowoduje to zahamowanie rozwoju gminy i tym samym konieczność zmiany obecnej prognozy demograficznej. Zjawisko nadmiernego obciążenia demograficznego nie dotyczy tylko gminy Tokarnia, ale jest charakterystyczne dla całego kraju.

Analiza sytuacji demograficznej gminy wskazuje, że rozpoczętych zjawisk demograficznych, szczególnie obciążenia demograficznego nie można zmienić w krótkiej perspektywie czasowej. Główne działania gminy powinny zmierzać do wzrostu liczby mieszkańców gminy poprzez migracje wewnętrzne na jej teren. Niski udział tych migracji w sytuacji demograficznej wskazuje, że gmina nie wykorzystuje do końca swoich walorów do zamieszkania, tj. wyjątkowych walorów przyrodniczo – krajobrazowych, a szczególnie uspokojonego charakteru, przy jednoczesnym dobrym lub bardzo dobrym dostępie do aglomeracji krakowskiej. Rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy powinien być również powiązany z

rozbudową sfery gospodarczej gminy. Jak wskazują wykonane wcześniej analizy wskaźniki określające potencjał gospodarczy gminy są niższe niż dla gmin o podobnej strukturze przestrzennej, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego. Rozwój działalności gospodarczej, szczególnie w sferze usługowej i silnie ograniczonej produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkalnictwa rezydencjonalnego i usług związanych z turystyką i rekreacją zwiększyłaby promocję gminy w regionie, w tym w zakresie atrakcyjności do zamieszkania. Zwiększenie zasobów gospodarczych gminy miałyby również wpływ na rynek pracy. Co prawda gmina ma jeden z najniższych wskaźników bezrobocia wśród innych gmin regionu, ale analiza wskaźników określających rynek pracy wskazuje, że znaczna część mieszkańców gminy pracuje poza jej granicami. Rozbudowa sfery gospodarczej gminy zmieniłaby również zakres dochodów własnych gminy, pochodzących szczególnie z podatków od nieruchomości.

2.5.4. Własność gruntów

W gminie Tokarnia stan prawny gruntów przedstawia się następująco: największa ilość gruntów jest własnością osób fizycznych, część terenu jest własnością gmin i związków międzygminnych, część gruntów jest własnością Skarbu Państwa.

Pozostałe grunty należą do m.in. gmin i związków międzygminnych, wspólnot gruntowych, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych.

Wg danych GUS w 2019 r. Gmina Tokarnia posiadała w swoim zasobie 86 ha gruntów, które obejmują głównie tereny usług publicznych i dróg gminnych. Grunty Skarbu Państwa to głównie Lasy Państwowe oraz drogi powiatowe.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ

3.1 Komunikacja

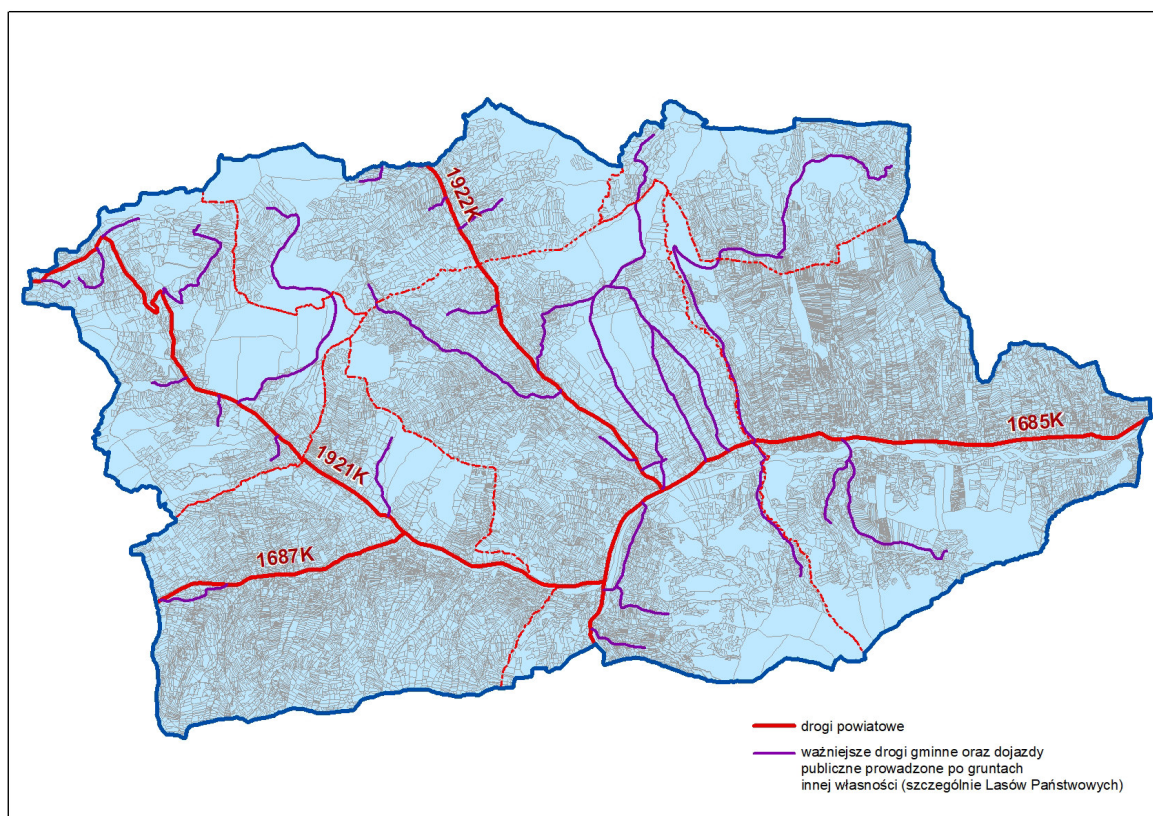
Podstawą komunikacji w Gminie Tokarnia jest układ dróg powiatowych:

- 1685K relacji Pcim – Tokarnia - Jordanów,
- 1687K relacji Skomielna Czarna - Wieprzec,
- 1921K relacji Tokarnia - Bogdanówka,
- 1922K relacji Tokarnia – Więciórka - Trzebunia.

Droga 1685K zapewnia połączenie gminy z drogą ekspresową S7 (na terenie gminy Pcim) i również z centrum administracyjnym powiatu tj. miastem Myślenice. Szczególne znaczenie dróg powiatowych ma również dla gminy w zakresie powiązań gminy z innymi ośrodkami miejskimi, tj. Jordanowem i Makowem Podhalańskim. Układ dróg powiatowych łączy ze sobą poszczególne miejscowości gminy w kierunku centrum administracyjnym gminy – obręb Tokarnia. Układ taki jest korzystny dla gminy i umożliwia stosunkowo łatwą rozbudowę układu dróg gminnych i dróg wewnętrznych osiedlowych.

Opisany powyżej stan sprawia, że układ wewnętrzny komunikacji gminnej nie jest obciążonych ruchem tranzytowym, w tym ciężkim.

Układ dróg gminnych związany jest przede wszystkim z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej istniejących stref zurbanizowanych gminy. Układ tych dróg w formie urządzonych ulic jest ograniczony do centrum obrębu Tokarnia oraz głównych ciągów komunikacyjnych w obrębach wiejskich gminy. Drogi gminne w mniej zurbanizowanych częściach gminy to głównie drogi gruntowe, jeszcze nieurządzone. Zostały one pozyskane przez gminę w skutek podziałów nieruchomości na cele budowlane lub stanowią istniejący dojazd do gruntów rolnych i leśnych.

Schemat sieci drogowej Gminy Tokarnia

3.2 Infrastruktura techniczna

3.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z danymi GUS za 2019 r. sieć wodociągowa w gminie Tokarnia zapewniała dostawę wody zaledwie do 3,6% (dane za 2017 rok) odbiorców wody w gminie. Zwodociągowanie gminy jest bardzo niskie. Źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy są wodociągi lokalne, obejmujące zasięgiem obsługi od kilku do kilkunastu rzadziej kilkudziesięciu użytkowników, wybudowane we własnym zakresie przez zainteresowanych lub prywatne spółki.

Ujęcie wody dla tych wodociągów stanowią źródła grawitacyjne, zstępujące o szczelinowym charakterze wód krążenia, lub studnie kopane wykonane na stoku lub zboczu powyżej gospodarstwa, rzadziej ujęcia wód powierzchniowych potoków.

Wodociągi te nie są ewidencjonowane, nie posiadają dokumentacji technicznej ani zezwoleń wodno-prawnych, nie posiadają także udokumentowania zasobów ujęć. Wielkość poboru wody często nie jest mierzona ani kontrolowana.

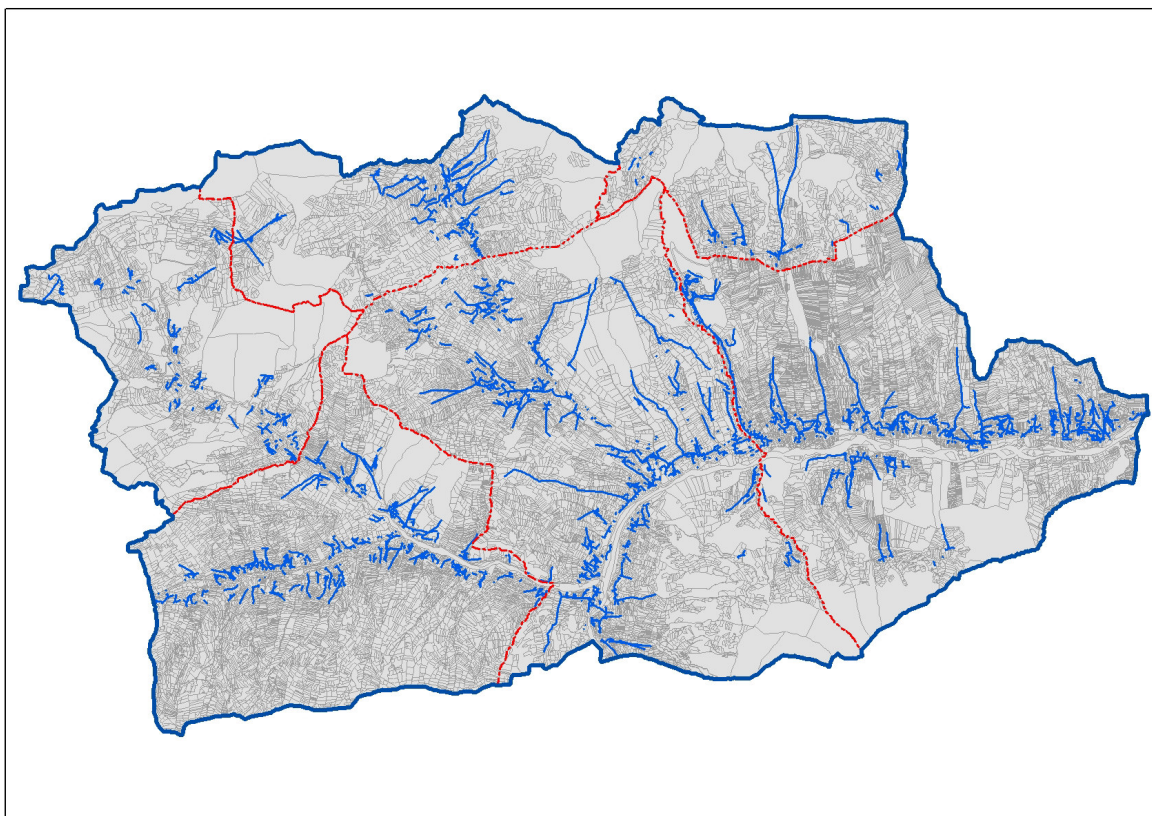
Najintensywniej eksploatowane są poziomy wodonośne w utworach fliszowych (znacznie intensywniej od poziomu w utworach czwartorzędowych). Szacuje się iż na terenie Gminy znajduje się ok. 260 ujęć dla wodociągów lokalnych, oraz ponad 100 studni.

W gminie obecnie eksploatowane są jedynie 3 ujęcia, które posiadają pozwolenia wodno-prawne tj.:

- ❖ ujęcie studzienne przy Urzędzie Gminy w Tokarni, o zasobach eksploatacyjnych określonych w wielkości $Q_e = 1,55 \text{ m}^3/\text{h}$ (pozwolenie z 2006 roku) ;
- ❖ ujęcie studzienne przy Gminnym Ośrodku Kultury w Skomialnej Czarnej o zasobach $Q_e = 0,71 \text{ m}^3/\text{h}$ (pozwolenie wodno-prawne z 2006 r. na pobór wody w ilości maksymalnej $3,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$ ($0,125 \text{ m}^3/\text{h}$);
- ❖ ujęcie przy Szkole Podstawowej w Krzczonowie o wydajności $Q = 3 \text{ m}^3/\text{h}$ (pozwolenie z 2001 roku).

Dodatkowo bez pozwolenia wodno-prawnego eksploatowane jest ujęcie powierzchniowe na potoku Groń będące źródłem wody dla wodociągu zaopatrującego w wodę budynki: Urzędu Gminy, Biblioteki, Dworek „Tokarnia” (tj przedszkole), Ośrodek Zdrowia, Szkoła Podstawowa nr 1, oraz budynek wielorodzinny w Tokarni nr. 454 (wspólnota mieszkaniowa).

Zasoby eksploatacyjne gminy wskazują, że pobór wody z nich ma jedynie uzupełniające znaczenie dla zapotrzebowania ogólnego jej mieszkańców na wodę i nie mogą w tym stanie służyć znaczącej rozbudowie zbiorczej sieci wodociągowej.

Schemat sieci wodociągowej w gminie Tokarnia.

3.2.2 Odprowadzanie ścieków

Zgodnie z danymi GUS za 2019 r. długość sieci kanalizacyjnej w gminie Tokarnia wynosiła 41,4 km. Długość sieci kanalizacyjnej zapewniała odbiór ścieków od 27,2% (dane za 2019 rok) odbiorców wody w gminie. Ścieki w części gminy nieskanalizowanej są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych i wywożone na punkt zlewny w oczyszczalni ścieków lub oczyszczane za pomocą przydomowych oczyszczalni ścieków. Część ścieków powstających w gminie jest odprowadzana do odbiorników bez oczyszczenia.

Gmina w całości położona jest w zlewni rzeki Raby, powyżej dwóch ujęć wody pitnej ujęcia wody ze Zbiornika Dobczyckiego dla potrzeb wodociągu komunalnego w Krakowie i ujęcia wody na rzece Rabe w Myślenicach dla wodociągu komunalnego w Myślenicach. Położenie gminy w stosunku do aktywnych ujęć wody obszar Gminy powoduje, że stanowi obszar szczególnego nadzoru, podlegający obowiązkowi skanalizowania zakończonego oczyszczaniem ścieków przed ich odprowadzeniem do odbiornika. W roku 2006 oddano do eksploatacji oczyszczalnię ścieków „Tokarnia I” z podwyższonym usuwaniem biogenów, o przepustowości $Q = 180 \text{ m}^3/\text{dobę}$, dla zlewni obejmującej górną część wsi Tokarnia oraz dolną część wsi Skomielna Czarna, z docelowym poszerzeniem zasięgu obsługi na

pozostałą część wsi Skomielna Czarna oraz wieś Bogdanówka. Kanalizacja realizowana jest w systemie grawitacyjnym, z pompowniami lokalnymi (głównie dla przetłaczania ścieków przez potok Krzczonówka oraz potok Bogdanówka), z głównym kanałem na lewym brzegu potoku Krzczonówka w Tokarni zbierającym ścieki z lewo i prawobrzeżnego kanału potoku Bogdanówka oraz prawobrzeżnego potoku Krzczonówka wraz z liczną siecią kanałów bocznych. Na sieci kanalizacyjnej zainstalowane są 3 przepompownie. W gminie funkcjonują również niewielkie, lokalne oczyszczalnie ścieków, tj:

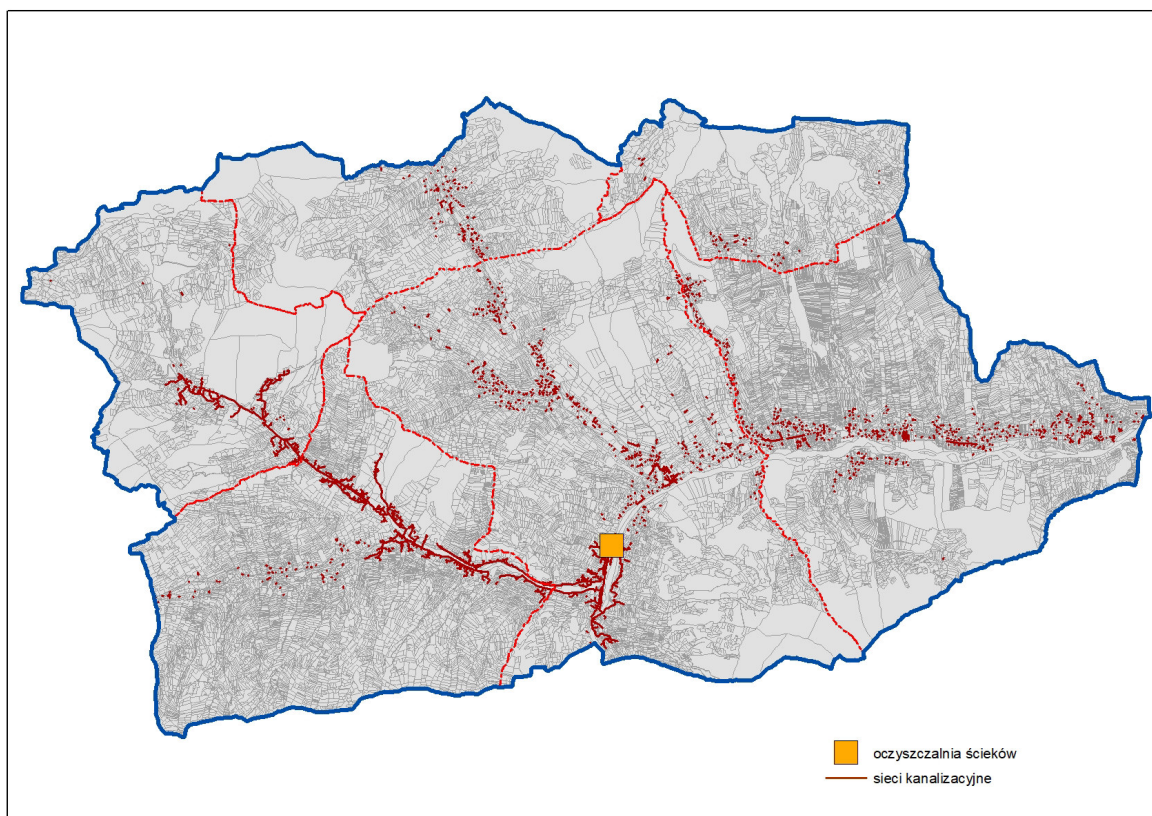
- ❖ mechaniczno- biologiczna oczyszczalnia typu „BIO -Tuchów 12” (od 1994 r.) o przepustowości 12 m³/dobę, zlokalizowana przy Szkole Podstawowej nr. 1 w Tokarni, a obsługująca ponadto budynki: biblioteki, Dworku „Tokarnia” w którym jest przedszkole ze stołówką, Ośrodek Zdrowia, oraz budynku wielorodzinnego w Tokarni nr 454 (wspólnota mieszkaniowa)
- ❖ oczyszczalnia kontenerowa przy Ośrodku Wypoczynkowym, były ośrodek „Czarnolas” w Skomielnej Czarnej o przepustowości Q = 10 m³/dobę.

W perspektywie długoterminowej przewiduje się zabezpieczenie gospodarstw nie objętych siecią kanalizacyjną (w zależności od uwarunkowań finansowych) w oczyszczalni przydomowe lub bezodpływowe zbiorniki na ścieki.

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie gminy powstają ścieki opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości.

W celu realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2010 na terenie Gminy Tokarnia utworzono aglomerację (będącą jedną z Aglomeracji priorytetowych dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego): PLMP089 – Tokarnia. Stan realizacji zadań dla wymienionej powyżej aglomeracji ściekowej wg raportów nie przekracza 10% założonych celów.

W ostatnich latach zostało podpisane porozumienie pomiędzy wójtami gmin Lubień, Tokarnia, Pcim wg którego ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni w Myślenicach (Gmina Myślenice). W związku z tym będzie utworzona nowa jedna aglomeracja dla w/w gmin.

Schemat sieci kanalizacyjnej w gminie Tokarnia.

3.2.3 Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Gospodarka odpadami w gminie Tokarnia realizowana jest na podstawie Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016-2022 (UCHWAŁA Nr XXXIV/509/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI/125/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego).

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016-2022 została wykonana w zakresie wskazania miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów i przez Sejmik Województwa Małopolskiego na podstawie Uchwały nr V/34/19 z dnia 28 stycznia 2019 r.

Zgodnie z cytowanym planem zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach danego regionu.

Odpady te powinny być przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, do RIPOK-ów wskazanych w uchwale Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Najbliżej gminy Tokarnia regionalna instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych znajduje się w Myślenicach.

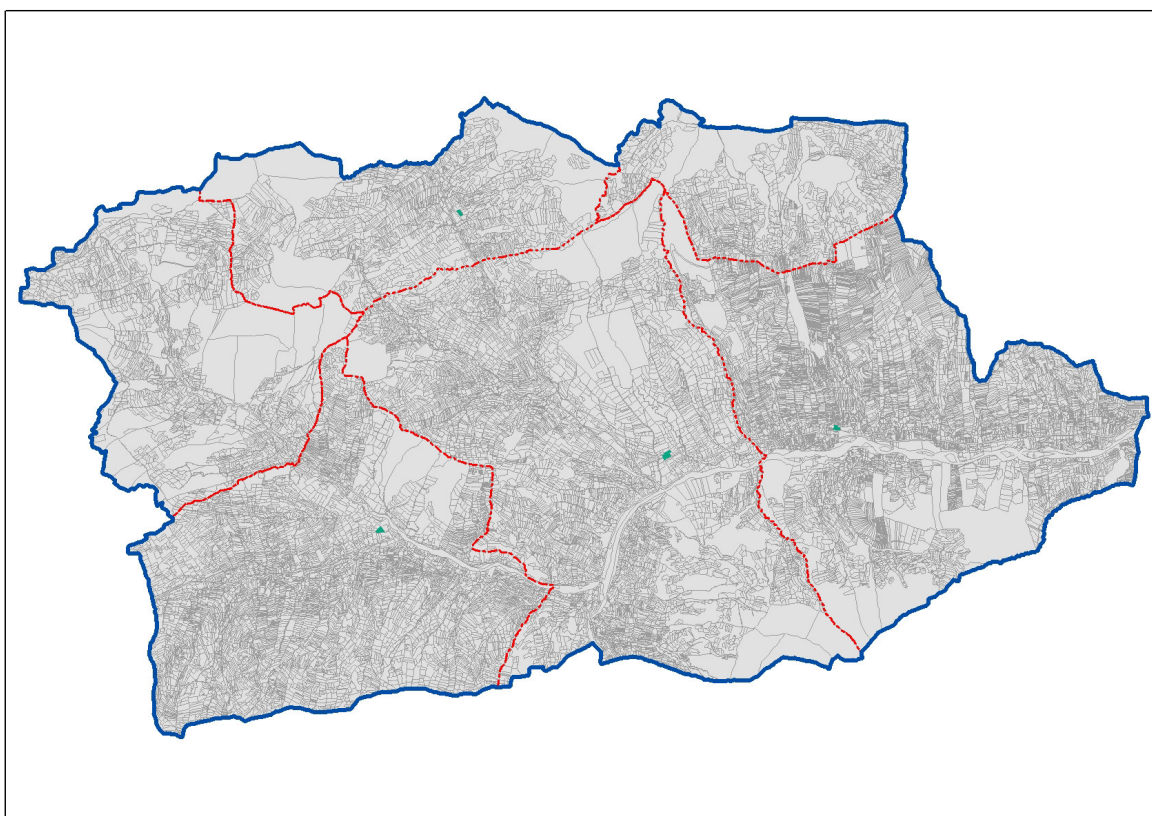
Jest to Zakład Zagospodarowania Odpadów w Myślenicach, ul. Kornela Ujejskiego 341. W Myślenicach znajduje się również regionalna instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Myślenicach, ul. Ujejskiego 341. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Myślenicach obejmuje w pełni zmechanizowaną i zautomatyzowaną sortownię odpadów oraz kompostownię w wydzielonych bioreaktorach PI-dostosowanie linii do doczyszczania frakcji zebranych w sposób selektywny. Znajduje się tu również kompostowania odpadów zielonych.

W gminie prowadzi się selektywną zbiorówkę odpadów. Zasady prowadzenia tych działań zostały określone w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tokarnia, przyjętym przez Radę Gminy Tokarnia, w formie uchwały.

3.2.4 Cmentarze

W gminie Tokarnia obecnie funkcjonują 4 cmentarze grzebalne – komunalnych i wyznaniowych: w obrębach Tokarnia, Krzczonów, Skomielnia Czarna i Więciórka. Powierzchnia cmentarzy jest zbyt mała i z tego powodu w niniejszym studium zakłada się ich powiększenie.

Lokalizacja cmentarzy w gminie Tokarnia.

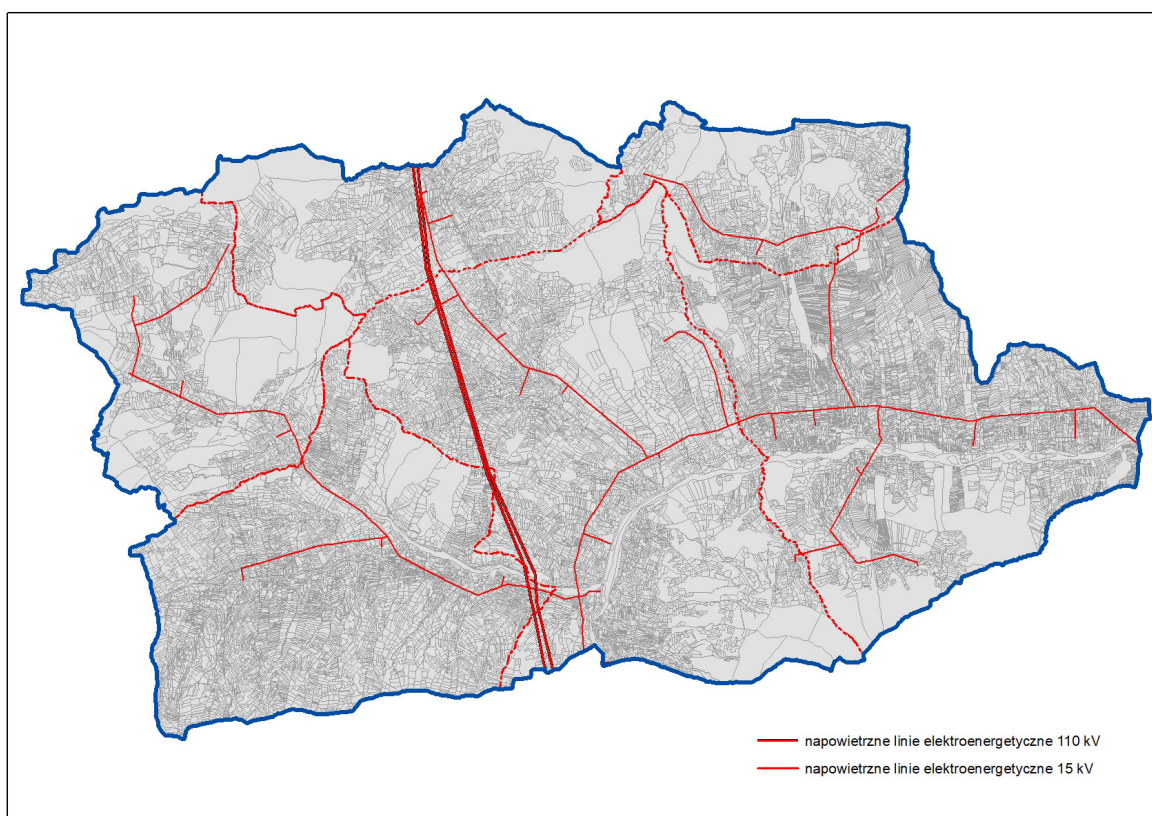
3.2.5 Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają 2 linie wysokiego napięcia 110 kV:

- ❖ napowietrzna jednotorowa linia energetyczna 110 kV relacji GPZ Skawina Huta - GPZ Rabka,
- ❖ napowietrzna dwutorowa linia energetyczna 110 kV relacji GPZ Skawina Huta - GPZ Szaflary oraz Skawina Elektrownia - GPZ Szaflary.

Źródłem zasilania w energię elektryczną są stacje 110/SN kV GPZ Myślenice oraz GPZ Jordanów położone poza granicami gminy. Odbiorcy zasilani są w energię elektryczną w oparciu o sieć elektroenergetyczną średniego napięcia 15 kV poprzez stacje transformatorowe SN/nN. Na obszarze Gminy funkcjonuje sieć elektroenergetyczna głównie w wykonaniu napowietrznym. Stacje transformatorowe są przeważnie wykonane jako napowietrzne - słupowe, wyposażone w transformatory o mocach od 30 do 400 kVA. Nieliczne stacje są wykonane jako wewnętrzne.

Schemat sieci elektroenergetycznej w gminie Tokarnia.

3.2.6 Zaopatrzenie w gaz

Zgodnie z danymi GUS za 2019 r. długość sieci gazowej w gminie Tokarnia wynosiła 57,7 km. Sieć gazowa zaopatruje w gminie 41,5% odbiorców.

Przez teren gminy nie przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia. Na obszarze gminy nie występują stacje redukcyjno-pomiarowe.

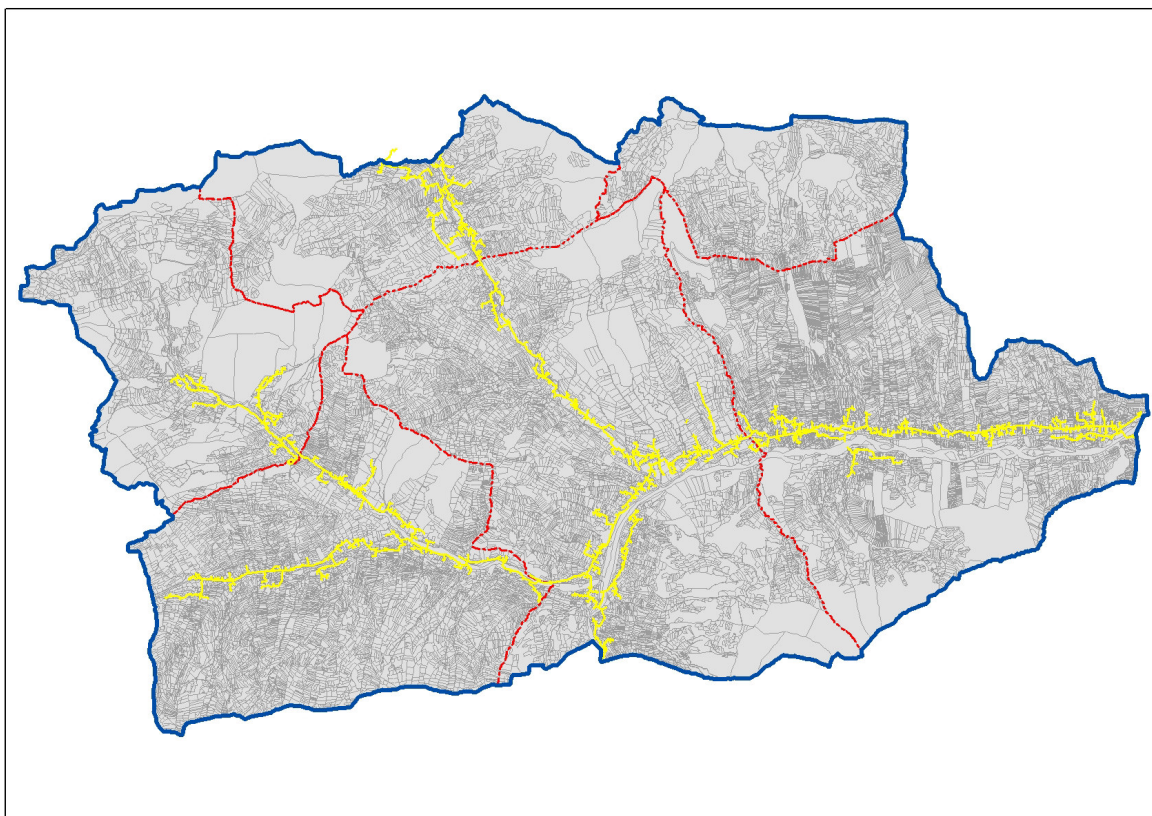
Zaopatrzenie w gaz Gminy Tokarnia oparte jest na zasilaniu z gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 300 mm CN 6,4 MPa relacji Myślenice – Poronin poprzez stację redukcyjno-pomiarową I o w Lubniu (zlokalizowaną poza obszarem gminy). Odbiorcy są zasilani w gaz poprzez sieć gazową średniego ciśnienia. Aktualnie gaz dostarczany jest do miejscowości: Bogdanówka, Krzczonów, Skomialna Czarna, Tokarnia i Więciórka. Miejscowość Zawadka zlokalizowana jest poza zasięgiem sieci gazowniczej. Sieć gazowa średniego ciśnienia posiada średnice DN 150 mm – DN 25 mm. Sieci gazowe są w eksploatacji Polskiej Spółki Gazownictwa Sp z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie.

Główne gazociągi średniego ciśnienia, pełniące role gazociągów przesyłowych w gminie:

- ❖ gazociąg średniego ciśnienia ØST150 mm od stacji redukcyjno-pomiarowej lo Lubień, przebiegający przez miejscowości Krzczonów i Tokarnia,
- ❖ gazociąg średniego ciśnienia Ø80PE90 mm przebiegający przez miejscowość Węciórka,
- ❖ gazociąg średniego ciśnienia Ø100PE110 mm przebiegający przez miejscowość Skomielna Czarna,
- ❖ gazociąg średniego ciśnienia Ø80PE90 mm przebiegający przez miejscowość Bogdanówka.

Przez teren poszczególnych miejscowości przebiegają gazociągi rozdzielcze o średnicach Ø 65 - Ø 25 mm.

Schemat sieci gazowej w gminie Tokarnia.

3.2.7 Zaopatrzenie w ciepło

Dostawa ciepła w gminie Tokarnia oparta jest na indywidualnych źródłach ciepła. Zbiorczy system ciepłowniczy w gminie nie istnieje. W chwili obecnej ciągle ponad 50% źródeł ciepła zasilanych jest ze spalania paliw stałych – drewna i węgla.

3.2.8 Telekomunikacja

Obsługa telekomunikacyjna w gminie realizowana jest przez operatorów telekomunikacyjnych. Wszyscy odbiorcy w gminie mają dostęp do sieci telefonicznej oraz internetu.

Urządzenia nadawczo odbiorcze telefonii komórkowych na terenie Gminy znajdują się na granicy obrębów Tokarnia i Więciórka (2 maszty) oraz jeden w obrębie Bogdanówka (przy granicy gminy).

3.3 Transport zbiorowy

Transport zbiorowy w gminie oparty jest na regularnych połączeniach autobusowych z miastem Myślenice. Kursuje tu kilka linii autobusowych, które docierają do wszystkich miejscowości gminy. Linie te na kierunku miasto Myślenice przebiegają przez centrum obrębu Tokarnia – centrum administracyjne gminy. Połączenia ponadlokalne realizowane są poprzez linie autobusowe relacji Jordanów – Kraków (regularne połączenia). Połączenia w innych kierunkach realizowane są poprzez stacje przesiadkowe w Myślenicach i Krakowie.

Przez gminę Tokarnia nie przebiegają linie kolejowe.

4. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I STRATEGICZNE

4.1 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego został zatwierdzony Uchwałą Nr XLVII/732/18/2018 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (Dz. U. Woj. Małopolskiego z 2018 r. poz. 3215).

Gmina Tokarnia w strukturze osadniczej województwa została zakwalifikowana do subregionu **Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego**, obejmującego miasto Kraków oraz powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki.

W cytowanym planie Gmina Tokarnia, pomimo położenia w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym została zaliczona do terytorium P1 – Park Górski (szczególnej ochrony środowiska i podnoszenia jakości usług turystycznych). Według cytowanego planu terytoria kategorii Park charakteryzują niską gęstością zaludnienia, przewagą procesów demograficznych związanych z przyrostem naturalnym i odpływem ludności, stabilizacją i rozproszeniem zabudowy w procesach urbanistycznych, usług

turystyki w strukturze zatrudnienia, górskim charakterem krajobrazu, hodowlą i owczarstwem w rolnictwie oraz dominacją w szczególnych zasobach funkcji związanej z turystyką i uzdrowiskiem. W charakterystyce funkcjonalnej terytorium zaliczono typu funkcjonalnego górskiego, przygranicznego i cennych zasobów przyrodniczych.

Ustalania Planu dla terytorium Park Górski:

Charakterystyka społeczno-gospodarcza:

Główne potencjały regionu to zasoby ludzkie (relatywnie młoda społeczność) oraz zasoby naturalne: walory krajobrazowe, wody mineralne, występowanie źródeł geotermalnych oraz infrastruktura uzdrowiskowa, turystyczno-hotelowa i największa w Polsce baza sportów zimowych i kwalifikowanej turystyki aktywnej.

Obszar spełnia w skali kraju ważne funkcje kulturowe. Wynikają one zwłaszcza z kulturalnej roli Zakopanego i tradycyjnej architektury zakopiańskiej, kultury Podhala, a także, w części wschodniej, z tradycji i kultury łemkowskiej.

Wyzwania obszaru

Głównym wyzwaniem rozwojowym jest utrzymanie atrakcyjności turystycznej obszaru jako najważniejszego w kraju terenu rekreacji zimowej i turystyki górskiej oraz osiągnięcie standardu usług turystycznych i sanatoryjnych konkurencyjnego w stosunku do regionów zagranicznych. Oznacza to przezwyciężenie podstawowych problemów rozwojowych, do których należą:

- niska dostępność transportowa, zwłaszcza zupełna niewydolność linii kolejowych, a przez to niewykorzystanie ich potencjału w redukcji ruchu indywidualnego,
- zanieczyszczenie środowiska, zwłaszcza powietrza, podważające sens funkcjonowania uzdrowisk i miejscowości turystyczno-rekreacyjnych,
- konieczność znalezienia równowagi między gospodarką człowieka, w szczególności związanym z turystyką, a koniecznością ochrony najcenniejszych krajobrazów i przyrody przed przeobrażaniem,
- mała liczba miejsc pracy poza sektorem czasu wolnego, sezonowość miejsc pracy,
- trudne, specyficzne warunki dla rozwoju rolnictwa – ostrzejszy klimat, duże przewyższenia, gorsza jakość gleb.

Kierunki działań

Główne kierunki działań rozwojowych obszaru Park powinny uwzględniać:

- podniesienie rangi zespołu miejskiego Nowy Targ – Zakopane jako regionalnego ośrodka usługowego; oznacza to jego rozwój jako centrum usług medycznych, kulturalnych, administracyjnych i biznesowych,
- wprowadzenie programu antysmogowego dla całego obszaru Park, w tym miejscowości turystycznych a zwłaszcza uzdrowiskowych; rozwój źródeł energii OZE w oparciu o istniejące tam zasoby geotermalne,
- utworzenie parków kulturowych (obok istniejących w Zakopanem) w Chochołowie, , Frydmanie, Krościenku nad Dunajcem, Krynicy Zdrój, Niedzicy, Sękowej i Szczawnicy ze względu na konieczność chronienia ich zespołów zabytkowych przed postępującą dewastacją i pogorszeniem jakości estetycznej,
- programowe działania na rzecz jakości architektury i likwidacja chaosu reklamowego w miejscowościach turystycznych i przy drogach dojazdowych do nich.
- utworzenie parków krajobrazowych: Beskidu Niskiego, Beskidu Wyspowego, Małych Pienin , oraz Spiskiego, uchwalenie planów ich ochrony a także towarzyszących im planów chronionego krajobrazu,
- politykę ochrony krajobrazu poprzez wyznaczenie stref widokowo-krajobrazowych w obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego, zwłaszcza w gminie Rytro celem ochrony strefy widokowo – krajobrazowej Góry Połom;
- wzmożoną ochronę bioróżnorodności obszarów węzłowych i utrzymanie ciągłości powiązań pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo (korytarze ekologiczne),
- rozwój infrastruktury kulturalnej i kongresowej, zwłaszcza Zakopanego i Krynicy,
- stworzenie infrastruktury uzdrowiskowej i nadanie statusu uzdrowiska Szczawie oraz stworzenie infrastruktury uzdrowiskowej w Czarnym Dunajcu,
- powstanie dodatkowych schronisk górskich uzupełniających sieć istniejących, umożliwiających pieszą turystkę górską na obszarach mniej popularnych – w Beskidzie Niskim (w Górach Hańczowskich oraz w okolicy Brunar Wyżnych), Gorcach (na Lubaniu), Beskidzie Wyspowym (np.Ćwilin),
- powstanie ośrodków narciarskich i turystyki aktywnej w Lubomierzu, Ochotnicy Dolnej i Wysowej - Zdrój,
- rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w oparciu o bazę biathlonową w Kościelisku – Kirach

- stworzenie sieci szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych (w tym połączenia lokalnych szlaków z siecią „Velo Małopolska”), narciarstwa biegowego – ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Beskidu Niskiego
- budowę oczyszczalni ścieków w Bukowinie-Białce Tatrzańskiej, Nowym Targu-Krempachach i Kamienicy-Zalesiu.

Rekomendacje do kształtowania polityki przestrzennej w dokumentach planistycznych i strategicznych gmin

- wprowadzenie lokalnych przepisów w zakresie kodeksu dotyczącego umieszczania reklam powinno dotyczyć wszystkich gmin obszaru Park. Zmiany w tym zakresie rozpoczęte od trasy Zakopane – Kraków posiadałyby znaczenie symboliczne,
- wyznaczenie granic stref parków kulturowych i ich zakresu ochrony,
- uchwalenie planów ochrony i towarzyszących im planów chronionego krajobrazu tworzonych parków krajobrazowych,
- zapisy dotyczące powiązań pomiędzy obszarami chronionymi i cennymi przyrodniczo (korytarze ekologiczne).

Gmina Tokarnia zgodnie z Planem znalazła się również w zasięgu **OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH SZCZEGÓLNEGO ZJAWISKA W SKALI MAKROEKONOMICZNEJ, tj. OBSZARÓW GÓRSKICH.**

Polityka przestrzenna w obszarach ukierunkowana będzie na:

- ochronę wartości przyrodniczych i bioróżnorodności,
- ograniczenie zagrożeń powodziowych poprzez realizację zadań, wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym, Programu małej retencji, Programu zapobiegania suszy
- monitorowanie zagrożeń ruchami masowymi ziemi oraz realizacja wynikających z rozpoznania ograniczeń i zabezpieczeń
- opracowanie zasad wykorzystania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i regulacji granicy rolno-leśnej
- równoważenie rozwoju przemysłów czasu wolnego, gwarantujące utrzymanie (i pomnażanie) istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych
- wykorzystanie zasobów leczniczych wód mineralnych do utrwalenia i rozwoju funkcji lecznictwa uzdrowiskowego.

Bezpośrednich zadań o znaczeniu ponadlokalnym w planie nie ustanowiono dla gminy Tokarnia. **Wyjątek stanowi sektor infrastruktura przeciwpowodziowa w zakresie budowy suchego zbiornika „Krzczonówka” (inwestycja rządowa).** Zgodnie z Zestawieniem kluczowych projektów i inicjatyw służących realizacji planu w Gminie Tokarnia przewiduje się realizację ogólnych zadań:

Sfery/sektory	Nazwa projektu/przedsięwzięcia
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uzupełnienie sieci gazowniczej na obszarach gmin bez instalacji gazu sieciowego (inwestycje rządowe, realizowane przez spółki państwowe, instytucje centralne) ➤ wsparcie dla tworzenia klastrów/spółdzielni energetycznych w oparciu o OZE (inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi)) ➤ likwidacja dysproporcji w obszarach o przewodze odsetka korzystających z kanalizacji w stosunku do korzystających z wodociągów (inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi)) ➤ stopniowa likwidacja „białych plam” w zakresie dostępu do sieci szerokopasmowych, jak również „białych plam” w pokryciu zasięgiem sieci komórkowych (inwestycje wojewódzkie i jednostek podległych/inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi)) ➤ dostęp do bezpłatnej sieci Wi-Fi w miejscach publicznych (inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi))
Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wprowadzenie standardów emisyjnych dla źródeł spalania paliw (inwestycje rządowe (rozporządzenia)) ➤ wprowadzenie standardów emisyjnych i wymagań dla kotłów grzewczych (inwestycje rządowe (rozporządzenia)) ➤ stworzenie systemu monitoringu jakości powietrza – prognozowanie stężeń zanieczyszczeń i informowanie społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i alarmowych (działania promocyjno-edukacyjne)

<p>Kształtowanie krajobrazu</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ przeprowadzenie Audytu krajobrazowego i zidentyfikowanie „krajobrazów priorytetowych” (działania Sejmiku uchwała)➤ utrzymanie tradycyjnego charakteru wsi – stworzenie katalogu typów architektury regionalnej dla Jury, Podhala, Łemkowszczyzny i In. działania promocyjno-edukacyjne)➤ rewitalizacja zespołów krajobrazowych dworskich lub pałacowo-parkowych – finansowanie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska (i fundusze powiatowe), utworzenie regionalnego funduszu na rzecz dworów i parków opartego o środki budżetu Województwa Małopolskiego (działania Sejmiku uchwała i Zarządu Województwa/ inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi))➤ utrzymanie różnorodności biologicznej łąk i pastwisk górskich poprzez prowadzenie gospodarki pasterskiej – zrównoważony rozwój i ochrona obszarów górskich w oparciu o gospodarkę pasterską. Program typu „Owca” (inwestycje wojewódzkie i jednostek podległych)
<p>Rozwój wsi i obszarów wiejskich</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ wsparcie dla obszarów trudnych rolniczo np. koordynacja tworzenia grup producenckich i doradztwo rolnicze (inwestycje rządowe (rozporządzenia))➤ ochrona gleb przed erozją wietrzną – wprowadzanie zadrzewień i zalesień śródpolnych (program „Miedza”) (działania Sejmiku uchwała/ inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi))➤ odtwarzanie lub tworzenie małych zbiorników wodnych dla potrzeb gospodarki rolnej w tym podmokłych terenów retencyjnych (program „Sadzawka”) (działania Sejmiku uchwała/ inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi)).
<p>Przemysły czasu wolnego</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ ochrona zabytków Małopolski – wspieranie wieloletnich zadań budowlanych i konserwatorskich mających na celu poprawę stanu i sposobu użytkowania zabytków oraz przeciwdziałanie ich degradacji (inwestycje wojewódzkie i jednostek podległych/ inwestycje rządowe)

	<ul style="list-style-type: none">➤ stworzenie spójnego systemu oznaczeń drogowych prowadzących do atrakcji turystycznych. Dotyczy to wszystkich rodzajów dróg: od krajowych i wojewódzkich po powiatowe i gminne (inwestycje wojewódzkie i jednostek podległych/ inwestycje rządowe, realizowane przez spółki państwowe, instytucje centralne/działania promocyjno-edukacyjne)➤ wprowadzenie krajowego systemu ewidencji i oznaczeń dróg rowerowych (inwestycje rządowe (rozporządzenia))➤ budowa obiektów sportowych dla uprawiania lekkiej atletyki, narciarstwa na wzór programu „Orlik”, wsparcie dla istniejących i nowych ośrodków narciarstwa biegowego i biathlonu (inwestycje rządowe/ inwestycje wspierane przez województwo (np. we współpracy z samorządami lokalnymi))
--	--

4.2 Strategia Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2014 - 2020

Strategia Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2014 – 2020 została przyjęta uchwałą Nr XXXV/195/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 30 stycznia 2014 r. Okres prognostyczny analizowany w strategii uległ zakończeniu. Gmina nie wykonała jeszcze aktualizacji strategii stąd do analizy przyjmuje się strategię wyekspirowaną. Jest to uzasadnione krótkim okresem od zakończenia okresu prognostycznego i brakiem istotnych zmian w strategicznych celach rozwoju gminy w niej wskazanych.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem kierującym rozwój samorządu lokalnego na rzecz realizacji potrzeb i aspiracji mieszkańców. W strategii priorytety działań warunkujących założone cele rozwoju gminy oraz wskazuje się cele strategiczne umożliwiające realizację założonych działań służących osiągnięciu spodziewanych efektów.

W strategii przeprowadza się analizę SWOT, która jest narzędziem diagnozującym obszar strategiczny pod kątem zasobów, elementów przewagi konkurencyjnej, obszarów problemowych wymagających interwencji i doinwestowania, uwarunkowań zewnętrznych sprzyjających rozwojowi i tych, które mogą być zagrożeniem realizacji działań strategicznych. W wyniku analizy kreuje się czynniki zewnętrzne, wewnętrzne, szanse rozwojowe gminy oraz zagrożenia dla tego rozwoju. W wyniku tej analizy można wymodelować wizję gminy, która umożliwi wskazanie głównych kierunków strategicznych rozwoju Gminy na najbliższe lata.

W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej, analizy SWOT oraz ewaluacji dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2007-2013, w strategii dokonano identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla Gminy Tokarnia. W efekcie przeprowadzonych z Konwentem Strategicznym prac zdefiniowano 3 obszary priorytetowe:

OBSZAR 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH;

OBSZAR 2. AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ I ATRAKCYJNE ŚRODOWISKO ZAMIESZKANIA;

OBSZAR 3. GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA;

Określenie głównych kierunków rozwoju gminy umożliwiło wykreowanie celów strategicznych i operacyjnych oraz zadań priorytetowych. W strategii zidentyfikowano strategiczne cele rozwoju Gminy, odzwierciedlające oczekiwania mieszkańców, uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne oraz wykonane analizy, a przede wszystkim wkład wszystkich osób zaangażowanych w proces planowania strategicznego. Celom tym przyporządkowano - prowadzące do ich zrealizowania - cele bezpośrednie.

Cele strategiczne zidentyfikowane w Strategii wraz z listą zadań priorytetowych.

CEL STRATEGICZNY DLA OBSZARU 1. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Zachowanie lokalnych tradycji rolniczych i włączenie ich w obrót gospodarczy

Cele operacyjne:

- Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych i dywersyfikacja działalności rolniczej

Kierunki interwencji

I.1.1 Propagowanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli	Realizacja kierunku interwencji poprzez pomoc rolnikom w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej, nowoczesnych metod upraw i hodowli oraz doradztwa w zakresie zmian strukturalnych w rolnictwie. Mieszczą się tu również działania w zakresie pomocy doradczej dot. pozyskiwania środków na modernizację i specjalizację rolnictwa, scalanie gruntów rolnych, unowocześnianie produkcji rolnej oraz rozwój przetwórstwa, a także działania szkoleniowe. Kierunek interwencji posiada szczególne znaczenie dla zorganizowanych grup rolniczych, ale również dla pojedynczych producentów.
I.1.2 Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie, w tym m.in. dla hodowli ras lokalnych, uprawy rzadkich (lokalnych) odmian owoców, wapnowania, itp.	Alternatywą dla rolnictwa na terenie Gminy Tokarnia jest wsparcie dla tradycyjnych metod gospodarowania, które na dzień dzisiejszy zanikają (ze względu na niską opłacalność, duże nakłady pracy, itp.). Jednak wspólna gospodarka rolna UE promuje działania w zakresie powrotu do gospodarowania w zgodzie ze środowiskiem naturalnym, przywracania dawnych, tradycyjnych (lokalnych) lub rzadkich upraw, czy też hodowli ras lokalnych. Kierunek interwencji ma na celu realizację projektów z tego zakresu,

	<p>ze wsparciem środków zewnętrznych. Powodzenie działań i ich trwałość uzależniona jest od popytu na produkty lokalne i tradycyjne, który obecnie na terenie dużych aglomeracji miejskich przyrasta w szybkim tempie. Potrzebne są również działania w zakresie organizacji tego typu produkcji, marketingu, sprzedaży, itp. – które zdecydowanie łatwiej realizować w grupach zorganizowanych. Na terenie Gminy Tokarnia z pewnością można mówić o warunkach dla wdrażania tego typu działań w zakresie hodowli owiec, lokalnych ras bydła rzeźnego, produkcji mleka, produkcji sadowniczej i owoców miękkich, produkcji ziół i roślin leczniczych.</p>
<p>I.1.3 Wspieranie rozwoju ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa oraz marketingu produktów lokalnych</p>	<p>Rozwój rolnictwa ekologicznego (produkcja naturalnych i zdrowych produktów) również stanowi pewną alternatywę dla rozdrobnionego rolnictwa, nieposiadającego warunków dla upraw wysokotowarowych. Działania z tego zakresu również zależą od popytu na te produkty, który jednak z roku na rok rośnie (w dużych ośrodkach miejskich). Świadczyć o tym mogą inwestycje otwierane w Krakowie, czy też Myślenicach (targowiska oferujące produkty ekologiczne, giełdy, stoiska w hipermarketach, itp.). Prowadzenie gospodarstwa ekologicznego jest obciążone skomplikowanymi procedurami dochowania warunków produkcji, utrzymywania certyfikatów. Jednak niniejszy kierunek interwencji odnosi się nie tylko do gospodarstw certyfikowanych, ale w ogóle do produkcji rolnej niestosującej środków chemicznych i wytwarzających produkty metodami tradycyjnymi. Barięram jest ograniczenie prawne uniemożliwiające sprzedaż bezpośrednią z gospodarstwa rolnego produktów przetworzonych (np. dżemów, marynat, wyrobów wędliniarskich, serów, przetworów nabiałowych, itp.). W ostatnim czasie powstają rządowe projekty łagodzące te ograniczenia, które być może w najbliższej przyszłości umożliwią wykorzystanie tego ogromnego potencjału terenów wiejskich. Działania te również powinny się opierać na formach stowarzyszeniowych rolników.</p>
<p>I.1.4 Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu scalania gruntów</p>	<p>Działania w zakresie przestrzennego porządkowania gruntów będą w Małopolsce istotnym kierunkiem w nowej perspektywie finansowej do 2020 r. Przedsięwzięcia te mają na celu tworzenie większych, zwartych i dobrze skomunikowanych obszarów funkcjonalnych na terenie gmin, w tym o funkcjach rolniczych. Należy monitorować potrzeby w tym zakresie na terenie Gminy Tokarnia oraz włączać jej obszar do planowanych projektów z tego zakresu. Jest to fundament dla jakichkolwiek działań rozwojowych – produkcji rolnej, inwestycyjnych, turystycznych, itp. Stąd też, mimo trudności realizacyjnych (mentalność społeczności lokalnej), należy wskazywać na dobre pojedyncze przykłady z tego zakresu i korzystać ze środków zewnętrznych na te cele.</p>
<p>I.1.5 Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie</p>	<p>Wzmocnieniem lokalnego rolnictwa i przetwórstwa może być zrzeszanie rolników w grupy producenckie, spółdzielnie i inne formy współdziałania. Zadania z tego zakresu są niezwykle trudne w realizacji i uzależnione od zainteresowania społeczności rolników. Jednak przykłady funkcjonujących grup rolniczych wskazują na ewidentne</p>

	<p>korzyści natury ekonomicznej. Ważną rolą władz lokalnych w tym zakresie jest wspieranie i propagowanie tych form stowarzyszeniowych. Dobrym przykładem podobnych form na terenie Gminy Tokarnia jest zlewnia mleka.</p>
--	--

- Rozwój cech przedsiębiorczych na obszarach wiejskich

Kierunki interwencji

<p>I.2.1 Współpraca z organizacjami regionalnymi prowadzącymi fundusze pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorców – dostępność narzędzi finansowych dla lokalnych przedsiębiorstw i rolników</p>	<p>Elementem systemu wspierania przedsiębiorczości na terenach wiejskich powinna być współpraca z instytucjami otoczenia biznesu, oferującymi różnorodne formy wsparcia finansowego. Dostępność instrumentów pożyczkowych i poręczeniowych oraz wiedza z zakresu efektywnego wykorzystania tych narzędzi stanowić powinna istotną formę wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy. Nierzadko są to instrumenty, które w przeciwieństwie do oferty bankowej, są dostępne dla rolników oraz małych przedsiębiorców.</p> <p>W tym celu konieczne jest nawiązanie porozumień z regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu. Ważne są również działania związane z instrumentami finansowymi, będącymi w posiadaniu Lokalnej Grupy Działania.</p>
<p>I.2.2 Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) w zakresie poszerzania oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców i rolników</p>	<p>Współpraca w zakresie organizacji szkoleń, prezentacji, wyjazdów studyjnych, doradztwa związanego z nowymi metodami upraw i hodowli, nowymi odmianami i rasami, zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, itp.</p>
<p>I.2.3 Wspieranie i inicjowanie działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji przez osoby zatrudnione w rolnictwie w działaniach pozarolniczych</p>	<p>Współpraca ze służbami odpowiedzialnymi za rynek pracy w zakresie rozwoju oferty usług dotyczących podnoszenia oraz zmiany kwalifikacji na różnych etapach życia – w powiązaniu z potrzebami regionalnego rynku pracy, a także w zakresie rozwoju pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Działania związane z udziałem w programach dotyczących wdrażania mechanizmów służących praktycznej nauce zawodu oraz poprawy jakości i efektywności usług w zakresie planowania i rozwoju kariery zawodowej oraz wspierania zatrudnienia. Istotna na tym polu jest również działalność organizacji pozarządowych i realizowane przez nie projekty z tego zakresu.</p>
<p>I.2.4 Wsparcie rolników w zakresie poszukiwania i pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji</p>	<p>Propagowanie wśród rolników możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na działania związane z unowocześnianiem produkcji, mechanizacją, wprowadzaniem nowych rozwiązań i metod gospodarowania, ale również w zakresie inwestycji przedsiębiorczych pozarolniczych. Wsparcie w postaci doradztwa, pomocy w sporządzaniu biznes planów i wniosków aplikacyjnych.</p>

- Odnowa wsi i zachowanie tradycji lokalnych

Kierunki interwencji

<p>I.3.1 Kontynuowanie działań z zakresu odnowy przestrzeni publicznych w centrach miejscowości wiejskich na terenie gminy</p>	<p>Działania z zakresu odnowy przestrzeni publicznych w centrach miejscowości wiejskich ma na celu zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej i osadniczej gminy. Projekty z tego zakresu, porządkujące przestrzeń publiczną, poprawiające estetykę wsi, zachowujące lokalne układy architektoniczne i obiekty zabytkowe, mają również charakter integrujący społeczność lokalną wokół spraw dla niej ważnych i kształtują poczucie tożsamości lokalnej. Należy kontynuować podobne działania korzystając ze środków zewnętrznych oraz własnych gminy, w tym ze środków dostępnych w ramach „odnowy wsi” Lokalnej Grupy Działania.</p>
<p>I.3.2 Zachowanie lokalnego rzemiosła i sztuki ludowej</p>	<p>Gmina Tokarnia posiada zachowaną spuściznę kulturową, która wywodzi się z tradycji Kliszczaków, etnicznej grupy góralskiej, zamieszkującej pogranicze Beskidu Wyspowego i Makowskiego. Przejawia się ona w dużej liczbie twórców ludowych (rzeźba, malarstwo), kultywowanych obrzędach (Tuka, Niedziela Palmowa), działalności zespołów folklorystycznych różnych kategorii wiekowych. Należy wspierać wszelkie przejawy kultywowania tradycji lokalnej. Niniejszy kierunek interwencji wskazuje na kontynuację takich działań jak: organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wspieranie zespołów folklorystycznych różnych kategorii wiekowych i orkiestr dętych, organizacja wystaw, pokazów, przeglądów i konkursów artystycznych. Bardzo ważnym działaniem jest włączanie młodych pokoleń w realizację powyższych zadań: udział w zespołach folklorystycznych, imprezach kulturalnych, lekcjach regionalnych, pokazach ginących zawodów, itp. Dodatkowym atutem Gminy w tym zakresie jest Ekomuzeum w Bogdanówce.</p>
<p>I.3.3 Zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Kliszczaków – tradycji, ubioru, obrzędów, zwyczajów, folkloru – włączanie ich do obiegu gospodarczego</p>	<p>Dziedzictwo kulturalne Kliszczaków nie jest szerzej znane w regionie Małopolskim. Tym istotniejsze staje się zachowanie go dla następnych pokoleń. Elementy dziedzictwa, takie jak: ubiór, obrzędy, muzyka, tradycje i zwyczaje są kultywowane przez społeczność lokalną, w tym m.in. przez zespoły folklorystyczne. Propagują one tę spuściznę kulturową na różnych wydarzeniach kulturalnych w kraju i zagranicą. Należy kontynuować działania w zakresie wspierania zespołów folklorystycznych, w tym również dziecięcych i młodzieżowych. Włączanie dziedzictwa kulturowego Kliszczaków do obiegu gospodarczego polegać powinno na tworzeniu produktów kulturowych i turystycznych z wykorzystaniem obrzędów, tradycji, ubioru, muzyki, wyrobów twórców ludowych i kuchni lokalnej.</p>
<p>I.3.4 Aktywizowanie mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę domów i ich otoczenia</p>	<p>Działania z zakresu estetyki gospodarstw domowych mają na celu zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej Gminy oraz osadniczej. W ostatnich kilkunastu latach poziom estetyki małopolskich wsi znacznie się poprawił. Jest to zasługa wzrastającej świadomości społecznej, projektów z zakresu odnowy wsi oraz działań społeczności lokalnych. Mimo znaczącej poprawy sytuacji należy kontynuować działania z tego zakresu, ponieważ wpływają one pozytywnie nie tylko na atrakcyjność turystyczną i osadniczą, ale również na integrację społeczną i poczucie tożsamości lokalnej.</p>
<p>I.3.5 Zalesianie terenów osuwiskowych i nieużytków</p>	<p>Zalesianie terenów osuwiskowych oraz nieużytków jest również elementem kształtowania przestrzeni gminy, sprzyjającym wizerunkowi miejsca atrakcyjnego dla turystyki, rekreacji i osadnictwa.</p>

CEL STRATEGICZNY DLA OBSZARU 2. AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ I ATRAKCYJNE ŚRODOWISKO ZAMIESZKANIA

Wysoka jakość usług publicznych oraz przyjazna przestrzeń społeczna

Cele operacyjne:

- Efektywny i skuteczny system kształcenia

Kierunki interwencji

<p>II.1.1 Poprawa stanu technicznego bazy oświatowej oraz otoczenia szkół</p>	<p>O jakości kształcenia, poza programem edukacyjnym, decydują warunki, w jakich ma miejsce proces nauczania. Zgodnie z tym, zakłada się ciągłe doskonalenie stanu technicznego bazy oświatowej oraz otoczenia szkół.</p>
<p>II.1.2 Wykorzystywanie technologii teleinformatycznych i multimedialnych w procesie kształcenia młodzieży</p>	<p>Realizacja kierunku związanego z wykorzystaniem technologii informatycznych i multimedialnych w procesie kształcenia młodzieży ma na celu poszerzenie oferty oraz zwiększenie dostęp do różnych form kształcenia, jak również szybsze i lepsze dostosowanie programów nauczania do potrzeb rynku pracy.</p>
<p>II.1.3 Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej, przy szczególnym uwzględnieniu kształcenia kompetencji kluczowych</p>	<p>W nawiązaniu do zapisów Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, wzmocnieniu kapitału intelektualnego Gminy Tokarnia służyć będą m.in. programy, ukierunkowane na kształcenie kompetencji: językowych, matematycznych, naukowo-technicznych, informatycznych, społecznych i obywatelskich, przedsiębiorczości, oraz świadomości i ekspresji kulturowej.</p>
<p>II.1.4 Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych</p>	<p>Efektywny i skuteczny system kształcenia obejmował będzie m.in. działania związane z aktywną identyfikacją, kreowaniem i wspieraniem szczególnie uzdolnionych uczniów, celem wypromowania oraz zmotywowania dzieci i młodzieży do ciągłego samorozwoju, rozwijania własnych pasji oraz uzdolnień.</p>
<p>II.1.5 Doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej</p>	<p>Kierunek związany z doskonaleniem zawodowym kadry pedagogicznej stanowi odpowiedź na rosnące oczekiwania zarówno uczniów, jak i rodziców, względem osób zaangażowanych we wszechstronny rozwój młodego pokolenia.</p>
<p>II.1.6 Organizacja szerokiego wachlarza zajęć pozalekcyjnych i konkursów przedmiotowych pogłębiających wiedzę oraz rozwijających zainteresowania uczniów</p>	<p>Treść programu nauczania w szkołach wymusza konieczność ciągłego poszerzania oferty edukacyjnej dzieci i młodzieży. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i konkursów przedmiotowych, pozwoli na pogłębienie wiedzy i rozwój zainteresowań uczniów.</p>
<p>II.1.7 Realizacja projektów z zakresu kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych</p>	<p>Stopień rozwoju kształcenia ustawicznego w Polsce przedstawia się niekorzystnie na tle innych krajów UE. Realizacja projektów z zakresu kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych ma na celu poprawę dostępności i atrakcyjności tego typu oferty edukacyjnej. Przysłuży się to rozwojowi aktywności zawodowej mieszkańców gminy i polepszeniu sytuacji na lokalnym rynku pracy.</p>
<p>II.1.8 Udostępnienie obiektów szkolno-sportowych w okresie pozalekcyjnym</p>	<p>Gmina dysponuje dużą liczbą obiektów szkolno-sportowych, które wykorzystywane są w trakcie realizacji zajęć, objętych standardowym programem nauczania. W ramach bardziej efektywnego wykorzystania infrastruktury, zakłada się</p>

	udostępnienie obiektów szkolno-sportowych oraz organizację placów zabaw w formie otwartej, także w okresie pozalekcyjnym.
--	---

- Zwiększenie uczestnictwa w kulturze społeczności lokalnej

Kierunki interwencji

II.2.1 Organizacja własnej siedziby Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Tokarni	Celem niniejszego kierunku interwencji jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej – poprzez organizację własnej siedziby Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Tokarni.
II.2.2 Organizacja wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym	W realizacji mniejszego zadania chodzi o organizację wydarzeń kulturalnych (jak również rekreacyjno-sportowych) o zasięgu ponadlokalnym oraz organizację imprez popularyzujących kulturę lokalną, takich jak np. Święto Kliszczaków, przeglądy, festiwale, festyny, wystawy, konkursy, itp.
II.2.3 Doskonalenie oferty wakacyjnej dla mieszkańców i turystów	W ramach prac z Konwentem Strategicznym ustalono, że okres wakacyjny w Gminie Tokarnia odznacza się niewystarczającą ofertą zagospodarowania czasu wolnego. W związku z tym, zaplanowano działania związane z rozszerzeniem oferty wakacyjnej dla mieszkańców i turystów, m.in. poprzez rozwój projektów, realizowanych przez placówki oświatowe, instytucje kultury i organizacje pozarządowe.
II.2.4 Angażowanie mieszkańców gminy do udziału w różnych grupach i formacjach kulturalnych	Angażowanie mieszkańców gminy do udziału w różnych grupach i formacjach kulturalnych służyć ma rozwijaniu ekspresji twórczej oraz kreatywności oraz podnoszeniu kompetencji artystycznych i medialnych mieszkańców gminy (w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych), co pozwoli na wzrost kapitału społecznego, a także zachowanie kultury lokalnej wśród kolejnych pokoleń.
II.2.5 Wykreowanie oferty kulturalnej dla osób starszych	Zmiany demograficzne wymuszają konieczność dostosowania oferty kulturalnej do potrzeb i oczekiwań ludzi starszych, którzy stają się coraz liczniejszą, ale i bardziej wymagającą grupą odbiorców działań kulturalnych.
II.2.6 Promowanie i wspieranie lokalnych animatorów kultury oraz lokalnych zespołów, artystów i twórców	Celem niniejszego kierunku interwencji jest wspieranie najwartościowszych zjawisk z zakresu lokalnej kultury, w szczególności ludowej – poprzez promowanie i wspieranie lokalnych animatorów kultury oraz zespołów, artystów i twórców. Zakłada się m.in. współpracę przy organizacji imprez, wydawnictwa, publikacje i promowanie w lokalnych materiałach informacyjnych.
II.2.7 Wspieranie organizacji pozarządowych, działających w zakresie kultury i sportu	Oferta proponowana przez gminne instytucje kultury oraz placówki oświatowe, winna być poszerzana i urozmaicona poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym, działającym w zakresie kultury i sportu, niektórych zadań publicznych, jak również wspieranie ich w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz realizacji projektów, skierowanych do mieszkańców i turystów.
II.2.8 Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych	Właściwe wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, dostępnej infrastruktury, oraz potencjału lokalnych instytucji, organizacji i środowisk, w tym odpowiednio przygotowanej kadry, stanowi warunek poprawy atrakcyjności Gminy Tokarnia jako miejsca spędzania czasu wolnego.

- Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska naturalnego oraz krzewienie postaw ekologicznych wśród mieszkańców

Kierunki interwencji

<p>II.3.1 Promocja postaw ekologicznych</p>	<p>Polityka proekologiczna powinna być prowadzona nie tylko wobec dzieci i młodzieży, ale również na rzecz dorosłych mieszkańców oraz firm i instytucji (przy wykorzystaniu innych metod). W ramach niniejszego kierunku interwencji należy organizować i przeprowadzać akcje uświadamiające, programy edukacyjne w szkołach, promować wolontariat, w tym przy współpracy instytucji publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych oraz mediów lokalnych i regionalnych.</p>
<p>II.3.2 Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z oczyszczalnią ścieków dla miejscowości nie podłączonych do systemu</p>	<p>Celem priorytetu jest zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz ochrona środowiska naturalnego - poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z oczyszczalnią ścieków dla miejscowości nie podłączonych do systemu. Jest to kontynuacja działań rozpoczętych w poprzedniej perspektywie finansowej UE.</p>
<p>II.3.3 Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie</p>	<p>Niniejszy kierunek interwencji ma na celu zabezpieczenie, unieszkodliwienie ścieków na obszarach, gdzie rozproszenie zabudowy lub ukształtowanie terenu nie pozwala na budowę kanalizacji sieciowej. Działania te służą poprawie jakości życia, jak również ochronie środowiska naturalnego.</p>
<p>II.3.4 Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejącej</p>	<p>Rozbudowa gminnej sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejącej jest potrzebą wynikająca z podnoszenia standardów infrastrukturalnych na terenie gminy oraz zabezpieczania potrzeb wodociągowych wszystkich mieszkańców oraz przedsiębiorców.</p>
<p>II.3.5 Inwentaryzacja i uregulowanie prawnego statusu istniejących wodociągów oraz ujęć wody w gminie</p>	<p>Sytuację związaną z funkcjonowaniem prywatnych, lokalnych sieci zaopatrzenia w wodę należy stopniowo zamieniać na system ogólnosięciowy. Działania te w przyszłości będą z korzyścią dla mieszkańców gminy, regulując kwestie modernizacji, unowocześniania, rozbudowy, napraw bieżących, a także zaopatrzenia w wodę w okresach suszy. W ramach zabezpieczenia dostępu do wody, zaplanowano działania dot. inwentaryzacji i uregulowania prawnego statusu istniejących wodociągów oraz ujęć wody w gminie.</p>
<p>II.3.6 Ochrona istniejących i budowa nowych ujęć wody pitnej</p>	<p>Zapewnieniu dostępności odpowiedniej jakości wody służący będą działania dot. ochrony istniejących i budowy nowych ujęć wody pitnej na terenie gminy. Jest to ważne w kontekście zwiększania się osadnictwa oraz występowania okresowych suszy.</p>
<p>II.3.7 Zmniejszenie zagrożenia powodziowego</p>	<p>W ramach polityki bezpieczeństwa planowane są m.in. działania dot. regulacji cieków wodnych metodami nieingerującymi w środowisko naturalne, oczyszczenia koryt, itp., co pozwoli na zmniejszenie zagrożenia powodziowego na terenie gminy.</p>
<p>II.3.8 Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Rozwój alternatywnych źródeł pozyskiwania energii ma ogromny wpływ na możliwość rozwoju turystyki i rekreacji, jak również komfort życia mieszkańców, dla których jakość powietrza ma zasadnicze znaczenie. W ramach niniejszego kierunku interwencji chodzi o rozwijanie programów wykorzystania OZE. Wszelkie działania powinny być zintegrowane z edukacją proekologiczną prowadzoną na terenie gminy.</p>

<p>II.3.9 Doskonalenie gminnego systemu selektywnego gromadzenia i odbioru odpadów</p>	<p>W ramach doskonalenia gminnego systemu selektywnego gromadzenia i odbioru odpadów, planuje się m.in. budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W korelacji z edukacyjnymi działaniami proekologicznymi, pozwoli to na efektywną ochronę krajobrazu przyrodniczego gminy.</p>
<p>II.3.10 Inwentaryzacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci</p>	<p>Działania związane z doskonaleniem gminnego systemu selektywnego gromadzenia i odbioru odpadów nie wykluczają konieczności inwentaryzacji i likwidacji dzikich wysypisk śmieci, które psują krajobraz i estetykę gminy, wpływając negatywnie na jej atrakcyjność osiedleńczą i rekreacyjno-turystyczną.</p>
<p>II.3.11 Unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest</p>	<p>Realizacja programu usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych ma na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji przebywania w otoczeniu azbestu. Systemowe rozwiązanie w tym obszarze powinno uwzględniać również przeciwdziałanie powstawaniu dzikich składowisk odpadów azbestowych na terenie gminy.</p>
<p>II.3.12 Ograniczenie niskiej emisji - wspieranie rozwoju gazyfikacji na terenie gminy</p>	<p>Wspieranie rozwoju infrastruktury gazociągowej na obszarze gminy jest potrzebą wynikająca z podnoszenia standardów infrastrukturalnych oraz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców. Działania z tego zakresu przyczyniają się do ochrony jakości powietrza, ograniczając niską emisję.</p>
<p>II.3.13 Objęcie ochroną obszarów cennych przyrodniczo</p>	<p>Celem niniejszego kierunku interwencji jest zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i obszarów cennych przyrodniczo, realizowane poprzez objęcie aktywną ochroną odpowiednich terenów zielonych gminy.</p>

➤ Bezpieczeństwo socjalne, zdrowotne i publiczne

Kierunki interwencji

<p>II.4.1 Poprawa bazy lokalowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tokarni</p>	<p>Celem niniejszego kierunku interwencji jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działań w ramach polityki społecznej – poprzez poprawę bazy lokalowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tokarni.</p>
<p>II.4.2 Doskonalenie systemu wsparcia i opieki nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi</p>	<p>Postępujący proces starzenia się społeczeństwa powoduje konieczność przeformułowania systemu wsparcia i opieki nad osobami starszymi. Niepełnosprawność stanowi natomiast nadal ogromną barierę uniemożliwiającą normalne funkcjonowanie społeczne – ze względu na ograniczenia infrastrukturalne, jak i społeczno-mentalne. Potrzebne są zatem działania systemowe, które w sposób komplementarny łączyć będą pomoc dla rodzin potrzebujących wsparcia, jak i samych osób starszych czy niepełnosprawnych. W ramach niniejszego kierunku interwencji zakłada się rozwój usług specjalistycznych, zarówno z zakresu pomocy społecznej, jak i ochrony zdrowia.</p>
<p>II.4.3 Doskonalenie systemu wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym rodzinami wielodzietnymi</p>	<p>Rodzina stanowi podstawową jednostkę życia społecznego. Rozluźnienie więzi rodzinnych, zła sytuacja materialno-ekonomiczna czy brak wsparcia w społeczności lokalnej prowadzą często do powstawania problemów i dysfunkcji w funkcjonowaniu rodzin, które dotyczą w szczególności dzieci. Widoczne jest to obecnie m.in. w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodzice podejmują pracę za granicą. Zakłada się zatem doskonalenie systemu wsparcia i opieki</p>

	<p>nad dzieckiem i rodziną, w tym rodzinami wielodzietnymi, m.in. poprzez stwarzanie szans i warunków do wspólnego spędzania czasu w rodzinie oraz oferowanie pomocy specjalistycznej w sytuacjach problemowych.</p>
<p>II.4.4 Realizacja projektów przeciwdziałających zjawiskom ubóstwa, wykluczenia społecznego, bezrobocia, alkoholizmu, itp.</p>	<p>Rozluźnienie więzi społecznych, rosnące dysproporcje w podziale dóbr, kryzys gospodarczy, trudna sytuacja na rynku pracy powodują narastanie negatywnych zjawisk społecznych, jak ubóstwo, wykluczenie społeczne czy alkoholizm. Zakłada się realizację projektów przeciwdziałających tym zjawiskom przy szerokiej współpracy instytucji, organizacji i osób odpowiedzialnych (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Punkt konsultacyjny, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki opieki zdrowotnej i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo).</p>
<p>II.4.5 Promowanie działalności na rzecz osób starszych (m.in. powołanie klubu seniora, uniwersytetu III wieku, itp.)</p>	<p>Elementem działań systemowych w kontekście starzenia się społeczeństwa powinno być promowanie działalności na rzecz osób starszych. Poza systemem wsparcia i opieki specjalistycznej z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia, planuje się m.in. powstanie klubu seniora, uniwersytetu III wieku na terenie gminy.</p>
<p>II.4.6 Poprawa standardów podstawowej ochrony zdrowia</p>	<p>O jakości życia w danej gminie decyduje m.in. dostępność do podstawowej oferty w zakresie ochrony zdrowia. Niniejszy kierunek interwencji obejmuje działania związane z tworzeniem optymalnych warunków dla prowadzenia działań z zakresu ochrony zdrowia oraz uzupełnieniem oferty medycznej i profilaktyki zdrowotnej.</p>
<p>II.4.7 Prowadzenie cyklicznych działań z zakresu profilaktyki zdrowia, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców, akcje informacyjne</p>	<p>Jakość życia mieszkańców zależy w dużej mierze od świadomości prozdrowotnej i profilaktyki zdrowotnej. Kształtowanie odpowiednich postaw wśród mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, aktywnego i zdrowego stylu życia oraz korzystania z profilaktycznej oferty ochrony zdrowia ma niebagatelne znaczenie nie tylko dla samych mieszkańców, ale również dla budżetu gminy i całej lokalnej gospodarki. Prowadzone będą zatem cykliczne działania z zakresu profilaktyki zdrowia, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców oraz akcje informacyjne, uświadamiające mieszkańcom konieczność stałego dbania o zdrowie i kondycję fizyczną.</p>
<p>II.4.8 Prowadzenie intensywnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>Dzieci i młodzież stanowią grupę szczególnie narażoną i podatną na uzależnienia. Zakłada się realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych, jak również wsparcie dla osób dotkniętych uzależnieniem. Osiągnięcie właściwych efektów (rezultatów działań) będzie możliwe dzięki współpracy szkół, instytucji pomocy społecznej, jednostek opieki zdrowotnej i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.</p>
<p>II.4.9 Promocja wśród młodzieży zasad wolontariatu i uczestnictwa w działaniach organizacji pozarządowych</p>	<p>Budowanie społeczeństwa obywatelskiego i solidarnego oraz tworzenie lepszych warunków do życia na terenie gminy realizowane będzie poprzez system wsparcia i promocji dla idei niesienia bezinteresownej pomocy potrzebującym oraz bezpłatnej, dobrowolnej pracy na rzecz osób i organizacji (wolontariat).</p>
<p>II.4.10 Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt gaśniczy i ratowniczy</p>	<p>W ramach wzmacniania bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy, planowane są działania związane z doposażeniem Ochotniczych Straży Pożarnych, jako podstawowych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, w sprzęt gaśniczy i ratowniczy.</p>

<p>II.4.11 Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego poprzez budowę zbiorników wodnych (przeciwpożarowych)</p>	<p>Obecność na terenie gminy zbiorników na wodę profilaktycznie zgromadzoną do gaszenia pożaru stanowi jeden z elementów gwarantujących większe bezpieczeństwo przeciwpożarowe. W ramach polityki bezpieczeństwa planuje się zatem budowę rezerwarów wodnych (przeciwpożarowych).</p>
<p>II.4.12 Opracowanie planów przeciwdziałania długotrwałym suszom</p>	<p>Polityka poprawy bezpieczeństwa w zakresie dostępu do wody powinna posiadać określoną strukturę nadaną przez władze samorządowe. Zakłada się zatem opracowanie planów przeciwdziałania długotrwałym suszom, ujmujące komplementarnie wszystkie zagadnienie z tego zakresu i angażujące służby za nie odpowiedzialne.</p>
<p>II.4.13 Prowadzenie wśród mieszkańców działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zachowania w sytuacjach zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy</p>	<p>Częstokroć czynnikiem decydującym o przetrwaniu w sytuacji niebezpieczeństwa lub zagrożenia jest umiejętność odpowiedniego zachowania się, jak również udzielania pomocy potrzebującym. W ramach niniejszego kierunku interwencji planuje się działania, mające na celu kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych (m.in. programy edukacyjne w szkołach skierowane do dzieci i młodzieży, w tym zajęcia organizowane z udziałem przedstawicieli różnych służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne i społeczne).</p>

- Wysoki standard sieci komunikacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego

Kierunki interwencji

<p>II.5.1 Poprawa stanu technicznego dróg gminnych</p>	<p>Istotnym wyzwaniem dla Gminy Tokarnia w perspektywie 2020 roku jest modernizacja, przebudowa oraz budowa nowych dróg gminnych, co pozwoli na zwiększenie mobilności mieszkańców (edukacyjnej, zarobkowej, itd.), dostępności do instytucji publicznych oraz miejsc i atrakcji turystycznych gminy, jak również wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.</p>
<p>II.5.2 Budowa ciągów pieszo-rowerowych o charakterze komunikacyjnym i turystycznym</p>	<p>Budowa ciągów pieszo-rowerowych o charakterze komunikacyjnym i turystycznym ma na celu różnicowanie form przemieszczania się na terenie gminy, jak również wzmacnianie oferty rekreacyjno-turystycznej. Będzie to ponadto zachęta dla mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu (promocja zdrowego stylu życia).</p>
<p>II.5.3 Uregulowanie stanu prawnego dróg gminnych, lokalnych i dojazdowych</p>	<p>Jedną z barier dla rozwoju sieci dróg jest nieuregulowany stan prawny dróg gminnych, lokalnych i dojazdowych. Zaplanowano stopniowe regulowanie stanu prawnego dróg, celem umożliwienia działań modernizacyjnych i inwestycyjnych dot. dostępności komunikacyjnej gminy.</p>
<p>II.5.4 Uzupełnienie oświetlenia drogowego</p>	<p>Uzupełnienie oświetlenia drogowego wpłynie na wzrost bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.</p>
<p>II.5.5 Lobbowanie na rzecz zwiększenia zasięgu telefonii komórkowej</p>	<p>Na terenie Gminy Tokarnia zdiagnozowano obszary, gdzie korzystanie z telefonii komórkowej jest utrudnione lub niemożliwe. W związku z tym, zakłada się lobbowanie na rzecz zwiększenia zasięgu telefonii komórkowej.</p>
<p>II.5.6 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – dostęp do Internetu, dostęp do sprzętu komputerowego</p>	<p>Niniejszy kierunek interwencji obejmuje projekty z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu w społeczności lokalnej – w tym wśród osób o niższym statusie majątkowym. Zakłada się, że projekty dotyczyć będą m.in. zakupów sprzętu komputerowego oraz zapewnienia połączenia z siecią internetową, jak również szkoleń</p>

	związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.
--	---

- Wysoka jakość usług administracyjnych

Kierunki interwencji

II.6.1 Cyfryzacja, rozbudowa i udostępnianie informacji na zintegrowanej platformie cyfrowej – informatyzacja urzędu	Informatyzacja Urzędu Gminy stanowi odpowiedź na rosnące oczekiwania klientów względem organów administracji publicznej. Zadanie nawiązuje do zapisów średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo oraz strategii „Sprawne Państwo 2020”. Szerokie zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych stanowi jeden z priorytetów Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji w perspektywie 2020 roku.
II.6.2 Doskonalenie kompetencji kadr administracji samorządowej	Zwiększenia skuteczności i efektywności pracy Urzędu Gminy będzie możliwe dzięki odpowiedniemu wykorzystaniu potencjału kadrowego oraz implementacji systemu doskonalenia kompetencji kadr administracji samorządowej.
II.6.3 Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w realizacji usług publicznych	Zgodnie z zasadą partnerstwa i subsydiarności, współpraca międzysektorowa stanowić będzie jedno z zasadniczych instrumentów realizacji polityki rozwoju Gminy Tokarnia.
II.6.4 Kontynuowanie i rozwijanie współpracy z gminami sąsiednimi w realizacji wspólnych przedsięwzięć	Przewidywane instrumenty realizacji polityki rozwoju w latach 2014-2020 warunkują konieczność zacieśnienia współpracy między sąsiadującymi jednostkami – w celu pozyskiwania i bardziej efektywnego wydatkowania środków publicznych.
II.6.5 Rozwijanie współpracy z gminami partnerskimi	W ramach realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2012-2020 zakłada się rozwijanie współpracy z gminami partnerskimi, co pozwala na wymianę doświadczeń, wiedzy i dobrych praktyk.

CEL STRATEGICZNY DLA OBSZARU 3. GOSPODARKA LOKALNA I TURYSTYKA

Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy

Cele operacyjne:

- Rozbudowa infrastruktury turystycznej

Kierunki interwencji

III.1.1 Rewitalizacja istniejących i budowa nowych szlaków turystycznych, w tym ścieżek historyczno-przyrodniczych	Tereny Gminy Tokarnia stanowią miejsca, w których zarówno turyści indywidualni jak i zorganizowani, mogą znaleźć ciszę, spokój i bezpośredni kontakt z naturą oraz miejsca aktywnego wypoczynku. Urozmaicona rzeźba terenu, występowanie otwartych widokowo spłaszczeń, polan, wysoka lesistość, przepływające strumienie, duża liczba zabytków kultury i przyrody sprawia, że gmina jest atrakcyjna turystycznie. Istniejące szlaki turystyczne prowadzą na okoliczne wzniesienia skąd rozciąga się szeroka panorama na pozostałą część pasma Beskidów, Gorców oraz Tatr. Działanie ma na celu modernizację istniejących szlaków turystycznych oraz wykreślenie i urządzenie w terenie zintegrowanych tras turystycznych:
---	--

	pieszych (w tym dla uprawiających nordicwalking), rowerowych, biegowych (w tym narciarstwa biegowego), konnych, itp. Działania realizowane we współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in.: PTTK, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, gminy sąsiednie.
III.1.2 Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury gastronomicznej i noclegowej (w tym konferencyjnej) oraz atrakcji turystycznych	Na terenie Gminy Tokarnia brakuje ośrodków turystycznych gotowych do przyjęcia większej liczby gości jednorazowo (nie licząc ośrodków duszpasterskich i rekolekcyjnych, które posiadają inną specyfikę). Obecnie realizowana jest rozbudowa stacji narciarskiej w Skomialnej Czarnej, wraz z większą liczbą miejsc noclegowych. Zadaniem Gminy jest tworzenie warunków przestrzennych i planistycznych w zakresie organizowania miejsc dla rozwoju tego typu infrastruktury oraz promocja walorów przyrodniczo-kulturowych.
III.1.3 Wspieranie działań w zakresie rozwoju bazy sportów zimowych (m.in. wyciągi narciarskie)	Obecnie na terenie Gminy funkcjonuje stacja narciarska w Skomialnej Czarnej oraz wyciąg narciarski w Bogdanówce, który wymaga modernizacji. Barię dla rozwoju kolejnych inwestycji tego typu jest ograniczona liczba terenów inwestycyjnych pod turystykę oraz rozdrobnienie własnościowe działek. Jednak dobre przykłady z Małopolski pokazują, iż wspólna inicjatywa i porozumienie kilku właścicieli gruntów może przyczynić się do powstawania kolejnych inwestycji z tego zakresu.
III.1.4 Rozwijanie istniejących kompleksów sportowo-rekreacyjnych oraz budowa nowych obiektów poszerzających ofertę dla mieszkańców i turystów	W ostatnich latach na terenie Gminy Tokarnia zwiększyła się liczba nowoczesnych kompleksów sportowych, zapewniających infrastrukturę do uprawiania amatorskiego różnych dyscyplin sportowych. Należy kontynuować rozwój istniejących kompleksów (zarówno pod względem infrastrukturalnym – w miarę potrzeb, jak i ich oferty dla mieszkańców i turystów) oraz analizować możliwości finansowe budowy nowych kompleksów.
III.1.5 Łączenie wielosezonowych tras turystycznych w sieci ponadlokalne – współpraca z gminami sąsiednimi	Ścieżki rowerowe i piesze pełniące rolę tras narciarstwa biegowego w sezonie zimowym, szlaki konne i inne formy tras turystycznych stanowią tzw. wielosezonowe trasy turystyczne. Projekty z tego zakresu wspierane są przez władze regionalne, szczególnie w zakresie tworzenia sieci ponadlokalnych. Należy podejmować współpracę z gminami sąsiednimi w zakresie tworzenia systemów subregionalnych.
III.1.6 Renowacja i odnowa zabytków oraz miejsc i obiektów kulturowych	Kierunek interwencji ma na celu kontynuację działań z zakresu renowacji obiektów zabytkowych i udostępniania ich dla ruchu turystycznego. Należy także pozyskiwać środki zewnętrzne na restaurację obiektów zabytkowych, w tym kapliczek przydrożnych. Znaczna część zabytków znajduje się w rękach prywatnych, stąd też pożądana jest współpraca i wsparcie ze strony gminy w zakresie uzyskiwania środków na ich renowację.
III.1.7 Wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej	Na terenie gminy funkcjonuje kilka gospodarstw agroturystycznych. Istniejące miejsca to przede wszystkim miejsca noclegowe i pokoje gościnne. Rolą Gminy jest wsparcie przede wszystkim informacyjno-promocyjne oraz zapewnienie doradztwa w zakresie specjalizacji gospodarstw agroturystycznych.
III.1.8 Wspieranie Punktu Informacji Turystycznej	Wniosek o utworzenie punktu informacji turystycznej została złożony przez Lokalną Grupę Działania KLIMAS.
III.1.9 Rozwój małej architektury turystycznej na terenie gminy – wieże widokowe, estrady plenerowe, wiaty, ławki, miejsca odpoczynku, miejsca na ogniska	Kierunek interwencji przewiduje budowę na terenie Gminy obiektów małej architektury turystycznej – w miejscach szczególnie atrakcyjnych pod względem turystyczno-rekreacyjnym, przy szlakach turystycznych, itp. Do

	elementów małej architektury turystycznej należą: pola biwakowe, miejsca odpoczynku, ławki, parkingi rowerowe, wieże i punkty widokowe, estrady plenerowe, miejsca biwakowe, itp.
--	---

➤ Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej gminy

Kierunki interwencji

<p>III.2.1 Wydawanie wysokiej jakości materiałów promocyjnych – katalogi, foldery, albumy, opracowania historyczne i etnograficzne, ulotki, mapy, przewodniki, gadżety promocyjne. Promocja poprzez strony internetowe, aplikacje.</p>	<p>Kierunek interwencji ma na celu projektowanie i wydawanie atrakcyjnych materiałów promocyjnych Gminy i jej walorów. W zakres wchodzi wysokiej jakości katalogi, foldery i albumy tematyczne (np. przyrodnicze, o sztuce ludowej, na temat konkretnych obrzędów lokalnych, bazy turystyczno-rekreacyjnej, itp.). Ważne są również publikacje naukowe i popularyzatorskie dotyczące wydarzeń historycznych, osób związanych z Gminą, czy etnograficzne. Dodatkowymi materiałami promocyjnymi powinny być mapy, przewodniki, gadżety promocyjne (np. związane z kulturą Kliszczaków). Należy unikać wydawania materiału promocyjnego zawierającego wszystkie powyższe tematy promocyjne. Nowoczesne materiały powinny być ukierunkowane tematycznie, wielojęzyczne, dobrej jakości oraz z planem dystrybucji. Jednym z kanałów dystrybucji powinien być internet (portale społecznościowe, bazy filmów, portale tematyczne, itp.). Można na nich umieszczać oryginalne materiały PR Gminy (zdjęcia i filmy z imprez i wydarzeń). Dystrybucja przez punkt informacji turystycznej powinna być uzupełnieniem całego systemu..</p>
<p>III.2.2 Opracowanie i realizacja koncepcji wizualizacji turystycznej gminy - tablice turystyczne i informacyjne (ogólne, przy szlakach i ścieżkach, przy obiektach turystycznych, itp.)</p>	<p>System wizualizacji turystycznej powinien zawierać szereg elementów, takich jak tablice kierunkowe, tablice informacyjne, oznakowania szlaków i tras turystycznych. Wdrożony system wizualizacji ma za zadanie kierować ruchem turystycznym, promować atrakcje turystyczne i przekazywać o nich podstawowe informacje oraz kreować odpowiedni wizerunek turystyczny Gminy. Powinien on również nawiązywać do obszarów gmin sąsiednich.</p>
<p>III.2.1 Wydawanie wysokiej jakości materiałów promocyjnych – katalogi, foldery, albumy, opracowania historyczne i etnograficzne, ulotki, mapy, przewodniki, gadżety promocyjne. Promocja poprzez strony internetowe, aplikacje.</p>	<p>Kierunek interwencji ma na celu projektowanie i wydawanie atrakcyjnych materiałów promocyjnych Gminy i jej walorów. W zakres wchodzi wysokiej jakości katalogi, foldery i albumy tematyczne (np. przyrodnicze, o sztuce ludowej, na temat konkretnych obrzędów lokalnych, bazy turystyczno-rekreacyjnej, itp.). Ważne są również publikacje naukowe i popularyzatorskie dotyczące wydarzeń historycznych, osób związanych z Gminą, czy etnograficzne. Dodatkowymi materiałami promocyjnymi powinny być mapy, przewodniki, gadżety promocyjne (np. związane z kulturą Kliszczaków). Należy unikać wydawania materiału promocyjnego zawierającego wszystkie powyższe tematy promocyjne. Nowoczesne materiały powinny być ukierunkowane tematycznie, wielojęzyczne, dobrej jakości oraz z planem dystrybucji. Jednym z kanałów dystrybucji powinien być internet (portale społecznościowe, bazy filmów, portale tematyczne, itp.). Można na nich umieszczać oryginalne materiały PR Gminy (zdjęcia i filmy z imprez i wydarzeń). Dystrybucja przez punkt informacji turystycznej powinna być uzupełnieniem całego systemu..</p>
<p>III.2.2</p>	<p>System wizualizacji turystycznej powinien zawierać szereg</p>

<p>Opracowanie i realizacja koncepcji wizualizacji turystycznej gminy - tablice turystyczne i informacyjne (ogólne, przy szlakach i ścieżkach, przy obiektach turystycznych, itp.)</p>	<p>elementów, takich jak tablice kierunkowe, tablice informacyjne, oznakowania szlaków i tras turystycznych. Wdrożony system wizualizacji ma za zadanie kierować ruchem turystycznym, promować atrakcje turystyczne i przekazywać o nich podstawowe informacje oraz kreować odpowiedni wizerunek turystyczny Gminy. Powinien on również nawiązywać do obszarów gmin sąsiednich.</p>
---	---

➤ Wzmacnianie gospodarki lokalnej.

Kierunki interwencji

<p>III.3.1 Wyznaczenie/zaktualizowanie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy stref przemysłowo-gospodarczych</p>	<p>Istotną barierą rozwojową Gminy Tokarnia jest brak terenów inwestycyjnych, a nawet brak dużych przestrzeni, które w przyszłości można przekształcać w strefy aktywności gospodarczej. Rolniczy charakter Gminy, duża powierzchnia lasów, góryste ukształtowanie terenu i obszary zalewowe, znacznie utrudniają lub uniemożliwiają tworzenie stref gospodarczych. Niemniej jednak należy w planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnić potencjalne tereny pod zagospodarowanie gospodarcze, ponieważ w przyszłym okresie programowania UE (2014-2020) działania z tego zakresu będą istotnie wspierane. Dzięki temu umożliwione zostanie tworzenie stref aktywności gospodarczej na terenach prywatnych. Ewidencja gruntów najbardziej predysponowanych do przekształcania w strefy aktywności gospodarczej ma na celu dostarczenie rzetelnej informacji nt. powierzchni tych gruntów, liczby właścicieli, przeznaczenia, czy też uzbrojenia i skomunikowania. Dane niniejsze wykorzystywane są w procesie scalania gruntów, wykupu, dzierżawy, zawiązywania partnerstwa publiczno-prywatnych. Baza musi być oparta o informacje wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego.</p>
<p>III.3.2 Rozwój infrastruktury technicznej w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej</p>	<p>Warunki terenowe Gminy stanowią o jej niskiej atrakcyjności inwestycyjnej. W związku z powyższym kluczowym czynnikiem przyciągającym potencjalnych małych inwestorów mogą być nieduże strefy aktywności gospodarczej czyli specjalnie wydzielone i przygotowane do inwestycji grunty, charakteryzujące się uzbrojeniem technicznym. Kluczową rolą władz gminy w tym obszarze jest właściwa polityka infrastrukturalna (uzbrajanie terenów) z wykorzystaniem środków zewnętrznych, które na takie cele będą dostępne w najbliższych kilku latach.</p>
<p>III.3.3 Pozyskiwanie gruntów pod zagospodarowanie inwestycyjne we współpracy z partnerami prywatnymi</p>	<p>Brak samorządowych terenów, które można przeznaczać na strefy aktywności, wymusza planowanie obszarów inwestycyjnych z udziałem gruntów prywatnych. Działania te są stosunkowo trudne ze względu bardziej skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych, ale możliwe do przeprowadzenia. Niniejszy kierunek interwencji wskazuje na monitorowanie możliwości zagospodarowania inwestycyjnego wybranych gruntów we współpracy z właścicielami prywatnymi lub wykup albo dzierżawę takich gruntów przez Gminę.</p>
<p>III.3.4 Współpraca z organizacjami regionalnymi prowadzącymi fundusze pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorców – dostępność narzędzi</p>	<p>Elementem systemu wspierania przedsiębiorczości w Gminie Tokarnia powinna być współpraca z instytucjami otoczenia biznesu, oferującymi różnorodne formy wsparcia finansowego. Dostępność instrumentów pożyczkowych</p>

<p>finansowych dla lokalnych przedsiębiorstw</p>	<p>i poręczeniowych oraz wiedza z zakresu efektywnego wykorzystania tych narzędzi stanowić powinna istotną formę wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy. Nierzadko są to instrumenty, które w przeciwieństwie do oferty bankowej, są dostępne dla małych przedsiębiorców. W tym celu konieczne jest nawiązanie porozumień z regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu. Ważne są również działania związane z instrumentami finansowymi, będącymi w posiadaniu Lokalnej Grupy Działania.</p>
<p>III.3.5 Realizacja w szkołach programów z zakresu przedsiębiorczości przy pomocy metod aktywnych</p>	<p>Przedsiębiorczość stanowi wg Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego jedną z kompetencji kluczowych, która wymaga znacznego wzmocnienia wśród młodych pokoleń. Definiowana jest jako niezbędna dla młodych ludzi do ich samorealizacji, rozwoju osobistego, aktywności i zatrudnienia. Celem kierunku jest rozwój tych kompetencji wśród dzieci i młodzieży począwszy od szkoły podstawowej. Włączenie treści niezbędnych do rozwoju kompetencji kluczowych winno odbywać się od początku procesu kształcenia. Stosowanie metod aktywnych w tym procesie, takich jak: gry symulacyjne, kontakt z przedsiębiorcami, zajęcia z doradcami zawodowymi, wizyty w firmach lokalnych, instytucjach, bankach oraz warsztaty edukacyjne znacznie uatrakcyjniają proces nauczania przedsiębiorczości w oczach młodych ludzi.</p>

4.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Cały obszar gminy Tokarnia jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi. Największy z nich został uchwalony w 2019 r. i obejmuje on ok. 98% powierzchni gminy. Plan ten jest kompleksową zmianą planów miejscowych obowiązujących do jego uchwalenia na obszarze gminy Tokarnia. Obszar wyłączony z niego obejmuje tereny znajdujące się w zasięgu suchego zbiornika „Krzczonówka” wskazanego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego oraz niewielkich obszarów, których zagospodarowanie powodowało konflikty społeczne (obszary działalności gospodarczej). Te ostatnie obszary zostały wyłączone z kompleksowej zmiany planu w celu przeprowadzenia dodatkowych analiz możliwości ich zagospodarowania i podjęcia po ich zakończeniu ponownych procedur planistycznych.

Wykaz Planów miejscowych obowiązujących w gminie Tokarnia:

<p>zmiana punktowa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A, Uchwała Nr XIV/93/2019 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany punktowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A (Dz. U. Woj. Małopolskiego z 2020 r. poz. 804)</p>
<p>Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w gminie w skutek wyłączenia obszarów z granic zmiany punktowej miejscowego planu zagospodarowania</p>

przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A, przyjętej 31 stycznia 2020 r.

miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący miejscowości Bogdanówka, Krzczonów, Skomialna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka, Uchwała Nr XVIII/103/04 Rady Gminy Tokarnia z dnia 11 października 2004 r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia obejmującego miejscowości Bogdanówka, Krzczonów, Skomialna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2004 r. Nr 442, poz. 5083)

zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia dla obszaru położonego w miejscowościach: Bogdanówka, Krzczonów, Skomialna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka, Uchwała Nr XXXVII/207/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia dla obszaru położonego w miejscowościach: Bogdanówka, Krzczonów, Skomialna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2014 r. poz. 3369)

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. ZASADY I ZAKRES USTALEŃ STUDIUM

Jako podstawowe kryterium kształtowania kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uznano stworzenie w Gminie Tokarnia warunków przestrzenno - funkcjonalnych i technicznych umożliwiających zbudowanie spójnej przestrzeni o zdefiniowanej strukturze, z wyraźnym strefowaniem zespołów głównych funkcji. W oparciu o to kryterium umożliwiające wprowadzenie ładu przestrzennego wskazano obszary predestynowane do wykreowania dominujących funkcji ograniczonych przestrzennie, tj. rejonu koncentracji usług publicznych, mieszkaniowych i mieszkaniowo - usługowych oraz rekreacyjno – sportowych i turystycznych, tereny rozwojowe o funkcjach produkcyjno – magazynowych i usługowych, turystycznych i wreszcie obszary wyłączone z procesów inwestycyjnych ze względu na ich wartości przyrodnicze. Obszary o zróżnicowanych warunkach zabudowy zostały powiązane ze sobą wzajemnie poprzez wskazanie zasad rozwoju komunikacyjnego gminy, co w konsekwencji prowadzi również do ich udostępniania do dalszego rozwoju w przestrzeni gminy.

Jako podstawową zasadę tworzenia ładu przestrzennego na terenach zabudowanych o dobrym stanie technicznym przyjęto podejmowanie sukcesywnych przedsięwzięć adaptacyjnych do nowych potrzeb i modernizacyjnych, bez radykalnych przekształceń w „dużej skali”. Dla obszarów zagospodarowanych wadliwie lub ekstensywnie przyjęto zasadę efektywnej aktywizacji przez radykalne przekształcenia oraz

realizację nowych założeń programowo - przestrzennych. Dla terenów otwartych kierunku ich dalszego rozwoju zostały określone w zależności od ich funkcji przyrodniczo – krajobrazowej, sąsiedztwa terenów o zdefiniowanej funkcji i funkcji zdefiniowanej poprzez akty prawa wyższego rzędu, wniosków właścicielskich, położenie w przestrzeni gminy i zapotrzebowania gminy na tereny budowlane.

Uznano, że racjonalność struktury przestrzennej gminy powinna wynikać z działań porządkujących, modernizacyjnych i rozwojowych możliwych do zrealizowania w obszarze gminy bez naruszania zasad ładu przestrzennego. Szczególnie dotyczy to granic pomiędzy obszarami stanowiącymi zasób przyrodniczo – krajobrazowy gminy oraz obszarami będącymi jej strefą inwestycyjną wraz z wyborem funkcji do ich dalszego rozwoju. W strefowaniu gminy kierowano się również diagnozą SWOT wykonaną w analizowanej w poprzednich rozdziałach **Strategii Rozwoju Gminy Tokarnia na lata 2014 - 2020**. W diagnozie tej wskazano najistotniejsze atuty gminy i największe zagrożenia dla jej dalszego rozwoju. Analiza ta trafnie definiuje podstawowe uwarunkowania gminy Tokarnia do dalszego rozwoju, pomimo zakończenia okresu diagnostycznego, dla którego została opracowana i nie ma podstaw do wskazywania dodatkowych założeń na etapie tworzenia podstawowych zasad dalszego rozwoju gminy.

ANALIZA SWOT	
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Korzystne położenie komunikacyjne w pobliżu szlaku komunikacyjnym pomiędzy Krakowem i Zakopanem– wysoka dostępność drogowa); ✓ Bliskość dużej aglomeracji miejskiej - Krakowa (rynek pracy, możliwość kształcenia, dostęp do usług publicznych); ✓ Bogate walory krajobrazowo-przyrodnicze (góry, duża lesistość, czyste powietrze, miejsca widokowe); ✓ Szlaki turystyczne przechodzące przez 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niewystarczająca infrastruktura turystyczna i około turystyczna; ✓ Brak ścieżek rowerowych; ✓ Niewystarczająca promocja turystyczna gminy; ✓ Niewystarczająca gminna oferta kulturalna, bariery w dostępie do kultury; ✓ Niewystarczająca oferta stałych zajęć pozalekcyjnych (nieprojektowych, finansowanych z budżetu gminy), w tym rozwijających kompetencje kluczowe, np. umiejętności językowe;

<p>teren gminy;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Żywa kultura ludowa i twórczość artystyczna - folklor, działalność zespołów ludowych i orkiestr, kultura Kliszczaków, tradycyjna Niedziela Palmowa w Tokarni, Święto Ziemniaka (tuka);✓ Wskrzeszanie zapomnianych obrzędów i zwyczajów – m.in. działalność towarzystwa Miłośników Skomielnej Czarnej i Bogdanówki;✓ Ekomuzeum Bogdanówka;✓ Duży potencjał do rozwoju turystyki pielgrzymkowej i religijnej - Ośrodek Rekolekcyjny św. Ojca Pio, Kalwaria Tokarska, kapliczka na przełęczy między Koskową Górą a Praszywką;✓ Bogate dziedzictwo kulturowe w zakresie budownictwa ludowego, zabytków ruchomych, etnograficznych czy krajobrazu kulturowego, m.in. zespoły dworskie w Skomielnej Czarnej i Tokarni;✓ Gospodarstwa agroturystyczne na terenie gminy;✓ Dwa wyciągi narciarskie na terenie gminy (w Bogdanówce i Skomielnej Czarnej);✓ Zadowolający dostęp do usług publicznych;✓ Dobra infrastruktura, służąca edukacji (baza oświatowa)✓ Projekty, rozwijające ofertę zajęć	<ul style="list-style-type: none">✓ Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej;✓ Niezadowolający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;✓ Brak ogólnodostępnego placu zabaw na terenie gminy;✓ Niewystarczająca baza sportowo-rekreacyjna;✓ Niski poziom czytelnictwa wśród mieszkańców gminy;✓ Brak terenów inwestycyjnych (brak terenów pod zagospodarowanie gospodarcze – Strefę Aktywności Gospodarczej) – niekorzystne ukształtowanie terenu, osuwiska, tereny zalewowe, wąskie drogi;✓ Brak terenów, przygotowanych pod zagospodarowanie turystyczne;✓ Rozdrobnienie gospodarstw rolnych;✓ Problemy ze scalaniem gruntów - niska świadomość społeczna, tradycje historyczne;✓ Mała ilość nowych miejsc pracy;✓ Brak dużych przedsiębiorstw na terenie gminy – generujących miejsca pracy;✓ Niski odsetek podmiotów zarejestrowanych w sektorze usług rynkowych w stosunku do liczby podmiotów ogółem (15,6% - średnia dla województwa małopolskiego: 24,6%);
--	---

<p>pozalekcyjnych, finansowane ze środków zewnętrznych;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Wysoka aktywność mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji (duża ilość klubów sportowych i osób ćwiczących);✓ Biblioteka Samorządowa Gminy Tokarnia z bogatym księgozbiorem;✓ Dobra współpraca międzysamorządowa, w tym z partnerami zagranicznymi;✓ Sprawne i efektywne współdziałanie międzysektorowe i międzyorganizacyjne;✓ Wysoki udział środków unijnych w wydatkach inwestycyjnych gminy (w latach 2010-2011 równy 27% - średnia dla województwa małopolskiego: 14,9%), doświadczenie w prowadzeniu projektów, finansowanych ze środków zewnętrznych;✓ Zadowalający stan finansów publicznych;✓ Wysoki poziom kapitału społecznego;✓ Liczne i aktywne organizacje pozarządowe, wysokie zdolności absorpcji środków zewnętrznych, promocja gminy;✓ Wysoki potencjał demograficzny (wysoki przeciętny przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w latach 2007-2012, równy: 6,81 – średnia dla województwa małopolskiego: 1,86, korzystna struktura społeczna wg grup wieku)✓ Dobrze rozwinięty przemysł drzewny;	<ul style="list-style-type: none">✓ Niska innowacyjność gospodarki lokalnej (mała liczba firm z sekcji M w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców);✓ Mały udział dochodów własnych w dochodach budżetu gminy;✓ Niskie wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w przeliczeniu na 1 mieszkańca;✓ Zły stan substancji niektórych obiektów użyteczności publicznej;✓ Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych, w szczególności budynki użyteczności publicznej niespełniające warunków dostępności dla osób niepełnosprawnych;✓ Mały odsetek mieszkańców, korzystających z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem (w 2011 roku równy 17,1% - średnia dla województwa małopolskiego: 54,5%);✓ Mały odsetek mieszkańców, korzystających z oczyszczalni ścieków (w 2011 roku równy 10,5% - średnia dla województwa małopolskiego: 56,9%).
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa (prywatna) – bardzo wysoki odsetek korzystających; ✓ Dobry dostęp do sieci Internet na terenie gminy. 	
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
Szanse rozwojowe	Zagrożenia rozwoju gminy
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dostępność funduszy zewnętrznych, w tym nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej; ✓ Rozwój współpracy międzysamorządowej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej; ✓ Produkcja zdrowej żywności; ✓ Rozwój miejsc na potrzeby prezentacji, promocji i sprzedaży produktów lokalnych; ✓ Budowa dużego ośrodka hotelowo-rekreacyjnego przy wyciągu narciarskim w Skomialnej Czarnej; ✓ Rozwój turystyki pielgrzymkowej i religijnej; ✓ Skuteczny system promocji – uspojnienie/skoordynowanie działań promocyjnych; ✓ Promocja gminy poprzez aktywne organizacje pozarządowe, w szczególności działające w sektorze kultury i dziedzictwa kulturowego; ✓ Zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego – przedszkola 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niepewna sytuacja gospodarcza kraju i państw Unii Europejskiej (globalny kryzys gospodarczy wywołany pandemią, mający wpływ na kondycję/sytuację przedsiębiorców /zakładów pracy); ✓ Brak prywatnych źródeł finansowanie (dużych sponsorów) na terenie gminy; ✓ Niska opłacalność produkcji rolnej; ✓ Uciążliwe przepisy prawne dotyczące produkcji i sprzedaży produktów lokalnych; ✓ Niski popyt na turystykę (mała intensywność ruchu turystycznego i słabe wykorzystanie potencjału noclegowego); ✓ Słaby poziom bezpieczeństwa drogowego; ✓ Niska jakość techniczna infrastruktury mostowej (przestarzałe mosty o niskim tonażu); ✓ Cedowanie (zlecanie) kolejnych zadań publicznych na administrację samorządową bez zapewnienie

w poszczególnych miejscowościach.	dodatkowych środków finansowych na ich realizację;
-----------------------------------	--

Podstawą formalną sporządzania Studium jest **Uchwała Nr XVII/107/2020 z dnia 18 maja 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia**. Przedmiot i cel niniejszego opracowania (zwanego dalej „Studium”) określa art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 poz. 741, ze zmianami).

Celem opracowania Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W Studium określa się z jednej strony uwarunkowania wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wynikające z:

- ❖ dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- ❖ stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- ❖ diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
- ❖ stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- ❖ stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- ❖ rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- ❖ warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem;
- ❖ zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- ❖ potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,

- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- ❖ stanu prawnego gruntów;
- ❖ występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- ❖ występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- ❖ występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- ❖ występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- ❖ stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- ❖ zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- ❖ wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

z drugiej zaś strony, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy, w studium określa się kierunki rozwoju wynikające w szczególności z:

- ❖ uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:
- ❖ kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
- ❖ kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- ❖ obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- ❖ obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- ❖ kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

- ❖ obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- ❖ obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- ❖ obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- ❖ obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- ❖ kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- ❖ obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- ❖ obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- ❖ obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120);
- ❖ obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- ❖ obszary zdegradowane;
- ❖ granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Przy sporządzaniu studium w wyniku potrzeb uwzględnia się również przepisy art. 10 ust. 2a dotyczącego rozmieszczenia urządzenia wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz ust. 3a dotyczącego lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W Gminie Tokarnia obecnie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało zatwierdzone Uchwałą Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r. i zmienione Uchwałami Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. oraz Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r. Na podstawie obowiązującego Studium sporządzono obowiązujące w gminie plany miejscowe. Uwarunkowania rozwoju gminy wskazane w obowiązującym Studium są aktualne na rok przyjęcia studium. Oznacza to,

że znaczna część tych uwarunkowań uległa dezaktualizacji. Dotyczy to, m.in. dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu prawnego gruntów oraz stanu systemów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej. Studium nie odzwierciedla również w pełnym zakresie zamierzeń inwestycyjnych gminy spowodowanych istotnymi zmianami sytuacji społeczno – gospodarczej gminy i regionu oraz zmienionych zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrody. Istotne braki dotyczą również zmian dotyczących ochrony przeciwpowodziowej gminy.

Studium obejmuje obszar gminy w jego granicach administracyjnych.

2. CELE ROZWOJU GMINY

Zgodnie ze Strategią rozwoju gminy jednym z obszarów strategicznych zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy. W strategii szczególny nacisk został położony na rozbudowę infrastruktury turystycznej, w szerokim zakresie obejmującym zarówno zwiększenie bazy noclegowej (w tym konferencyjnej i gastronomicznej), bazy terenów sportowo rekreacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sportów zimowych oraz powiązanie infrastruktury turystycznej gminy z terenami sąsiednimi (zewnętrznymi). Dodatkowo jako cel strategiczny dla gminy przyjęto rozwój architektury turystycznej obejmującej nie tylko udogodnienia dla ruchu turystycznego, ale również rozwój turystyki pobytowej w formie np. pól biwakowych. W celu tym zawiera się również poprawa jakości atrakcji turystycznych znajdujących się w obszarze gminy, ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji istniejących obiektów zabytkowych lub obiektów o takiej proveniencji oraz rewitalizacji istniejących i budowy nowych szlaków turystycznych. Biorąc pod uwagę uwarunkowania przestrzenne gminy do jej dalszego rozwoju, szczególnie wyjątkowe walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz łatwa dostępność tras komunikacyjnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym (szczególnie na kierunku Kraków – Zakopane – granica państwa), przy jednoczesnym bocznym położeniu w stosunku do tych tras (uspokojony charakter gminy) w studium przyjmuje się ten cel strategiczny jako jeden z podstawowych celów dalszego rozwoju gminy. W studium przyjmuje się szeroki model rozwoju turystycznego gminy, w którym wg istniejących potrzeb możliwe będzie rozwijanie funkcji zarówno turystyki zorganizowanej w zespoły hotelowo – konferencyjne, ośrodki wypoczynkowe, centra sportu kwalifikowanego, jak i turystyki indywidualnej rozwijanej w formie zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) lub pobytowej w obiektach mieszkalnych indywidualnych (tzw. „drugie domy” do wykorzystania sezonowego) i gospodarstwach agroturystycznych. W studium nie wyklucza się również możliwości realizacji funkcji turystycznej gminy poprzez rozwój form turystyki pobytowej opartej na polach biwakowych lub kempingowych. W tym przypadku realizacja założonych celów znacząco ograniczałaby zasób środków finansowych niezbędnych do uruchomienia działalności turystycznej.

Zgodnie z Wizją Gminy Tokarnia 2020 wskazaną w cytowanej strategii przyjęto, że w 2020 roku Gmina Tokarnia będzie w pełni korzystać ze swoich atrakcyjnych warunków środowiskowych. Rozwinięta oferta turystyczno-rekreacyjna oraz kulturalna ma przyciągnąć turystów, gości i pielgrzymów. Rozwój infrastruktury komunalnej oraz doskonalenie usług publicznych ma przynieść korzyści w postaci zwiększenia standardów życia mieszkańców i nowego osadnictwa. Dzięki temu mają rozwijać się nowe sfery usług oraz lokowane będą nowe działalności gospodarcze, w tym wykorzystujące potencjał rolniczy obszarów wiejskich. Analiza sytuacji przestrzennej gminy wskazuje, że założona wizja gminy nie została w pełni zrealizowana, nie tylko w zakresie wzrostu wykorzystania turystycznego gminy, ale także w zakresie rozwoju nowego osadnictwa i poprawy warunków życia mieszkańców gminy. W studium przyjmuje się natomiast za celowe utrzymanie celów strategicznych gminy w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i poprawy warunków życia mieszkańców gminy. Cele w tym zakresie mają swoje odzwierciedlenie do wskazania w obszarze gminy warunków do rozwoju osadnictwa stałego, głównie związanego z mieszkalnictwem jednorodzinym. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy oprócz możliwości rozwoju turystyczno – rekreacyjnego stwarzają również bardzo dobre warunki do rozwoju osadnictwa mieszkaniowego (wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe i dobre połączenie komunikacyjne z ośrodkiem wojewódzkim). Wykorzystanie walorów gminy w tym zakresie w studium zostaje przyjęcie jako jeden z podstawowych celów jej dalszego rozwoju. Wzrost liczby mieszkańców gminy znacząco poprawi sytuację demograficzną gminy i jednocześnie spowoduje wzrost aktywności gospodarczej gminy poprzez rozwój działalności usługowej w obszarach koncentracji funkcji osadniczych. Rozwój tej sfery w analizowanej strategii nie został w sposób wystarczający uwidoczniony. Szczególnie w kontekście wskazanej tam Misji Rozwoju Gminy Tokarnia, tj. [kreowania wizerunku Gminy Tokarnia jako miejsca przyjaznego do życia, prowadzenia działalności gospodarczej i odpoczynku](#). Rozwój mieszkalnictwa gminy nie został odnotowany w strategii jako jeden z podstawowych celów strategicznych. Rozwój gminy w tym zakresie został ograniczony do zwiększenia konkurencyjności gospodarstw rolnych i dywersyfikacja działalności rolniczej, rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz zachowania tradycji lokalnych i odnowy wsi. Wydaje się, że cele te ograniczają w sposób nieuzasadniony dotychczasowe kierunki rozwoju gminy, gdzie rozwój mieszkalnictwa jest jednym z podstawowych kierunków zmian struktury przestrzennej gminy, wyrażany w licznych wnioskach właścicieli gruntów składanych w prowadzonych w gminie procedurach planistycznych.

Celem podstawowym związanym bezpośrednio w możliwością realizacji dwóch celów opisanych powyżej jest ochrona walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy. Studium przyjmuje ten cel jako równorzędny w stosunku do funkcji turystycznej i mieszkaniowej gminy. Ochrona tych walorów w

przypadku gminy Tokarnia musi być oparta na ustaleniach planów miejscowych ponieważ w gminie nie występują wielkoobszarowe tereny podlegające ochronie prawnej. Poprzez tą ochronę rozumie się wyłączenie z zasięgu stref inwestycyjnych gminy terenów o najwyższych walorach przyrodniczo – krajobrazowych tworzących system przyrodniczy gminy (węzłowo – korytarzowy). Zaniechania w zakresie realizacji tego celu zmieniają uwarunkowania do realizacji podstawowych celów inwestycyjnych gminy poprzez zmniejszenie jej atrakcyjności do rozwoju turystyczno – mieszkaniowego. W przypadku gminy Tokarnia do obszarów, które będą stanowić realizację celu ekologicznego gminy zaliczyć należy również tereny rolnicze. Słaba jakość gleb oraz trudne warunki fizjograficzne do prowadzenia gospodarki rolnej powodują, że rolnictwo w gminie zanika lub jest prowadzone w formie niskotowarowej na niewielkich powierzchniach (silnie rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych). Uwarunkowania produkcji rolniczej powodują, że zgodnie z celami strategicznymi gminy rozwój tej funkcji może odbywać się w ramach rolnictwa ekologicznego oraz zwiększeniem udziału hodowli ras lokalnych w rolnictwie. Znaczna część gruntów rolniczych już obecnie nie jest wykorzystywana do celów rolniczych i występuje w formie nieużytków, które w znacznej części podlegają naturalnej sukcesji garbków leśnych, napiaskowych i hydrogenicznych występujących w naturalnych siedliskach w regionie. Tereny w zaawansowanej fazie sukcesji już obecnie stanowią część systemu przyrodniczego gminy. Pozostałe natomiast mogą stanowić bazę do wprowadzenia zalesień, które są wymienione w cytowanej strategii gminy Tokarnia jako jeden z celów operacyjnych. Reasumując cel ochrony walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy będzie realizowany poprzez zachowanie istniejących siedlisk roślinności naturalnej i półnaturalnej (lasy i zieleń ekologiczna), zachowanie rolniczego krajobrazu gminy w miejscach gdzie możliwe jest prowadzenie gospodarki rolnej opartej na zasadach ekologicznych i przydatnych do hodowli regionalnych ras zwierząt oraz podbudowę potencjału ekologicznego gminy poprzez wprowadzenie zalesień na terenach umożliwiających wykształcenie siedlisk leśnych występujących w regionie.

Cel strategiczny wskazany w Strategii Rozwoju Gminy związanych z rozbudową strefy aktywności produkcyjno – usługowej gminy w studium traktowany jest jako cel poboczny. Układ przestrzenny strefy osadniczej gminy, szczególnie układ osiedli mieszkaniowych utrudnia lub wręcz uniemożliwia rozbudowę terenów produkcyjno – usługowych. Istniejące tereny o tej funkcji powodują konflikty przestrzenne i stanowią źródło znaczących uciążliwości dla mieszkańców gminy. Dodatkowo wskazanie nowych terenów inwestycyjnych w tej dziedzinie, o znaczących powierzchniach prowadziłoby do intensyfikacji tych problemów oraz znacząco zmieniałoby strukturę krajobrazową gminy, co prowadziłoby do zaburzenia wcześniej opisanych celów rozwojowych gminy. W studium funkcja gospodarcza gminy opiera się zatem przede wszystkim na rozbudowie sfery usługowej oraz

zachowaniu i nieznacznym powiększeniu funkcjonujących już obecnie w gminie terenów produkcyjnych. Studium zakłada również możliwość rozwoju gospodarczej gminy poprzez wskazanie obszarów do produkcji energii ze źródeł fotowoltaicznych. Analiza przestrzenna gminy wskazuje, że nie ma możliwości izolacji przestrzenno - krajobrazowej terenów aktywności produkcyjno – usługowej, a rozwój tej funkcji każdorazowo zmieniłby istotnie uwarunkowania rozwoju gminy.

Ostatnim z celów rozwoju gminy jest zapewnienie obsługi mieszkańców gminy i turystów w infrastrukturę społeczną. W studium przyjmuje się rezerwy terenowe do rozwoju tych funkcji wg planowanego zapotrzebowania występującego w przyszłości, z jednoczesnym dopuszczeniem rozbudowy tych terenów w ramach stref inwestycyjnych, o ile nastąpiłoby zwiększone zapotrzebowanie na te cele. Wyznaczenie w studium terenów o funkcjach publicznych nie jest jednoznaczne z wyznaczeniem obszarów przestrzeni publicznych. Układ przestrzenny gminy, szczególnie struktura własności uniemożliwia wyznaczenie obszarów o takich funkcjach spełniających delegację prawną w ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Realizacja przedstawionych celów rozwoju gminy jest powiązana z rozbudową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W studium przyjmuje się w tym zakresie cele strategiczne wskazanie w opisaney w poprzednich rozdziałach Strategii rozwoju gminy Tokarnia.

3. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia - rozumianej jako rozmieszczenie i wzajemne relacje podstawowych elementów składowych gminy – wynikają w znacznym stopniu z uwarunkowań zewnętrznych, związanych z usytuowaniem w regionie tj. funkcji gminy górskiej położonej w peryferyjnej strefie subregionu **Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego** (zgodnie z Panem zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego).

Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia dotyczące uwarunkowań wewnętrznych, to przede wszystkim:

- dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów,
- zobowiązania formalno- prawne wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych i wydanych decyzji administracyjnych (decyzje pozwolenia na budowę),
- stopnia realizacji ustaleń dotychczas obowiązującego dotychczas studium,
- stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- warunków i jakości życia mieszkańców,

- tendencji demograficznej, migracji i możliwości rozwoju gminy,
- struktury własności terenów,
- tempa realizacji inwestycji celu publicznego w tym infrastruktury technicznej i układu drogowego.

Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia przyjęte w niniejszym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wiążą się z wiodącymi funkcjami gminy:

m i e s z k a n i o w ą - jednorodzinną, w różnych formach i o zróżnicowanej intensywności zabudowy, ze strefowaniem do rozwoju zabudowy o zwiększonej intensywności w rejonach gminy z rozwiniętą funkcją osadniczą i ekstensywną w rejonach gminy preferowanych do rozwoju funkcji turystyczno - wypoczynkowych,

k o n c e n t r a c j i u s ł u g t u r y s t y c z n y c h i w y p o c z y n k o w y c h – głównie górnych partiach gminy i w rejonach o ograniczonym stopniu przekształcenia środowiska – poza istniejącą strefą osadniczą gminy

u s ł u g o w ą i p r o d u k c y j n ą - realizowaną w istniejących terenach przemysłowo – usługowych, nieznacznym ich powiększeniem w rejonach uzasadnionych zainteresowaniem inwestycyjnym właścicieli nieruchomości,

z a c h o w a n i a w a l o r ó w k u l t u r o w y c h i p r z y r o d n i c z y c h – realizowanej poprzez ochronę istniejących wartościowych obiektów i obszarów chronionych, ze szczególnym naciskiem na dalszą rewitalizację obiektów zabytkowych, zasobów zwartych kompleksów leśnych i zachowaniem istniejących ciągów powiązań przyrodniczych związanych z układem hydrograficznym gminy, szczególnie rzeki Krzczonówka, mniejszych cieków wodnych oraz układem zboczy i dolin górskich.

Perspektywiczny rozwój gminy, polegający na wzroście jakościowym i ilościowym, będzie miał miejsce nie tylko na terenach zainwestowanych poprzez modernizację lub rozbudowę, ale również na terenach niezainwestowanych poprzez wprowadzenie nowych form zagospodarowania i przeznaczenia terenów. Generalnie utrzymuje się kierunki struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy określone w obowiązującym dotychczas Studium, z uwzględnieniem zmian w strukturze przestrzennej nowych terenów inwestycyjnych, wynikających z uaktualnionych potrzeb gminy.

Podział na część rolniczą i zurbanizowaną – gminy Tokarnia uległ znaczącemu zatarciu. Tereny rolne w ograniczonym stopniu są wykorzystywane jako tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z tego powodu obszary terenów rolnych położonych w sąsiedztwie stref zurbanizowanych rezerwuje się jako potencjalne tereny rozwoju. Pozostałe tereny kwalifikuje się do strefy ekologicznej gminy, w której

obowiązuje zakaz zabudowy. Tereny znajdujące się w jej zasięgu mogą być wykorzystywane do produkcji rolniczej, z preferencją do rolnictwa ekologicznego i hodowli ras zwierząt charakterystycznych dla regionu lub mogą stanowić zasób ekologiczny gminy, z dominacją siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz siedlisk podlegających naturalnej sukcesji siedlisk leśnych, hydrogenicznych i napiaskowych. Szczególnie istotne dla tej strefy jest zachowanie zadrzewień i siedlisk wilgotnych w sąsiedztwie cieków wodnych oraz podbudowa struktury kompleksów leśnych poprzez wskazanie nowych terenów do zalesień.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy tworzą obszary zróżnicowane pod względem funkcji, rozwijających się form aktywności w tym aktywności gospodarczej oraz uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych. W wyniku analiz dotyczących uwarunkowań, w tym systemu przyrodniczego, środowiska kulturowego oraz stopnia dostępności terenu i projektowanych zamierzeń na terenie gminy, wyodrębniono w Studium strefy rozwojowe, z podziałem na:

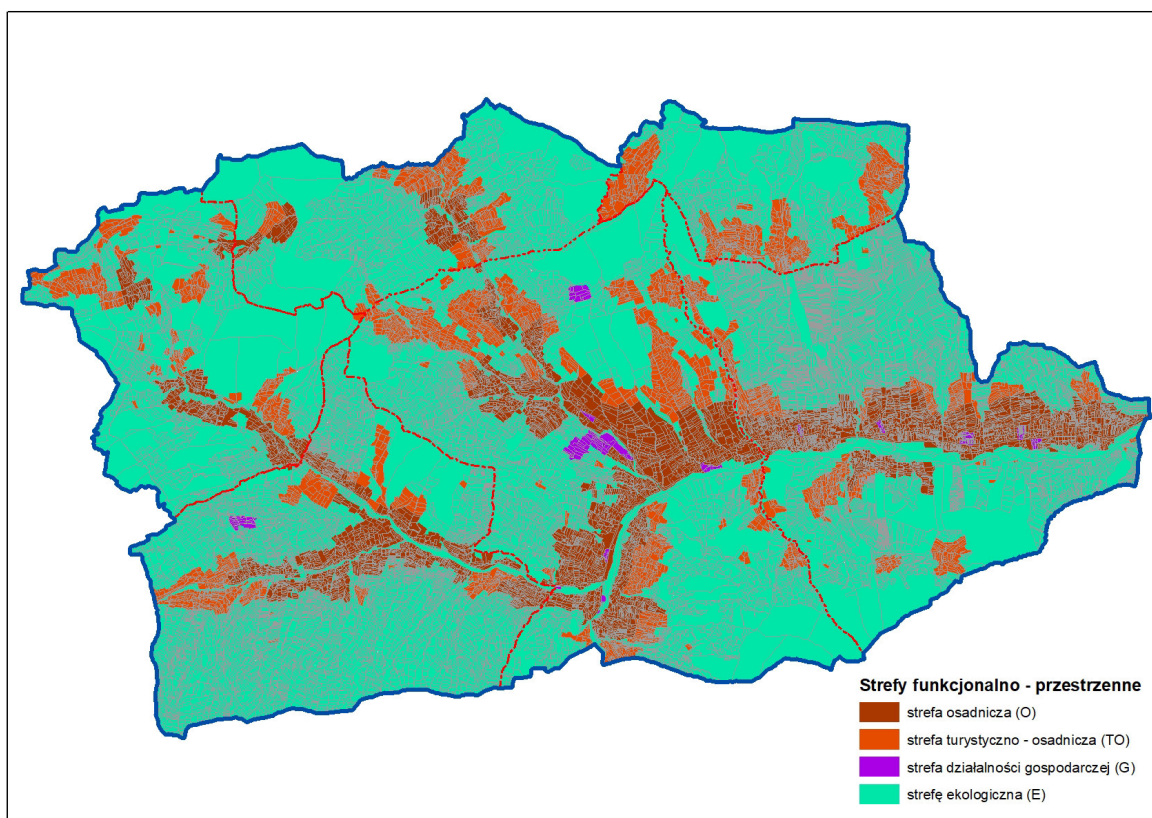
- **strefę osadniczą (O)** obejmującą tereny zainwestowane będące efektem dotychczasowego rozwoju zagospodarowania budowlanego gminy z wyraźną dominacją zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i w wybranych miejscach również funkcji usługowych i niewielkim zachowaniem funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej (przewaga zagród przekwalifikowanych na cele mieszkaniowe). Działania w tej strefie będą polegać na dalszym rozwoju tych funkcji, przede wszystkim na terenach niezagospodarowanych. Rozwój zagospodarowania powinien odbywać się na podstawie zasad określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Szczególny nacisk należy położyć na poprawę obsługi komunikacyjnej tych terenów i rozwój infrastruktury technicznej. Istotnym działaniem w strefie powinno być również wytworzenie lokalnych centrów usługowych służących mieszkańcom poszczególnych osiedli oraz zachowanie rezerw terenowych na potrzeby realizacji terenów zieleni urządzonej o charakterze rekreacyjnym szczególnie realizowanych jako obszary ogólnodostępne o profilu usług publicznych. W strefach powinno nastąpić również zwiększenie powierzchni terenów związanych z ruchem turystycznym oraz sportem i rekreacją. Szczególnie w rejonie rzeki Krzczonówki. Zagospodarowanie tych terenów powinno obejmować zarówno obsługę mieszkańców gminy, jak również obsługę ruchu turystycznego oraz sportu kwalifikowanego. W strefie w przypadkach uzasadnionych dopuszczalne jest utrzymanie istniejącej funkcji zabudowy zagrodowej. Delimitację przestrzenną tej funkcji należy wskazać w planach miejscowych, jako odrębne przeznaczenie terenów.
- **strefę turystyczno - osadniczą (TO)** obejmującą tereny rozproszonej zabudowy wiejskiej (mieszanej zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i usługowej) w

górnym partiach gminy. Działania w tej strefie będą polegać na aktywacji zagospodarowania inwestycyjnego tego obszaru gminy. Funkcje dopuszczone na tym obszarze to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ekstensywna i rezydencjonalna, rekreacja indywidualna i zorganizowana w formie obszarów kwalifikowanego sportu i rekreacji i zespołów domów letniskowych, turystyka związana z zakwaterowaniem zbiorowym turystów w formie ośrodków wypoczynkowych, hoteli, pensjonatów, ośrodków szkoleniowo – wypoczynkowych, pól biwakowych i kempingowych oraz ośrodków wypoczynkowych. Funkcje te mają równorzędne znaczenie w rozwoju tej strefy. Dodatkowym przeznaczeniem dopuszczalnym jest również zabudowa zagrodowa, w przypadku wystąpienia takich potrzeb oraz wzrost zainteresowania formami agroturystyki prowadzonej w tych gospodarstwach. Tereny przeznaczone na te cele należy wyodrębnić w planach miejscowych jako odrębne przeznaczenie terenu. Przy czym łączenie tej funkcji w ramach jednego terenu o określonym przeznaczeniu z innymi funkcjami, oprócz agroturystyki, nie jest dopuszczalne. W strefie wskazuje się również obszary o funkcji usług ogólnodostępnych oraz publicznych służących obsłudze mieszkańców oraz turystów. W strefie dopuszczalne jest realizowanie obszarów związanych z turystyką oraz sportem i rekreacją jako obszarów ogólnodostępnych o profilu usług publicznych.

- **strefę działalności gospodarczej (G)** obejmującą istniejące tereny usługowo – produkcyjne, które wskazuje się do utrzymania i dalszego rozwoju i nowe tereny inwestycyjne sąsiadujące z istniejącymi terenami o tej funkcji. Tereny te stanowią enklawy obszarów o funkcjach związanych z działalnością gospodarczą otoczonych strefą mieszkaniową. W działaniach inwestycyjnych w tej strefie należy położyć szczególny nacisk na pozyskiwanie form działalności produkcyjnej o ograniczonej uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej położonej w pobliżu, głównie dotyczy to zachęt do zmiany profilu związanego z przemysłem drzewnym (tartaki) na inną formę działalności produkcyjnej. Ze względu na uwarunkowania przestrzenne gminy, a szczególnie powiązanie jej z ponadlokalnym układem komunikacyjnym w strefie powinno nastąpić ograniczenie w możliwości lokalizowania działalności gospodarczej związanej z logistyką, składowaniem i magazynowaniem towarów. W strefie powinna obowiązywać zasada ograniczania przeznaczania terenów na cele mieszkaniowe, za wyjątkiem zapewnienia potrzeb własnych osób prowadzących działalność gospodarczą. W zagospodarowaniu terenów należy położyć również nacisk na staranność kompozycji przestrzennej obiektów, atrakcyjność architektury, stosowanie wysokiej klasy materiałów wykończeniowych na budynkach, odpowiednie nasycenie terenów zielenią urządzoną i zapewnienie odpowiedniej obsługi infrastrukturą techniczną i komunikacyjną (ze względu na przewidywany ruch ciężki związany z

funkcjonowaniem tej strefy). W strefie zakłada się również możliwość rozwoju technologii wytwarzających energię z odnawialnych źródeł (technologie OZE). Położenie gminy sprzyja rozwojowi technologii fotowoltaicznych. Na cele realizacji instalacji fotowoltaicznych w studium wyznacza się tereny w obrębach Tokarnia i Skomielna Czarna.

- **strefę ekologiczną (E)** – obejmującą tereny zieleni naturalnej i półnaturalnej o najwyższych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych w skali gminy, obejmujące kompleksy leśne, obszary zieleni hydrogenicznej położonej w dolinach rzek i cieków wodnych, siedliska napiaskowe oraz inne obszary niezbędne do zachowania ciągłości systemu przyrodniczego gminy, w tym tereny do zalesień. Podstawowy kierunek działań w strefie to zachowanie tych terenów i ich ochrona. Dopuszczalne jest wykorzystanie gruntów zakwalifikowanych w ewidencji jako grunty rolne do prowadzenia produkcji rolniczej, z preferencją do prowadzenia rolnictwa ekologicznego i hodowli zwierząt. Cele te trwale mogą być realizowane w terenach rolniczych oraz czasowo w terenach zieleni nieurządzonej ekologicznej.

Strefy funkcjonalno - przestrzenne wydzielone w studium.

4. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY, USTALENIA

W wyodrębnionych w studium strefach funkcjonalno - przestrzennych wyznaczone zostały tereny dla głównych funkcji: mieszkalnictwa, usług, aktywności gospodarczej, turystyki oraz tereny wyłączone z zainwestowania ze względu na pełnienie przez nie istotnych funkcji w systemie przyrodniczym gminy. Uwzględniając zróżnicowane uwarunkowania rozwoju, istniejący stan zagospodarowania terenów oraz potrzeby gminy wydzielono i oznaczono następujące kategorie terenów funkcjonalno - przestrzennych:

- **M1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i funkcji turystycznych,**
- **M2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej średniej intensywności i usługowej**
- **M3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wysokiej intensywności i usługowej**
- **U1 – tereny koncentracji usług administracji publicznej i bezpieczeństwa powszechnego**
- **U2 – tereny koncentracji usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury**
- **U3 – tereny koncentracji usług kultu religijnego**
- **U4 – tereny koncentracji usług ogólnobytowych średniej intensywności**
- **U5 – tereny koncentracji intensywnych usług**
- **U6 – tereny koncentracji usług turystyki oraz sportu i rekreacji**
- **P – tereny obiektów produkcyjnych i zabudowy usługowej**
- **EF – tereny elektrowni fotowoltaicznych**
- **ZC – tereny cmentarzy**
- **K - tereny infrastruktury kanalizacyjnej**
- **KS – tereny ogólnodostępnych parkingów**
- **R – tereny rolne**
- **ZL – tereny lasów**
- **ZL1 – tereny do zalesień**
- **ZN – tereny zieleni nieurządzonej, o funkcjach ekologicznych**

Symbole określające funkcje poszczególnych terenów użyte w ustaleniach dla nich, określają przyporządkowanie do określonej funkcji.

Podział gminy na tereny funkcjonalno - przestrzenne jest wynikiem zróżnicowanych warunków i możliwości zagospodarowania poszczególnych jej części. Dla wyodrębnionych w strukturze gminy terenów ustala się podstawowy kierunek przeznaczenia terenów i podstawowe standardy ich zagospodarowania.

Standardy, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego odnoszą się do określonych w Studium:

- udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej,
- maksymalnej powierzchni zabudowy, oznaczającej maksymalną, dopuszczalną wielkość powierzchni zabudowy określoną w procentach i wyrażającą stosunek sumy rzutów 1 kondygnacji wszystkich budynków, bez uwzględnienia balkonów, loggi i tarasów, zlokalizowanych na działce budowlanej, mierzonych po obrysie ścian zewnętrznych do powierzchni tej działki,
- maksymalnej intensywności zabudowy,
- maksymalnej wysokości zabudowy,
- minimalnej powierzchni nowo wydzielanych działek budowlanych,
- we wszystkich terenach przeznaczonych na cele inwestycyjne dopuszcza się realizację garaży, wiat, budynków gospodarczych, zieleni urządzonej, obiektów oraz urządzeń infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej, dróg publicznych i wewnętrznych, przy czym zasady ich lokalizacji należy ustalić w planach miejscowych według zapotrzebowania i pod warunkiem zachowania innych obowiązujących przepisów odrębnych. Dopuszczalne jest ograniczenie w planach miejscowych lokalizacji wymienionych powyżej obiektów ze względu na konieczność zachowania ładu przestrzennego lub innych założeń planistycznych niemożliwych do przewidzenia na etapie sporządzania Studium,
- **ustalone w studium zasady zagospodarowania terenów oraz parametry i wskaźniki zabudowy dotyczą realizacji nowych obiektów budowlanych. Dopuszcza się dla istniejącej zabudowy zachowanie jej obecnej funkcji i formy z dopuszczeniem działań mających utrzymać ją w dobrym stanie technicznym. Dopuszczalne jest również przyjęcie w planach miejscowych tej funkcji jako przeznaczenia podstawowego. Wskaźniki i parametry urbanistyczne w tym przypadku należy dostosować do istniejącego stanu zagospodarowania działek, na których ta zabudowa jest**

zlokalizowana. Dotyczy to szczególnie istniejących enklaw zabudowy zagrodowej i usługowej w obszarach z dominacją funkcji jednorodzinnej,

- na całym obszarze studium obowiązuje zasada konieczności uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów funkcjonalno – przestrzennych urządzeń umożliwiających dostęp do terenów i obiektów budowlanych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w rozumieniu przepisów odrębnych, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania w tym zakresie należy wykonać w sporządzanych planach miejscowych.

Tereny przeznaczone do zabudowy i zagospodarowania inwestycyjnego określone w Studium uwzględniają istniejący stan zagospodarowania, dyspozycje obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz prognozowane potrzeby. Granice obszarów funkcjonalnych ze względu na skalę opracowania należy traktować jako wytyczne do opracowywanych lub zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdzie zostaną uszczegółowione. Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące przeznaczenia poszczególnych działek położonych na granicach terenów wskazanych i oznaczonych symbolami graficznymi na załącznikach graficznych do studium, powinny następować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W obszarach chronionych i w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów chronionych wykorzystanie maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w studium dopuszczone będzie jedynie przy braku kolizji z zasadami ochrony obszarów i obiektów chronionych.

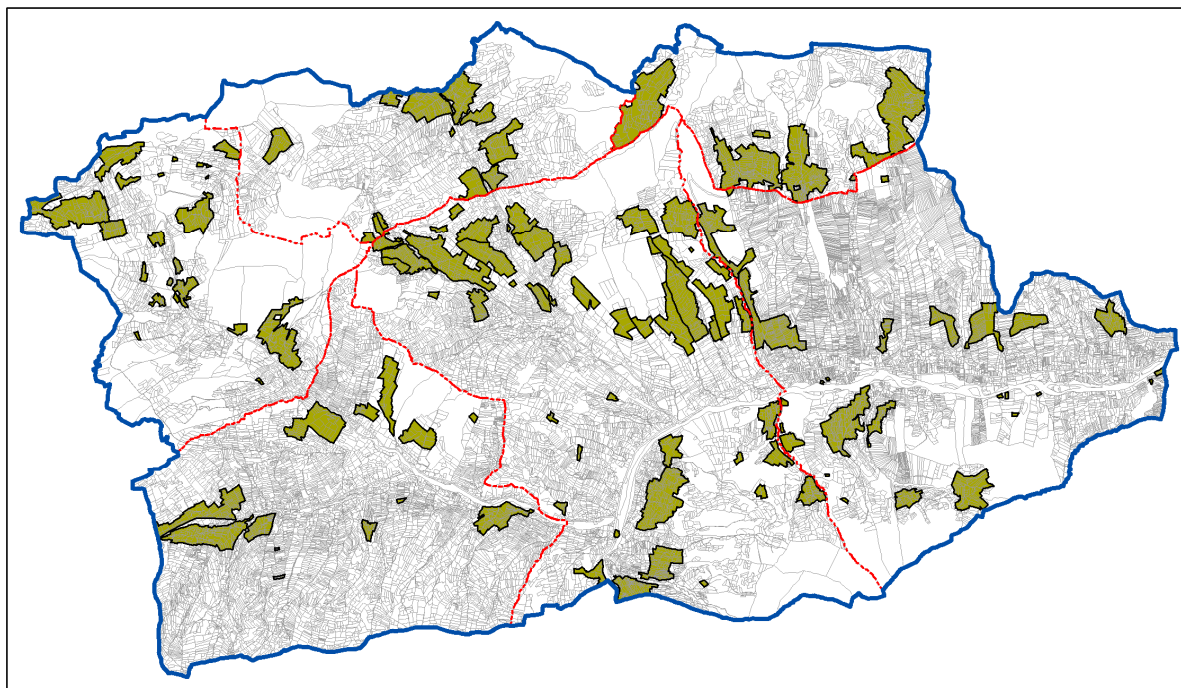
W granicach terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne i położonych w zasięgu granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy z prawem do działań remontowych. Realizacja nowej zabudowy w tych obszarach jest możliwa wyłącznie po spełnieniu odpowiednich przepisów odrębnych określających zasady zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Wyjątek stanowią tereny wskazane w studium położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%). W przypadku tych terenów należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy. Dopuszczenie realizacji nowej zabudowy lub wprowadzenie zakazu jej lokalizacji należy wskazać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W planach tych należy również określić ewentualne inne rygory ograniczające zagospodarowanie wynikające z przepisów prawa, w tym zakaz realizacji podpiwniczenia oraz nakaz realizacji

zabudowy o wysokości posadzki parteru wyniesionym min. 0,3 m powyżej rzędnej zwierciadła wody Q1%.

Zakaz realizacji nowej zabudowy dotyczy również terenów znajdujących się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%), gdzie głębokość zalewu wodą jest większe niż 0,5 m, za wyjątkiem terenów przewidzianych do ochrony poprzez realizację działań wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Zainwestowanie terenów przewidzianych do ochrony jest możliwe po wykonaniu zabezpieczeń wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Tereny inwestycyjne znajdujące się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, które są obszarami przeznaczonymi na cele budowlane w obowiązujących planach miejscowych. Wykluczenie zachowania możliwości zabudowy lub dopuszczenie tej możliwości należy ponownie poddać analizie w sporządzanych planach miejscowych.

M1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i funkcji turystycznych.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa rekreacji indywidualnej, zabudowa usług turystyki, w tym zbiorowego zakwaterowania turystów (hotele pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, ośrodki szkoleniowe i związane ze sportem kwalifikowanym, pola biwakowe i kempingowe), gastronomii, publicznych, sportu i rekreacji (w tym związanego ze sportami zimowymi, wodnymi i konnymi) oraz kultury, nauki i ochrony zdrowia (w tym opieki społecznej i sanatoryjnej).

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie wolnostojącej o charakterze zabudowy ekstensywnej i rezydencjonalnej,
- zabudowa usługowa, z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, edukacji, odnowy biologicznej, projektowania i pracy twórczej oraz usług rzemieślniczych,
- zabudowa usług związanych z kultem religijnym, w tym obiekty sakralne, lokale mieszkalne i obiekty zamieszkania zbiorowego, zabudowa i lokale usługowe związane z prowadzeniem pracy duszpasterskiej,
- zabudowa zagrodowa i usługi związane z agroturystyką,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

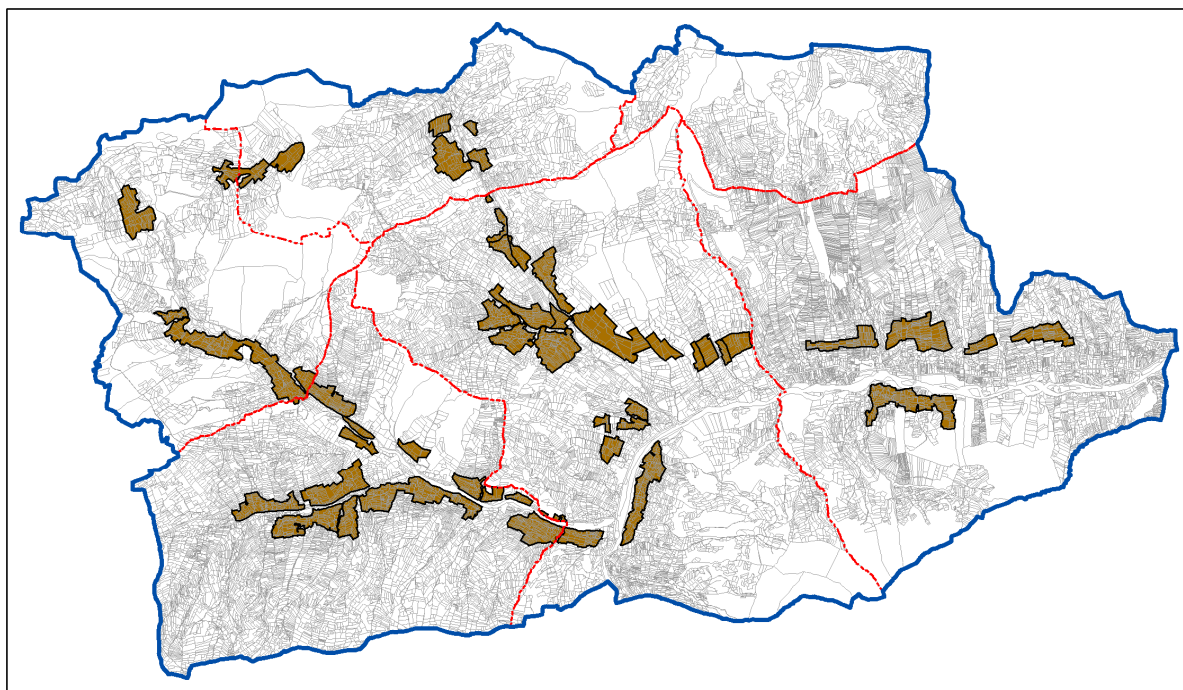
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- w przypadku wyznaczenia w planie miejscowym terenów przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej należy uwzględnić w ich zagospodarowaniu wskaźniki i parametry urbanistyczne wskazane dla całego terenu funkcjonalno - przestrzennego,
- w miarę wystąpienia potrzeb dopuszczalne jest wyodrębnienie w terenach koncentracji usług publicznych, przy zastosowaniu wskaźników i parametrów urbanistycznych określonych dla całego terenu funkcjonalno przestrzennego,
- **na terenach położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%) należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	30% powierzchni działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej, 40% dla zabudowy usługowej i mieszkaniowej z towarzyszeniem zabudowy usługowej
maksymalna intensywność zabudowy	0,5 dla zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej oraz 0,8 dla zabudowy usługowej i mieszkaniowej z towarzyszeniem

	zabudowy usługowej
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	50% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	9,5 m dla zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej, 12 m dla zabudowy usługowej niezwiązanej z turystyką i opieką społeczną, mieszkaniowej z towarzyszeniem zabudowy usługowej oraz 16 m dla zabudowy usługowej związanej z turystyką i opieką społeczną
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	800 m²

M2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej średniej intensywności i usługowej

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie wolnostojącej,

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa, z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, nauki, edukacji, odnowy biologicznej i ochrony zdrowia, opieki społecznej, sportu i rekreacji, kultury, projektowania i pracy twórczej, gastronomii, turystyki (w tym zbiorowego zamieszkania) oraz usług rzemieślniczych,
- zabudowa usług związanych z kultem religijnym, w tym obiekty sakralne, lokale mieszkalne i obiekty zamieszkania zbiorowego, zabudowa i lokale usługowe związane z prowadzeniem pracy duszpasterskiej,
- zabudowa zagrodowa i usługi związane z agroturystyką,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

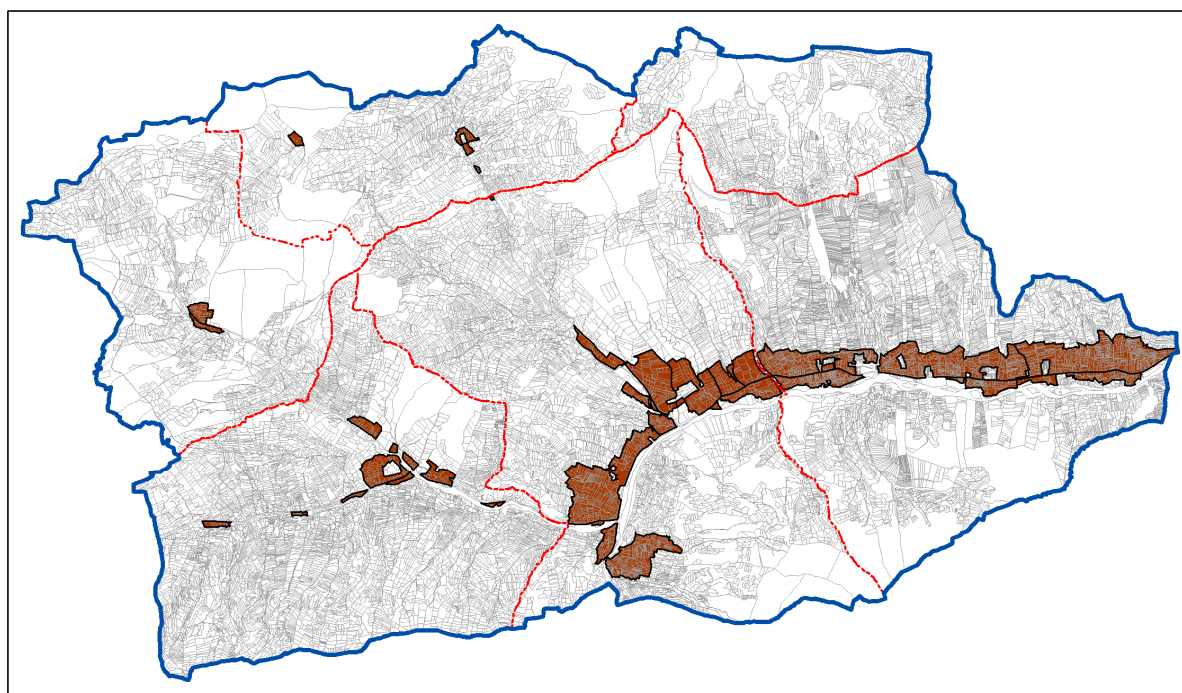
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- w przypadku wyznaczenia w planie miejscowym terenów przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej należy uwzględnić w ich zagospodarowaniu wskaźniki i parametry urbanistyczne wskazane dla całego terenu funkcjonalno - przestrzennego,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- w miarę wystąpienia potrzeb dopuszczalne jest wyodrębnienie w terenach koncentracji usług publicznych, przy zastosowaniu wskaźników i parametrów urbanistycznych określonych dla całego terenu funkcjonalno przestrzennego,
- **na terenach położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%) należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	40% powierzchni działki budowlanej

maksymalna intensywność zabudowy	0,7
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	40% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	9,5 m dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowej z towarzyszeniem zabudowy usługowej, 12 m dla zabudowy usługowej
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	700 m ²

M3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wysokiej intensywności i usługowej.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie wolnostojącej oraz zabudowa usługowa, z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, nauki, edukacji, odnowy biologicznej i ochrony zdrowia, opieki społecznej, sportu i rekreacji, kultury, projektowania i pracy twórczej, gastronomii, turystyki (w tym zbiorowego zamieszkania) oraz usług rzemieślniczych.

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa, z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw),
- obiekty produkcyjne o maksymalnej powierzchni użytkowej do 800 m² związane z produkcją tradycyjnych wyrobów regionalnych, w tym piwowarstwa, gorzelnictwa, rękodzieła, artykułów spożywczych,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- usługi z zakresu logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich
- obiekty produkcyjne związane z przemysłem drzewnym (w tym tartaki), przetwórstwem odpadów oraz przemysłem chemicznym,

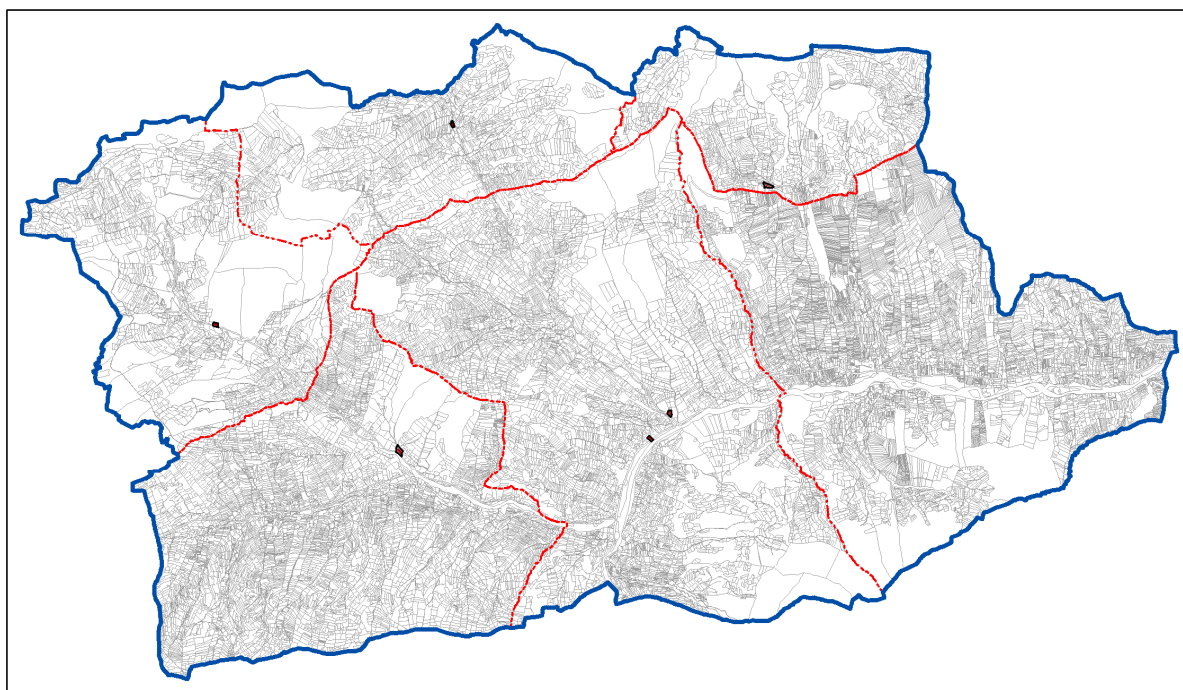
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- w miarę wystąpienia potrzeb dopuszczalne jest wyodrębnienie w terenach koncentracji usług publicznych, przy zastosowaniu wskaźników i parametrów urbanistycznych określonych dla całego terenu funkcjonalno przestrzennego,
- **na terenach położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%) należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	60% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	1,0
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	20% powierzchni działki budowlanej

maksymalna wysokość zabudowy	9,5 m dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowej z towarzyszeniem zabudowy usługowej, 12 m dla zabudowy usługowej i produkcyjnej
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	600 m²

U1 – tereny koncentracji usług administracji publicznej i bezpieczeństwa powszechnego.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa z zakresu administracji publicznej, w tym urzędy gmin, obiektów porządku i bezpieczeństwa publicznego, w tym posterunki policji i remizy straży pożarnej,

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- zabudowa usługowa z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, nauki, edukacji, odnowy biologicznej i ochrony zdrowia, opieki społecznej, sportu i rekreacji, kultury, projektowania i pracy twórczej, gastronomii, turystyki (w tym zbiorowego zamieszkania) oraz usług rzemieślniczych,

- zespoły zieleni urządzonej, w tym z dopuszczeniem lokalizacji w ich zasięgu obiektów o funkcji usługowej,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

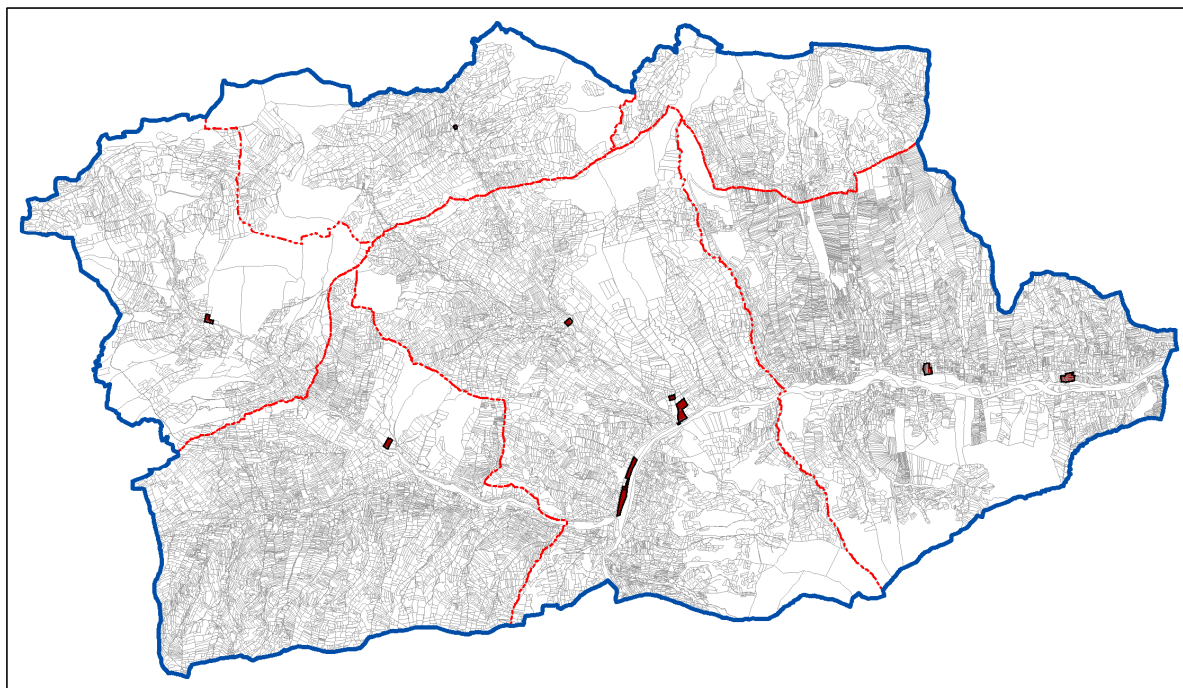
- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	60% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	1,8
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	20% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	16 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	800 m²

U2 – tereny koncentracji usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa z zakresu oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury,

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- obiekty zamieszkania zbiorowego, w tym internaty, bursy, schroniska turystyczne, domy nauczyciela,
- zabudowa usługowa z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, w tym administracji publicznej, edukacji, odnowy biologicznej, projektowania i pracy twórczej, gastronomii, turystyki (w tym zbiorowego zamieszkania) oraz usług rzemieślniczych,
- zespoły zieleni urządzonej, w tym z dopuszczeniem lokalizacji w ich zasięgu obiektów o funkcji usługowej,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

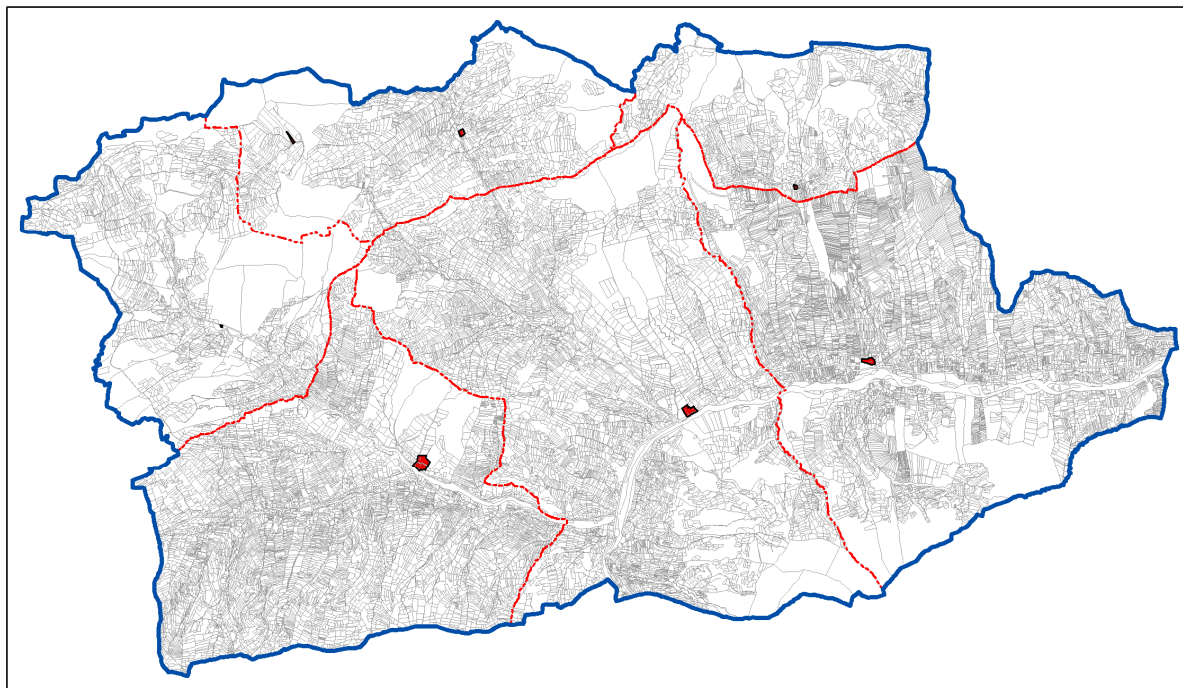
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **na działkach , na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków, wszelkie działania inwestycyjne należy realizować z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym ograniczeń wskazanych w niniejszym studium,**
- **na terenach położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%) należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy, w terenach takich dopuszczalne jest, pod warunkiem spełnienia zgodności z przepisami ustawy prawo wodne w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, realizowanie zespołów zieleni urządzonej z urządzeniami i obiektami sportowo – rekreacyjnymi,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	50% powierzchni działki budowlanej, 20% powierzchni działki budowlanej na działkach, na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków
maksymalna intensywność zabudowy	1,5
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	30% powierzchni działki budowlanej, 60% powierzchni działki budowlanej na działkach, na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków

maksymalna wysokość zabudowy	16 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	800 m²

U3 – tereny koncentracji usług kultu religijnego.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- obiekty kultu religijnego, w tym kościoły, kaplice, plebanie i inne obiekty związane z pracą duszpasterską

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- zabudowa mieszkaniowa i zamieszkania zbiorowego związanego z kultem religijnym, w tym domy pielgrzymia, internaty, bursy, pod warunkiem, że zabudowa ta będzie lokalizowana poza granicami strefy odległości cmentarza od obiektów budowlanych (50) m oraz zabudowa usługowa z zakresu oświaty, edukacji, kultury i opieki społecznej,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

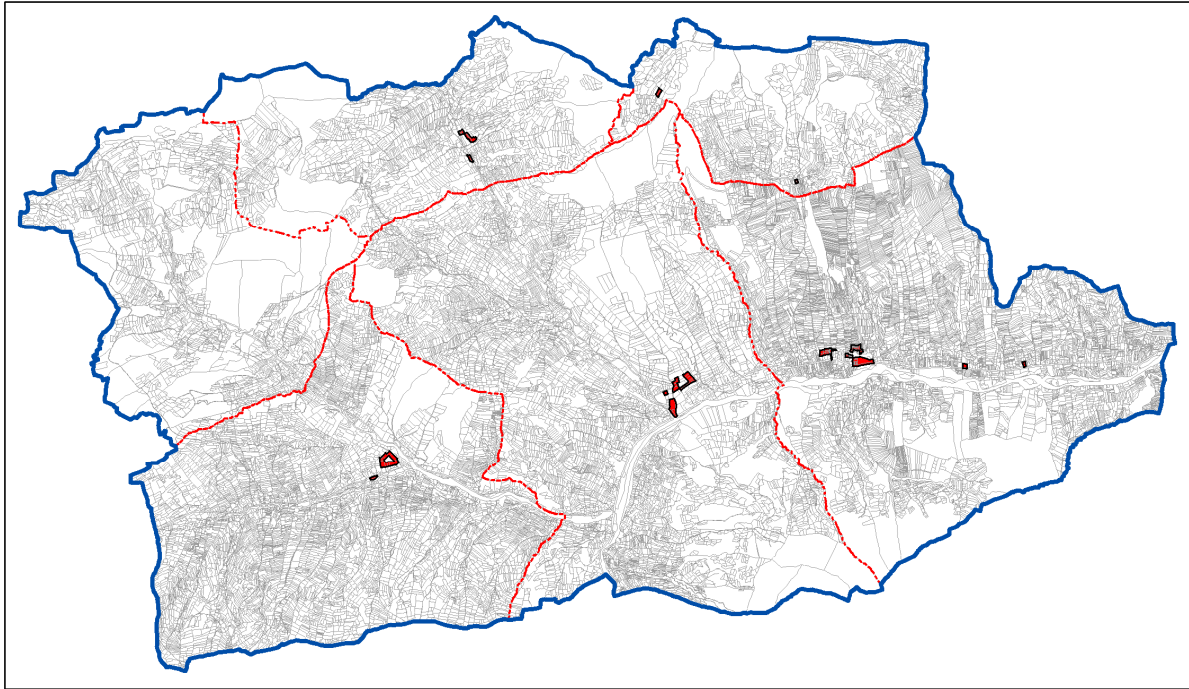
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **na działkach , na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków, wszelkie działania inwestycyjne należy realizować z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym ograniczeń wskazanych w niniejszym studium,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	50% powierzchni działki budowlanej, 30% powierzchni działki budowlanej na działkach, na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków
maksymalna intensywność zabudowy	1,5
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	30% powierzchni działki budowlanej, 50% powierzchni działki budowlanej na działkach, na których znajdują się obiekty wpisanego rejestru zabytków
maksymalna wysokość zabudowy	16 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki	800 m²

(w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	
---	--

U4 – tereny koncentracji usług ogólnobytowych średniej intensywności.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, nauki, edukacji, odnowy biologicznej i ochrony zdrowia, opieki społecznej, sportu i rekreacji, kultury, projektowania i pracy twórczej, gastronomii oraz usług rzemieślniczych,
- zabudowa usług publicznych z zakresu administracji publicznej (urzędy gmin, obiekty porządku i bezpieczeństwa publicznego, w tym posterunki policji i remizy straży pożarnej), ochrony zdrowia i opieki społecznej, oświaty i nauki oraz kultury),

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- zespoły zieleni urządzonej w formie zespołów parkowych, w tym z dopuszczeniem lokalizacji w ich zasięgu obiektów o funkcji usługowej,
- lokale mieszkalne wbudowane w budynki usługowe i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przeznaczone na cele własne prowadzącej działalność gospodarczą, pod warunkiem, że

funkcja mieszkaniowa będzie lokalizowana poza granicami strefy odległości cmentarza od obiektów budowlanych (50) m,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

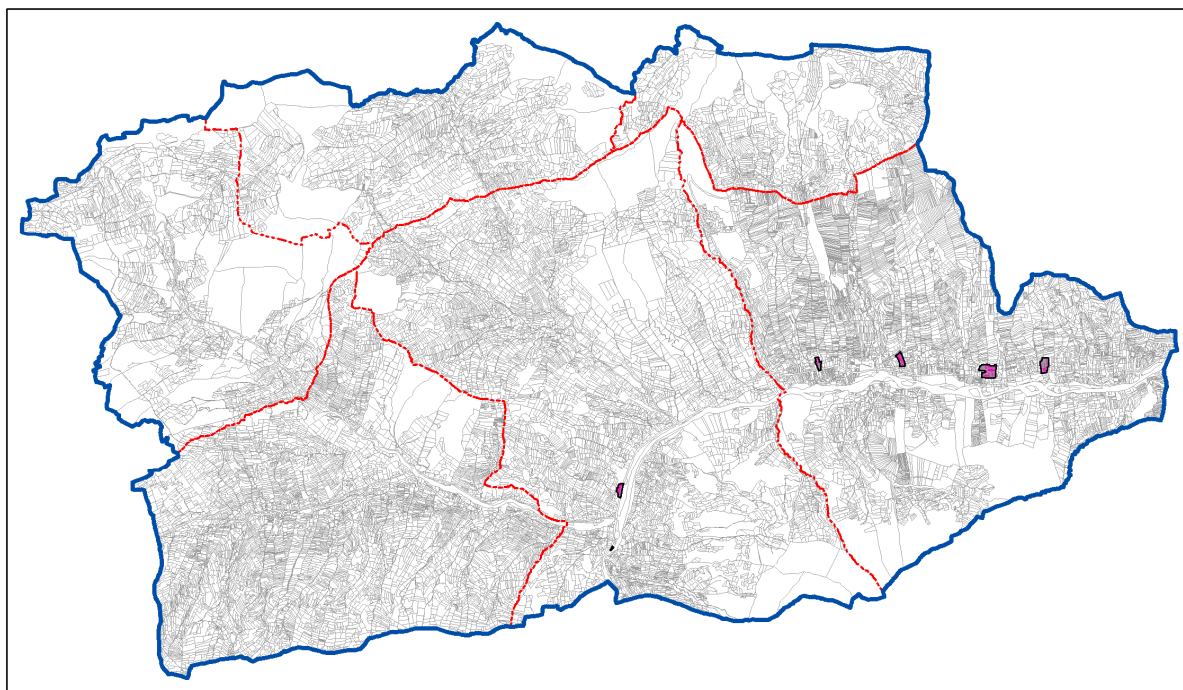
- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb, przy czym przeznaczanie na cele mieszkaniowe działki budowlanej bez udziału w jej zagospodarowaniu zabudowy usługowej nie jest możliwe,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	60% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	1,2
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	20% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	12 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	800 m²

U5 – tereny koncentracji intensywnych usług.

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usługowa, w tym z zakresu obsługi komunikacji (stacje paliw, rozlewnie gazu płynnego, warsztaty samochodowe, myjnie samochodowe), handlu detalicznego i hurtowego,

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- obiekty produkcyjne o powierzchni użytkowej do 500 m²,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- bazy transportowe i logistyczne oraz składy i magazyny,
- obiekty produkcyjne związane z przemysłem drzewnym (w tym tartaki),

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

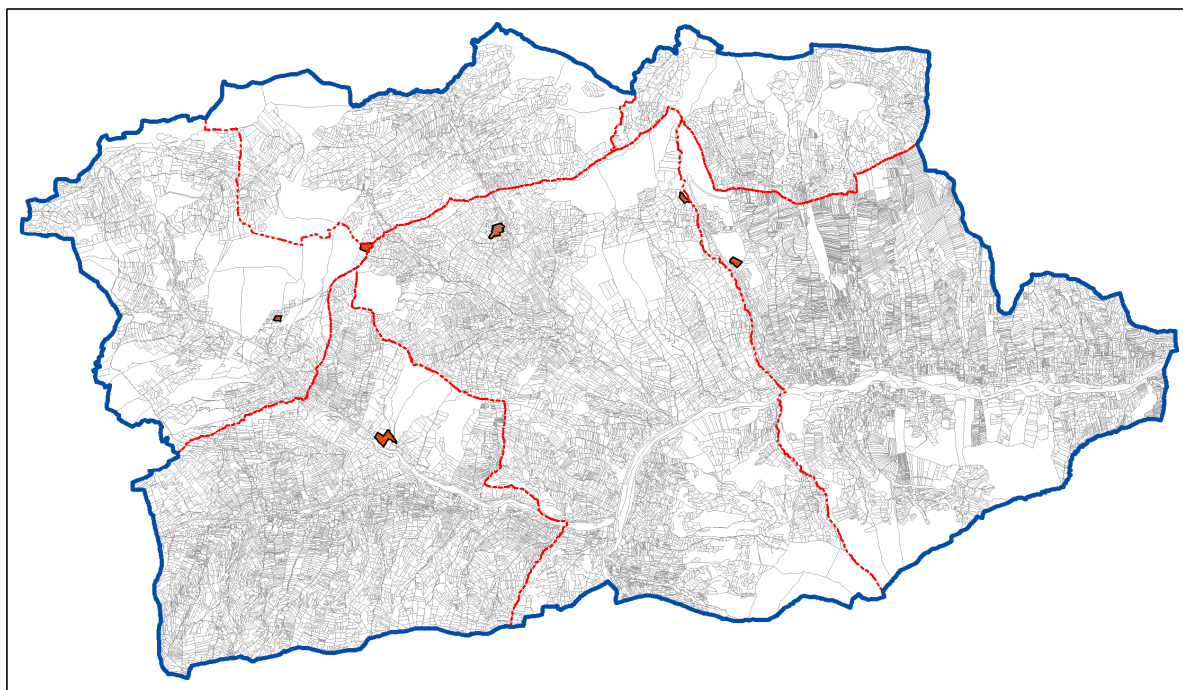
- dopuszczenie realizacji centrów wystawienniczo – handlowo – konferencyjnych, usługowo - handlowych i centrów konferencyjno – hotelowych,
- dopuszczenie koncentracji usług handlowych w formie targowisk,
- garaże wielopoziomowe i podziemne,
- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić

szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb,

- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	60% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	1,8
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	15%
maksymalna wysokość zabudowy	12 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	800 m²

U6 – tereny koncentracji usług turystyki oraz sportu i rekreacji.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zabudowa usług turystyki, w tym zbiorowego zakwaterowania turystów (hotele pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, ośrodki szkoleniowe i związane ze sportem kwalifikowanym, pola biwakowe i kempingowe), gastronomii, publicznych, sportu i rekreacji (w tym związanego ze sportami zimowymi, wodnymi i konnymi) oraz kultury, nauki i ochrony zdrowia (w tym opieki społecznej i sanatoryjnej),

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- zabudowa usługowa, w tym usług publicznych z zakresu usług handlu detalicznego, działalności biurowej i administracyjnej, oświaty, nauki, edukacji, odnowy biologicznej i ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultury, projektowania i pracy twórczej, gastronomii,
- zespoły zieleni urządzonej w formie zespołów parkowych, w tym z dopuszczeniem lokalizacji w ich zasięgu obiektów o funkcji usługowej,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

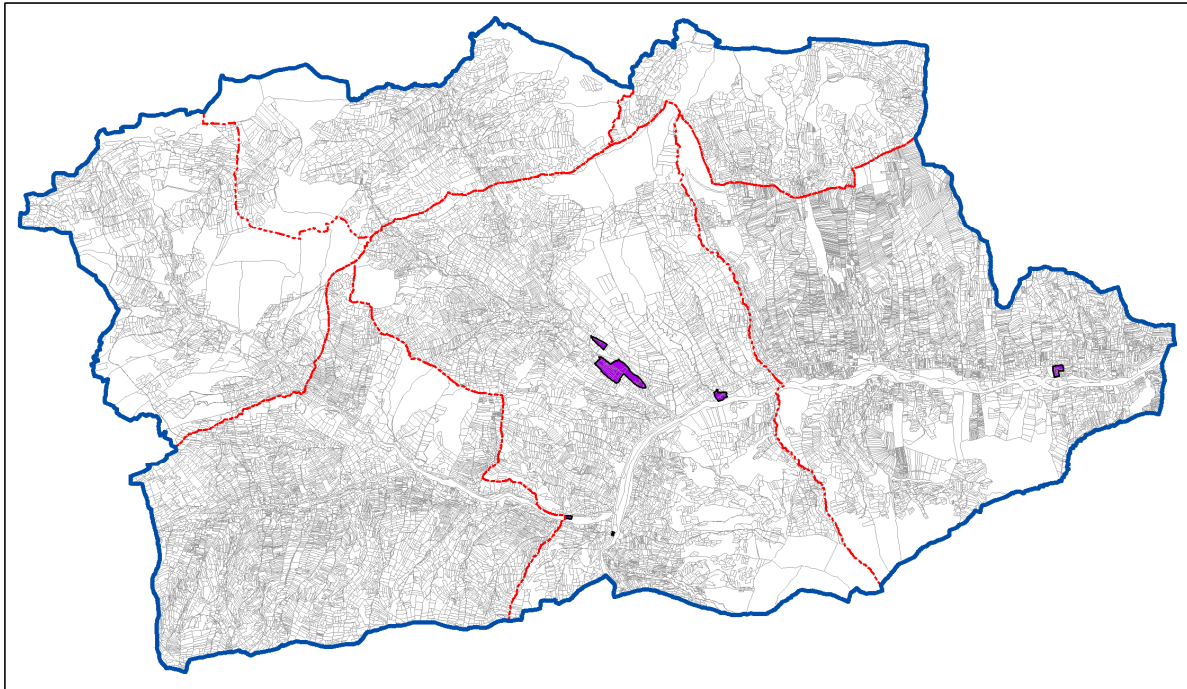
- usługi z zakresu handlu hurtowego, obsługi motoryzacji (w tym warsztaty naprawcze, stacje paliw), logistyki i magazynowania towarów, składowania odpadów (w tym złomu) i materiałów sypkich oraz obiekty produkcyjne,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- funkcje określone w dopuszczalnym kierunku przeznaczenia terenów, wraz z ich zasięgiem i udziałem tych funkcji w podstawowym kierunku przeznaczenia terenów należy określić szczegółowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wg istniejących potrzeb,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	40% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	0,9
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	40% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	16 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	1000

P – tereny obiektów produkcyjnych i zabudowy usługowej.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- obiekty produkcyjne i zabudowa usługowa, w tym obsługi komunikacji (stacje paliw, rozlewnie gazu płynnego, warsztaty samochodowe, myjnie samochodowe), handel hurtowy i detaliczny oraz składy i magazyny,

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

- bazy transportowe i logistyczne, produkcja związana z przetwarzaniem i składowaniem odpadów,

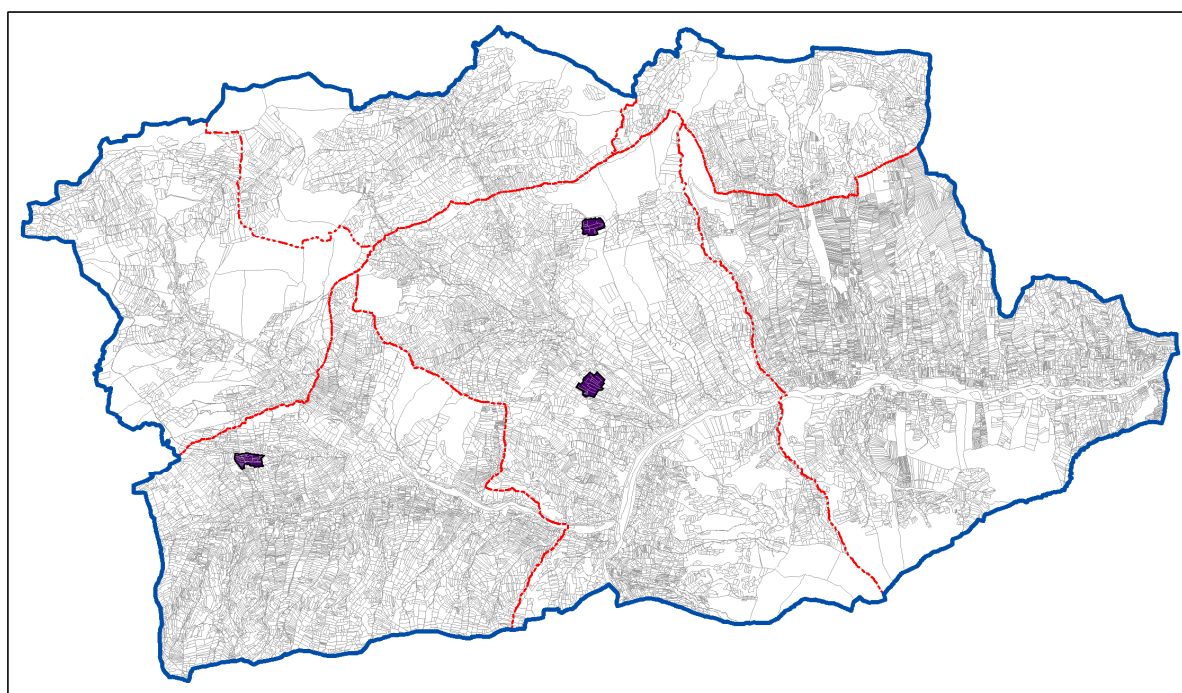
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- garaże wielopoziomowe i podziemne,
- w nowych terenach inwestycyjnych należy wyznaczyć układ dróg publicznych i wewnętrznych obsługujących poszczególne kwartały wydzielanych działek budowlanych,
- uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i	Wartość wskaźnika
-------------------------------------	-------------------

zagospodarowania terenów	
maksymalna powierzchnia zabudowy	70% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	2,0
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	10% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	12 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	1000 m²

EF – tereny elektrowni fotowoltaicznych.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- elektrownie fotowoltaiczne

Dopuszczalny kierunek przeznaczenia terenu:

- obiekty administracyjno – techniczne związane z obsługą elektrowni fotowoltaicznych oraz kontenerowe stacje transformatorowe z możliwością magazynowanie energii

Wykluczony kierunek przeznaczenia terenu:

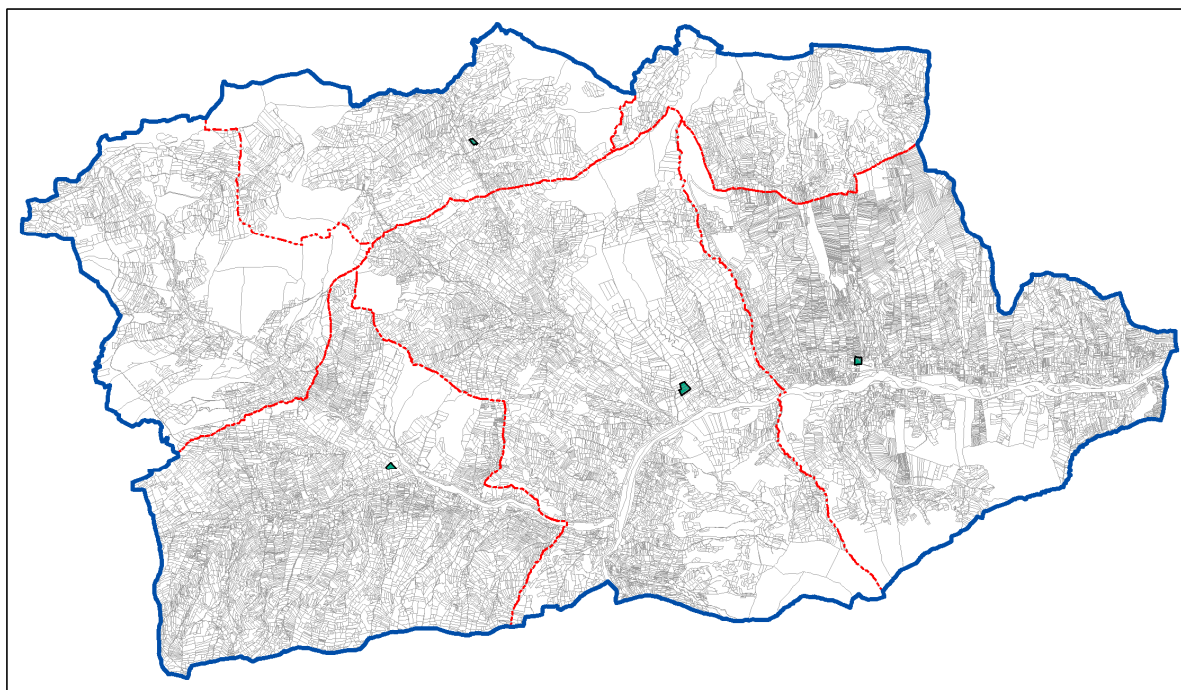
- zakaz realizacji budynków gospodarczych i garaży

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- dopuszczenie realizacji wszelkich obiektów i urządzeń niezbędnych do funkcjonowania elektrowni fotowoltaicznych, w tym: paneli słonecznych, urządzeń do przetwarzania napięcia stałego na zmienne (konwertery) i transformatorów, tym umożliwiających magazynowanie energii, urządzeń zabezpieczających i pomiarowych,
- dopuszczenie odstąpienia od realizacji instalacji fotowoltaicznych na całych obszarach wskazanych do rozwoju energetyki solarnej lub ich części. W tym przypadku w opracowywanych planach miejscowych tereny takie należy pozostawić w użytkowaniu rolniczym,

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	70% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	0,8
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	20% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	7 m, w tym dla instalacji fotowoltaicznych
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	2000 m²

ZC – tereny cmentarzy.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- cmentarze,

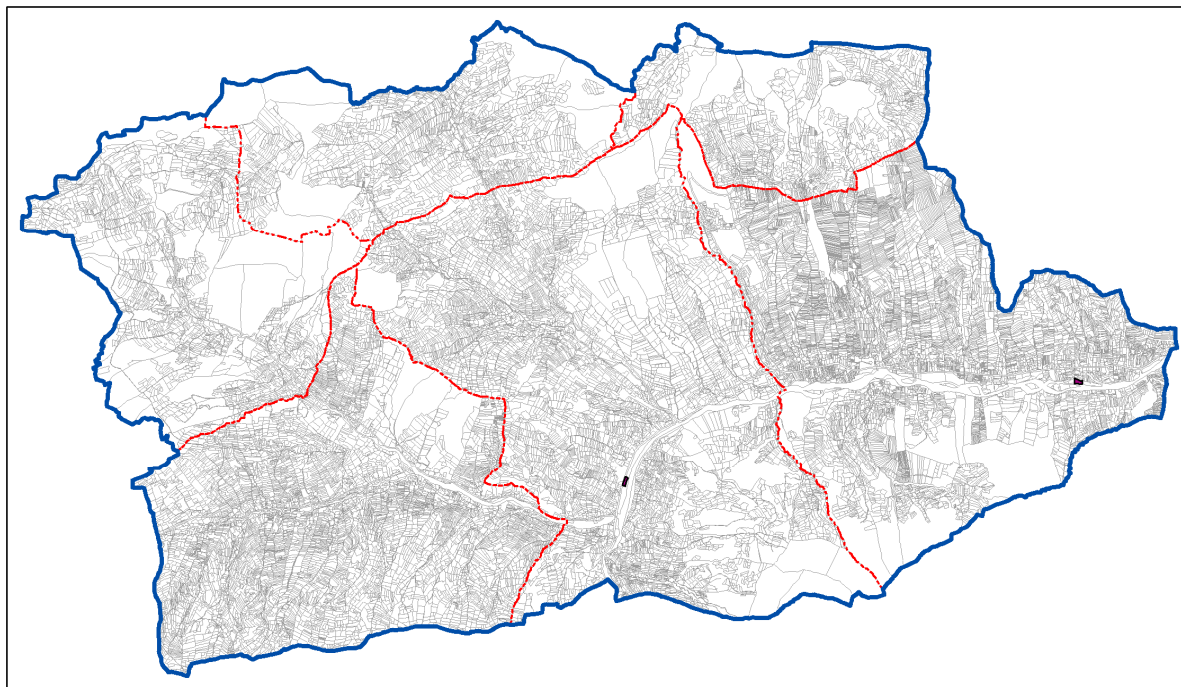
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- obiekty i urządzenia niezbędne ze względów funkcjonalnych (w szczególności: kaplice i inne obiekty kultu religijnego, grobowce, lapidaria, pomniki, domy pogrzebowe, budynki administracji cmentarza), urządzenia budowlane i infrastruktury technicznej dla potrzeb cmentarzy.

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	10% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	0,2
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	20% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	12 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału)	2000 m²

nieruchomości)

K – tereny infrastruktury kanalizacyjnej.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

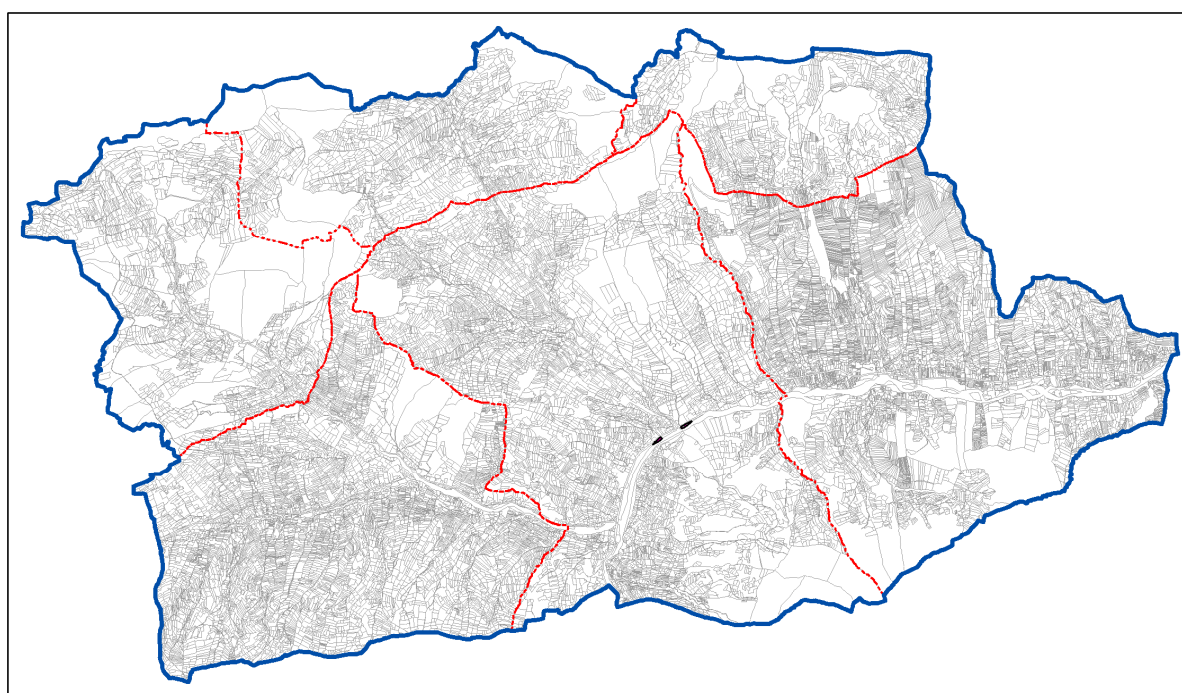
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej z zakresu sieci kanalizacyjnej (przepompownie ścieków, oczyszczalnie ścieków),

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- obiekty i urządzenia niezbędne do funkcjonowania terenów, w tym budynki administracyjno – socjalne, warsztaty i budynki techniczne,
- sieci infrastruktury technicznej niestanowiące podstawowego kierunku przeznaczenia terenów, o ile nie spowoduje to utrudnień w funkcjonowaniu systemów infrastruktury technicznej,
- **na terenach położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%) należy uwzględnić wprowadzony w studium zakaz realizacji nowej zabudowy,**
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	90% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	1,5
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	5% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	16 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	wg zapotrzebowania

KS – tereny ogólnodostępnych parkingów.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- parkingi ogólnodostępne

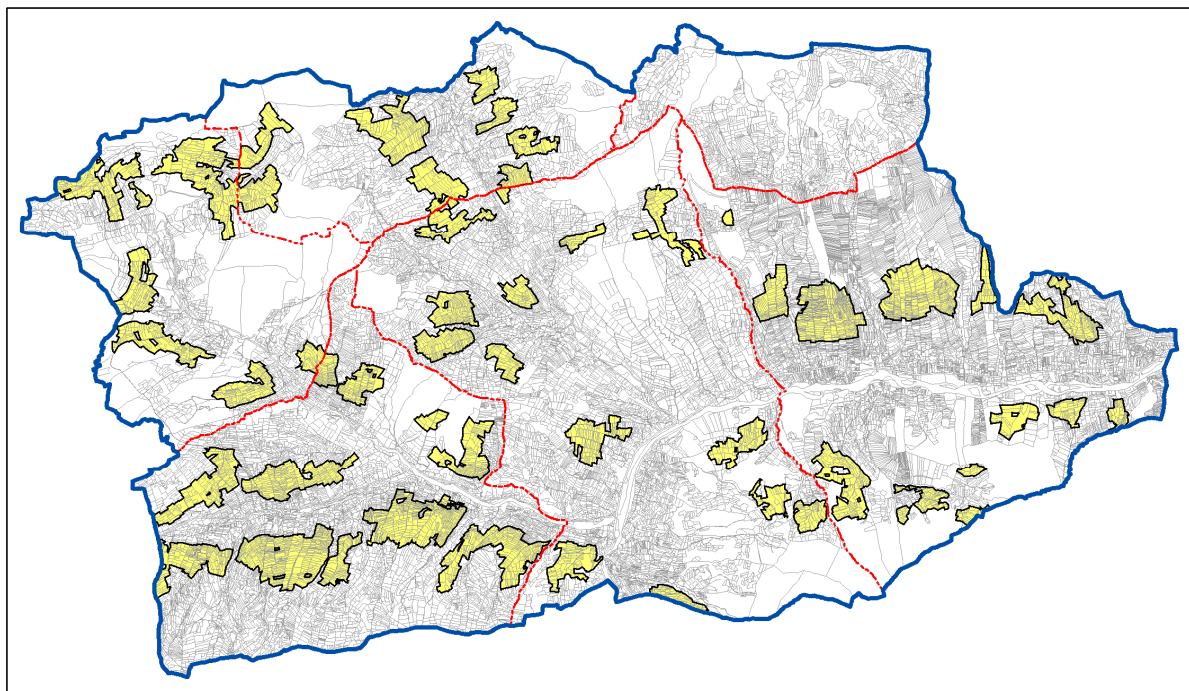
Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- obiekty i urządzenia niezbędne do funkcjonowania terenów, w tym budynki administracyjno – socjalne, warsztaty i budynki techniczne,

- sieci infrastruktury technicznej, o ile nie spowoduje to utrudnień w funkcjonowaniu systemów infrastruktury technicznej,
- **uwzględnienie ograniczeń wskazanych w części ogólnej studium w zakresie układu funkcjonalno – przestrzennego i dotyczących ograniczeń lokalizowania zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.**

Wskaźniki oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenów	Wartość wskaźnika
maksymalna powierzchnia zabudowy	10% powierzchni działki budowlanej
maksymalna intensywność zabudowy	0,1
minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	5% powierzchni działki budowlanej
maksymalna wysokość zabudowy	7 m
minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki (w tym działki budowlanej z podziału nieruchomości)	wg zapotrzebowania

R – tereny rolne.

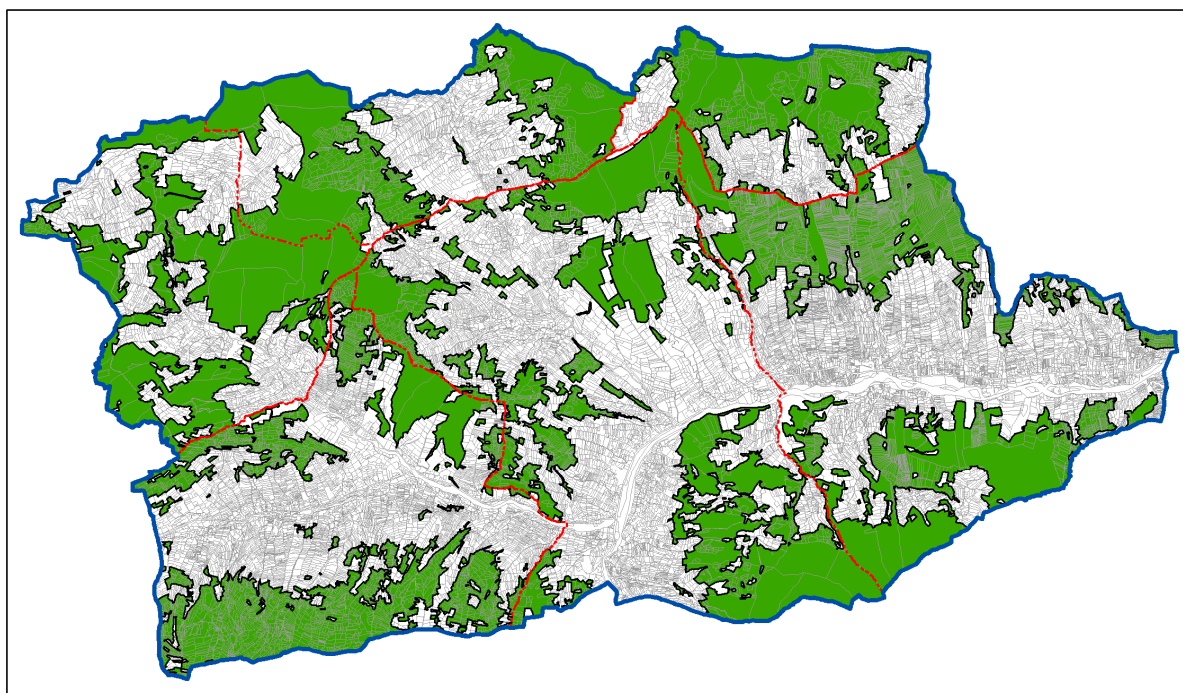
Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- tereny rolnicze,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- zakaz realizacji zabudowy,
- dopuszczenie realizacji urządzeń infrastruktury technicznej, o ile są one związane z prowadzeniem gospodarki rolnej lub w przypadku gdy są niezbędne do uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną, jeżeli nie będzie to niezgodne z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych.

ZL – tereny lasów.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

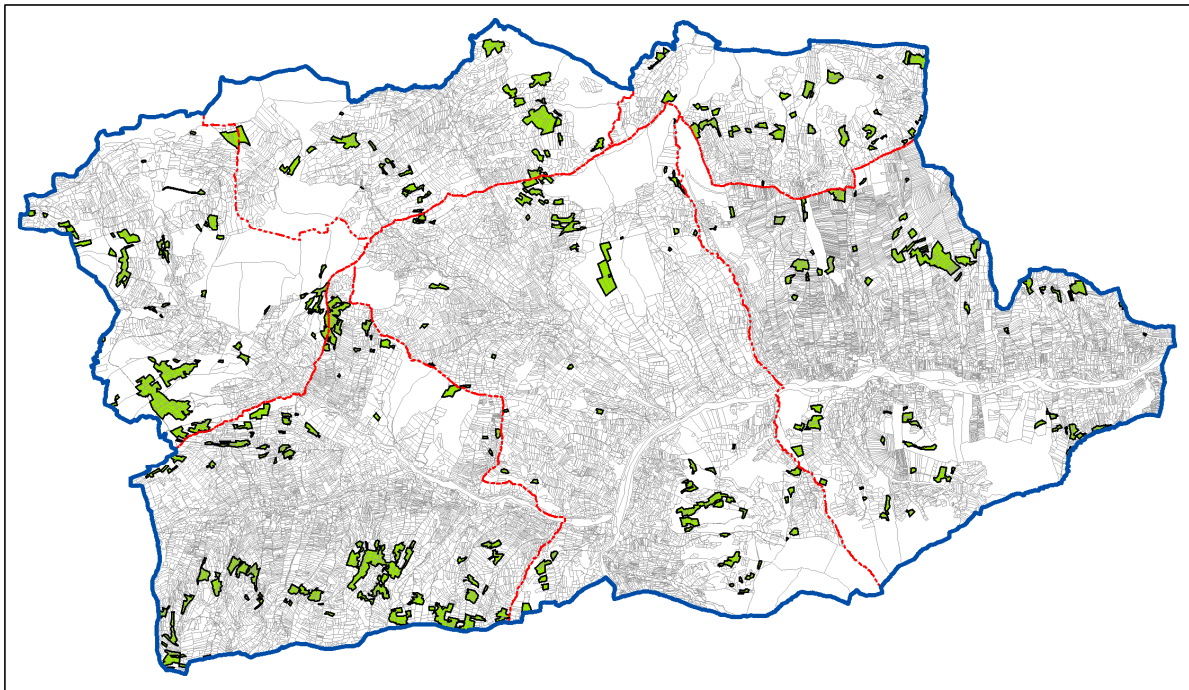
- lasy zakwalifikowane w ewidencji do gruntów leśnych,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- zakaz realizacji zabudowy,
- zagospodarowanie gruntów leśnych należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi operatami urządzania lasu,

- dopuszcza się realizację obiektów związanych z infrastrukturą techniczną oraz turystyką, w tym tras rowerowych oraz pieszych i miejsc odpoczynku turystów, pod warunkiem zachowania zgodności z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym w zakresie uzyskania stosownej zgody na zmianę przeznaczenia. Lokalizację tych obiektów każdorazowo należy wyznaczyć w planie miejscowym.

ZL1 – tereny do zalesień.

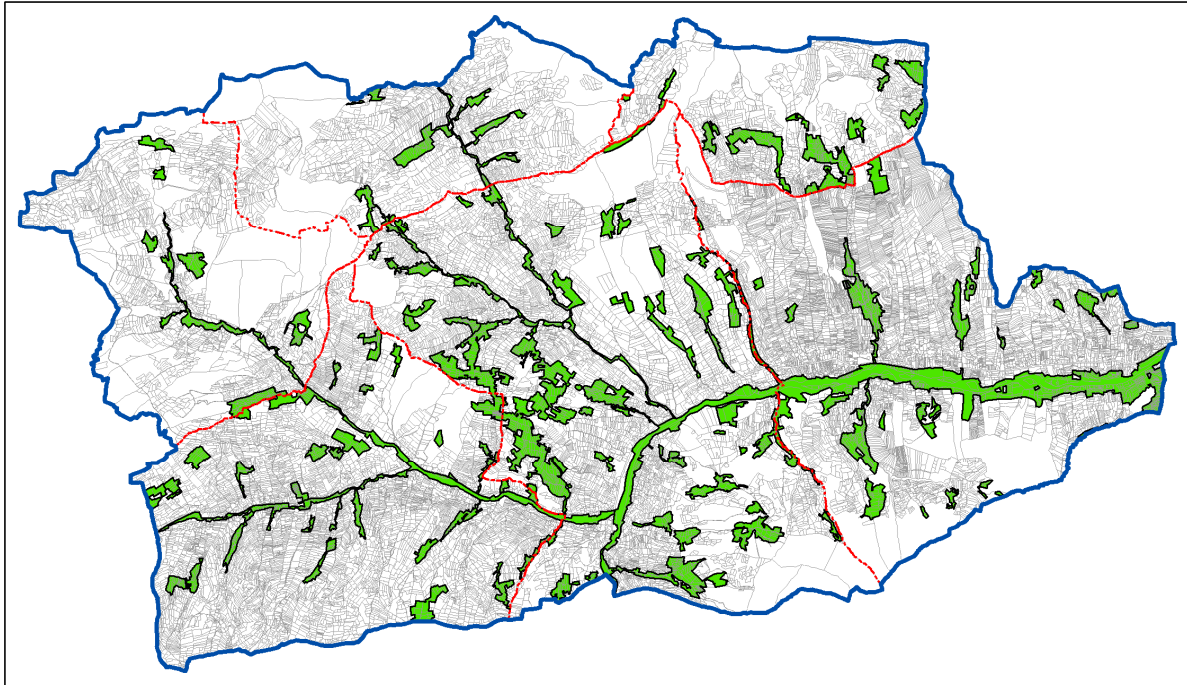
Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- tereny rolnicze do zalesienia,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- zakaz realizacji zabudowy,
- dopuszczenie realizacji urządzeń infrastruktury technicznej, o ile są one związane z prowadzeniem gospodarki rolnej i leśnej lub w przypadku gdy są niezbędne do uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną, jeżeli nie będzie to niezgodne z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych.

ZN – tereny zieleni nieurządzonej, o funkcjach ekologicznych.

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- zielen naturalna i półnaturalna o najwyższych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych w skali gminy, obszary zieleni hydrogenicznej położonej w dolinach cieków wodnych, siedliska napiaskowe oraz inne obszary niezbędne do zachowania ciągłości systemu przyrodniczego gminy, w tym zadrzewienia i inne zespoły roślinności zlokalizowane na zboczach i dolinach górskich,

Uszczegółowione zasady zagospodarowania terenów:

- zakaz realizacji zabudowy
- dopuszcza się realizację obiektów związanych z infrastrukturą techniczną oraz turystyką, w tym tras rowerowych oraz pieszych i miejsc odpoczynku turystów, pod warunkiem zachowania zgodności z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym w zakresie uzyskania stosownej zgody na zmianę przeznaczenia. Lokalizację tych obiektów każdorazowo należy wyznaczyć w planie miejscowym.

Wskaźniki i parametry urbanistyczne ustalone dla poszczególnych obszarów funkcjonalno – przestrzennych nie dotyczą terenów przeznaczanych w planach miejscowych na cele infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (system wodociągowy, kanalizacyjny, gazowy, elektroenergetyczny i telekomunikacyjny, parkingi zbiorcze, parkingi w systemie parkuj i jedź, parkingi dla rowerów, bazy techniczne związane z infrastrukturą). W przypadku lokalizacji takich terenów w planach miejscowych wskaźniki i parametry urbanistyczne określające zasady ich zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić w planie miejscowym, z uwzględnieniem zapotrzebowania technologicznego oraz obowiązujących przepisów odrębnych ograniczających warunki zagospodarowania terenów.

Na całym obszarze studium obowiązuje nakaz realizacji urządzeń umożliwiających dostęp do terenów i obiektów budowlanych dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, w rozumieniu przepisów odrębnych

5. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH OKREŚLONYCH PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY.

Stan zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia jednoznacznie wskazuje, że podstawowe zasoby przyrodniczo – krajobrazowe gminy zostały zachowane. Decyduje o tym przede wszystkim występowanie w gminie rozległych kompleksów leśnych oraz obszarów o znacznych powierzchniach pokrytych naturalnymi i półnaturalnymi siedliskami roślinności hydrogenicznej i napiaskowej oraz zadrzewień. Potencjał przyrodniczy gminy zostaje wzmacniany poprzez powiększający się areal terenów rolniczych, które wskutek zaniechania produkcji rolniczej podlegają sukcesji siedlisk naturalnych występujących w ich sąsiedztwie. Szczególnie dotyczy to siedlisk leśnych – obszary zadrzewione w gminie, zakwalifikowane w ewidencji gruntów do terenów rolniczych, zajmują znaczne powierzchnie. Dodatkowym atutem gminy jest również ograniczona powierzchnia terenów zainwestowanych i również ograniczona liczba przeszkód przestrzennych utrudniających swobodną migrację gatunków zwierząt i roślin. Wszystkie elementy wymienione powyżej tworzą trwałą strukturę i są ze sobą powiązane w jednolity system przyrodniczy.

Zachowaniu istniejących walorów środowiska w opisanej sytuacji powinno obejmować przede wszystkim stosowanie w dalszym rozwoju gminy właściwych proporcji pomiędzy terenami

przeznaczonymi do zainwestowania i terenami stanowiącymi zasób jej zasób przyrodniczy. Podstawową zasadą kształtowania polityki przestrzennej gminy powinna być zatem zasada ograniczania zasięgu terenów związanych z rozwojem działalności inwestycyjnej, do obszarów gminy najbardziej przekształconych antropogenicznie, których zagospodarowanie budowlane nie spowoduje zagrożeń dla najcenniejszych elementów systemu przyrodniczego gminy. Zasada ta w niniejszym studium została zachowana.

Podstawowe działania kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem zasad ochrony istniejącego potencjału przyrodniczego powinny opierać się o następujące zasady:

- zachowanie i ochrona siedlisk naturalnych i półnaturalnych, decydujących o potencjale przyrodniczo – krajobrazowym gminy,
- nakazu zapewnienia w zagospodarowaniu poszczególnych terenów siedlisk i stanowisk chronionych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony gatunkowej dziko występujących roślin objętych ochroną, dziko występujących zwierząt objętych ochroną oraz dziko występujących grzybów objętych ochroną
- zapobieganie fragmentacji i zmniejszaniu powierzchni siedlisk cennych dla funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy,
- pozostawianie jako ważnych ciągów ekologicznych – siedlisk łąkowo – łągowych położonych w dolinach cieków wodnych oraz węzłów ekologicznych opartych głównie na kompleksach leśnych,
- wyłączenie z procesów inwestycyjnych obszaru zadrzewień i innych siedlisk, w tym łąkowych i napiaskowych, podlegających procesom sukcesji,
- wprowadzenie zalesień na terenach nieużytkowanych rolniczo a poddanych sukcesji naturalnej siedlisk leśnych występujących w regionie.

Na etapie sporządzania studium nie został zrealizowany jeszcze audyt krajobrazowy. W związku z tym nie ma możliwości określenia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia granic krajobrazów priorytetowych.

5.1 Obszary objęte prawną ochroną przyrody

W gminie Tokarnia nie występują wielkopowierzchniowe obszary podlegające ochronie na podstawie

przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Jedynymi obiektami podlegającymi ochronie na podstawie cytowanej ustawy są pomniki przyrody. Zgodnie z tymi przepisami ochrona pomnika przyrody obejmuje zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu (o ile nie stanowi inaczej akt prawny powołujący go do życia). Oprócz pomników przyrody w gminie ochronie podlega stanowisko chronionych gatunków trzmieli. Ochrona gatunkowa jest realizowana z uwzględnieniem cytowanej ustawy.

5.2 Obszary ochrony istniejących zasobów przyrody

W celu ochrony środowiska przyrodniczego gminy w studium wskazuje się elementy niezbędne do funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy. Są to tereny leśne (tereny funkcjonalno - przestrzenne ZL), tereny zieleni o funkcjach ekologicznych (tereny funkcjonalno - przestrzenne ZN) oraz tereny zalesień (tereny funkcjonalno – przestrzenne ZL1). W przypadku obszarów zieleni ekologicznej zakłada się, że obecnie nie wszystkie mogą stanowić bezpośrednią bazę ekologiczną gminy, ponieważ w części są one poddawane uprawom rolnym. W miarę rozwoju gminy istnieje jednak wysokie prawdopodobieństwo, że rolnictwo w gminie będzie ulegać zmniejszeniu i tym samym powiększać się będzie obszar sukcesji siedlisk naturalnych i półnaturalnych na tereny rolnicze. Obszary podlegające uprawom rolniczym stanowią obecnie funkcję wspomagającą dla systemu przyrodniczego gminy (tereny funkcjonalno - przestrzenne R). Działaniem podstawowym dla obszarów zieleni ekologicznej i terenów rolniczych jest w studium trwale wyłączenie ich z zasięgu terenów inwestycyjnych, co pozwoli na utrzymanie ich przydatności dla tego systemu. W przypadku obszaru funkcjonalno – przestrzennego związanego z lasami ich potencjał zostanie zachowany bezpośrednio. Działania na rzecz poprawy warunków przyrodniczych w zasięgu tych obszarów mogą dotyczyć jedynie przebudowy drzewostanów stanowiących zadrzewienia, w celu dostosowania ich składu gatunkowego do siedlisk występujących w regionie oraz zwiększenie ich potencjału i powierzchni poprzez zalesienie wskazanych w studium obszarów.

W przypadku gminy Tokarnia ochrona prawna obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczych i krajobrazowych nie może być oparta o przepisy ochronne wynikające z ustawy o ochronie przyrody. Jak wspomniano wcześniej w gminie nie wyznaczono wielko powierzchniowych obszarów chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ochrona zasobów gminy w takiej sytuacji jest znacznie utrudniona. Pomimo tego podstawą działań gminy powinno być kształtowanie spójności systemu przyrodniczego gminy i szczególnie powiązań ekologicznych. W trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy chronić przed

zabudową i antropopresją system przyrodniczy gminy, obejmujący obszary o charakterze naturalnym pełniące funkcje płatów ekologicznych oraz korytarzy ekologicznych, w szczególności kompleksy leśne, doliny rzeczne, zbiorowiska łąkowe i naturalną roślinność zespołów podgórskich i górskich.

W rozwoju zagospodarowania gminy należy tym samym spełniać następujące warunki:

- dążyć do zachowania ciągłości przestrzennej korytarzy powiązań przyrodniczych, w przypadku barier powierzchniowych należy przewidzieć w planach miejscowych odpowiednie pasy terenu umożliwiające powiązanie ze sobą elementów systemu przyrodniczego gminy, a w przypadku barier liniowych należy przewidzieć odpowiednie przejścia dla zwierząt, w szczególności dla małych zwierząt;
- w terenach zainwestowanych, na etapie opracowania planów miejscowych należy zapewnić wysokie pokrycie terenów powierzchnią biologicznie czynną,
- w kompozycji zieleni urządzonej należy gwarantować stosowanie gatunków charakterystycznych dla regionu oraz stosować zróżnicowane gatunki wykazujące wysoką zmienność gatunkową,
- zachować w terenach otartych zmienność siedlisk i typów środowiska dogodnych do rozprzestrzeniania gatunków;
- dążyć do zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych;
- dążyć do zmiany profilu gospodarki rolnej do form ekologicznych;
- należy ograniczyć do niezbędnego minimum zmniejszania powierzchni lasów, zadrzewień, szpalerów drzew,
- należy zalesić tereny podlegające naturalnej sukcesji siedlisk leśnych na tereny z nimi sąsiadujące.

5.3 Obszary wspomagające system przyrodniczy gminy

W studium wskazuje się utrzymanie elementów aktywnie wspomagających system przyrodniczy gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zespołów zieleni urządzonej, znajdującej się w zasięgu stref zurbanizowanych gminy wraz z rozbudową przestrzenną tych terenów w miarę postępowania zainwestowania budowlanego w strefach na te cele przeznaczonych oraz zachowanie funkcjonalności terenów rolniczych stanowiących największe rezerwy wspomagające system przyrodniczy gminy.

5.4 Polityka kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego

Działania gminy na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego są integralną częścią dążeń do poprawy jakości życia mieszkańców, a ochrona jego zasobów nieodzownym warunkiem trwałego utrzymania tej jakości na satysfakcjonującym poziomie. Celem polityki kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego jest umożliwienie obecnym i przyszłym mieszkańcom gminy racjonalnego korzystania z jego zasobów. Realizacja polityki polega na działaniach podejmowanych w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego.

Rzeźba powierzchni ziemi

Polityka zagospodarowania przestrzennego gminy zmierzać będzie do zachowania i wyeksponowania w krajobrazie charakterystycznych elementów rzeźby powierzchni ziemi, tj. zachowanie naturalnego kształtowania terenów, szczególnie poza granicami stref zurbanizowanych. W strefach przewidzianych do celów inwestycyjnych obowiązującą zasadą powinno być ograniczenie rejonów wyrównanych i utwardzonych do niezbędnego do realizacji docelowego zagospodarowania minimum.

Jednym z najistotniejszych działań umożliwiających zachowanie atrakcyjnych form kształtowania powierzchni ziemi w gminie jest przyjęcie zasady, że w realizacji zespołów zabudowy na terenach otwartych należy unikać makroniwelacji terenu na znacznych powierzchniach, a poszczególne obiekty budowlane powinny być wkomponowane w istniejący krajobraz.

W przypadku gminy Tokarnia jest również ochrona obszarów osuwisk oraz obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Wody powierzchniowe i podziemne

W celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich jakości:

- należy dążyć do poprawy klasy wydzielonych na obszarze gminy jednolitych części wód powierzchniowych,
- należy dążyć do docelowego uzbrojenia w sieci wodociagową i kanalizacyjną wszystkich terenów zurbanizowanych z jednoczesną likwidacją tymczasowych urządzeń, szczególnie zbiorników na nieczystości. W przypadku gminy Tokarnia z dopuszczeniem utrzymania rozwiązań indywidualnych w miejscach trudnodostępnych, gdzie warunki techniczne realizacji sieci uniemożliwiają jej rozbudowę. Do stosowania w tym przypadku dopuszczone powinny być przydomowe oczyszczalnie ścieków, o ile pozwalają na to przepisy prawa, w tym dotyczące ustanowionych aglomeracji ściekowych,

- należy monitorować system gospodarki odpadami, w szczególności nie dopuszczać do powstawania nielegalnych składowisk odpadów,
- należy zachować dostęp do terenów zieleni naturalnej o półnaturalnej,
- należy stworzyć system kompleksowego odprowadzania wód powierzchniowych z dróg publicznych i placów publicznych, wraz z oczyszczeniem ich o ile stanowią o tym przepisy odrębne,
- zakaz rolniczego wykorzystywania ścieków,
- ograniczenie regulacji koryt cieków wodnych do sytuacji bezpośrednio związanych z ochroną przeciwpowodziową oraz rozbudową systemu dróg publicznych, ze zdecydowanym ukierunkowaniem działań na renaturyzację cieków wodnych,
- zachowanie siedlisk roślinności hydrogeniczej zlokalizowanej w dolinach cieków wodnych, stanowiącej podstawę retencji wód w gminie oraz ograniczenie gospodarczego wykorzystania naturalnych źródeł wykonywanego do zabezpieczenia indywidualnych potrzeb mieszkańców gminy.

Ważnym elementem ograniczającym dopływ zanieczyszczeń obszarowych do wód powierzchniowych jest pozostawianie wszędzie gdzie jest to możliwe naturalnych obrzeży lub wprowadzanie zieleni urządzonej oraz wyposażenie kolektorów deszczowych w urządzenia oczyszczające wody opadowe do norm określonych w obowiązujących przepisach prawa, o ile taki obowiązek wynika z tych przepisów.

Kolejnym istotnym kierunkiem działań na rzecz ochrony wód powierzchniowych jest ochrona istniejących urządzeń wodnych poprzez ich naprawę, modernizację i zakaz ich niszczenia, w tym zasypywania. Istotnym działaniem ochronnym jest zabezpieczenie istniejącego drenażu podstawowego przed nieuzasadnionymi i niekontrolowanymi zmianami w przebiegu poszczególnych drenów.

W celu zachowania układu hydrologicznego gminy w dobrym stanie niezbędne jest objęcie ochroną istniejących stosunków wodnych. W celu zatrzymania wody w środowisku oraz przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom meteorologicznym w miarę wystąpienia potrzeb należy realizować zbiorniki małej retencji. Realizację takich zbiorników dopuszcza się na obszarze całej gminy, o ile będzie to zgodne z przepisami odrębnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska, w tym wodnego oraz przyrody. Miejsca lokalizacji zbiorników należy wskazać w sporządzanych planach miejscowych. Zbiorniki te oprócz funkcji retencyjnej mogą pełnić również funkcje rekreacyjne. Dopuszczalne jest również wykorzystanie do celów retencyjnych suchego zbiornika „Krzczonówka” (zbiornik związany z

ochroną przeciwpowodziową ujęty w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego), po jego realizacji.

Jakość powietrza i klimat akustyczny

Poprawa jakości powietrza do stanu satysfakcjonującego mieszkańców i zachowującego standardy jakości zgodnie z przepisami ochrony środowiska wymaga równoczesnego działania na rzecz redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z trzech głównych źródeł: ogrzewania budynków mieszkalnych i ruchu drogowego oraz w przypadku gminy Tokarnia w mniejszym stopniu z zakładów przemysłowych.

Redukcja zanieczyszczeń powietrza powstających w wyniku ogrzewania budynków polegać będzie na przebudowie systemu ogrzewania w kierunku zmniejszenia zużycia ciepła oraz większego udziału paliw ekologicznie czystszych w produkcji ciepła, m.in. gazu ziemnego i węgla o obniżonej zawartości siarki, a także paliw ze źródeł odnawialnych. Działania te obejmować będą m.in:

- modernizacja indywidualnych źródeł ciepła dla ogrzewania budynków i procesów technologicznych w kierunku urządzeń, rozwiązań technicznych i technologii zapewniających zachowanie dopuszczalnych przepisami odrębnymi poziomów emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zaopatrzeniu gminy w ciepło,
- redukcja zużycia ciepła w budynkach poprzez izolację istniejących budynków,
- rozbudowa systemu zaopatrzenia w gaz umożliwiającą wykorzystanie gazu do indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych.

Redukcja zanieczyszczeń transportowych polegać będzie na:

- rozbudowie i modernizacji układu drogowego w kierunku umożliwiającym poprawę przepustowości dróg,
- tworzeniu warunków dla rozwoju innych sposobów poruszania się niż samochód osobowy poprzez:
 - budowę dróg rowerowych i tras pieszych,
 - tworzenie pomieszczeń dla przechowywania rowerów w zakładach pracy i obiektach usług publicznych,
 - utrzymanie regularnych połączeń autobusowych łączących gminę z miastami Myślenice, Kraków i Jordanów,

- o redukcję ilości przejazdów samochodowych wewnątrz gminy poprzez uporządkowanie przestrzenne działalności gospodarczej na terenie gminy oraz wprowadzenie organizacji ruchu.

Redukcja zanieczyszczeń przemysłowych polegać będzie na:

- dalszej modernizacji istniejących zakładów przemysłowych w kierunku redukcji ilości emitowanych zanieczyszczeń,
- wykluczeniu z procesów przemysłowych technologii powodujących emisje zanieczyszczeń do atmosfery lub stwarzających możliwość wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Poprawa klimatu akustycznego następować będzie poprzez ww. działania a także przez stosowanie zabezpieczeń technicznych (ekrany), a w razie potrzeby zabezpieczeń akustycznych wewnątrz budynków na terenach gdzie zanotowano przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W planach miejscowych należy uwzględnić kwalifikację terenów wg norm dopuszczalnych poziomów hałasu terenów faktycznie zagospodarowanych, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. zakwalifikować tereny wg funkcji do terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo – usługowej, terenów zabudowy zagrodowej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz terenów zamieszkania zbiorowego.

6. POLITYKA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW, DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU GMINY.

Celem polityki ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej i kształtowania krajobrazu gminy jest:

- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości kulturowej gminy Tokarnia,
- kształtowanie atrakcyjnego oblicza gminy, a szczególnie przestrzeni publicznych gminy,
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego w nowych strefach inwestycyjnych przy równoczesnym uwzględnieniu potrzeby poprawy jakości życia mieszkańców oraz tworzenia warunków do aktywizacji gospodarki gminy.

Realizacja polityki w skali całego gminy polega na:

- ochronie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego oraz innych obiektów o wartościach kulturowych w tym figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- stworzenie gminnej ewidencji zabytków, co umożliwi określenie pełnego zasobu dóbr kulturowych i historycznych gminy oraz programu opieki na zabytkami określającego ściśle zasady ochrony zabytków w obszarze gminy Tokarnia,
- ochrona stanowisk archeologicznych,
- podnoszeniu atrakcyjności przestrzeni publicznych gminy poprzez porządkowanie i modernizację historycznych układów urbanistycznych oraz tworzącej je zabudowy,
- koordynacji działań poszczególnych inwestorów w oparciu o plan miejscowy uwzględniający elementy programu rewitalizacji gminy, po jego wykonaniu,
- współdziałaniu w podejmowaniu działań ochronnych dotyczących obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych i postulowanych do objęcia ochroną, a w szczególności pozyskiwaniu i stwarzaniu zachęt dla zainteresowanych zagospodarowaniem i odnową obiektów zabytkowych,
- promowaniu walorów zasobów dziedzictwa kulturowego gminy przez różnorodne formy działalności informacyjnej, utworzeniu szlaku dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy,
- przeciwdziałaniu degradacji panoramy krajobrazowej gminy polegającej na wprowadzaniu elementów przesłaniających i konkurujących, bądź zmianie dotychczasowej kompozycji krajobrazowej, charakterystycznej dla terenów górskich (utrzymanie dominacji w krajobrazie otwartych zboczy i koncentracja zabudowy w zorganizowanych zespołach przestrzennych, z silnym ograniczeniem tworzenia zespołów rozproszonych),
- przeciwdziałaniu dewastacji krajobrazu gminy elementami nowo projektowanej infrastruktury technicznej poprzez zmianę szczególnie wyeksponowanej krajobrazowo lokalizacji lub maskowanie zielenią,
- kształtowaniu zespołów współczesnej zabudowy obszarów peryferyjnych gminy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego i dążeniu do podniesienia ich atrakcyjności oraz przeciwdziałaniu tendencjom do rozpraszania zabudowy,
- promowaniu wykorzystywania i przystosowania obiektów o wartościach kulturowych na cele usługowe,

- prowadzeniu gospodarki przestrzennej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu przed utratą oraz niepożądanymi przekształceniami,
- dla obiektów dysharmonizujących przestrzeń wykształconych układów urbanistycznych obowiązuje:
 - nakaz przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy w sposób umożliwiający ich wkomponowanie w standard architektoniczny dominujący w strefie zurbanizowanej gminy i pod warunkiem zastosowania zasad określonych dla poszczególnych terenów,
 - dopuszczenie do czasu podjęcia działań naprawczych, remontów mających na celu utrzymanie dobrego stanu technicznego,
 - dopuszczenie wyburzenia i odbudowy, przy uwzględnieniu zasad określonych dla poszczególnych terenów i pod warunkiem nawiązania architektonicznego do zabudowy pożądanej przestrzennie znajdującej się w ich sąsiedztwie. Przy czym dla obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków oraz wojewódzkiej ewidencji zabytków obowiązują przepisy określone w Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710, z późn. zm.),
- wprowadzeniu ograniczeń w swobodnej lokalizacji urządzeń reklamowych, poprzez przygotowanie odpowiednich przepisów lokalnych określających ochronę krajobrazową w obszarze gminy Tokarnia,
- położeniu szczególnego nacisku na ochronę:
 - osi urbanistycznych,
 - dominant historycznych,
 - punktów widokowych,
 - historycznie uwarunkowanego układu dolinnego wsi Krzczonów, Tokarnia i Skomielna Czarna,
 - zespołów zabudowy o układach urbanistycznych wykształconych w wyniku historycznych procesów inwestycyjnych, szczególnie założeń dworsko – parkowych, cmentarnych, zieleni urządzonej.

6.1 Zakres ochrony obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego

Zakres ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego określają przepisy określone w Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obejmujące m.in. sposób prowadzenia prac budowlanych na obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków .

6.2 Zakres ochrony obiektów zabytkowych ujętych w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków

Gmina Tokarnia nie wykonała dotychczas gminnej programu opieki nad zabytkami. Materiałami wyjściowymi do ochrony zabytków jest zatem gminna ewidencja zabytków, obejmująca również obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Obiekty w niej ujęte stanowią zidentyfikowane dotychczas na obszarze gminy o proveniencji historycznej lub wykazujące istotną funkcję w kształtowaniu krajobrazu kulturowego gminy. Jak wskazano w części studium dotyczącej uwarunkowań rozwoju gminy wykaz zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków odzwierciedla stan na okres sporządzania studium. Lista wymienionych zabytków powinna podlegać weryfikacji w sporządzanych planach miejscowych. Lokalizację zabytku należy określić szczegółowo na podstawie kart adresowych zabytków nieruchomości zamieszczonych w gminnej ewidencji zabytków, po jej wykonaniu, w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W trakcie aktualizacji gminnej ewidencji zabytków lista wymienionych obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków powinna podlegać szczegółowej weryfikacji. W przypadku wykreślenia obiektu z ewidencji zabytków należy traktować to jako zachowanie zgodności planu miejscowego z niniejszym studium. Podobnie w przypadku wpisania nowych obiektów do wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków należy uznać, że zostaje zachowana zgodność planu miejscowego z niniejszym studium.

Zakres ochrony obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków po jej wykonaniu, które powinny być uwzględnione w planach miejscowych to:

- nakaz ochrony zachowanych oryginalnych elementów budynków: bryła, forma dachu, kompozycja i wystrój elewacji, forma i kształt otworów okiennych i drzwiowych oraz zachowanego układu przestrzennego wewnątrz i elementów wyposażenia i wystroju, w tym witraże, sklepienia, sztukaterie i mozaiki;
- dopuszczenie realizacji prac odtworzeniowych, służących przywróceniu pierwotnej formy obiektów, w tym przywróceniu na elewacjach detalu architektonicznego, proporcji otworów okiennych i drzwiowych oraz formy stolarki;

- dopuszczenie wykonywania robót budowlanych przy dostosowaniu budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym budowę ramp, poszerzenie otworów wejściowych oraz montaż urządzeń windowych;
- nakaz stosowania materiałów budowlanych zgodnych z pierwotnie użytymi lub wizualnie od nich zbliżonymi;
- zakaz stosowania syntetycznych okładzin elewacyjnych i paneli imitujących naturalne materiały budowlane;
- w przypadku dachów spadzistych nakaz stosowania pokryć: dachówka ceramiczna, blachodachówka w odcieniach czerwieni i gont, z wyłączeniem gontów papowych;
- nakaz stosowania kolorystyki harmonizującej z otoczeniem oraz historycznym charakterem obiektu, zbliżonej do kolorów tradycyjnych materiałów budowlanych, w tym drewna, kamienia i cegły, dopuszczenia zachowania lub wymiany stolarki pod warunkiem zachowania pierwotnych wielkości otworów okiennych i drzwiowych oraz ich podziałów z pełnoplastycznymi elementami konstrukcyjnymi ramiaków.

6.3 Zakres ochrony stanowisk archeologicznych.

Zakres ochrony zabytków archeologicznych określają przepisy określone w Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obejmujące m.in. sposób prowadzenia badań archeologicznych, szczególnie robót ziemnych oraz zmiany charakteru dotychczasowej działalności, które mogą prowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego.

6.4 Zakres ochrony kapliczek i krzyży oraz pomników

Zakres ochrony kapliczek, krzyży i pomników powinien obejmować zakaz podejmowania w ich pobliżu robót ziemnych mogących spowodować ich zniszczenie. W przypadku nieuniknionej kolizji z prowadzonymi pracami inwestycyjnymi możliwe jest przeniesienie obiektów w miejsce umożliwiające ich trwałe zachowanie.

7. POLITYKA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO.

W Studium przyjęto następujące zasady konstrukcji docelowego modelu obsługi komunikacyjnej gminy:

- efektywność pracy układu, zabezpieczająca obsługę ruchu wewnętrznego i zewnętrznego na odpowiednich standardach,
- elastyczność układu, czyli dostosowanie do możliwości efektywnego sterowania ruchem, awaryjność układu,
- realność terenową inwestycji.

Biorąc pod uwagę dane zweryfikowane zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami przestrzenno - ekonomicznymi, istniejący układ dróg zabezpiecza obsługę kierunkową głównych potoków ruchu komunikacyjnego. Istniejąca kategoryzacja dróg umożliwia segregację i poprawne funkcjonalnie prowadzenie ruchu zewnętrznego i wewnętrznego, w tym w zakresie powiązań układu komunikacyjnego gminy z zewnętrznym układem komunikacyjnym zarówno w zakresie powiązań regionalnych jak i ponadlokalnych.

Ruch tranzytowy i regionalny prowadzony jest na kierunku droga ekspresowa S7 w gminie Pcim z przedłużeniem w kierunku Myślenic stanowiących centrum administracyjne powiatu - miasto Jordanów i Maków Mazowiecki. Jest on wyprowadzony na granice gminy, poprzez drogi powiatowe. Potoki ruchu są następnie rozprowadzane po gminie układem dróg powiatowych i gminnych. W studium utrzymuje się istniejący układ komunikacyjny i poddaje się go rozbudowie. Układ ten określa kategorię i klasę techniczną dróg istniejących oraz odcinków dróg gminnych niezbędnych do rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy. W zakresie dróg wskazanych w studium dopuszcza się zmianę ich przebiegu lub kategorii w wyniku analiz przeprowadzonych w sporządzanych planach miejscowych, w dostosowaniu do intensywności wprowadzanych układów urbanistycznych oraz chłonności terenów budowlanych. Klasę techniczną dróg należy również określić, w zależności od zapotrzebowania wynikającego z przyjętej w nich intensywności zabudowy oraz zakładanej kolejności rozwoju poszczególnych obszarów gminy wskazanych w studium do rozwoju zagospodarowania inwestycyjnego.

Podstawowe zadania gminy w zakresie rozwoju systemu komunikacji zewnętrznej to określenie ostatecznej funkcji i rozwiązań technicznych dla dróg powiatowych stanowiących podstawę systemu komunikacyjnego gminy, szczególnie w zakresie lokalizacji skrzyżowań z układem dróg gminnych oraz przesądzenie układu dróg gminnych zapewniających dojazd do poszczególnych stref zurbanizowanych gminy. Zakończenie prac w tym zakresie umożliwi rozbudowę układu dróg gminnych, które w gminie pełnią funkcję układu scalającego poszczególne jej obręby oraz umożliwiają połączenia z układem sąsiednich jednostek podziału terytorialnego kraju.

Priorytetowym działaniem w zakresie dróg gminnych jest również dostosowanie ich układu do parametrów technicznych przewidzianych w przepisach prawa dla odpowiedniej klasy technicznej oraz rozbudowa tego układu o nowe drogi projektowane w obszarach inwestycyjnych w miarę powstającego zapotrzebowania. Jak wspomniano wcześniej wszystkie te działania powinny zostać szczegółowo określone w planach miejscowych.

W myśl zasad obsługi komunikacyjnej gminy zaleca się najczęściej kształtowanie systemów komunikacyjnych w układzie charakterystycznym dla stref tzw. podmiejskich i peryferyjnych w gminach wiejskich gdzie dominują tereny przewidziane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz intensyfikacji procesów turystyczno – rekreacyjnych. Obsługa komunikacyjna gminy o takiej charakterystyce powinna stwarzać przede wszystkim warunki dla transportu indywidualnego. Należy stosować swobodne dostosowanie klas technicznych dróg do istniejących potrzeb. Obszary takich stref powinny być wyposażone w system dróg zapewniający wygodny dojazd i wyjazd poza jednostkę osadniczą. Ilość parkingów ogólnodostępnych w strefie może być ograniczona do centrów koncentracji usług publicznych oraz innych usług o funkcji centrotwórczej. Ulice układu obsługującego poszczególne tereny mogą funkcjonować jako drogi najniższych klas technicznych przewidzianych dla dróg gminnych. Realizacja dojazdu do działek budowlanych może być również wykonywana poprzez układ dróg wewnętrznych i ciągów pieszo – jezdnych o charakterze ogólnodostępnym. Istotne jest zapewnienie ciągłości komunikacji pieszej i rowerowej pomiędzy poszczególnymi zespołami zabudowy. W celu rozłożenia krótkoterminowych kumulacji ruchu komunikacyjnego (pora wyjazdów i powrotów ludności z miejsc zatrudnienia, nasilenie ruchu turystycznego w okresie letnim) należy zaprojektować wielokierunkowe wyjazdy z osiedli mieszkaniowych na drogi wyższej klasy technicznej, łączące się z układem ponadlokalnym (drogi powiatowe, drogi gminne w klasie dróg technicznych lokalnych o podwyższonej klasie technicznej).

7.1 Zakres i zasady działania

Niezbędny zakres oraz zasady działania władz gminy mające na celu realizację przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego, to:

- współpraca, udokumentowana występującymi potrzebami komunikacyjnymi - zarządcą dróg powiatowych w zakresie ich przebudowy uwzględniającej potrzeby układu komunikacyjnego gminy,
- przebudowa nawierzchni wraz z budową utwardzonych poboczy na wszystkich drogach gminnych,

- przebudowa istniejących dróg gminnych wraz z restrukturyzacją najistotniejszych ciągów komunikacyjnych dla rozwoju nowych stref inwestycyjnych w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem przebudowy niebezpiecznych skrzyżowań i urządzeniem poboczy dróg umożliwiającą komunikację pieszą i rowerową,
- realizacja tych dróg gminnych, które są spójne z powstawaniem nowych generatorów ruchu - w wyniku aktywizacji nowych terenów inwestycyjnych,
- utrzymywanie i pozyskiwanie, poprzez regulowanie praw własności, niezbędnych rezerw pod rozbudowę układu komunikacyjnego,
- zabezpieczenie niezbędnych realizacji, poprzez odpowiednią konstrukcję budżetu gminy,
- rozbudowa systemu dróg rowerowych wraz z rozwojem układu drogowego gminy i z zapewnieniem odpowiednich rezerw terenowych w terenach przewidzianych na rzecz układu drogowego,
- przyjęcie zasady konieczności wykonania we wszystkich drogach publicznych poboczy, chodników i oświetlenia.

7.2 Zasady kształtowania sieci drogowej

Pasy drogowe dróg gminnych i powiatowych należy dostosować do obowiązujących norm technicznych określonych w przepisach Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 poz. 124, ze zmianami), tj. „Szerokość pasa drogowego powinna zapewniać możliwość umieszczenia wszystkich elementów drogi i urządzeń z nią związanych, wynikających z funkcji drogi oraz uwarunkowań terenowych, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony użytkowników dróg i terenu przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem.” Szerokość pasa drogowego powinna stanowić tym samym, idąc dalej za tymi przepisami, sumę szerokości elementów drogi, terenu niezbędnego na umieszczenie urządzeń z nią związanych oraz ewentualnie infrastruktury i terenu stanowiącego rezerwę na cele jej rozbudowy.

W studium przyjmuje się docelową klasyfikację dróg publicznych:

- drogi powiatowe – klasa zbiorcza lub lokalna, w uzasadnionym natężeniu ruchu przypadkach dopuszczalne jest zmniejszenie odcinkowe klasy drogi do dojazdowej,
- drogi gminne – klasa lokalna lub dojazdowa.

Ze względu na istniejącą zabudowę należy dopuścić zachowanie istniejących i utrwalonych w przestrzeni dróg bez konieczności poszerzania ich do szerokości normatywnych określonych powyżej. W przypadku braku możliwości dostosowania parametrów technicznych dróg w terenach zainwestowanych do obowiązujących norm dopuszcza się również wprowadzenie ruchu jednokierunkowego na tych ulicach. W przypadku braku możliwości zachowania parametrów technicznych dróg umożliwiających realizację chodników i dróg rowerowych dopuszcza się organizację ruchu na ulicach jak na ciągach pieszo – jezdnych o ruchu uspokojonym. Zmniejszenie szerokości normatywnej dróg publicznych jest dopuszczalne również w przypadkach skomplikowanej struktury własności gruntów powodującej konflikty przestrzenne na etapie wytyczania dróg oraz przepisów prawa odnoszących się do ochrony przyrody oraz zabytków. W tych przypadkach szerokość pasa drogowego nie może powodować jednak niezgodności z przepisami prawa w zakresie ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Niezwykle istotnym problemem z racji poprawności rozwiązań komunikacyjnych - mającym też wpływ na płynność i bezpieczeństwo ruchu - jest zachowanie odpowiedniej akcesji układu komunikacyjnego, zgodnego z klasyfikacją funkcjonalną ulic. Chodzi o odpowiednie odstępy między skrzyżowaniami na trasach w zależności od ich funkcji, a także dopuszczenie liczby włączeń i wyłączeń (czyli możliwości zjazdu i wjazdu na prawe skrzyżowania) do wyższych klas ulic.

Na rysunku studium wyznaczono istniejące drogi powiatowe i gminne, w tym odcinki dróg nieurządzonych niezbędnych do zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych. Układ tych dróg jest wystarczający dla utworzenia układu komunikacyjnego obsługującego istniejące zainwestowane i tereny rozwojowe. Drogi publiczne o znaczeniu drugorzędym powinny być wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Do dróg publicznych należy zaliczyć, niezależnie od natężenia ruchu na drodze, drogi stanowiące dojazd do usług publicznych, w szczególności obiektów administracji publicznej, usług oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury i nauki lub ogólnodostępnych usług niepublicznych, w których następuje koncentracja ludności, wymagająca zapewnienia warunków bezpieczeństwa publicznego.

Przy ustalaniu przebiegu dróg, w miejscowych planach należy uwzględniać warunki wynikające z istniejącego zagospodarowania oraz ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności uwarunkowań ochrony środowiska, ochrony dóbr kultury i zabytków. Szczegółowe trasowanie dróg powinno następować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zasad scalania i podziałów nieruchomości.

W zagospodarowaniu terenów należy przewidzieć również realizację dróg pożarowych.

7.3 Trasy rowerowe.

Przy przebudowie głównych tras komunikacyjnych gminy i budowie nowych połączeń należy brać pod uwagę możliwość wprowadzenia dróg rowerowych.

System dróg rowerowych gminy powinien być połączony z nimi po ich realizacji. Drogi rowerowe o znaczeniu lokalnym powinny być realizowane w gminie w głównych drogach oraz terenach rekreacyjnych w sposób umożliwiający zarówno powiązanie ich z układem ponadlokalnym jak i zapewnienie dostępu do najatrakcyjniejszych obszarów gminy. Usytuowanie drogi rowerowej powinno zapewnić bezpieczeństwo ruchu. Przy drogach klasy zbiorczej i wyższych pas dla rowerów powinien być oddzielony przynajmniej znakami poziomymi. Minimalna szerokość drogi rowerowej powinna wynosić 1,5 m.

7.4 Zasady polityki parkingowej

Polityka parkingowa powinna stanowić część polityki komunikacyjnej prowadzonej kompleksowo w całym obszarze gminy. Zasadniczo przyjmuje się zasadę, że inwestorzy powinni zapewnić miejsca parkingowe na terenie własnych działek inwestycyjnych. W odniesieniu do parkingów ogólnodostępnych, realizowanych na potrzeby mieszkańców gminy, turystów i osób prowadzących działalność gospodarczą najbardziej racjonalne wydaje się przyjęcie zasady systemu parkingów rozproszonych dostosowanych i wykorzystujących maksymalnie strukturę przestrzenną. Realizacja dużych parkingów strategicznych w przypadku układu przestrzennego gminy i braku rezerw terenowych w najbardziej newralgicznych częściach gminy jest w zasadzie niemożliwa i nieracjonalna ekonomicznie. Należy zachować istniejące już parkingi ogólnodostępne.

Minimalna ilość miejsc parkingowych powinna być obliczona wg wskaźników w zależności od planowanego zagospodarowania. W sporządzanych planach miejscowych i ich zmianach określać należy minimalne wskaźniki parkingowe dla obiektów nowo wznoszonych i rozbudowywanych, na następującym poziomie:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 2 miejsca parkingowe na 1 mieszkanie,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej – 2 miejsca parkingowe na 1 dom letniskowy,
- dla usług, obiektów produkcyjnych - 1 miejsca do parkowania na 30 m² powierzchni użytkowej i 1 miejsce do parkowania na 10 zatrudnionych,

Dopuszcza się zmniejszenie ilości miejsc parkingowych ze względu na uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania. Dostosowanie ilości miejsc parkingowych do możliwości terenowych należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla miejsc parkingowych wyznaczanych w drogach publicznych, strefach zamieszkania i w strefach ruchu obowiązuje nakaz uwzględnienia w ich ogólnej liczbie miejsc parkingowych dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości zgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi. Dla zabudowy usługowej, obiektów handlowych, obiektów produkcyjnych, w ilości miejsc parkingowych również należy zapewnić miejsc parkingowych dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości nie mniejszej niż 1 miejsce na każde rozpoczęte 15 miejsc do parkowania.

Dopuszcza się urządzenie parkingów ogólnodostępnych w liniach rozgraniczających dróg – pod warunkiem zachowania wymaganych parametrów technicznych.

7.5 Komunikacja zbiorowa

Celem rozwoju komunikacji zbiorowej łączącej gminę z regionem jest poprawa standardu obsługi, w tym zapewnienie możliwości korzystania z większej liczby mieszkańcom gminy. Obsługa gminy nadal będzie opierać się o system linii autobusowych w kierunku Myślenice, Kraków Jordanów oraz lokalnie miejscowości gminy obręb Tokarnia.

Przewiduje się utrzymanie połączeń autobusowych z miastem Krakowem oraz Myślenicami. Jako priorytet wskazuje się konieczność zachowania regularnych połączeń z tymi miastami, stanowiących podstawę systemu komunikacji zbiorowej w gminie.

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY

8.1 Zaopatrzenie w wodę

W studium wprowadza się zasadę, że rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej realizowana będzie sukcesywnie w miarę wzrostu zapotrzebowania na wodę, powstającą w wyniku rozwoju terenów inwestycyjnych w gminie.

Zasady obsługi ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się przy założeniach, że:

- wszyscy mieszkańcy gminy na terenach objętych zasięgiem działania zorganizowanych wodociągów będą mieli możliwość korzystania z wody wodociągowej,
- woda będzie doprowadzona do poszczególnych posesji,

- budynki mieszkalne będą wyposażone w podstawowe urządzenia sanitarne.

Dopuszcza się ujęcia lokalne dla usługi i produkcji oraz do celów przeciwpożarowych.

Dopuszcza się wykorzystanie wody pochodzącej z sieci zbiorczej w procesach technologicznych prowadzonej działalności gospodarczej.

W studium utrzymuje się obowiązujący kierunek dostawy wody z istniejących ujęć w gminie ujęć wody, które posiadają pozwolenia wodno prawne, zakładając jednocześnie możliwość wystąpienia konieczności zwiększenia ich zasobów dyspozycyjnych lub realizację nowych ujęć w celu zwiększenia zasięgu wodociągów gminnych. Ze względu na słabą dyspozycyjność poziomów wód podziemnych w gminie dopuszcza się pobór wód z jednostek administracyjnych graniczących z gminą Tokarnia. Ze względu na trudną sytuację gminy dopuszcza się również w sytuacjach uzasadnionych technicznie utrzymanie indywidualnego poboru wód. Jednak w tym przypadku jest to możliwe wyłącznie po spełnieniu odpowiednich norm regulowanych przepisami prawa. Niedopuszczalne w tym przypadku jest korzystanie z naturalnych źródeł bez spełnienia norm wynikających z przepisów prawa.

Realizacja dostawy wody na głównie z indywidualnych ujęć jest czynnikiem hamującym rozwój gminy oraz stwarza zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Rozproszony charakter układów urbanistycznych wymaga przyjęcia alternatywnych rozwiązań w zakresie systemu wodociągowego, tj.

- realizacji ujęć wody zaopatrującego ten system, z preferowaną wykorzystaniem już istniejących,
- realizację lokalnych ujęć wody w poszczególnych obrębach,
- realizację systemu mieszanego opartego na rozbudowie wodociągów zbiorczych i ewentualnie wspomaganie tego układu lokalnymi ujęciami wody i indywidualnymi ujęciami.

Wybór systemu jest uzależniony od rozwoju inwestycyjnego tej części gminy oraz skutków finansowych dla jej budżetu.

8.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych i spływów opadowych

Obecny stan uzbrojenia terenów w kanalizację ogólnospławną nie jest najlepszy. Zbiorczy system kanalizacji ograniczony jest do górnej część wsi Tokarnia oraz dolnej część wsi Skomielna Czarna, z docelowym poszerzeniem zasięgu obsługi na pozostałą część wsi Skomielna Czarna oraz wieś Bogdanówka. Istniejący układ zrzuca ścieki grawitacyjnie do oczyszczalni zlokalizowanej w miejscowości Tokarnia. Rozbudowa systemu kanalizacyjnego na pozostałą część gminy, szczególnie obręb Tokarnia oraz obręb Krzczonów wymaga wykonania dodatkowej czyszczalni ścieków w Krzczonowie (rezerwa na ten cel została wskazana w studium).

Docelowo zakłada się pełne uzbrojenie wszystkich terenów inwestycyjnych w gminie w kanalizację sanitarną. Zakłada się również docelowe pełne rozgraniczenie kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz instalację urządzeń podczyszczających na wylotach zrzutów wód opadowych do odbiorników, o ile stanowią o tym obowiązujące przepisy prawa. **Na terenach niezainwestowanych, a przeznaczonych na cele budowlane dopuszcza się do czasu realizacji kanalizacji zbiorczej odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników na nieczystości i wywóz ścieków na punkt zlewny w oczyszczalni. Ze względu na trudne warunki fizjograficzne gminy zakłada się również możliwość utrzymania w obszarach o utrudnionej dostępności stosowania indywidualnych technologii obejmujących zbiorniki na nieczystości lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.** W tym przypadku realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków jest możliwa po spełnieniu warunków technicznych wynikających z przepisów prawa oraz warunków prawnych obowiązujących dla aglomeracji ściekowych. Zastrzeżeniem jest tu również nakaz likwidacji zbiorników bezodpływowych po wykonaniu sieci zbiorczej. Obowiązującą zasadą jest podłączenie wszystkich budynków do sieci kanalizacji sanitarnej po jej wybudowaniu, za wyjątkiem działek obsługiwanych przez oczyszczalnie przydomowe, zgodnie z przepisami prawa. Likwidacja przydomowych oczyszczalni ścieków po wykonaniu sieci zbiorczej nie ma umocowania prawnego. Powstawanie tych instalacji powoduje dublowanie się systemów indywidualnych oraz zbiorczych i co za tym idzie nieuzasadnione wydawanie środków publicznych, dlatego ewentualne dopuszczenie takich technologii powinno zostać doprecyzowane w sporządzanych planach miejscowych po stwierdzeniu możliwości technicznych realizacji sieci zbiorczej.

W zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ustala się ogólne zasady obowiązujące w gminie:

- odprowadzenie wód opadowych z terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej, usług związanych z turystyką, zabudowy zagrodowej oraz nieutwardzonych części pozostałych terenów i parkingów gruntowych o powierzchni do 0,1 ha powierzchniowo na teren własnej działki, przy czym ilość odprowadzanych wód nie może przekroczyć chłonności gruntu,
- z dróg publicznych, terenów usługowych i produkcyjnych, placów i parkingów o powierzchni trwałej i parkingów gruntowych o powierzchni przekraczającej 0,1 ha do rowów przydrożnych, zbiorników retencyjnych i studni chłonnych za pomocą lokalnych sieci kanalizacji deszczowej lub zbiorczej kanalizacji deszczowej po jej realizacji, przy czym zrzuty wód deszczowych winny posiadać urządzenia podczyszczające na wylotach, o ile stanowią o tym przepisy odrębne.

W zakresie ścieków przemysłowych dopuszcza się ich gromadzenie w szczelnych zbiornikach i wywóz ich do oczyszczalni ścieków. Drugim rozwiązaniem jest odprowadzenie tych ścieków do kanalizacji sanitarnej, ale pod warunkiem podczyszczenia ich do stanu umożliwiającą ich wprowadzenie do systemu zbiorczego.

8.3 Sieć elektroenergetyczna

Energia elektryczna dostarczana będzie wszystkim odbiorcom na cele ogólnie bytowe i gospodarcze oraz wspomagająco również na cele ogrzewania. Zakres wykorzystania energii elektrycznej na te cele będzie zależał od tempa rozbudowy sieci gazowej w gminie oraz przyjętych technologii realizacji nowych budynków i rozwoju technologii pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych OZE, w tym rozwoju instalacji indywidualnych. Przewiduje się, że rozbudowa sieci gazowej oraz technologii OZE zmniejszy zużycie energii elektrycznej.

Cele polityki rozwoju sieci elektroenergetycznej są następujące:

- zapewnienie dostaw mocy i energii elektrycznej do strefy mieszkaniowej i strefy gospodarczej, realizowane poprzez rozbudowę istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia,
- modernizacja sieci średniego i niskiego napięcia - w celu zwiększenia niezawodności dostaw i jakości dostarczanej energii,
- zapewnienie dostaw - mocy i energii elektrycznej - odpowiadających pojawiającemu się zapotrzebowaniu w obszarze gminy,
- utrzymanie istniejącego przebiegu linii średniego i niskiego napięcia (w tym linii napowietrznych) z dopuszczeniem ich przebudowy na sieci kablowe w przypadkach uzasadnionych potrzebami technicznymi sieci,
- dopuszczenie stosowania zarówno linii elektroenergetycznych w wykonaniu kablowym i stacji w wykonaniu wewnętrznym jak i linii elektroenergetycznych w wykonaniu napowietrznym i stacji transformatorowych SN/nn w wykonaniu słupowym, wewnętrznym i kontenerowym oraz innych urządzeń niezbędnych do zaopatrzenia obszaru planu w energię elektryczną.

W zakresie sieci przesyłowej utrzymuje się przebiegi istniejących linii elektroenergetycznych 110 kV..

Sieci elektroenergetyczne służące do zasilania gminy lub odbioru energii elektrycznej będą realizowane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, ze zmianami).

8.4 Sieć telekomunikacyjna

Na terenie gminy Tokarnia sieć telekomunikacyjna jest rozbudowana. Dalsze inwestycje w tym zakresie to głównie budowa nowych sieci i przebudowa sieci napowietrznej na doziemną. Zakłada się pełny dostęp do sieci telefonii bezprzewodowej.

8.5 Sieć ciepłownicza

W gminie Tokarnia przewiduje się utrzymanie obecnego systemu dostawy ciepła opartego na źródłach indywidualnych. Przy przyjętym systemie dostawy ciepła najistotniejsze działania powinny obejmować zmniejszanie stosowania paliw wysokoemisyjnych, szczególnie stałych, wprowadzanie w ogrzewaniu budynków oraz w prowadzonej działalności gospodarczej, urzędzeń, rozwiązań technicznych i technologii zapewniających zachowanie dopuszczalnych przepisami odrębnymi poziomów emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Główne zasady w zakresie dostawy ciepła to:

- zwiększenie stosowania w nowej zabudowie, do celów ogrzewania, niskoemisyjnych czynników grzewczych: gazu ziemnego, oleju opałowego, energii elektrycznej, paliw stałych o niskiej zawartości siarki lub korzystania z odnawialnych źródeł energii, w przypadku gminy Tokarnia promieniowania słonecznego (instalację fotowoltaiczne), realizowane głównie poprzez promocję i zachęty inwestycyjne,
- wspieranie stosowania w nowej zabudowie, do celów ogrzewania, niskoemisyjnych czynników grzewczych: gazu ziemnego, oleju opałowego, energii elektrycznej, paliw stałych o niskiej zawartości siarki lub korzystania z odnawialnych źródeł energii,
- wspieranie finansowe przebudowy i wymian istniejących kotłowni węglowych na kotły ogrzewane gazem ziemnym, olejem opałowym, energią elektryczną, paliwem stałym o niskiej zawartości siarki lub wykorzystanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
- wspieranie finansowe realizacji i projektowe wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła w kotłowniach lokalnych (osiedlowych i zakładowych) oraz w indywidualnych systemach grzewczych
- tworzenie zachęt finansowych do ocieplania budynków.

8.6 Sieć gazowa

Zakłada się rozwój systemu gazowego w gminie, aż do stanu umożliwiającego zaopatrzenie w niego większości terenów zainwestowanych. Wylączone z dostawy gazu powinny zostać jedynie te rejony gminy, w których realizacja sieci gazowej jest niekorzystna ze względów ekonomicznych lub nie ma warunków technicznych do rozbudowy tej sieci.

Ogólne zasady realizacji sieci powinny obejmować:

- przy ustalaniu lokalizacji obiektów i dróg nakaz zachowania odległości podstawowych dla istniejących gazociągów zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- dla projektowanych gazociągów średniego i niskiego ciśnienia nakaz ustalenia stref kontrolowanych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi,
- przy realizacji nowych sieci gazowych nakaz zachowania obowiązujących warunków technicznych określonych w przepisach odrębnych,
- dopuszczenie realizacji w przypadku wystąpienia potrzeb technologicznych stacji redukcyjno - pomiarowych.

8.7 Gospodarka odpadami

Gospodarkę w gminie prowadzi się w sposób zorganizowany z uwzględnieniem przepisów Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach w oparciu u aktualny Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami.

Zakłada się także, że nastąpi przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponad gminnych i gminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji.

8.8 Cmentarze

W gminie potrzeby w zakresie cmentarnictwa są niewystarczające. Istniejące rezerwy terenowe na rzecz cmentarzy powinny ulec powiększeniu. W studium przyjmuje się powiększenie istniejących cmentarzy o niezbędne rezerwy terenowe, wynikające ze zgłoszonego zapotrzebowania. W celu ograniczenia zasięgu stref sanitarnych przyjmuje się powiększenie powierzchni cmentarzy w sąsiedztwie cmentarzy już istniejących.

Przy wyznaczaniu rezerw a rzecz powiększenia istniejących cmentarzy w planach miejscowych należy uwzględnić przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. 1959 nr 52 poz. 315), w tym w zakresie zbadania przed zatwierdzeniem lokalizacji cmentarza zagadnień charakteryzujących środowisko przyrodnicze i przekazania badań w tym zakresie do Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

8.9 Możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Do odnawialnych źródeł ciepła należą:

- elektrownie wiatrowe (konwersja energii wiatru w energię elektryczną),
- energetyka fotowoltaiczna wykorzystująca energię słoneczną,
- wody geotermalne (eksploatacja wody cieplej z wnętrza ziemi tj. poniżej 2 000 m),
- biomasa jako substancja pochodzenia organicznego. Biomasa jako paliwo: zrębkowanie drewna, prasowanie słomy, granulacja osadów ściekowych (forma stała biomasy), drzewa energetyczne szybko rosnące – brzoza, topola i inne,
- elektrownie wodne wykorzystujące energię wód płynących.

Na terenie gminy istnieją korzystne warunki klimatyczne dla realizacji energetyki fotowoltaicznej oraz warunki hydrologiczne do realizacji elektrowni wodnych. Wykorzystanie źródeł wodnych w obszarze gminy jest jeszcze nie rozpoznane. Ze względu na układ przestrzenny gminy realizacja obiektów związanych z energetyką wiatrową mogłaby spowodować naruszenie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, w szczególności odległości takich instalacji od zabudowy chronionej akustycznie (dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku), stąd nie przewiduje się możliwości realizacji takich instalacji w gminie Tokarnia. Możliwe natomiast jest zwiększenie wykorzystania energii słonecznej. W studium wskazuje się obszary możliwych lokalizacji farm fotowoltaicznych – dwa obszary położone w obrębach Tokarnia i Skomielnia Czarna. W studium dopuszcza się również realizację elektrowni wodnych na rzece Krzczonówce. Nie wskazuje się jednak lokalizacji tej elektrowni, ze względu na konieczność wykonania szczegółowych analiz możliwości spiętrzania wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w powiązaniu z budową suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Krzczonówka”. Lokalizację elektrowni należy wskazać w planie miejscowym, po wykonaniu niezbędnych analiz.

W studium dopuszcza się również realizację indywidualnych urządzeń wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) takich jak mikroinstalacje. W tym przypadku urządzenia te mogą być oparte nie tylko na energii słonecznej, ale również sile wiatru.

9. POLITYKA WYPOSAŻENIA GMINY W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

Istniejąca infrastruktura społeczna (tj. oświata, ochrona zdrowia, opieka społeczna oraz sport i rekreacja) w gminie Toaknia zabezpiecza potrzeby mieszkańców w tym zakresie. Podstawowe działania gminy będą ograniczać się zatem do inwestycji umożliwiających utrzymanie w dobrym stanie obiektów związanych z infrastrukturą techniczną oraz rozbudowę jej w miarę wystąpienia potrzeb związanych z rozwojem przestrzennym gminy. W studium wskazano możliwość rozbudowy zasobu usług publicznych związanych z obsługą mieszkańców w miarę pojawienia się dodatkowych potrzeb wynikających z rozwoju gminy. Lokalizację takich usług należy wskazać w planach miejscowych w terenach funkcjonalno – przestrzennych, w których studium dopuszcza realizację usług o profilu publicznych i społecznym.

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO, W TYM O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.

Zgodnie z planem zagospodarowania Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego w gminie Tokarnia planowana jest jedna inwestycja o znaczeniu ponadlokalnym wskazanym w tym dokumencie. Jest to budowa suchego zbiornika "Krzczonówka" w miejscowości Krzczonów, stanowiącego zadanie rządowe. W chwili obecnej znana jest tylko przybliżona lokalizacja zbiornika. Uszczegółowienie jego lokalizacji i zasięgu przestrzennego powinno zostać uwzględnione w sporządzanych planach miejscowych.

11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO, W TYM O ZNACZENIU LOKALNYM.

Obszary o znaczeniu lokalnym w gminie będą realizowane na terenach stanowiących własność gminy oraz pozyskiwanych na cele publiczne, w miarę wystąpienia takich potrzeb. Inwestycje te będą skupione przede wszystkim na rozbudowie systemu dróg gminnych oraz realizacji zbiorczej sieci wodno – kanalizacyjnej. Pozostałe inwestycje będą skupione w zakresie rozbudowy infrastruktury społecznej związanej z administracją publiczną, nauką i oświatą, ochroną zdrowia, bezpieczeństwem

publicznym, sportem i rekreacją oraz zabezpieczeniem powierzchni cmentarzy. W studium w poszczególnych terenach funkcjonalno – przestrzennych dopuszcza się lokalizację takich inwestycji.

12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W gminie Tokarnia obowiązujące plany miejscowe obejmują cały obszar gminy. W studium wskazuje się obszary, które powinny podlegać zmianie tych planów w celu przyporządkowania zmienionych w nim kierunków rozwoju lub zmiany dotychczasowej funkcji w strukturze przestrzennej gminy.

12.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących został określony w art. 10 ust. 2 pkt. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami). Przepisy te nakładają obowiązek wykonania planu miejscowego dla:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- obszary przestrzeni publicznej,
- innych obszarów określonych w przepisach odrębnych.

W studium nie identyfikuje się obszarów wymagających sporządzenia planu miejscowego, w tym przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 poz. 1899). Obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych, które wymagają szczególnych warunków zagospodarowania przestrzennego mających umocowanie w przepisach prawa, w gminie ograniczają się w zasadzie do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Analiza obowiązujących w gminie planów miejscowych wskazuje, że są one ujęte w ich ustaleniach w zakresach zgodnych z wyznaczonymi prawnie granicami tych obszarów i nie wymagają ponownego sporządzania planu miejscowego lub jego zmiany.

12.2 Wyodrębnienie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W studium wskazano obszary, które są predysponowane do przeprowadzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie. Są to:

- **1** - obszary wymagające zmiany m.p.z.p ze względu na planowaną realizację zadania rządowego, obejmującego wykonanie suchego zbiornika „Krzczonówka”. Wykonanie zmiany planu dla tego obszaru jest jednak uzależnione od prac projektowych na tym zbiornikiem. Zmiana planu bez jego dokładnej lokalizacji nie będzie miała uzasadnienia,
- **2** - obszary zachowujące zasadniczą zgodność z ustalonymi w obowiązujących m.p.z.p. wymagające zmiany m.p.z.p. jedynie w przypadku zmiany zasad zagospodarowania terenów, w tym ustalonych wskaźników i parametrów urbanistycznych lub w przypadku konieczności dostosowania ustaleń m.p.z.p., obejmująca obszary objęte granicami obowiązujących planów miejscowych, które zostały wyłączone z kompleksowej zmiany planu miejscowego uchwalonej w 2019 r.,
- **3** - obszary wskazane do opracowania m.p.z.p ze względu na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne na obszarach wyłączonych z zabudowy w obowiązujących m.p.z.p, oraz nowe obszary inwestycyjne wskazane w studium poza granicami obowiązujących planów.

12.3 Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Dla terenów wymienionych w pkt. 1 Rozdziału 12.2:

Obszary wymagające szczególnych warunków zagospodarowania terenów

Określenie zasad zagospodarowania terenów w zasięgu projektowanego zbiornika przeciwpowodziowego jest niezbędne ze względu zakres ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w jego zasięgu oraz terenów do niego przylegających. Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów mogą również ulec zmianie w skutek możliwej korekty granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią lub pojawienia się zagrożenia katastrofą budowlaną w skutek przerwania wałów na tym zbiorniku.

Dla terenów wymienionych w pkt. 2 Rozdziału 12.2:

Przystąpienie do sporządzania zmiany obowiązującego planu może być spowodowane zmianą wskaźników urbanistycznych w studium, pomimo zachowania zgodności przeznaczenia wskazane w

nim i przeznaczenia określonego w planach miejscowych przyjętych przed uchwaleniem studium. Potrzeba zmiany planu obowiązującego może również być związana z poszerzeniem zakresu dopuszczalnego przeznaczenia terenów wskazanych w strefach funkcjonalno –przestrzennych wyodrębnionych w studium. Intensyfikacja przyjętych w studium wskaźników oraz kierunków rozwoju przeznaczenia terenów wymaga ponownej analizy ustaleń obowiązujących planów i podjęcia decyzji o ewentualnym zwiększeniu możliwości inwestycyjnych w terenach o ustalonych w planach obowiązujących zasadach zagospodarowania. Decyzja o zmianie planów miejscowych powinna być warunkowana również ewentualnymi zmianami wprowadzonymi w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym od dnia wejścia w życie ustaleń obowiązujących planów, szczególnie w zakresie wymaganego zakresu planu miejscowego (np. brak wszystkich wskaźników urbanistycznych wymaganych do ustalenia przez przepisy ustawy).

Dla terenów wymienionych w pkt. 3 Rozdziału 12.2

Zagospodarowanie przestrzenne obszarów otwartych bez istniejącej zabudowy wymaga:

- wykształcenia nowych układów urbanistycznych (sieci dróg, zieleni urządzonej i terenów rekreacyjnych, miejsc koncentracji usług w tym publicznych i społecznych, parkingów itp.) nawiązujących do walorów krajobrazowych gminy,
- prowadzeniu zagospodarowania nowych terenów z uwzględnieniem racjonalnej sieci dróg (w tym projektowanych) i dojazdów oraz ustaleniu zasad dokonywania podziałów nieruchomości na działki budowlane, w tym uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów układu komunikacyjnego podstawowego dla systemu komunikacyjnego gminy oraz powiązanie układu osiedlowego z układem gminnym, wraz z uwzględnieniem potrzeb transportu zbiorowego i pieszego,
- wprowadzeniu zasad umożliwiających rozbudowę systemów infrastruktury technicznej,
- w strefach związanych z działalnością gospodarczą uwzględnienie potrzeb zamknięcia uciążliwości do granic inwestycyjnych działek oraz przewidzenia potrzeb ruchu ciężkiego na wyznaczonym układzie komunikacyjnym,
- postępowaniu zagospodarowania z zachowaniem ładu przestrzennego i ochroną obiektów zabytkowych oraz obszarów podlegających ochronie ze względu na wartości przyrodnicze i krajobrazowe (ochrona prawna przyrody i zabytków),
- uwzględnienia w zagospodarowaniu obszarów o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych i obszarów wymagających szczególnych warunków zagospodarowania terenów, np. położonych w zasięgu stref sanitarnych od cmentarzy,

- regulacji dotyczących funkcji uzupełniających w terenach budowlanych w celu wyodrębnienia terenów typowo mieszkaniowych pozbawionych możliwości lokalizowania usług i produkcji oraz terenów o dopuszczalnym przemieszaniu użytkowania lub wprowadzeniu wyłącznie form zagospodarowania związanych z działalnością gospodarczą,
- wykształcenia jednolitego standardu architektoniczno – przestrzennego w strefach przeznaczonych do zainwestowania budowlanego o podobnych warunkach zagospodarowania terenów.

13. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

W studium nie wyznaczono obszarów przestrzeni publicznych, w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W studium wskazuje się jedynie tereny publiczne, które obejmują zespoły usług publicznych (administracja, sport i rekreacja, ochrona zdrowia czy bezpieczeństwo publiczne).

W studium nie wskazano również terenów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

14. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Uwarunkowania ekofizjograficzne gminy nie sprzyjają rozwojowi gospodarki rolnej. Decyduje o tym przede wszystkim niska jakość bonitacyjna gleb oraz niezbyt dobre warunki do prowadzenia wysokoprodukcyjnej gospodarki rolnej – szczególnie ze względu na znaczne rozdrobnienie własności oraz skomplikowaną rzeźbę terenów. Warunki ekonomiczne do prowadzenia gospodarki rolnej również nie sprzyjają jej rozwojowi. Gmina znajduje się w zasięgu oddziaływania strefy inwestycyjnej aglomeracji krakowskiej. W przypadku gminy Tokarnia są to inwestycje mieszkaniowe oraz związane z ruchem turystycznym. Uwarunkowania rozwojowe gminy spowodowały, że w studium nie przewiduje się rozwoju wielko produkcyjnej działalności rolniczej. Zakłada się również, że procent wykorzystania rolniczego gruntów ulegać dalszemu zmniejszeniu. O postępujących procesach zanikania produkcji rolniczej w gminie świadczy stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy, gdzie zaczynają przeważać grunty ugorowane w dłuższych okresach czasu, poddane silnej sukcesji siedlisk leśnych, hydrogenicznym i napiaskowym. Przyjęta zasada spowodowała, że studium dokonano analizy

wartości przyrodniczych przestrzeni rolniczej i podzieloną ją na część włączoną do strefy inwestycyjnej gminy oraz część włączoną w strefę ekologiczną gminy oraz rolniczą związaną z rolnictwem ekologicznym (z preferencją do drobnopowierzchniowych upraw) oraz hodowlą ras zwierząt charakterystycznych dla terenów górskich i podgórskich. Na gruntach rolnych znajdujących się w części ekologicznej studium dopuszcza dalsze wykorzystanie rolnicze gruntów, jednak z preferencją do pasterstwa. Tereny znajdujące się w tej strefie mogą również nadal podlegać sukcesji naturalnych siedlisk występujących w regionie i tym samym wzmocnić system przyrodniczy gminy i jej walory krajobrazowe.

Zupełnie inna sytuacja dotyczy leśnej przestrzeni produkcyjnej. Lesistość gminy jest bardzo wysoka. Przeważająca część zwartych kompleksów leśnych znajduje się w zarządzie Lasów Państwowych lub wspólnot gruntowych i jest objęta operatami urządzania lasu. Nie przewiduje się zagrożeń dla tej części gminy. W studium tereny te pozostawia się w obecnym użytkowaniu, za wyjątkiem drobnych korekt dotyczących gruntów leśnych prywatnych przylegających do działek zabudowanych lub stanowiących kompleksy plombowe zlokalizowane wewnątrz obszarów zurbanizowanych lub przeznaczonych do rozwoju funkcji inwestycyjnych. Realizacja tego zamierzenia nie będzie prowadzić jednak do silnej zmiany siedlisk leśnych czy ich zniszczenia. Studium zakłada, kompensację przyrodniczą tych terenów poprzez wskazanie terenów do zalesień. Powierzchnia tych terenów wielokrotnie przekracza powierzchnię gruntów leśnych przeznaczonych na cele inwestycyjne. W skutek realizacji polityki przestrzennej gminy wyznaczonej w studium lesistość gminy wzrośnie o ok. 5 – 8%.

Zasady ogólne wskazane w studium dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej to:

- ochrona gruntów rolnych znajdujących się w strefie ekologicznej gminy przez wprowadzaniem zabudowy i zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze, z dopuszczeniem intensyfikacji produkcji rolniczej o profilu ekologicznym, szczególnie na gruntach położonych w zasięgu strefy ekologicznej wyznaczonej w studium,
- zachowanie zadrzewień, w tym obszarowych powstałych w skutek naturalnej sukcesji siedlisk leśnych oraz zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i łągowych w terenach podmokłych,
- dopuszczenie zalesień tych terenów pod warunkiem zachowania siedlisk naturalnych i półnaturalnych wykształconych w tych terenach,
- zakaz realizacji w tych terenach nowych siedlisk zabudowy zagrodowej,
- dopuszczenie realizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, związanej ze zbiorczymi systemami infrastruktury technicznej, w tym ujęć wody, stacji trafo, oczyszczalni i przepompowni ścieków, stacji pomiarowo – redukcyjnych gazów,

- dopuszczenie wprowadzania tras turystyki rowerowej, konnej i pieszej wraz z obiektami do nich przynależnymi, przy czym wyznaczenie takiego zapotrzebowania musi nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zasady ogólne wskazane w studium dla leśnej przestrzeni produkcyjnej to:

- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów do obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz tras turystyki pieszej, rowerowej i konnej wraz z przynależnymi do niej obiektami,
- prowadzenie gospodarki leśnej na zasadach określonych w Ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach ,.

15. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Tokarnia zostały opisane w części studium dotyczących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Sposób zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią musi uwzględniać zakazy, nakazy, dopuszczenia i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych w zakresie ochrony przed powodzią, które reguluje Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne. W szczególności dotyczy to warunków zagospodarowania terenów oraz lokalizacji zabudowy i innych obiektów budowlanych lub zakazu ich lokalizacji. Szczegółowe zasady zagospodarowania obszarów zagrożonych powodzią powinny zostać określone w planie miejscowym, w tym w zakresie dopuszczenia lokalizacji obiektów budowlanych wraz ze szczegółowymi warunkami lokalizacji lub zakazu ich lokalizacji oraz wskazań w studium określonych dla obszarów funkcjonalno-przestrzennych wskazanych w Rozdziale pt. „**UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY, USTALENIA**”. Warunki te zostają określone w odpowiedniej decyzji uzgadniającej plan miejscowy.

W części studium dotyczących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego wymieniono również obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych zlokalizowane w gminie Tokarnia. Dla tych obszarów obowiązuje, zgodnie z przepisami prawa:

- nakaz poprzedzenia wszelkich inwestycji rozpoznaniem budowy geologicznej i ustaleniem kategorii geotechnicznej warunków ich realizacji i posadowienia obiektów budowlanych zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, w tym w zakresie wykonania stosownej

dokumentacji geologiczno – inżynierskiej uwzględniającej stateczność skarp i obciążenia od nowoprojektowanych obiektów budowlanych,

- obowiązek zabezpieczenia istniejących skarp, z zastosowaniem materiałów naturalnych typu kamień i drewno oraz roślinności (z możliwością zastosowania geokraty),

Dodatkowo odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych należy realizować poprzez kanalizację deszczową lub inny sposób uniemożliwiający ich dopływ do tych obszarów, przy czym w przypadku odprowadzenia ich do zbiorników wodnych, studni chłonnych lub innych urządzeń wodnych służących do odprowadzenia wód do ziemi należy dokonać oceny warunków hydrogeologicznych na terenie inwestycji i jej sąsiedztwie, w celu ustalenia możliwości bezpiecznego odprowadzenia wód opadowych i roztopowych do ziemi bez negatywnego wpływu na tereny sąsiedztwie.

16. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY, TERENY GÓRNICZE, ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE

Na terenie gminy Tokarnia nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

17. OBSZARY WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNYCH SPOSOBÓW ZAGOSPODAROWANIA O OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCIACH INWESTYCYJNYCH.

Strefy o ograniczonych możliwościach inwestycyjnych obowiązują:

Dla śródlądowych **wód powierzchniowych** oraz **urządzeń melioracji wodnych szczegółowych**, obowiązuje nakaz uwzględnienia obowiązujących przepisów odrębnych z zakresu Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, ze zmianami), w tym:

- zakaz grodzenia przyległych do śródlądowych wód powierzchniowych i urządzeń melioracji szczegółowych nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu,
- nakaz umożliwienia dostępu do śródlądowych wód powierzchniowych i urządzeń melioracji szczegółowych dla potrzeb wykonywania robót związanych z utrzymaniem wód,

Dla stref sanitarnych od cmentarzy 50 i 150 m.

W zasięgu stref sanitarnych obowiązuje zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2020 r. 1947) Wynoszących 50 m i 150 m. W strefie 50 m odległości cmentarza od zabudowy mieszkalnej i obiektów związanych z produkcją artykułów żywności, żywieniem zbiorowym i przechowywaniem artykułów żywności obowiązują przepisy odrębne dotyczące zakazu lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, niemieszkalnej związanej z przechowywaniem i przetwarzaniem żywności oraz ujęć wody. W strefie 150 m zmniejszenie do 50 m strefy z zakazem lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, niemieszkalnej związanej z przechowywaniem i przetwarzaniem żywności, pod warunkiem uzbrojenia terenów w sieć wodociągową i koniecznością podłączenia do tej sieci wszystkich budynków korzystających z wody. W strefie 150 m odległości od cmentarza obowiązuje, podobnie jak w strefie 50 m, zakaz realizacji ujęć wody (w tym studni, źródeł i strumieni) służących do czerpania wody do pica i potrzeb gospodarczych.

Dla strefy technologicznej od linii elektroenergetycznych 110 kV – 12,5 m w każdą stronę od osi linii.

W zasięgu strefy od linii 110 kV obowiązuje nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów odpowiednich przepisów odrębnych, w tym w zakresie wymaganej odległości od linii obiektów budowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi, obiektów zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stref zagrożonych wybuchem, wykonywania nasypów i hałd oraz sadzenia roślinności wysokiej. Lokalizacja zabudowy w odległości mniejszej niż wskazana powyżej jest możliwa wyłącznie po uwzględnieniu odpowiednich norm i przepisów. Zmniejszenie tej odległości należy wskazać w sporządzanych planach miejscowych, po uwzględnieniu uwarunkowań uzasadniających zmianę tej odległości.

Dla istniejących linii elektroenergetycznych 15 kV wskazuje się strefę technologiczną o szerokości 7,5 m, licząc w obie strony od osi linii, z obowiązywaniem analogicznych obostrzeń jak dla linii 110 kV. W studium nie wskazuje się zasięgu tej strefy, biorąc pod uwagę możliwość zamiany linii napowietrznych na kablowe, która na etapie sporządzania studium nie jest możliwa do przesądzenia. Celowość utrzymania linii napowietrznych lub ich skablowanie należy przesądzić w planach miejscowych, w których należy wyznaczyć wskazaną strefę lub zrezygnować z niej w przypadku wskazania linii do skablowania.

W celu ochrony ludności w studium przyjmuje się:

- uwzględnienie na terenach zabudowy wielorodzinnej, przemysłowej i użyteczności publicznej konieczności projektowania budowli ochronnych (schrony i ukrycia) jako obiekty o podwójnej funkcji, pozostające w ciągłym użyciu, np. garaże, parkingi podziemne, piwnice, magazyny.

Przy czym możliwość zaadoptowania obiektu do tej funkcji powinna następować dopiero w czasie podwyższenia gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia. Typy ukrycia należy uzgadniać zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. W przypadku realizacji wymienionych obiektów bez podpiwniczenia należy wyznaczyć rezerwę terenu pod budowę budowli ochronnych wolnostojących, które będą wykonane w czasie podwyższenia stanu obronności państwa lub innego zagrożenia,

- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów awaryjnych studni wody pitnej o minimalnej wydajności 7,5 litra/osobę/dobę w odległości do 800 m od zabudowy mieszkaniowej, użyteczności publicznej, wraz z zapewnieniem sprawnej eksploatacji studni istniejących,
- zabezpieczenie alarmowania i powiadamiania ludności w wypadku zagrożeń, przyjmując promień słyszalności syreny min. 300 m,
- w projektowaniu zabudowy i zagospodarowania terenu należy uwzględniać wymogi obrony cywilnej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi, dotyczącymi także uzgadniania projektów budowlanych.

18. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REKULTYWACJI LUB REHABILITACJI

Gmina Tokarnia nie podjęła uchwały w sprawie ustalenia na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) zasięgu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Bez wymienionych powyżej przepisów kierunkowych nie jest możliwe wyznaczenie racjonalnych obszarów wymagających przekształceń, rekultywacji i rehabilitacji.

19. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie Gminy Tokarnia nie wyznaczono terenów zamkniętych.

20. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.

W gminie Tokarnia nie wyznaczono granic obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.

21. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW

W studium wskazuje się obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, związanych z energią słoneczną. We wskazanych obszarach dopuszczalne jest lokalizowanie farm fotowoltaicznych. Lokalizacja takich urządzeń jest przeznaczeniem alternatywnym do ustalonej funkcji dla obszaru funkcjonalno – rozwojowego związanego z działalnością produkcyjno – usługową. W przypadku realizacji urządzeń fotowoltaicznych należy uwzględnić dla nich strefę ochronną, o ile wystąpi taka konieczność na podstawie przepisów odrębnych. W strefie powinien obowiązywać:

- nakaz zamknięcia oddziaływania lokalizowanych instalacji związanych energetyką fotowoltaiczną w granicach strefy,
- nakaz ograniczenia oddziaływania instalacji związanych energetyką fotowoltaiczną do granic działki, do której inwestor posiada tytuł prawny, w przypadku ich realizacji jedynie na części terenów.

III. UZASADNIENIE I SYNTEZA

Ponowne sporządzenie Studium wynika z konieczności uściślenia polityki przestrzennej gminy i dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju. Uznano konieczność wprowadzenia zmian zgodnie z procesem tworzenia polityki przestrzennej gminy, uwzględniając nowe możliwości rozwoju przestrzennego oraz interes społeczności lokalnej. Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia nie wyczerpywało wystarczająco założeń polityki przestrzennej gminy w zmienionych realiach społeczno – ekonomicznych. Uwarunkowania obowiązującego Studium w trakcie sporządzania tego dokumentu uległy znacznej dezaktualizacji. Analiza wniosków złożonych po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium, a także do obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykazała, że obowiązujące dokumenty nie spełniają w pełni oczekiwań mieszkańców wnioskujących o wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania lub zmianę warunków inwestowania.

Ponieważ w myśl ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami) plan miejscowy nie powinien naruszać ustaleń studium nie ma możliwości sporządzenia zmiany obowiązujących planów miejscowych i spełnienia oczekiwań

mieszkańców. Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia przyjęte przez Radę Gminy Tokarnia w 1998 r. (Uchwała Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r., zmienionej Uchwałą Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. oraz uchwałą Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r.) straciło swoją aktualność w wyniku zmian zagospodarowania poszczególnych rejonów gminy oraz zmienionych uwarunkowań gospodarczych, demograficznych i infrastrukturalnych. Silne zmiany uwarunkowań wewnętrznych rozwoju gminy, ale również zmian następujących w regionie wymagają ponownej analizy i w związku z tym istnieje potrzeba wytyczenia nowych potrzeb rozwojowych w ujęciu całościowym, bez ograniczania się do wybranych elementów przestrzeni gminy. Potrzeba największych zmian wiąże się z koniecznością wskazania nowych priorytetów w rozwoju terenów inwestycyjnych oraz z uwzględnieniem zmian w ochronie elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego wynikającą ze zmienionych przepisów prawa. Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest ofertą terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, która kierowana jest do mieszkańców, inwestorów i wszystkich, którzy korzystają z walorów gminy. Główną ideą tego dokumentu jest odpowiedź na pytanie, jak w sposób racjonalny i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarować przestrzenią gminy.

Przy opracowaniu dokumentu Studium kierowano się kryteriami wynikającymi ze stanu istniejącego zagospodarowania, szeregu uwarunkowań, w tym przepisów odrębnych - szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, czy dóbr kultury. Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia - rozumianej jako rozmieszczenie i wzajemne relacje podstawowych elementów składowych gminy - wynikają w znacznym stopniu z uwarunkowań zewnętrznych, związanych z usytuowaniem w regionie tj. funkcji gminy górskiej położonej w peryferyjnej strefie subregionu **Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego** (zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego).

Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia dotyczące uwarunkowań wewnętrznych, to przede wszystkim:

- dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów,
- zobowiązania formalno- prawne wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych i wydanych decyzji administracyjnych (decyzje pozwolenia na budowę),
- stopnia realizacji ustaleń dotychczas obowiązującego dotychczas studium,
- stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- warunków i jakości życia mieszkańców,

- tendencji demograficznej, migracji i możliwości rozwoju gminy,
- struktury własności terenów,
- tempa realizacji inwestycji celu publicznego w tym infrastruktury technicznej i układu drogowego.

Określona w Studium struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy ma umożliwić realizację założonych celów. Wpłyne ona również na uatrakcyjnienie obszaru gminy i zwiększenie oferty dla mieszkańców oraz inwestorów. W celu określenia wyraźnych zasad rozwoju gminy przyjęto ogólny podział gminy na obszary funkcjonalno - przestrzenne.

Dla obszarów określono wiodące funkcje i kierunki rozwoju. Zostały również wskazane różne formy ochrony terenów zainwestowanych – w tym ochrony wartości kulturowych, ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Zidentyfikowano i określono zabezpieczenia w obszarach z istniejącymi zagrożeniami. Ochroną przed nowym zainwestowaniem zostały objęte obszary o wysokich wartościach przyrodniczych. Obszary te decydują o walorach krajobrazowych gminy, dlatego też ich ochrona jest jednym z priorytetów. Założono zwiększenie atrakcyjności wizerunku gminy, które nastąpi poprzez zwiększenie działań gminy na rzecz estetyzacji obszarów wymagających rehabilitacji. Rozwojowi zagospodarowania w gminie sprzyja bardzo dobra dostępność komunikacyjna gminy. Dotyczy to nie tylko inwestorów, ale i osiedlających się nowych mieszkańców oraz napływu turystów. Utrzymanie terenów mieszkaniowych i turystycznych oraz wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe powinno być uwarunkowane zachowaniem wymogów ładu przestrzennego i walorów środowiska przyrodniczego, w szczególności przy realizacji budownictwa skoncentrowanego. Prowadzenie sprzyjającej polityki związanej z rozwojem działalności gospodarczej, tj. tworzenia nowych lokalizacji dla usług, turystyki i rekreacji indywidualnej. Lokalizacja usług lokalnych związanych z obsługą gminy, handlem zorganizowanym w zakresie istniejących i przewidywanych terenów usługowych i produkcyjnych, handlem detalicznym w ramach terenów mieszkaniowych, jak również innych usług generujących miejsca pracy zapewnić ma sprawne funkcjonowanie gminy, zaspokajając jednocześnie potrzeby mieszkańców. Sukcesywna i konsekwentna realizacja kierunków rozwoju wyznaczonych w niniejszym dokumencie powinna w perspektywie spowodować wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i mieszkaniowej gminy. Jako podstawę dalszego rozwoju gminy (kierunek równorzędny do wcześniej wymienionych) wskazano również rozwój turystyki, we wszystkich jej formach .

Zmiany struktury przestrzennej gminy Tokarnia przyjęte w niniejszym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wiążą się z wiodącymi funkcjami gminy:

mieszkańczą - jednorodzinną, w różnych formach i o zróżnicowanej intensywności zabudowy, ze strefowaniem do rozwoju zabudowy o zwiększonej intensywności w rejonach gminy z rozwiniętą funkcją osadniczą i ekstensywną w rejonach gminy preferowanych do rozwoju funkcji turystyczno - wypoczynkowych,

koncentracji usług turystycznych i wypoczynkowych – głównie górnych partiach gminy i w rejonach o ograniczonym stopniu przekształcenia środowiska – poza istniejącą strefą osadniczą gminy

usługową i produkcyjną - realizowaną w istniejących terenach przemysłowo – usługowych, nieznacznym ich powiększeniem w rejonach uzasadnionych zainteresowaniem inwestycyjnym właścicieli nieruchomości,

zachowania walorów kulturowych i przyrodniczych – realizowanej poprzez ochronę istniejących wartościowych obiektów i obszarów chronionych, ze szczególnym naciskiem na dalszą rewitalizację obiektów zabytkowych, zasobów zwartych kompleksów leśnych i zachowaniem istniejących ciągów powiązań przyrodniczych związanych z układem hydrograficznym gminy, szczególnie rzeki Krzczonówka, mniejszych cieków wodnych oraz układem zboczy i dolin górskich.

Perspektywiczny rozwój gminy, polegający na wzroście jakościowym i ilościowym, będzie miał miejsce nie tylko na terenach zainwestowanych poprzez modernizację lub rozbudowę, ale również na terenach niezainwestowanych poprzez wprowadzenie nowych form zagospodarowania i przeznaczenia terenów. Generalnie utrzymuje się kierunki struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy określone w obowiązującym dotychczas Studium, z uwzględnieniem zmian w strukturze przestrzennej nowych terenów inwestycyjnych, wynikających z uaktualnionych potrzeb gminy.

Podział na część rolniczą i zurbanizowaną – gminy Tokarnia uległ znaczącemu zatarciu. Tereny rolne w ograniczonym stopniu są wykorzystywane jako tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z tego powodu obszary terenów rolnych położonych w sąsiedztwie stref zurbanizowanych rezerwuje się jako potencjalne tereny rozwoju. Pozostałe tereny kwalifikuje się do strefy ekologicznej gminy, w której obowiązuje zakaz zabudowy. Tereny znajdujące się w jej zasięgu mogą być wykorzystywane do produkcji rolniczej, z preferencją do rolnictwa ekologicznego i hodowli ras zwierząt charakterystycznych dla regionu lub mogą stanowić zasób ekologiczny gminy, z dominacją siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz siedlisk podlegających naturalnej sukcesji siedlisk leśnych, hydrogenicznych i napiaskowych. Szczególnie istotne dla tej strefy jest zachowanie zadrzewień i siedlisk wilgotnych w sąsiedztwie cieków wodnych oraz podbudowa struktury kompleksów leśnych poprzez wskazanie nowych terenów do zalesień.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy tworzą obszary zróżnicowane pod względem funkcji, rozwijających się form aktywności w tym aktywności gospodarczej oraz uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych. W wyniku analiz dotyczących uwarunkowań, w tym systemu przyrodniczego, środowiska kulturowego oraz stopnia dostępności terenu i projektowanych zamierzeń na terenie gminy, wyodrębniono w Studium strefy rozwojowe, z podziałem na:

- **strefę osadniczą (O)** obejmującą tereny zainwestowane będące efektem dotychczasowego rozwoju zagospodarowania budowlanego gminy z wyraźną dominacją zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i w wybranych miejscach również funkcji usługowych i niewielkim zachowaniem funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej (przewaga zagród przekwalifikowanych na cele mieszkaniowe). Działania w tej strefie będą polegać na dalszym rozwoju tych funkcji, przede wszystkim na terenach niezagospodarowanych. Rozwój zagospodarowania powinien odbywać się na podstawie zasad określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Szczególny nacisk należy położyć na poprawę obsługi komunikacyjnej tych terenów i rozwój infrastruktury technicznej. Istotnym działaniem w strefie powinno być również wytworzenie lokalnych centrów usługowych służących mieszkańcom poszczególnych osiedli oraz zachowanie rezerw terenowych na potrzeby realizacji terenów zieleni urządzonej o charakterze rekreacyjnym szczególnie realizowanych jako obszary ogólnodostępne o profilu usług publicznych. W strefach powinno nastąpić również zwiększenie powierzchni terenów związanych z ruchem turystycznym oraz sportem i rekreacją. Szczególnie w rejonie rzeki Krzczonówki. Zagospodarowanie tych terenów powinno obejmować zarówno obsługę mieszkańców gminy, jak również obsługę ruchu turystycznego oraz sportu kwalifikowanego. W strefie w przypadkach uzasadnionych dopuszczalne jest utrzymanie istniejącej funkcji zabudowy zagrodowej. Delimitację przestrzenną tej funkcji należy wskazać w planach miejscowych, jako odrębne przeznaczenie terenów.
- **strefę turystyczno - osadniczą (TO)** obejmującą tereny rozproszonej zabudowy wiejskiej (mieszanej zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i usługowej) w górnych partiach gminy. Działania w tej strefie będą polegać na aktywacji zagospodarowania inwestycyjnego tego obszaru gminy. Funkcje dopuszczone na tym obszarze to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ekstensywna i rezydencjonalna, rekreacja indywidualna i zorganizowana w formie obszarów kwalifikowanego sportu i rekreacji i zespołów domów letniskowych, turystyka związana z zakwaterowaniem zbiorowym turystów w formie ośrodków wypoczynkowych, hoteli, pensjonatów, ośrodków szkoleniowo – wypoczynkowych, pól biwakowych i kempingowych oraz ośrodków wypoczynkowych. Funkcje te mają równorzędne

znaczenie w rozwoju tej strefy. Dodatkowym przeznaczeniem dopuszczalnym jest również zabudowa zagrodowa, w przypadku wystąpienia takich potrzeb oraz wzrost zainteresowania formami agroturystyki prowadzonej w tych gospodarstwach. Tereny przeznaczone na te cele należy wyodrębnić w planach miejscowych jako odrębne przeznaczenie terenu. Przy czym łączenie tej funkcji w ramach jednego terenu o określonym przeznaczeniu z innymi funkcjami, oprócz agroturystyki, nie jest dopuszczalne. W strefie wskazuje się również obszary o funkcji usług ogólnodostępnych oraz publicznych służących obsłudze mieszkańców oraz turystów. W strefie dopuszczalne jest realizowanie obszarów związanych z turystyką oraz sportem i rekreacją jako obszarów ogólnodostępnych o profilu usług publicznych.

- **strefę działalności gospodarczej (G)** obejmującą istniejące tereny usługowo – produkcyjne, które wskazuje się do utrzymania i dalszego rozwoju i nowe tereny inwestycyjne sąsiadujące z istniejącymi terenami o tej funkcji. Tereny te stanowią enklawy obszarów o funkcjach związanych z działalnością gospodarczą otoczonych strefą mieszkaniową. W działaniach inwestycyjnych w tej strefie należy położyć szczególny nacisk na pozyskiwanie form działalności produkcyjnej o ograniczonej uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej położonej w pobliżu, głównie dotyczy to zachęt do zmiany profilu związanego z przemysłem drzewnym (tartaki) na inną formę działalności produkcyjnej. Ze względu na uwarunkowania przestrzenne gminy, a szczególnie powiązanie jej z ponadlokalnym układem komunikacyjnym w strefie powinno nastąpić ograniczenie w możliwości lokalizowania działalności gospodarczej związanej z logistyką, składowaniem i magazynowaniem towarów. W strefie powinna obowiązywać zasada ograniczania przeznaczania terenów na cele mieszkaniowe, za wyjątkiem zapewnienia potrzeb własnych osób prowadzących działalność gospodarczą. W zagospodarowaniu terenów należy położyć również nacisk na staranność kompozycji przestrzennej obiektów, atrakcyjność architektury, stosowanie wysokiej klasy materiałów wykończeniowych na budynkach, odpowiednie nasycenie terenów zielenią urządzoną i zapewnienie odpowiedniej obsługi infrastrukturą techniczną i komunikacyjną (ze względu na przewidywany ruch ciężki związany z funkcjonowaniem tej strefy). W strefie zakłada się również możliwość rozwoju technologii wytwarzających energię z odnawialnych źródeł (technologie OZE). Położenie gminy sprzyja rozwojowi technologii fotowoltaicznych. Na cele realizacji instalacji fotowoltaicznych w studium wyznacza się tereny w obrębach Tokarnia i Skomielna Czarna.
- **strefę ekologiczną (E)** – obejmującą tereny zieleni naturalnej i półnaturalnej o najwyższych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych w skali gminy, obejmujące kompleksy leśne, obszary zieleni hydrogenicznej położonej w dolinach rzek i cieków wodnych, siedliska

napiaskowe oraz inne obszary niezbędne do zachowania ciągłości systemu przyrodniczego gminy, w tym tereny do zalesień. Podstawowy kierunek działań w strefie to zachowanie tych terenów i ich ochrona. Dopuszczalne jest wykorzystanie gruntów zakwalifikowanych w ewidencji jako grunty rolne do prowadzenia produkcji rolniczej, z preferencją do prowadzenia rolnictwa ekologicznego i hodowli zwierząt. Cele te trwale mogą być realizowane w terenach rolniczych oraz czasowo w terenach zieleni nieurządzonej ekologicznej.

W trakcie sporządzania studium uwzględniono przepisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w tym w zakresie bilansu terenów i maksymalnego zapotrzebowania gminy na tereny budowlane .

Analiza potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Tokarnia stanowi załącznik do studium. Z założonych w tej analizie prognoz wynika jednoznacznie, że rezerwy terenowe na cele inwestycyjne przewidziane w planach miejscowych sporządzonych (przy zachowaniu zgodności z obowiązującym studium) nieodzwierciedlają realnego zapotrzebowania gminy. Szczególnie wyraźne jest to w przypadku przeszacowania powierzchni terenów przewidzianych do rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Liczba ludności w wyniku zagospodarowania tych rezerw wzrosłaby do ponad 19 tys. Mieszkańców. Nie pokrywa się to z prognozą demograficzną wykonaną przez GUS do 2030 r. Maksymalna liczba mieszkańców gminy po przełożeniu tej prognozy na 30 lat wskazuje, że liczba mieszkańców gminy może wzrosnąć o 800 osób. Utrzymywana zatem rezerwa terenowa w obowiązującym studium i planach na cele mieszkaniowe nie ma uzasadnienia w realnych potrzebach gminy. Analizując wykonaną prognozę demograficzną widoczne jest zbyt zachowawcze podejście do wskaźników demograficznych jakie przebiegały w ostatnich 10 latach. W tym czasie wzrost liczby ludności był większy niż w szacunkach w niej uwzględnionych, szczególnie w zakresie przyrostu naturalnego. Aktywizacja inwestycyjna gminy nie wskazuje na zachowanie w najbliższym czasie tych procesów, a jednocześnie wzrost zainteresowania inwestycyjnego gminą może spowodować zwiększenie migracji zewnętrznych na teren gminy. Przyjmując te argumenty w analizie założono, że wzrost liczby ludności gminy z dużym prawdopodobieństwem będzie większy niż zakładany w prognozie demograficznej. W analizie przyjęto minimalną wartość tego wzrostu, która umożliwi wzrost liczby mieszkańców gminy o ok. 1200 osób w okresie perspektywnym 30 lat. Rezerwy terenowe na cele mieszkaniowe zostały dopasowane do tego poziomu, z zastosowaniem zwiększenia rezerw do 30%, zgodnie z przepisami prawa.

Podsumowanie bilansu terenów pod zabudowę wskazuje, że powierzchnia terenów przewidzianych na mieszkaniowe w sporządzanym studium, nie przekracza maksymalnego zapotrzebowania gminy na te cele.

Analiza studium obowiązującego wskazała jednocześnie, że funkcje gospodarcze gminy, szczególnie funkcje turystyczno – wypoczynkowe i usługowe nie są w wystarczającym stopniu uwzględnione w kierunkach rozwoju gminy. Powierzchnia terenów wskazanych w nim na te cele w ogóle nie uwzględnia uwarunkowań gminy związanych z tymi funkcjami. Powierzchnia terenów przewidzianych na te cele jest zdecydowanie za niska w stosunku do terenów mieszkaniowych w nim wskazanych. Prowadzenie polityki przestrzennej gminy w ten sposób w dłuższej perspektywie czasowej prowadziłoby do stagnacji rozwoju gminy. Brak terenów związanych z działalnością gospodarczą powodowałby deficyt miejsc pracy dla mieszkańców gminy, co mogłoby powodować utrzymanie obecnego stanu, czyli pracę mieszkańców gminy poza jej granicami. Procesy takie są również czynnikiem zwiększającym migracje zewnętrzne. W sporządzanym studium dostosowano powierzchnię terenów związanych z działalnością gospodarczą do prognoz demograficznych oraz istniejących uwarunkowań rozwoju gminy, związanych z bezpośrednią bliskością aglomeracji krakowskiej i stresy turystyki górskiej, pełnym wykorzystaniem potencjału przyrodniczo – krajobrazowego i uwzględnieniem dobrego dostępu gminy do układu dróg krajowych.

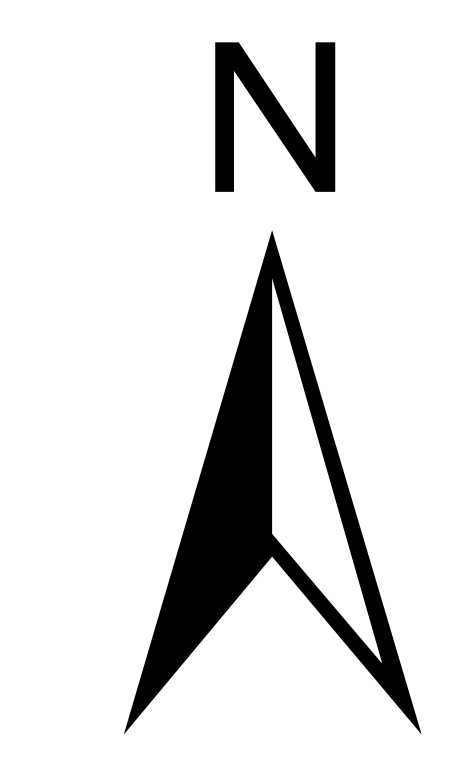
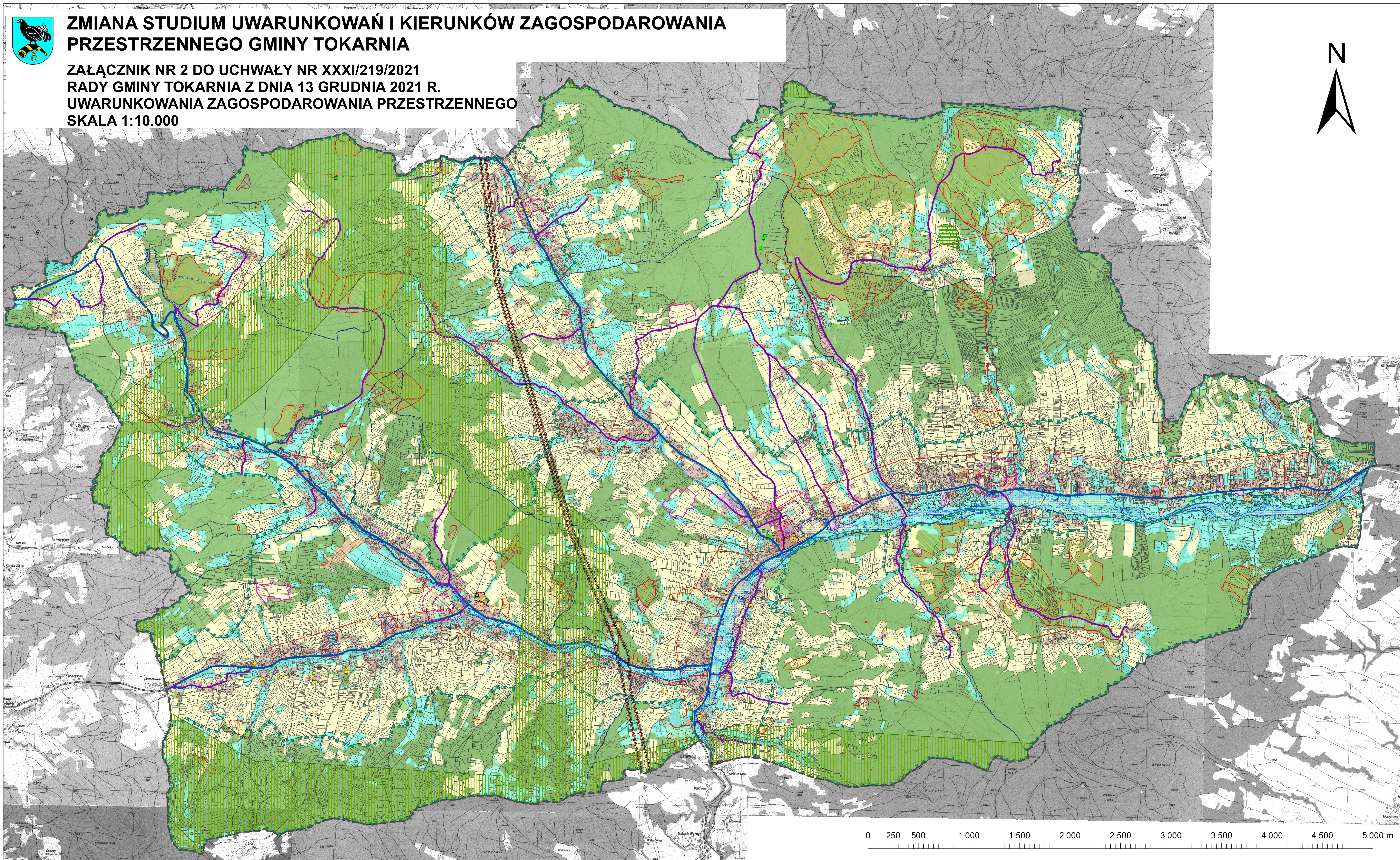
Podjęte działania planistyczne umożliwiają zrównoważony rozwój gminy i nie powodują jednokierunkowego rozwoju. Model zagospodarowania terenów przyjęty w sporządzanym studium umożliwia wielofunkcyjny rozwój gminy i zmniejszenie oddziaływania czynników zewnętrznych wpływających na niego.

Nowe studium ma również umożliwić utrzymanie korzystnych prognoz demograficznych, poprzez ograniczenie czynników mogących zmienić istniejące procesy. Realizacja studium nie spowoduje negatywnych zmian w strukturze demograficznej gminy, a może spowodować zmianę wskaźników demograficznych związanych z przyrostem naturalnym, na bardziej korzystne. Rozwój zagospodarowania w modelu przyjętym w studium będzie preferował wzrost ludności w wieku produkcyjnym.

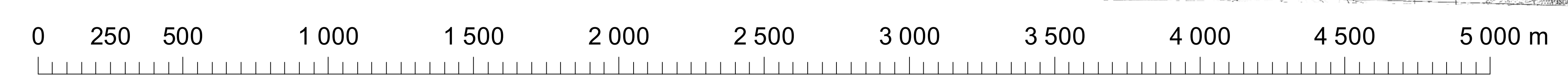
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOKARNIA

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR XXXI/219/2021
RADY GMINY TOKARNIA Z DNIA 13 GRUDNIA 2021 R.
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
SKALA 1:10.000

Legenda

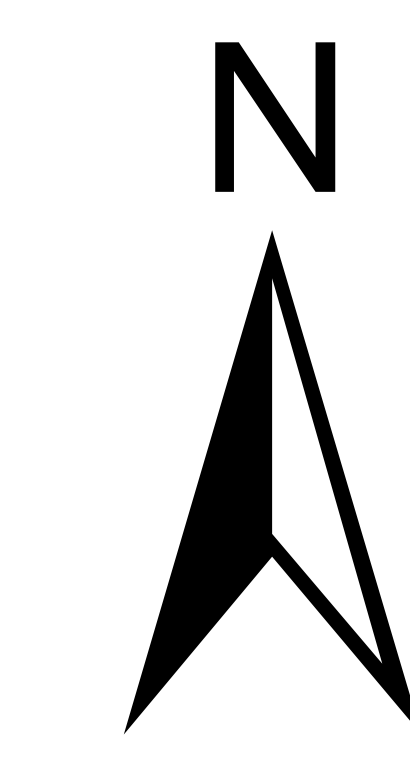
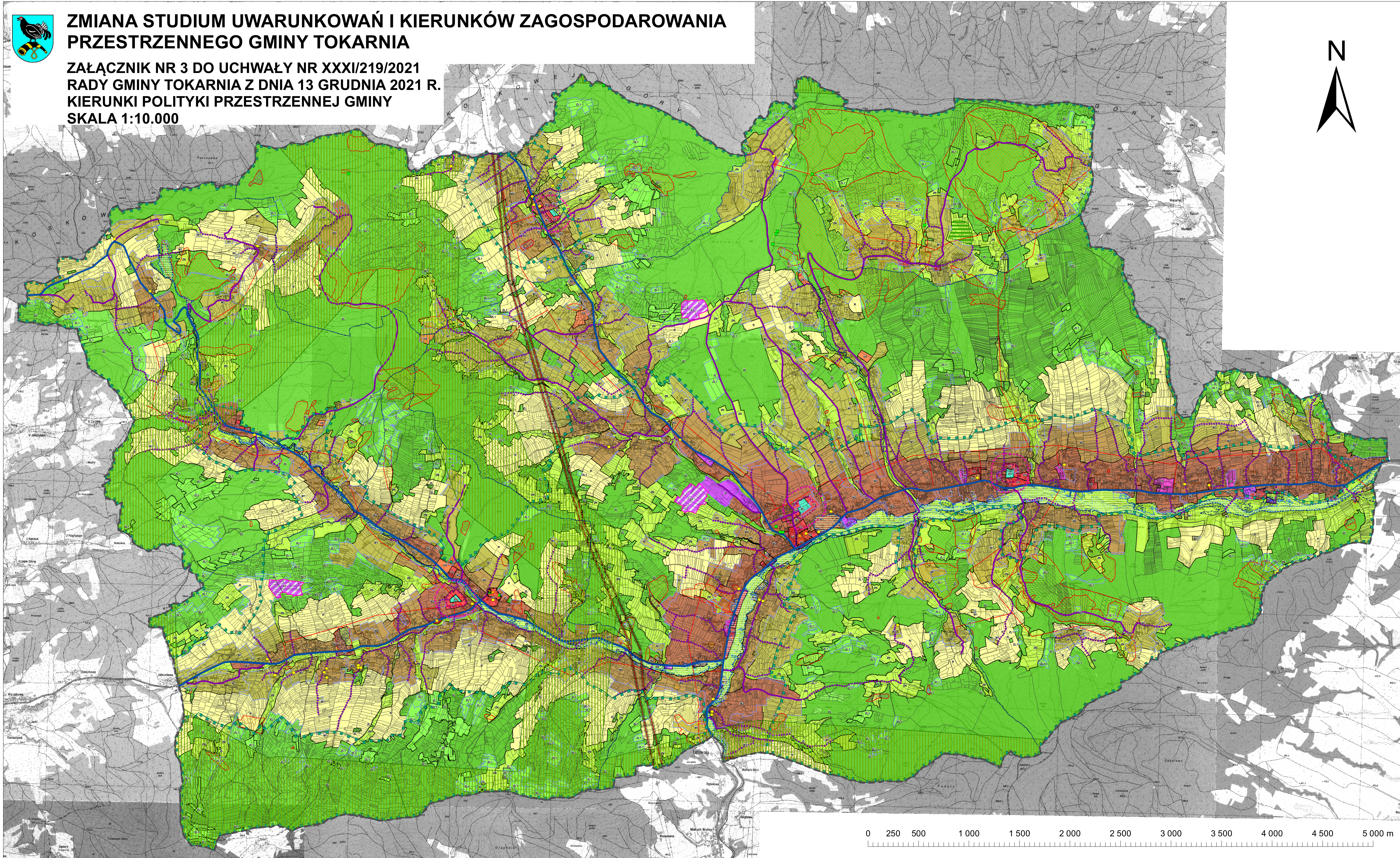
- granicz gminy Tokarnia
- granicz obrębów geodezyjnych
- Istniejące użytkowanie terenów**
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
 - zabudowa zagrodowa
 - zabudowa letniskowa - rekreacji indywidualnej
 - zabudowa mieszkaniowo - usługowa
 - zabudowa mieszkaniowo - produkcyjna
 - usługi administracji publicznej i bezpieczeństwa powszechnego
 - usługi oświaty
 - usługi ochrony zdrowia
 - usługi obsługi ruchu turystycznego
 - usługi sportu i rekreacji
 - usługi kultu religijnego
 - usługi, w tym handlu
 - obiekty produkcyjno - usługowe oraz składowo - magazynowe
 - tereny rolnicze
 - łąki, pastwiska i zadrzewienia
 - lasy
 - wody powierzchniowe
 - drogi
 - parkingi
 - oczyszczalnie ścieków
 - cmentarze
- Obszary i obiekty podlegające ochronie, wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych:**
 - korytarze ekologiczne Beskid Średni (KPd-13B)
 - pozostałe korytarze ekologiczne rangi regionalnej
 - pomniki przyrody - istniejące
 - stanowisko chronionych gatunków trzmieli
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%)
 - obszary zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%)
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%)
 - osuwiska aktywne ciągłe
 - osuwiska aktywne okresowo
 - osuwiska nieaktywne
 - obszary zagrożone ruchami masowymi
 - obszary wpisane do rejestru zabytków
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków
 - obiekty ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków
 - stanowiska archeologiczne
- Obszary wymagające szczególnych warunków zagospodarowania:**
 - strefy sanitarne od cmentarzy 50 m
 - strefy sanitarne od cmentarzy 150 m
 - strefa technologiczna od linii elektroenergetycznych 110 kV
- Stan systemów komunikacji:**
 - istniejące drogi powiatowe
 - istniejące drogi gminne
- Główne sieci i obiekty infrastruktury technicznej:**
 - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV
 - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 15 kV

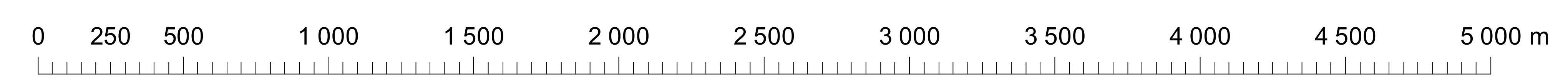

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOKARNIA

ZAŁĄCZNIK NR 3 DO UCHWAŁY NR XXXI/219/2021
RADY GMINY TOKARNIA Z DNIA 13 GRUDNIA 2021 R.
KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY
SKALA 1:10.000

- Legenda**
- granice gminy Tokarnia
 - granice obrębów geodezyjnych
- Tereny funkcjonalno - przestrzenne:**
- M1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i funkcji turystycznych
 - M2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej średniej intensywności i usługowej
 - M3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wysokiej intensywności i usługowej
 - U1 – tereny koncentracji usług administracji publicznej i bezpieczeństwa powszechnego
 - U2 – tereny koncentracji usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury
 - U3 – tereny koncentracji usług kultury religijnej
 - U4 – tereny koncentracji usług ogólnobytowych średniej intensywności
 - U5 – tereny koncentracji intensywnych usług
 - U6 – tereny koncentracji usług turystyki oraz sportu i rekreacji
 - P – tereny obiektów produkcyjnych i zabudowy usługowej
 - EF – tereny elektrowni fotowoltaicznych
 - ZC – tereny cmentarzy
 - K – tereny infrastruktury kanalizacyjnej
 - KS – tereny ogólnodostępnych parkingów
 - R – tereny rolne
 - ZL – tereny lasów
 - ZL1 – tereny do zalesień
 - ZN – tereny zieleni nieurządzonej, o funkcjach ekologicznych
- Kierunki ochrony systemu przyrodniczego gminy:**
- korytarza ekologicznego Beskid Średni (KpD-13B)
 - pozostałe korytarze ekologiczne rangi regionalnej
 - pomniki przyrody - istniejące
 - stanowisko chronionych gatunków trzmieli
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%)
 - obszary zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%)
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%)
 - osuwiska aktywne ciągłe
 - osuwiska aktywne okresowo
 - osuwiska nieaktywne
 - obszary zagrożone ruchami masowymi
- Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:**
- obszary wpisane do rejestru zabytków
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków
 - obiekty ujęte w wojewódzkiej/gminnej ewidencji zabytków
 - stanowiska archeologiczne
- Obszary wymagające szczególnych warunków zagospodarowania:**
- strefy sanitarne od cmentarzy 50 m
 - strefy sanitarne od cmentarzy 150 m
 - strefa technologiczna od linii elektroenergetycznych 110 kV
 - strefa ochronna od urządzeń wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji:**
- istniejące drogi powiatowe
 - istniejące drogi gminne
 - istniejące drogi gminne oraz odcinki dróg gminnych do urządzenia w celu zapewnienia funkcjonalności układu komunikacyjnego
- Główne sieci i obiekty infrastruktury technicznej:**
- istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV
 - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 15 kV
- Pozostałe oznaczenia studium:**
- obszary wyróżnione w strukturze przestrzennej gminy ze względu na stan aktualności obowiązujących m.p.z.p. - obszary, dla których konieczne będzie sporządzenie zmiany planu miejscowego
 - obszar lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym - przybliżony zasięg suchego zbiornika "Krzczonówka" w miejscowości Krzczonów, stanowiącego zadanie rządowe ujęte w Planie Zagospodarowania Województwa Małopolskiego

ZAŁĄCZNIK NR 4 DO UCHWAŁY NR XXXI/219/2021
RADY GMINY TOKARNIA Z DNIA 13 GRUDNIA 2021 R.

GINA TOKARNIA

**ANALIZA POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY
TOKARNIA
BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD
ZABUDOWĘ**

Spis treści	Str.
I. Wstęp	3
II. Analiza demograficzna zawierająca elementy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, wraz z prognozą demograficzną	4
III. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	6
IV. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę	10
V. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy	16
VI. Określenie możliwości wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych w gminie, podsumowanie bilansu powierzchni	21
VII. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	23

I. Wstęp

Sposób określenia potrzeb i możliwości rozwoju gminy został określony art. 10 ust. 1 pkt. 7 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami). Zgodnie z cytowanymi przepisami w sposobie ich ustalenia należy uwzględnić w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Bilans terenów przeprowadza się w związku z procedowaną w gminie zmianą studium, która jest wykonywana w związku z Uchwałą Nr XVII/107/2020 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia. Uchwała ta obejmuje obszar całej gminy Tokarnia. Konieczność przystąpienia do sporządzania studium dla całego obszaru gminy wynika z tego, że dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia przyjęte przez Radę Gminy Tokarnia w 1998 r. (Uchwała Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r., zmienionej Uchwałą Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. oraz uchwałą Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r.) straciło swoją aktualność w wyniku zmian zagospodarowania poszczególnych rejonów gminy oraz zmienionych uwarunkowań gospodarczych, demograficznych i infrastrukturalnych. Silne zmiany uwarunkowań wewnętrznych rozwoju gminy, ale również zmian następujących w regionie wymagają ponownej analizy i w związku z tym istnieje potrzeba wytyczenia nowych potrzeb rozwojowych w ujęciu całościowym, bez ograniczania się do wybranych elementów przestrzeni gminy. Potrzeba największych zmian wiąże się z koniecznością wskazania nowych priorytetów w rozwoju terenów inwestycyjnych oraz z uwzględnieniem zmian w ochronie elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego wynikającą ze zmienionych przepisów ochronnych dla tych obszarów. Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest ofertą terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, która kierowana jest do mieszkańców, inwestorów i wszystkich, którzy korzystają z walorów gminy. Główną ideą tego dokumentu jest odpowiedź na pytanie, jak w sposób racjonalny i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju gospodarować przestrzenią gminy.

II. Analiza demograficzna zawierająca elementy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, wraz z prognozą demograficzną.

Szczegółowe analizy sytuacji demograficznej gminy przedstawione w części studium w rozdziale Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. W tej części studium analizowano zarówno stan obecny, jak i prognozowaną sytuację gminy w kolejnych latach. W analizie wzięto pod uwagę zarówno czynniki wynikające z uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Analizowano wskaźniki dotyczące przyrostu naturalnego i migracji oraz sytuację gospodarczo – społeczną gminy warunkującą jej sytuację demograficzną.

Podstawowe wnioski wynikające z analiz demograficznych wskazują na dobry stan struktury demograficznej gminy w chwili sporządzania studium. Liczba mieszkańców gminy wzrasta systematycznie na stałym poziomie. Wzrost liczby ludności w okresie od 2007 r. według przeprowadzanej analizy jest wynikiem korzystnego przyrostu naturalnego. Wysokość przyrostu naturalnego równoważy również całkowicie migracje ludności na pobyt stały poza jej granice. Migracje ludności nie mają zdecydowanego wpływu na stan demograficzny gminy, chociaż saldo tych migracji w badanym okresie jest nieznacznie ujemne. Największym zagrożeniem dla rozwoju demograficznego gminy jest niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego. Analiza tego wskaźnika wskazuje, że obecnie najliczniej reprezentowaną grupą wiekową mieszkańców gminy jest grupa produkcyjna. W miarę przesuwania się osób znajdujący się w tej grupie do grupy poprodukcyjnej sytuacja gminy będzie ulegać pogorszeniu. Przyrost naturalny zostanie osłabiony i z biegiem czasu wzrost liczby mieszkańców będzie zwalniał. Zjawisko to jest widoczne w prognozie demograficznej przygotowanej przez GUS, w której zakładane tempo wzrostu liczby ludności gminy jest niższe niż w okresie od roku 2007 do roku 2019. Co prawda w prognozie tej do roku 2030 (w ujęciu gminnym) i 2050 (w ujęciu powiatowym) nie zakłada się zmniejszenia liczby ludności gminy. Należy jednak wziąć pod uwagę, że sporządzona prognoza nie analizowała zjawiska pandemii. Analizy uwzględniające pandemię mogą wpłynąć na opracowane prognozy demograficzne, np. poprzez przyśpieszenie niekorzystnych zjawisk demograficznych.

Uwarunkowania rozwoju gminy mają odzwierciedlenie również w prognozie demograficznej opracowanej przez GUS. Zgodnie z tą prognozą liczba mieszkańców gminy będzie stale wzrastać. Jedynym czynnikiem mogącym stanowić zagrożenie dla dalszego rozwoju gminy jest wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli zmniejszania się liczby ludności w młodszych klasach wieku oraz

zwiększania się liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnych. Zmniejszanie się liczby ludności w młodszych klasach wieku wchodzących w wiek produkcyjny spowoduje zjawisko starzenia się społeczeństwa gminy i tym samym silny wzrost obciążenia demograficznego i ekonomicznego. Takie zmiany demograficzne mogą mieć negatywny wpływ zarówno na rozwój społeczny gminy, jak również rozwój gospodarczy. Nadmierne obciążenie demograficzne spowoduje zahamowanie rozwoju mieszkalnictwa, ze względu na brak młodych osób pozyskujących mieszkania oraz utrudni dostępność zasobów pracowników w działających i nowo powstających zakładach pracy. Spowoduje to zahamowanie rozwoju gminy i tym samym konieczność zmiany obecnej prognozy demograficznej. Zjawisko nadmiernego obciążenia demograficznego nie dotyczy tylko gminy Tokarnia, ale jest charakterystyczne dla całego kraju.

Zgodnie z prognozą demograficzną przedstawioną dla gminy Tokarnia przez GUS liczba mieszkańców gminy wzrośnie w okresie 30 letnim nawet o 800 osób. Prognoza demograficzna opracowana dla całego powiatu myślenickiego zakłada nieco mniejszy wzrost liczby mieszkańców gminy i wynosi przy odniesieniu procentu osób zamieszkujących w gminie ok. 650 osób. Zgodnie z analizami przeprowadzonymi w studium, a szczególnie obecną pandemią wzrost liczby ludności gminy może być nieco mniejszy niż wynikający z prognozy dla gminy Tokarnia. Długotrwałość wpływu pandemii na procesy demograficzne nie jest jednak możliwa do oszacowania na etapie sporządzania studium i będzie wymagała kolejnej weryfikacji. W prognozie demograficznej przygotowanej dla gminy przez GUS bazowano na danych i wskaźnikach dostępnych w momencie jej sporządzania. W niniejszej analizie przyjmuje się założenie, że zmiana ogólnej sytuacji społeczno – gospodarczej kraju będzie promować rozwój uspokoionych form zamieszkania i wypoczynku, co spowoduje wzrost zainteresowania inwestycjami w gminie Tokarnia. Będzie to wynikać z jej uwarunkowań przestrzennych szczególnie uspokoonego charakteru i położenia w peryferyjnej części Aglomeracji metropolitalnej Krakowa, poza głównym kierunkiem ruchu turystycznego, ale w strefie podwyższonych walorów krajobrazowych zarówno do rozwoju mieszkalnictwa jak i turystyki. Wzrost zainteresowania inwestycyjnego gminą będzie skutkował wzrostem ludności gminy powyżej wskazanej prognozy demograficznej – głównie na skutek migracji na teren gminy z zewnątrz. W analizie zakłada się możliwość wzrostu przewidywanej liczby ludności w okresie 30 letnim nawet o 50%, przyjmując, że wzrost ludności może wynieść w tym okresie nawet 1200 osób.

W części studium dotyczącej uwarunkowań dalszego rozwoju gminy wzięto również pod uwagę wszystkie czynniki mające wpływ na jej dalszy rozwój, w tym stan zagospodarowania terenów, stan środowiska przyrodniczego, ochronę dóbr kultury oraz stan systemów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

III. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

1. Określenie powierzchni terenu z podziałem na jednostki osadnicze (obręby geodezyjne), z podziałem na rodzaje zabudowy dla terenów objętych planami miejscowymi i dla terenów rozwojowych znajdujących się poza w/w planami.

Cały obszar gminy Tokarnia jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi. Największy z nich obejmuje ok. 98% gminy i jest to zmiana punktowa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A, **Uchwała Nr XIV/93/2019 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany punktowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A (Dz. U. Woj. Małopolskiego z 2020 r. poz. 804)**. Zgodnie ze studium pozostałe plany obejmują tereny wyłączone z jego obszary wskutek działań Rady Gminy Tokarnia, mających na celu pozostawić obowiązujące ustalenia planów na terenach istniejących konfliktów przestrzennych (sąsiedztwo terenów mieszkaniowych i usługowo – produkcyjnych) oraz terenach gdzie nie można obecnie przesądzić szczegółowych zasad ich zagospodarowania (rejon lokalizacji suchego zbiornika „Krzczonówka”). Są to:

- ✓ miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący miejscowości Bogdanówka, Krzczonów, Skomielna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka, **Uchwała Nr XVIII/103/04 Rady Gminy Tokarnia z dnia 11 października 2004 r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia obejmującego miejscowości Bogdanówka, Krzczonów, Skomielna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2004 r. Nr 442, poz. 5083),**
- ✓ zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia dla obszaru położonego w miejscowościach: Bogdanówka, Krzczonów, Skomielna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka, **Uchwała Nr XXXVII/207/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Tokarnia dla obszaru położonego w miejscowościach: Bogdanówka, Krzczonów, Skomielna Czarna, Tokarnia, Więciorka i Zawadka (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2014 r. poz. 3369)**

Ze względu na sytuację planistyczną gminy do dalszej analizy wzięto ogólną powierzchnię planów w gminie Tokarnia bez wyszczególniania powierzchni poszczególnych planów.

BILANS POWIERZCHNI W PLANACH MIEJSCOWYCH		
Powierzchnia	(ha)	(%)
Powierzchnia całkowita	6863,0	100,00
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (obejmująca również istniejące tereny zabudowy zagrodowej) <ul style="list-style-type: none"> ✓ 100% terenów MN ✓ 10% terenów MNML ✓ 60% terenów MNU ✓ 20% terenów MN – tereny z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji 	1007,0	14,67
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,0	0,00
Zabudowa usług komercyjnych <ul style="list-style-type: none"> ✓ 40% terenów MNU ✓ 30% terenów PU 	51,00	0,74
Zabudowa usług publicznych <ul style="list-style-type: none"> ✓ tereny U z dopuszczeniem usług publicznych 	6,0	0,09
Usługi kultu religijnego <ul style="list-style-type: none"> ✓ tereny U z dopuszczeniem usług kultu religijnego 	5,0	0,07
Usługi turystyki, rekreacji indywidualnej oraz sportu i rekreacji <ul style="list-style-type: none"> ✓ 100% terenów ML ✓ 90% terenów MNML ✓ 80% terenów MN – tereny z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji 	235,0	3,42
Zabudowa produkcyjna <ul style="list-style-type: none"> ✓ 70% terenów PU 	4,0	0,06
Grunty rolne, zieleń nieurządzona - ekologiczna, wody powierzchniowe	2205,0	32,13
Zieleń urządzona	2,0	0,03
Komunikacja (drogi publiczne, wewnętrzne, parkingi), infrastruktura techniczna, cmentarze	178,0	2,59
Lasy, grunty do zalesień (w tym zadrzewienia)	3170,0	46,19

BILANS POWIERZCHNI WG UŻYTKOWANIA GRUNTÓW		
Wg danych rzeczywistych pochodzących z inwentaryzacji urbanistycznej		
Powierzchnia	(ha)	(%)
Powierzchnia całkowita	6863,0	100,00
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (obejmująca również	270,0	3,93

istniejące tereny zabudowy zagrodowej)		
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,0	0,00
Zabudowa usług komercyjnych	13,0	0,19
Zabudowa usług publicznych	5,0	0,07
Usługi kultu religijnego	5,0	0,07
Usługi turystyki, rekreacji indywidualnej oraz sportu i rekreacji	17,0	0,25
Zabudowa produkcyjna	8,0	0,12
Grunty rolne, zieleń nieurządzona - ekologiczna, wody powierzchniowe	3169,0	46,18
Zieleń urządzona	0,0	0,0
Komunikacja (drogi publiczne, wewnętrzne, parkingi), infrastruktura techniczna, cmentarze	148,0	2,16
Lasy, zadrzewienia	3228,0	47,03

Obowiązujące plany miejscowe, obejmują granicami cały obszar gminy w granicach administracyjnych i są w pełni zgodne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia, przyjętego przez Radę Gminy Tokarnia w 1998 r. (Uchwała Nr XII/165/98 Rady Gminy Tokarnia z dnia 18 czerwca 1998 r., zmieniona Uchwałą Nr XXXVII/224/10 Rady Gminy Tokarnia z dnia 10 listopada 2010 r. oraz uchwałą Nr XXXVI/205/2014 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 marca 2014 r.).

BILANS POWIERZCHNI W OBOWIĄZUJĄCYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOKARNIA		
Powierzchnia	(ha)	(%)
Powierzchnia całkowita	6863,0	100,00
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (obejmująca również istniejące tereny zabudowy zagrodowej)	1007,0	14,67
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 100% terenów MN ✓ 10% terenów MNML ✓ 50% terenów MNU ✓ 20% terenów MN – tereny z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji 		
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,0	0,00

Zabudowa usług komercyjnych	51,00	0,74
✓ 50% terenów MNU		
✓ 30% terenów PU		
Zabudowa usług publicznych	6,0	0,09
✓ tereny U z dopuszczeniem usług publicznych		
Usługi kultu religijnego	5,0	0,07
✓ tereny U z dopuszczeniem usług kultu religijnego		
Usługi turystyki, rekreacji indywidualnej oraz sportu i rekreacji	235,0	3,42
✓ 100% terenów ML		
✓ 90% terenów MNML		
✓ 80% terenów MN – tereny z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej i usług sportu i rekreacji		
Zabudowa produkcyjna	4,0	0,06
✓ 70% terenów PU		
Grunty rolne, zieleń nieurządzona - ekologiczna, wody powierzchniowe	2205,0	32,13
Zieleń urządzona	2,0	0,03
Komunikacja (drogi publiczne, wewnętrzne, parkingi), infrastruktura techniczna, cmentarze	178,0	2,59
Lasy, grunty do zalesień (w tym zadrzewienia)	3170,0	46,19

BILANS POWIERZCHNI W PROJEKCIE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOKARNIA Sporządzanym na podstawie Uchwały Nr XVI/107/2020 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia”		
Powierzchnia	(ha)	(%)
Powierzchnia całkowita	6863,0	100,00
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (obejmująca również istniejące tereny zabudowy zagrodowej)	396,0	5,77
✓ 10% terenów M1		
✓ 60% terenów M2		
✓ 50% terenów M3		
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0,0	0,00
Zabudowa usług komercyjnych	381,0	5,55
✓ 30% terenów P		
✓ 10% terenów M1		
✓ 30% terenów M2		
✓ 50% terenów M3		
✓ tereny U4, U5		
Zabudowa usług publicznych	10,0	0,15

✓ tereny U1, U2		
✓ Usługi kultu religijnego	5,0	0,07
Usługi turystyki, rekreacji indywidualnej oraz sportu i rekreacji ✓ 80% terenów M1 ✓ 10% terenów M2 ✓ tereny U6	553,0	8,06
Zabudowa produkcyjna ✓ 70% terenów P ✓ tereny elektrowni fotowoltaicznych – tereny EF	18,0	0,26
Grunty rolne, zieleń nieurządzona - ekologiczna, wody powierzchniowe	1765,0	25,72
Zieleń urządzona	0,0	0,00
Komunikacja (drogi publiczne, wewnętrzne, parkingi), infrastruktura techniczna, cmentarze	367,0	5,35
Lasy, grunty do zalesień (w tym zadrzewienia)	3368,0	49,07

Powierzchnia terenów inwestycyjnych wskazana w powyższych tabelach wskazujących powierzchnię rezerw terenowych na cele inwestycyjne w studium sporządzanym, została obniżona o powierzchnię infrastruktury komunikacyjnej, niezbędnej do wydzielenia z powierzchni tych terenów w celu zapewnienia dojazdu do nich oraz dojazd do wydzielanych działek budowlanych i uzbrojenia ich w infrastrukturę techniczną. W analizie przyjęto, że powierzchnia dróg publicznych i wewnętrznych oraz terenów infrastruktury technicznej wynosi 20% ogólnej powierzchni terenów o wydzielonych funkcjach inwestycyjnych i została zbilansowana w części tabeli określającej powierzchnię terenów i infrastruktury technicznej.

IV. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami) głównym zadaniem studium jest ustalenie kierunków rozwoju polityki przestrzennej gminy, w tym zakresie lokalnych kierunków zagospodarowania obszarów w jej granicach administracyjnych. Jest to realizowane m.in. poprzez ustalenie zmian w strukturze zagospodarowania terenów oraz wskazania docelowego przeznaczenia terenów, które mają być egzekwowane w sporządzanych planach miejscowych.

Określenie kierunków zagospodarowania terenów, w tym przeznaczenia terenów przeznaczonych na cele budowlane oraz wyłączonych spod zabudowy następuje po przeanalizowaniu występujących uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy. Analiza uwarunkowań umożliwia określenie potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 7 cytowanej ustawy w określeniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy bierze się pod uwagę analizy ekonomiczne, społeczne i środowiskowe, prognozy demograficzne, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Idąc dalej za przepisami ustawy, tj. art. 10 ust. 5 pkt. 1 w celu określenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę należy określić, na podstawie wymienionych powyżej uwarunkowań, zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. W procedurze planistycznej sporządzenia studium dokonano analizy wszystkich wskazanych w ustawie uwarunkowań rozwoju przestrzennego mających wpływ na określenie zapotrzebowania gminy na nową zabudowę. Analizy ekonomiczne, społeczne i środowiskowe wskazują, że gmina Tokarnia posiada dogodne uwarunkowania do wielofunkcyjnego rozwoju, z ukierunkowaniem na rozwój funkcji mieszkalnych i funkcji turystyczno - wypoczynkowych. Położenie gminy w granicznych częściach metropolitalnej aglomeracji krakowskiej i jednocześnie na granicy terenów górskich o wysokim potencjale krajobrazowym do rozwoju turystyki umożliwiają jednocześnie jej rozwój zarówno w sferze mieszkaniowej, jak i w sferze turystyki oraz sportu i rekreacji.

Sytuacja demograficzna gminy jest również dobra. Wg prognoz liczba ludności gminy będzie wzrastać. Wzrost ludności będzie związany zarówno z utrzymaniem wysokiego przyrostu naturalnego, jak i wzrostem migracji na teren gminy. Jedynym zagrożeniem dla sytuacji demograficznej gminy jest jedynie wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli zmniejszania się liczby ludności w młodszych klasach wieku oraz zwiększania się liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnych, co prowadzi do procesów starzenia się społeczeństwa.

W celu umocnienia struktury społeczno – przestrzennej jednym z koniecznych działań jest dostarczenie rezerw terenowych do rozwoju działalności gospodarczej, głównie usługowej ukierunkowanej na obsługę mieszkańców i turystów. Rozwój sfery gospodarczej umocni związek mieszkańców z gminą poprzez zapewnienie potrzeb ekonomicznych bez konieczności podejmowania pracy zawodowej poza jej granicami – odejście od struktury charakterystycznych dla „sypialni podmiejskich”. Innym działaniem jest wprowadzanie zachęt finansowo – administracyjnych do inwestowania w gminie oraz promocja gminy. Nie mniej ważnym aspektem jest również rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Gmina podejmuje intensywne działania na rzecz

poprawy oferty inwestycyjnej, obejmujące wymienione powyżej aspekty. Rozwój sfery ekonomicznej będzie powodował zwiększenie liczby mieszkańców gminy poprzez stworzenie warunków ekonomiczno – bytowych powodujących poprawę wskaźnika przyrostu naturalnego oraz zwiększenie napływu ludności z terenów zewnętrznych.

Dla określenia zapotrzebowania gminy na zabudowę przyjęto różnicę powierzchni użytkowej według stanu obecnego i najwyższą prognozowaną potrzebną powierzchnią użytkową zabudowy po uwzględnieniu zakładanego przyrostu ludności. Zapotrzebowanie gminy na zabudowę zostało określone w poniższej tabeli. Przed obliczeniem maksymalnego zapotrzebowania gminy na zabudowę obliczono chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Dane dotyczące tego wskaźnika zostały również zbilansowane w poniższej tabeli.

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej (tereny zainwestowane)					Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę			
Przeznaczenie terenów	Uśredniona powierzchnia terenów wg inwentaryzacji istniejącego użytkowania (m ²)	Średnia liczba działek budowlanych wydzielonych z terenów wg użytkowania gruntów	Średnia intensywność zabudowy	Obecna powierzchnia zabudowy wyrażona powierzchnią użytkową zabudowy (m ²)	Obecna powierzchnia użytkowa wyrażona liczbą ludności (osoba)	Przewidywany wzrost powierzchni użytkowej wynikający z przewidywanego wzrostu ludności (%)	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone wzrostem powierzchni użytkowej (m ²) /liczbą działek budowlanych (spowodowane wzrostem ludności)	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone wzrostem ludności (osoba) (spowodowane wzrostem ludności)
						Przewidywany wzrost powierzchni użytkowej wynikający z wyrównania istniejącego deficytu powierzchni użytkowej (%)		
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa	2 700 000	1800	0,4	756 000	7 070	17	128 000 305	1 200
						25	187 000 445	1 750
Zabudowa usług komercyjnych	130 000	86	1,2	108 000	-		3 200 000	-
Zabudowa usług publicznych	50 000	16	1,0	33 000	-		30 000	-
Zabudowa usług turystyki oraz sportu i rekreacji	170 000	85	0,7	83 000	-		2 700 000	-
Zabudowa produkcyjna	80 000	40	1,2	67 000	-		80 000	-

W szacunku przyjmuje się:

- liczba mieszkańców gminy wg danych GUS za 2017 r. - 8820,
- przeciętna ilość osób w mieszkaniu dla gminy Tokarnia – 3,93 wg danych GUS za rok 2019,
- średnia powierzchnia działki budowlanej w zabudowie: mieszkaniowej jednorodzinnej – 1500 m², usługowej - 1500 m², produkcyjnej 2000 m², usług turystyki oraz sportu i rekreacji - 2000 m², usług publicznych - 3000 m²,
- powierzchnia użytkowa zabudowy stanowi 70% powierzchni zabudowy całkowitej możliwej do zrealizowania na działce budowlanej przy uwzględnieniu do obliczeń przyjętych wskaźników,
- powierzchnię zabudowy wyrażoną powierzchnią użytkową zabudowy obliczono wg wzoru – (średnia powierzchnia działki budowlanej * intensywność zabudowy * liczba wydzielonych działek budowlanych * 0,7)
- powierzchnię zabudowy wyrażoną liczbą ludności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obliczono wg wzoru – (liczba działek budowlanych * przeciętna ilość osób w mieszkaniu dla gminy Tokarnia)

Bilans terenów zainwestowanych oraz maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę wykazał:

- istniejący deficyt terenów mieszkaniowych w gminie (istniejąca zabudowa mieszkaniowa umożliwi zamieszkanie ok. 7 000 tysięcy osób). Biorąc pod uwagę różnice pomiędzy realną powierzchnią użytkową mieszkań a powierzchnią użytkową wynikającą z przyjętych wskaźników zakłada się, że w ogólnej powierzchni użytkowej mieszkań występują braki dla ok. 1750 osób zameldowanych w gminie,
- przyjęte maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową przewiduje utrzymanie dobrych prognoz demograficznych dla gminy – przewidywany ciągły wzrost populacji w perspektywie do 2050 r., z uwzględnieniem utrzymania dodatniego wskaźnika migracji wewnętrznych,

W analizie określone wzrostu zapotrzebowania gminy na cele działalności usługowej, produkcyjnej, usług związanych z turystyką i rekreacją indywidualną oraz usług o charakterze publicznym nie jest możliwe do oszacowania w sposób szczegółowy. Powierzchnia terenów istniejących nie odpowiada potrzebom gminy (rozwój gminy odbywa się obecnie w kierunku mieszkaniowym). Sfera gospodarcza gminy rozwija się w sposób szczytkowy. Dalszy rozwój terenów mieszkaniowych, będzie powodował jednocześnie aktywizację sfery gospodarczej gminy, w głównych kierunkach rozwoju wskazanych w studium. Powodem tego będzie wzrastające zapotrzebowanie na usługi związane z obsługą mieszkańców i turystów, wzrost osób prowadzących działalność gospodarczą w miejscu bliskim miejsca zamieszkania oraz wzrost zainteresowania inwestycyjnego gminą wskutek promocji dobrych warunków do rozwoju funkcji związanych z mieszkalnictwem, wynikających również z rozwijających się terenów inwestycyjnych. Jednocześnie rozbudowa układu dróg publicznych oraz przygotowanie

przez gminę terenów do zorganizowanej działalności gospodarczej związanej z turystyką spowoduje wzrost inwestycji o znacznych powierzchniach. Rozwój tych terenów będzie również ściśle powiązany z wzrostem liczby ludności. W analizie przyjęto tym samym, że w docelowym modelu zagospodarowania gminy powierzchni usług komercyjnych powinna być zbliżona do powierzchni terenów mieszkaniowych a powierzchnia inwestycji związanych z turystyką i rekreacją (w tym zabudową rekreacji indywidualnej) powinna być kształtowana jako powierzchnia zbliżona do dwukrotności powierzchni użytkowej rezerw terenowych wskazanych w studium dla zabudowy mieszkaniowej (rezerwy terenowe zmniejszone o tereny zainwestowane). W przypadku terenów związanych z działalnością produkcyjną rezerwy te powinny być silnie ograniczone do terenów już istniejących lub bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Powinna być ona jednak zbliżona do dwukrotnego zwiększenia obecnej powierzchni terenów produkcyjnych. W przypadku usług publicznych zakłada się utrzymanie istniejącego stanu, który zabezpiecza potrzeby gminy, jedynie z niewielkim powiększeniem tej powierzchni w celu uwzględnienia rozwoju gminy w najbliższym czasie oraz wprowadzenie do studium możliwości powiększania bazy tych usług w miarę występowania takich potrzeb.

V. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA REZERW TERENÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH NA CELE BUDOWLANE

Nazwa planu	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa			Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna			Zabudowa usług komercyjnych			Zabudowa usług publicznych			Zabudowa usług turystycznych oraz sportu i rekreacji			Zabudowa produkcyjna			Powierzchnia całkowita		
	Tereny zabudowane	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych	Tereny zabudowane	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych	Tereny zabudowane	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych	Tereny zabudowane	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych	Tereny zabudowane	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych	Suma terenów przeznaczonych pod zabudowę	Tereny niezabudowane	Udział % rezerw w ogólnej pow. terenów inwestycyjnych			
zmiana punktowa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A oraz pozostałe plany obowiązujące na częściach gminy wyłączonych z Uchwały Nr XIV/93/2019 Rady Gminy Tokarnia z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany punktowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia – Obszar A (Dz. U. Woj. Małopolskiego z 2020 r. poz. 804)	270,0	737,0	73%	0,0	0,0	0	13,0	38,0	75	5,0	1,0	20	17,0	218,0	93	8,0	4,0	-50% (zm. pow. lstn.)	1303	998	77

Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę rozumianej jako możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyrażoną w powierzchni użytkowej (z wyłączeniem powierzchni terenów zainwestowanych)

Ze względu na sytuację planistyczną gminy chłonność terenów dla obowiązujących planów miejscowych jest równoznaczna z chłonnością terenów wskazanych do rozwoju w studium obowiązującym (100% pokrycia powierzchni gminy planami miejscowymi)

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenów (m ²)	Średnia powierzchnia działki budowlanej (m ²)	Prognozowana ilość działek budowlanych	Średnia intensywność zabudowy	Prognozowana powierzchnia użytkowana zabudowy (m ²)	Rezerwa terenowa wyrażona liczbą ludności (osoby)
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	7 370 000	1 500	4 910	0,4	2 062 000	19 300
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	0	-	-	-	-	-
Zabudowa usług komercyjnych	380 000	1 500	253	1,2	318 000	-
Zabudowa usług publicznych	10 000	3 000	3	1,0	6 000	-
Zabudowa usług turystyki oraz sportu i rekreacji	2 180 000	2 000	1 090	0,7	1 068 000	-
Zabudowa produkcyjna	zm. pow. istn. o 50% 40 000	2 000	-20	1,2	-33 000	-

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (studium wykonywane na podstawie Uchwały Nr XVI/107/2020 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia) (Ze względu na zasadnicze zmiany wprowadzone w kierunkach polityki przestrzennej gminy w studium sporządzanym w stosunku do planów obowiązujących w analizie nie warunkuje się powierzchni terenów uwzględnionych w sporządzanym Studium powierzchnią terenów przeznaczonych w planach miejscowych na cele inwestycyjne, poprzez wyłączenie ich z obliczeń rezerw terenowych na cele inwestycyjne, wyłączono natomiast powierzchnię terenów zainwestowanych)

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenów (m ²)	Średnia powierzchnia działki budowlanej (m ²)	Prognozowana ilość działek budowlanych	Średnia intensywność zabudowy	Prognozowana powierzchnia użytkowana zabudowy (m ²)	Rezerwa terenowa wyrażona liczbą ludności (osoby)
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1 260 000	1 500	840	0,4	352 000	3 300
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	-	-	-	-	-	-
Zabudowa usług komercyjnych	3 680 000	1 500	2 450	1,2	3 087 000	-
Zabudowa usług publicznych	50 000	3 000	15	1,0	31 000	-
Zabudowa usług turystyki oraz sportu i rekreacji	5 360 000	2 000	2 680	0,7	2 626 000	-
Zabudowa produkcyjna	100 000	2 000	50	1,2	84 000	-

W szacunku przyjmuje się:

- liczba mieszkańców gminy wg danych GUS za 2017 r. - 8820,
- przeciętna ilość osób w mieszkaniu dla gminy Tokarnia – 3,93 wg danych GUS za rok 2019,
- średnia powierzchnia działki budowlanej w zabudowie: mieszkaniowej jednorodzinnej – 1500 m², usługowej - 1500 m², produkcyjnej 2000 m², usług turystyki oraz sportu i rekreacji - 2000 m², usług publicznych - 3000 m²,
- powierzchnia użytkowa zabudowy stanowi 70% powierzchni zabudowy całkowitej możliwej do zrealizowania na działce budowlanej przy uwzględnieniu do obliczeń przyjętych wskaźników,
- powierzchnię zabudowy wyrażoną powierzchnią użytkową zabudowy obliczono wg wzoru – (średnia powierzchnia działki budowlanej * intensywność zabudowy * liczba wydzielonych działek budowlanych * 0,7)
- powierzchnię zabudowy wyrażoną liczbą ludności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obliczono wg wzoru – (liczba działek budowlanych * przeciętna ilość osób w mieszkaniu dla gminy Tokarnia)

Procentowe zwiększenie powierzchni terenów inwestycyjnych w projekcie sporządzanego studium w stosunku do studium obowiązującego, równoznacznego z obowiązującymi w gminie planami miejscowymi (%)		
	Wyrażone powierzchnią użytkową	Wyrażone liczbą ludności w stosunku do liczby mieszkańców gminy po wzroście wynikającym z powiększenia terenów inwestycyjnych
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	-83 (zmniejszenie)	-83 (zmniejszenie)
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	-	-
Zabudowa usług komercyjnych	+90	-
Zabudowa usług publicznych	+84	-
Zabudowa usług turystyki oraz sportu i rekreacji	-35 (zmniejszenie)	-
Zabudowa produkcyjna	+71	-
Rezerwa gminy wyrażona liczbą ludności w skutek urządzenia obszarów niezabudowanych przewidzianych na cele mieszkaniowe (osoba)		
Sporządzany projekt studium	Studium obowiązujące	Obowiązujące plany miejscowe
3 300	19 300	19 300
Przewidywany wzrost ludności gminy w skutek urządzenia obszarów niezabudowanych przewidzianych na cele mieszkaniowe, po odjęciu przewidywanego wzrostu ludności i wyrównaniu deficytu powierzchni mieszkaniowej w gminie (osoba) – dla sporządzanego projektu studium	+ 350 (wzrost w stosunku do zakładanego w analizie przyrostu ludności gminy o 29%)	

VI. Określenie możliwości wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych w gminie, podsumowanie bilansu powierzchni.

Zgodnie z ustalenia Krajowej Polityki Gminnej 2030 rozproszona zabudowa mieszkaniowa generuje nieracjonalne koszty realizacji i utrzymania infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Koszty te ponoszone są głównie przez samorządy i zwykle są zbyt wysokie w stosunku do zamierzonych efektów działań planistycznych. Dotyczy to szczególnie nieracjonalnie rozległych terenów pod zabudowę wyznaczonych w planach miejscowych. Nieracjonalnie wysokie koszty budżetowe samorządów w tych obszarach oprócz wspomnianej wcześniej konieczności uzbrojenia tych terenów dotyczą również działań odszkodowawczych.

Wyżej wymienione zapisy Krajowej Polityki Gminnej 2030 mają odzwierciedlenie w przepisach Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485). Zgodnie z przepisami tej ustawy określenie realnych potrzeb wyznaczania nowych obszarów pod zabudowę można dokonać porównując prognozowane zapotrzebowanie na nową zabudowę z istniejącymi możliwościami jej lokalizowania. Z założonych w niniejszym bilansie prognoz wynika jednoznacznie, że rezerwy terenowe na cele inwestycyjne przewidziane w planach miejscowych sporządzonych (przy zachowaniu zgodności z obowiązującym studium) nieodzwierciedlaną realnego zapotrzebowania gminy. Szczególnie wyraźne jest to w przypadku przeszacowania powierzchni terenów przewidzianych do rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Liczba ludności w wyniku zagospodarowania tych rezerw wzrosłaby do ponad 19 tys. Mieszkańców. Nie pokrywa się to z prognozą demograficzną wykonaną przez GUS do 2030 r. Maksymalna liczba mieszkańców gminy po przełożeniu tej prognozy na 30 lat wskazuje, że liczba mieszkańców gminy może wzrosnąć o 800 osób. Utrzymywana zatem rezerwa terenowa w obowiązującym studium i planach na cele mieszkaniowe nie ma uzasadnienia w realnych potrzebach gminy. Analizując wykonaną prognozę demograficzną widoczne jest zbyt zachowawcze podejście do wskaźników demograficznych jakie przebiegały w ostatnich 10 latach. W tym czasie wzrost liczby ludności był większy niż w szacunkach w niej uwzględnionych, szczególnie w zakresie przyrostu naturalnego. Aktywizacja inwestycyjna gminy nie wskazuje na zachowanie w najbliższym czasie tych procesów, a jednocześnie wzrost zainteresowania inwestycyjnego gminą może spowodować zwiększenie migracji zewnętrznych na teren gminy. Przyjmując te argumenty w analizie założono, że wzrost liczby ludności gminy z dużym prawdopodobieństwem będzie większy niż zakładany w prognozie demograficznej. W analizie przyjęto minimalną wartość tego wzrostu, która umożliwi wzrost liczby mieszkańców gminy o ok. 1200 osób w okresie perspektywicznym 30 lat. Rezerwy terenowe na cele mieszkaniowe zostały dopasowane do tego poziomu, z zastosowaniem zwiększenia rezerw do 30%, zgodnie z przepisami prawa.

Podsumowanie bilansu terenów pod zabudowę wskazuje, że powierzchnia terenów przewidzianych na mieszkaniowe w sporządzonym studium, nie przekracza maksymalnego zapotrzebowania gminy na te cele.

Analiza studium obowiązującego wskazała jednocześnie, że funkcje gospodarcze gminy, szczególnie funkcje turystyczno – wypoczynkowe i usługowe nie są w wystarczającym stopniu uwzględnione w kierunkach rozwoju gminy. Powierzchnia terenów wskazanych w nim na te cele w ogóle nie uwzględnia uwarunkowań gminy związanych z tymi funkcjami. Powierzchnia terenów przewidzianych na te cele jest zdecydowanie za niska w stosunku do terenów mieszkaniowych w nim wskazanych. Prowadzenie polityki przestrzennej gminy w ten sposób w dłuższej perspektywie czasowej prowadziłoby do stagnacji rozwoju gminy. Brak terenów związanych z działalnością gospodarczą powodowałby deficyt miejsc pracy dla mieszkańców gminy, co mogłoby powodować utrzymanie obecnego stanu, czyli pracę mieszkańców gminy poza jej granicami. Procesy takie są również czynnikiem zwiększającym migracje zewnętrzne. W sporządzonym studium dostosowano powierzchnię terenów związanych z działalnością gospodarczą do prognoz demograficznych oraz istniejących uwarunkowań rozwoju gminy, związanych z bezpośrednią bliskością aglomeracji krakowskiej i stresy turystyki górskiej, pełnym wykorzystaniem potencjału przyrodniczo – krajobrazowego i uwzględnieniem dobrego dostępu gminy do układu dróg krajowych.

Podjęte działania planistyczne umożliwiają zrównoważony rozwój gminy i nie powodują jednokierunkowego rozwoju. Model zagospodarowania terenów przyjęty w sporządzonym studium umożliwia wielofunkcyjny rozwój gminy i zmniejszenie oddziaływania czynników zewnętrznych wpływających na niego.

Nowe studium ma również umożliwić utrzymanie korzystnych prognoz demograficznych, poprzez ograniczenie czynników mogących zmienić istniejące procesy. Realizacja studium nie spowoduje negatywnych zmian w strukturze demograficznej gminy, a może spowodować zmianę wskaźników demograficznych związanych z przyrostem naturalnym, na bardziej korzystne. Rozwój zagospodarowania w modelu przyjętym w studium będzie preferował wzrost ludności w wieku produkcyjnym.

VII. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych obejmują finansowanie kosztów wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej służących realizacji zadań własnych gminy. Realizacja tych inwestycji następuje z budżetu gminy.

Kosztom bezpośrednim i wymagającym zaangażowania największych środków w budżecie jest realizacja wytyczonej w planach miejscowych sieci dróg publicznych. W przypadku gminy Tokarnia nowo projektowany publiczny układ komunikacyjny wskazany w sporządzanym studium obejmuje około 360 ha dróg. Z czego powierzchnia dróg publicznych wskazanych do realizacji i stanowiących projektowane drogi gminne stanowi ok. 40% tej powierzchni (około 1 440 000 m²). W powierzchni tej drogi dojazdowe (kategorii KR3) zajmują powierzchnię około 500 000 m². Pozostała powierzchnia dróg publicznych zarezerwowana jest do realizacji dróg powiatowych (kategorii KR4) oraz dróg wewnętrznych i ciągów pieszo jednych. Średni koszt wykonania 1 m² drogi kategorii KR3 wynosi około 180 zł. Koszty wskazane powyżej dotyczą jedynie kosztu realizacji nawierzchni. Koszty wykonania robót budowlanych oraz oświetlenia i oznakowania drogi podwajają te koszty. Wstępne oszacowanie kosztów wykonania jedynie samej nawierzchni w przypadku dróg zaplanowanych do realizacji generują koszty budżetowe gminy na poziomie ok. 90 000 000 zł. Kwota ta będzie częściowo zabezpieczania z renty planistycznej określanej w planach miejscowych dla transakcji sprzedaży nieruchomości oraz podatków od gruntów i nieruchomości. Niepewność procesów rynkowych nie pozwala założyć, że obszary objęte planami miejscowymi będą rozwijać się równomiernie. Ewentualny brak zainteresowania inwestycjami spowoduje, że koszty realizacji infrastruktury komunikacyjnej nie będą pokrywane z wpływów budżetowych związanych z rozwojem ruchu budowlanego w ich obszarze. Inwestycje gminne w takiej sytuacji będą powodowały deficyt budżetowy lub nie będą realizowane.

Dodatkowym kosztem realizacji planu będzie konieczność uzbrojenia nowych terenów inwestycyjnych w sieć wodno – kanalizacyjną oraz przebudowa i remont istniejących dróg publicznych w celu dostosowania ich do funkcji pełnionych w wyznaczonym w planach układzie komunikacyjnym. Kosztami budżetowymi gminy związanymi z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego jest utrzymanie bieżące dróg, w tym odśnieżanie i niezbędne naprawy. Koszty te pochłaniają większość środków przeznaczonych w budżecie na cele infrastruktury technicznej.

Analiza środków gminnych na infrastrukturę techniczną wskazuje, że w okresie perspektywicznym 30 lat gmina może wykonać około 30% inwestycji infrastrukturalno – drogowych wyznaczonych w

sporządzanym studium jako rezerwy terenowe na cele inwestycyjne. Zwiększenie wykonania zadań związanych z infrastrukturą techniczną, będzie możliwe wyłącznie w przypadku wzrostu tempa rozwoju przestrzennego gminy. W innym przypadku inwestycje gminne będą ograniczane do inwestycji niezbędnych dla całego systemu komunikacyjno – technicznego gminy oraz inwestycji realizowanych na terenach podlegających rozwojowi przestrzennemu. Wykonanie całej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przewidzianej w rezerwach terenowych w studium, w świetle wskazanych analiz, jest niemożliwe do oszacowania. Gmina nie jest w stanie uzbroić rezerw terenowych na cele inwestycyjne wyznaczonych w studium.

Kosztom stałym silnie obciążającym budżet gminy w przypadku realizacji układu komunikacyjnego wyznaczonego w rezerwach inwestycyjnych jest również koszt wykupu gruntów niezbędnych do realizacji tego celu. Cena wykupu poszczególnych terenów będzie określana na bieżąco w trakcie procedur administracyjnych z tym związanych.

Wysokość środków niezbędnych do wykonania inwestycji gminnych w omawianym zakresie jest przesłanką do ponownej analizy ustaleń planów miejscowych w zakresie nasycenia terenów infrastrukturą gminną. Zasadnym wydaje się zwiększenie w planach miejscowych udziału dróg wewnętrznych do obsługi wydzielanych działek budowlanych oraz zwiększenie w uzbrojeniu terenów inwestorskich przyłączy infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

W przypadku usług publicznych z zakresu nauki i oświaty oraz ochrony zdrowia i innych usług publicznych, sytuacja w gminie jest lepsza. Istniejące obiekty zapewniają obsługę bieżącego zapotrzebowania ludności na te cele. Rezerwy występujące w tych obiektach pozwalają również pokryć zwiększone zapotrzebowanie ludności na te cele w krótkim okresie czasu. Realizacja dodatkowych obiektów będzie mogła być wykonywana na bieżąco w trakcie wystąpienia takich potrzeb społeczności lokalnej. Wymaga to rezerwowania środków dodatkowych na te cele, co zostało uwzględnione w sporządzanym studium.

Podsumowując koszty realizacji wszystkich celów wskazanych jako kierunki polityki przestrzennej gminy określonej w sporządzanym studium przekraczają jej możliwości budżetowe. Założone inwestycje gminy mogą być realizowane w związku z tym z uwzględnieniem aktualnych zdolności finansowych gminy. Realizacja inwestycji gminnych na wszystkich terenach rozwojowych wskazanych w studium jest niemożliwa. Świadczy o tym ilość środków budżetowych przeznaczanych na te cele w okresach rocznych. Ilość środków budżetowych zarezerwowanych na cele infrastruktury technicznej i komunikacyjnej umożliwia jedynie zabezpieczenie bieżących potrzeb dla terenów, na których następuje rozwój zagospodarowania. Uruchomienie inwestycyjne rezerw rozwojowych wskazanych w studium jest możliwe wyłącznie po zakończeniu działań w rejonach gminy objętych już obecnie procesami inwestycyjnymi.

**Załącznik Nr 5
Do Uchwały Nr XXXI/219/2021
Rady Tokarnia
z dnia 13 grudnia 2021 r.**

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia.

§1.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zmianami), Rada Gminy Tokarnia rozstrzyga o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag wniesionych do projektu **zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tokarnia** w trakcie jego wyłożenia do publicznego wglądu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko:

Lp.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu studium dla nieruchomości której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Wójta Gminy Tokarnia w sprawie rozpatrzenia uwag		Rozstrzygnięcie Rady Gminy Tokarnia w sprawie rozpatrzenia uwag		Uzasadnienie
						Uwaga uwzględniona	Uwaga nieuwzględniona	Uwaga uwzględniona	Uwaga nieuwzględniona	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1	19.04.21	Osoba fizyczna	Włączenie działki do strefy inwestycji budowlanych	128 Bogdanówka	R		X		X	Działka położona w otoczeniu terenów rolniczych (strefa R) i w znacznym oddaleniu od stref funkcjonalnych związanych z rozwojem inwestycyjnym. Uwzględnienie uwagi prowadziłoby do rozproszenia zabudowy.

2	03.08.21	Osoba fizyczna	Zmiana maksymalnego frontu budynku mieszkalnego na terenie 51MNML	Obszar studium	Obszar studium		X		X	Wnoszona w uwadze zmiana nie dotyczy prowadzonej procedury planistycznej nad zmianą studium. Uwaga dotyczy terenu wyodrębnionego w obowiązującym w gminie planie miejscowym.
3	04.08.21	Osoba fizyczna	Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy mieszkaniowo – usługowej (rezygnacja z przeznaczenia działki na teren 2KDZ)	8706 Skomielna Czarna	ZN		X		X	Wnoszona w uwadze zmiana nie dotyczy prowadzonej procedury planistycznej nad zmianą studium. Uwaga dotyczy terenu wyodrębnionego w obowiązującym w gminie planie miejscowym. Przedmiotowa działka nie posiada parametrów przestrzennych umożliwiających realizację na niej zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów prawa.
4	06.08.21	Osoba fizyczna	Poszerzenie drogi oznaczonej symbolem 290KPJ	1276/2 Skomielna Czarna	M2		X		X	Wnoszona w uwadze zmiana nie dotyczy prowadzonej procedury planistycznej nad zmianą studium. Uwaga dotyczy terenu wyodrębnionego w obowiązującym w gminie planie miejscowym.
5	17.08.21	Osoba fizyczna	Brak zgody na lokalizację na działce farmy fotowoltaicznej	1115 Tokarnia	EF		X		X	Uwaga odrzucona w skutek złożonej uwagi wycofującej ją z procedury planistycznej. Uwaga złożona przez tą samą osobę.
6	17.08.21	Osoba fizyczna	Włączenie działki do strefy umożliwiającej zabudowę mieszkaniową jednorodzinną	4769 Tokarnia	R		X		X	Działka położona w otoczeniu terenów rolniczych (strefa R) i w znacznym oddaleniu od stref funkcjonalnych związanych z rozwojem inwestycyjnym. Uwzględnienie uwagi prowadziło do rozproszenia zabudowy.

7	17.08.21	Osoba fizyczna	Włączenie działek do strefy umożliwiającej zabudowę mieszkaniową jednorodzinną	4775, 4770, 4767, 4880 Tokarnia	R		X		X	Działki położone w otoczeniu terenów rolniczych (strefa R) i w znacznym oddaleniu od stref funkcjonalnych związanych z rozwojem inwestycyjnym. Uwzględnienie uwagi prowadziłoby do rozproszenia zabudowy.
8	18.08.21	Osoby fizyczne	Brak zgody na rozwój strefy funkcjonalnej M3 w przyjętej w studium intensywności zabudowy, co może spowodować wzrost hałasu oraz legalizację działalności obiektów produkcyjnych i rozszerzenie działalności istniejącej sali weselnej . Zakwalifikowanie działek objętych uwagą do strefy funkcjonalnej M2 lub wprowadzenie zakazu prowadzenia działalności usługowej uciążliwej	4157, 4158, 4160, 4161, 4162, 4163, 4164, 4171/1, 4172/1, 4173/1, 4173/2, 4174, 4175, 4176/2, 4177, 4178, 4179, 4180/1, 4180/2, 4181/1, 4181/2, 4183/3, 4183/4, 4184, 4185, 9307 Krzczonów	M3		X		X	Przedmiotowe działki znajdują się w zasięgu głównej osi przestrzennej gminy Tokarnia, obudowującej istniejącą drogę powiatową. W tej części gminy nastąpił już rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej o znacznej intensywności. Nie ma zatem uzasadnienia funkcjonalnego wprowadzanie kierunków polityki przestrzennej odbiegających znacząco od procesów inwestycyjnych przebiegających obecnie w gminie. Uwaga w zakresie legalizacji istniejących obiektów produkcyjnych i wprowadzenia zakazu lokalizacji usług uciążliwych nie ma również zastosowania planistycznego. W strefie M3 nie dopuszcza się realizacji obiektów produkcyjnych niezwiązanych z produkcją tradycyjnych wyrobów regionalnych, w tym piwowarstwa, gorzelnictwa, rękodzieła, artykułów spożywczych, a na całym obszarze studium obowiązują przepisy odrębne wykluczające realizację działalności powodującej przekroczenie dopuszczalnych norm obciążenia środowiska poza teren, na którym jest prowadzona taka działalność.
9	18.08.21	Osoby fizyczne	Brak zgody na rozwój strefy funkcjonalnej M3 w przyjętej w studium intensywności	4578/1, 4571, 4572	M3		X		X	Przedmiotowe działki znajdują się w zasięgu głównej osi przestrzennej gminy Tokarnia, obudowującej istniejącą drogę powiatową. W tej części gminy nastąpił już rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej o znacznej intensywności. Nie ma zatem uzasadnienia funkcjonalnego wprowadzanie kierunków polityki przestrzennej odbiegających znacząco od procesów inwestycyjnych przebiegających obecnie w gminie. Uwaga w zakresie legalizacji

			zabudowy, co może spowodować legalizację działalności obiektów produkcyjnych - tartaku . Zakwalifikowanie działek objętych uwagą do strefy funkcjonalnej M2 lub wprowadzenie zakazu prowadzenia działalności usługowej uciążliwej							istniejących obiektów produkcyjnych i wprowadzenia zakazu lokalizacji usług uciążliwych nie ma również zastosowania planistycznego. W strefie M3 nie dopuszcza się realizacji obiektów produkcyjnych z produkcją tradycyjnych wyrobów regionalnych, w tym piwowarstwa, gorzelnictwa, rękodzieła, artykułów spożywczych,, a na całym obszarze studium obowiązują przepisy odrębne wykluczające realizację działalności powodującej przekroczenie dopuszczalnych norm obciążenia środowiska poza teren, na którym jest prowadzona taka działalność.
10	26.08.21	Osoby fizyczne	Włączenie działek do strefy umożliwiającej zabudowę turystyczną i rekreacyjną	400, 445, 458/1, 454, 450 Zawadka	ZN, ZL	X część	X część	X część	X część	Uwaga uwzględniona w zakresie działek nr ewid. 400, 450 i części działki 458/1 - działki bezpośrednio graniczą ze strefą funkcjonalną M1, włączenie działek do tej strefy nie będzie miało istotnego wpływu na zmianę bilansu terenów pod zabudowę, określającego maksymalne zapotrzebowanie gminy na tereny budowlane. Nie spowoduje również rozproszenia zabudowy i nie będzie miało wpływu na systemu przyrodniczego gminy – działki położone w bocznych rejonach terenów zieleni nieurządzonej poza głównym kierunkiem przebiegu korytarza powiązań przyrodniczych. Uwaga nieuwzględniona w zakresie działek nr ewid. 445, 454 i części działki 458/1 – uwzględnienie uwagi prowadziłoby do rozproszenia zabudowy oraz wpływało by negatywnie na funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy – działki położone w obszarach tworzących podstawę korytarza powiązań przyrodniczych.
11	23.08.21	Osoba fizyczna	Włączenie działki do strefy umożliwiającej zabudowę mieszkaniową	320 Krzczonów	R		X		X	Działka położona w otoczeniu terenów rolniczych (strefa R) i w znacznym oddaleniu od stref funkcjonalnych związanych z rozwojem inwestycyjnym. Uwzględnienie uwagi prowadziłoby do rozproszenia zabudowy.

12	31.08.21	Osoba fizyczna	Brak zgody na wyznaczenie w sąsiedztwie działek objętych uwagą strefy funkcjonalnej U5. Zmiana jej funkcji na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7343/2, 7343/6 Krzczonów, strefa U5	U5, M3		X		X	Przedmiotowa strefa znajduje się w zasięgu głównej osi przestrzennej gminy Tokarnia, obudowującej istniejącą drogę powiatową. W tej części gminy nastąpił już rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej o znacznej intensywności. Dodatkowo w obowiązującym planie miejscowym działki znajdujące się w strefie są również przeznaczone na działalność gospodarczą. W strefie już obecnie prowadzona jest działalność gospodarcza. W procedurze planistycznej nie wpłynęły wnioski lub uwagi wskazujące na chęć zmiany funkcji strefy w kierunku zabudowy mieszkaniowej, złożone przez właścicieli gruntów. Ze względu na stan zagospodarowania terenów s strefie i uwarunkowania formalno - prawne brak jest uzasadnienia do zmiany kwalifikacji strefy wskazanej w uwadze.
13	31.08.21	Osoba fizyczna	Brak zgody na wyznaczenie w sąsiedztwie działek objętych uwagą strefy funkcjonalnej U5. Zmiana jej funkcji na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7343/4, 7325, 7314 Krzczonów, strefa U5	U5, M3		X		X	Przedmiotowa strefa znajduje się w zasięgu głównej osi przestrzennej gminy Tokarnia, obudowującej istniejącą drogę powiatową. W tej części gminy nastąpił już rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej o znacznej intensywności. Dodatkowo w obowiązującym planie miejscowym działki znajdujące się w strefie są również przeznaczone na działalność gospodarczą. W strefie już obecnie prowadzona jest działalność gospodarcza. W procedurze planistycznej nie wpłynęły wnioski lub uwagi wskazujące na chęć zmiany funkcji strefy w kierunku zabudowy mieszkaniowej, złożone przez właścicieli gruntów. Ze względu na stan zagospodarowania terenów s strefie i uwarunkowania formalno - prawne brak jest uzasadnienia do zmiany kwalifikacji strefy wskazanej w uwadze.
14	01.09.21	Parafia Rzymsskoka tolicka Pw. Św. Stanisława BM 32-435 Krzczonów 215	Przeznaczenie działek objętych uwagą na cele cmentarza – zgodnie z celem pozyskania ich przez parafię	3861/1, 3860/1, 3860/2, 3859/2, 3859/3, 3858/1 Krzczonów	ZC, U4	X część	X część	X część	X część	Działki częściowo zakwalifikowane do strefy funkcjonalnej związanej z rozbudową cmentarz. Pozostała część działek jest przeznaczona na cele usług ogólnodostępnych, które mogą służyć społeczności lokalnej i obsłudze cmentarza. Dalsze powiększenie cmentarza spowodowałoby objęcie strefami sanitarnymi 50 m istniejące obiekty mieszkalne, co znacząco utrudniłoby możliwość ich funkcjonowania oraz naruszałoby przepisy prawa dotyczące cmentarzy i stref sanitarnych obowiązujących dla nich.
15	03.09.21	Kancelaria Radcy Prawnego Krzysztof Baran	Włączenie działek do strefy funkcjonalnej M1	93/6, 93/7, 93/8 Krzczonów	ZN		X		X	Uwzględnienie uwagi wpływało by negatywnie na funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy – działki położone w obszarach tworzących podstawę korytarza powiązań przyrodniczych, na działkach znajdują się bogate siedliska o charakterze łęgowym stanowiące obudowę biologiczną cieku wodnego.

		30-363 Kraków, ul. Szafrana 11								
16	06.09.21	Osoba fizyczna	1. utrzymanie przeznaczenia rekreacyjnego wszystkich działek posiadających taką funkcję w obszarze osiedla Bryle 2. włączenie działek objętych uwagą do strefy funkcjonalnej M1 (niskiej intensywności i usług turystycznych) 3. oznaczenie dwóch działek będących własnością osoby składającej uwagę jako zabudowę letniskową (z wyjaśnieniem, że „obecnie działki 4154/1 i 4153/1 zostały oznaczone w studium jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a	4154/1, 4154/2, 4153/1 Krzczonów	M3	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	1. osoba składająca uwagę nie wskazała działek, których dotyczy zmiana oraz dokumentu w jakim miały one funkcjonować jako działki rekreacyjne 2. zmiana nie powoduje ograniczeń dla zagospodarowania innych działek 3. uwaga niezrozumiała, szczególnie w zakresie zmiany wprowadzanej na podstawie pkt. 2, w którym wnosi się o zakwalifikowanie działek do strefy M1, gdzie jest dopuszczony rozwój obiektów rekreacji indywidualnej, czyli zabudowy letniskowej. Uwaga w tym zakresie nie określa precyzyjnie zakresu wnoszonych zmian 4. uwaga w tym zakresie wykracza poza zakres prawny studium określony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ochrona gatunkowa i siedliskowa, szczególnie w zakresie ustanawiania obszarów chronionych realizowana jest na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody

			<p>działka 4154/2 jako łąki, pastwiska i zakrzewienia")</p> <p>4. ustalenie granic stanowiska chronionego gatunku bobra, żmii zygzakowatej, czapli siwej i bociana czarnego występujących przy potoku Krzczonówka</p>							
17	06.09.21	Osoba fizyczna	Brak zgody na wprowadzenie strefy M3 na działce będącej własnością osoby składającej uwagę oraz w promieniu 100 m od domu znajdującego się na tej działce	4165 Krzczonów, strefa M3	M3		X		X	Przedmiotowa działka znajduje się w zasięgu głównej osi przestrzennej gminy Tokarnia, obudowującej istniejącą drogę powiatową. W tej części gminy nastąpił już rozwój zabudowy mieszkaniowo – usługowej o znacznej intensywności. Nie ma zatem uzasadnienia funkcjonalnego wprowadzanie kierunków polityki przestrzennej odbiegających znacząco od procesów inwestycyjnych przebiegających obecnie w gminie. Wnoszona odległość 100 m spowodowałaby objęcie nią istniejących obiektów usługowych, co mogłoby w przyszłości zmienić sytuację prawną osób prowadzących działalność usługową – działka silnie obudowana obiektami mieszkaniowymi, usługowymi i mieszkaniowo – usługowymi, znajdująca się wewnątrz zespołu zabudowy. Osoba składająca uwagę nie określiła jednocześnie zakresu wnoszonych zmian do kwalifikacji funkcjonalnej terenów objętych uwagą.
18	06.09.21	Osoba fizyczna	<p>1. utrzymanie przeznaczenia rekreacyjnego wszystkich działek posiadających taką funkcję w obszarze osiedla Bryle</p> <p>2. włączenie działki objętej uwagą do strefy</p>	4132/1 Krzczonów	M3	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	<p>1. osoba składająca uwagę nie wskazała działek, których dotyczy zmiana oraz dokumentu w jakim miały one funkcjonować jako działki rekreacyjne</p> <p>2. zmiana nie powoduje ograniczeń dla zagospodarowania innych działek</p> <p>3. uwaga niezrozumiała, szczególnie w zakresie zmiany wprowadzanej na podstawie pkt. 2, w którym wnosi się o zakwalifikowanie działek do strefy M1, gdzie jest dopuszczony rozwój obiektów rekreacji indywidualnej, czyli zabudowy letniskowej.</p> <p>4. uwaga w tym zakresie wykracza poza zakres prawny studium określony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ochrona gatunkowa i siedliskowa, szczególnie w zakresie ustanawiania obszarów chronionych realizowana jest na</p>

			<p>funkcjonalnej M1 (niskiej intensywności i usług turystycznych)</p> <p>3. oznaczenie działki będącej własnością osoby składającej uwagę jako zabudowę</p> <p>4. ustalenie granic stanowiska chronionego gatunku bobra, żmii zygzakowatej, czapli siwej i bociana czarnego występujących przy potoku Krzczonówka</p>							podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody
19	09.09.21	Osoba fizyczna	Włączenie działki do strefy inwestycji związanych z zabudową usługową	5686 Tokarnia	ZN		X		X	Działka położona w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Uwzględnienie uwagi naruszyłoby warunki uzgodnienia planu przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW Kraków
20	10.09.21	Osoba fizyczna	<p>1. utrzymanie przeznaczenia rekreacyjnego wszystkich działek posiadających taką funkcję w obszarze osiedla Bryle</p> <p>2. włączenie</p>	4154/1, 4154/2, 4153/1 Krzczonów	M3	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	X pkt. 2	X pkt. 1, 3, 4	<p>1. osoba składająca uwagę nie wskazała działek, których dotyczy zmiana oraz dokumentu w jakim miały one funkcjonować jako działki rekreacyjne</p> <p>2. zmiana nie powoduje ograniczeń dla zagospodarowania innych działek</p> <p>3. uwaga niezrozumiała, szczególnie w zakresie zmiany wprowadzanej na podstawie pkt. 2, w którym wnosi się o zakwalifikowanie działek do strefy M1, gdzie jest dopuszczony rozwój obiektów rekreacji indywidualnej, czyli zabudowy letniskowej. Uwaga w tym zakresie nie określa precyzyjnie zakresu wnoszonych zmian</p>

		<p>działek objętych uwagą do strefy funkcjonalnej M1 (niskiej intensywności i usług turystycznych)</p> <p>3. oznaczenie dwóch działek będących własnością osoby składającej uwagę jako zabudowę letniskową (z wyjaśnieniem, że „obecnie działki 4154/1 i 4153/1 zostały oznaczone w studium jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a działka 4154/2 jako łąki, pastwiska i zakrzewienia”)</p> <p>4. ustalenie granic stanowiska chronionego gatunku bobra, żmii zygzakowatej, czapli siwej i bociana czarnego występujących przy potoku Krzczonówka</p>							<p>4. uwaga w tym zakresie wykracza poza zakres prawny studium określony w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ochrona gatunkowa i siedliskowa, szczególnie w zakresie ustanawiania obszarów chronionych realizowana jest na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody</p>
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

**Przewodniczący Rady Gminy
Tokarnia**

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XXXI/219/2021

Rady Gminy Tokarnia

z dnia 13 grudnia 2021 r.

**Dane przestrzenne, o których mowa w art.67a ustawy z dnia 7 marca 2003 r. o planowaniu
i zagospodarowaniu przestrzennym**

.....